

EPIGRAMMATUM DELECTUS

Ex omnibus *Epigrammata*

Tum VETERIBUS, tum RECENTIORIBUS

POETIS

Accuratè Decerptus

CUM

DISSERTATIONE

De verâ Pulchritudine & adumbratâ, in quâ, ex
certis Principiis, Rejectionis & Selectionis Epi-
grammatum causæ redduntur.

Adjectæ sunt

Elegantes *SENTENTIÆ* ex antiquis Poëtis
parcè, sed severiore judicio, selectæ.

Cum brevioribus

SENTENTIIS ac PROVERBIIS
Ex Autoribus Græcis & Latinis.

Quibus subjungitur

Alterius Delectûs Specimen ex nuperis maximè
Poëtis ab Electoribus prætermisiss.

Editio nona, nuperis longè Emendatior.

In usum Scholæ ETONENSIS.

LONDINI:

Typis GUL. BOWYER, Impensis GUL. INNYS, ad Insignia
Principis in Cœmeterio D. Pauli. MDCCXXIV.

INTELLIGENCE

DEPT. OF THE INTERIOR

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

811510

of certain Diseases;

DISCONTINUED

DATE: 11/11/11

21. 11. 1941

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1910

1. The first of these is the fact that the

312437011 1613 0000 01

UNITED STATES

vior
impu
ostiu
illab
Sc
centi
tate
e si
stati
cum
Ta
ab il
mult

P R A E F A T I O.

I. Operis consilium & utilitas.

CUM in adolescentibus instituendis duo spectari debeant, studia & mores, utrisque nos hoc colligendorum Epigrammatum labore inservire volumus. Morum tamen præcipua apud nos cura, quia gravior; eorumque potissimum causâ ad hoc operis suscipiendum impulsus sumus, ut quantum in nobis situm erat, unum quasi ostium obstrueremus, quo in multorum animos certissima pestis illabatur.

Scilicet non levi nos dolore semper affecit infelix tot adolescentium casus, qui ad impurorum librorum lectionem curiositate primum allecti, hinc primos demonis afflatus hauriunt, & sic amissâ mentis castimoniam, totâ deinde serie consequentis ætatis præceptam in tenera ætate pravitatem novis accessionibus cumulant.

Tanti, tamque præsentis exitii una provisio est, si penitus ab illis pestilentibus libris arceantur. Sed quoniam in iisdem multa sunt non mediocris elegantie, nec exigua utilitatis;

PRÆFATIO.

quorum specie plerique ad eorum lectionem cum tantâ suâ pernicië illicituntur, his penitus fraudare adolescentes durius, & ad illos ab iis abstrahendos alienius videbatur.

Optimum ergo semper eorum insistatum esse judicavi, qui ex antiquorum libris obscœna resecare studuerunt, eorumque nobis exemplum exsequi, & simili beneficio juventutem promereri in votis fuit. Cumque non alios perniciosiores nôssem, quam Epigrammatum scriptores, qui feditatem suam, quo magis in animos penetrat, jocis & salibus acuunt, eam mihi præcipuè partem selegi perpurgandam.

Hoc consilio Catullum & Martialem in hoc genere summos, in manus sumpsi, ceteros deinceps lustraturus. Ibi vero cohorrui, fateor, ad tot spurcitiarum aspectum, vehementerque indignatus sum tam abominandos scriptores in Christianorum, ne dicam in puerorum manibus relinqui, quos jam diu æterna oblivione sepultos & vindicibus flammis expiatos debebat.

Sed enim ut in viperis non omnia noxia, quedam etiam ad salutem accommodata, sic non ubique illi virulenti sunt, aliquando etiam innoxie festivi; interque tot venena videre est pulcherrimos flores, & clarissimarum sententiarum fructus. Eos mihi decerpere cura fuit, ne quis illorum specie captus, imprudenter inter tot pestes se dmitteret; nec jam ullus bonis adolescentibus color esset, cur hos libros habere aut tractare azerent.

II. Cur in Catullo & Martiali excerptendis minor quam in aliis adhibita severitas.

Hic verò anceps me diu deliberatio tenuit, quo pacto hunc delectum ita concinnarem, ut simul judicio prodesset & moribus. Duæ enim occurrebant viæ inter se oppositæ, ac suis quæque difficultatibus impeditæ: Prima, ut omnia promiscuè nihil obcœni habentia colligerem: Altera, ut contempto mediocrium Epigrammatum numero, elegantissima demum quæque secernerem.

Prior multo expeditior & minus laboriosa; at eadem parùm excolendis ingeniis opportuna. Latent enim in vulgarium lapillorum turbâ pretiosa gemma, nec verum & urbanum

P R Æ F A T I O.

num saltem ab illiberali dicacitate rudia puerorum ingenia facile secernunt, si hac confusa simul & indiscreta obijciantur. Blandiebatur mihi primâ fronte posterior, quippe qui ex Quintiliano didicissem optimis pueros statim assuefaciendos: Post tamen re maturius consideratâ, difficiliorem illam, nec satis proposito nostro consentaneam, reperi.

Primum enim excellentium illorum Epigrammatum tanta paucitas extitisset, ut meris veritus sim ne nimis gravem hic libellus nimii fastidii subiret invidiam, dum omissum quisque quereretur, quod suâ opinione pulchrum esset. Deinde ne optima quidem satis elucet, nisi ex comparatione deteriorum; nec minus saepe utilia sunt vitiorum quam virtutum exempla, cum magna sit judicii pars nôsse quid vitandum sit. Postremo, quod precipuum reor, non satis compesceretur curiositas adolescentium, si præter ea quæ decerpimus, multa alia culta & faceta in his libris remansisse cognoscerent. Ergo cum neutra meris mihi placeret via, necessario arripienda fuit quadam inter utrasque interjecta; illius licentiam fugiens, hujus severitatem declinans, vel potius indulgentiâ utens ubi necessarium fuit, severitate, ubi liberum: Quod à nobis quâdam ratione perfectum, cujus hic certiores fieri lectorem non erit alienum.

Inter Epigrammatum Scriptores facile principem locum obtinent Catullus & Martialis: Ille orationis munditie, hic acumine & ingenio præstans: Idem porro tam infandis sordibus referti, ut nihil detestabilius fieri possit. Ab his ergo cum maximè prohiberi adolescentes opus esset, ut id ipsi mollius ferrent, tantâ indulgentiâ Catullum ac Martialem excerptimus, nihil ut apud illos relinqueremus, nisi vilissimas quisquilias vel pestifera obscenitatis sordes, quibus qui se doleat esse privatum, non pravo tantum se, sed insulso ingenio esse tectetur.

Quare siubi fortè lector in his quæ decerpimus vel frigidius acumen, vel alijsmodi vitium offenderit, nihil est quod judicium nostrum eâ re culpet. Non enim ista nos non vidimus vitia, sed iis propter illas quas diximus causas parcendum esse putavimus. Verum ne hæc nostra facilitas cuiquam noceat, præfixo in limine Martialis indiculo, elegantissima quæque notabimus, & in præfixâ Epigrammatibus

P R A E F A T I O.

Dissertatione eas constituemus regulas, ex quibus quid de quovis Epigrammate sentiendum sit, facile possit intelligi.

Post Martialem vero, quia scriptores nec ita spurci, nec ita ab adolescentibus expectiti; liberam nobis, imò necessariam esse animus accuratioris iudicii veniam. In immensum enim excrevisset hic liber si omnia tolerabilia colligere vellemus. Quare multo jam restrictiores difficultioresque fuimus, ut illa promiscua sarraginis incommoda vitarentur. Ac nisi Epigramma aut elegans esset, aut aliquid contineret scitu dignius, nihil esse causa visum est, cur eo frustra hunc libellum onerarem.

III. Cur nonnullis mediocribus Epigrammatis aditus nonnunquam in hunc delectum patuerit.

Fatendum tamen id quod res est. Lectoribusque jam inde à limine predicendum, ne in istâ quidem paucitate summam, ex ab omni emendatam vicio pulchritudinem expectandam. Primum quod vix aut nusquam illa quam querebamus absolutio et perfectio comparuit, ut si iis demum in hunc delectum aditus patuisset, in quibus nihil esset reprehendendum, non jam aliquorum selectione, sed omnium pene rejectione opus fuisset. Deinde quod in nonnullis vel memorabilem eventum, vel clari alicujus viri elogium complectentibus, utilitatem magis aliquanto, quam elegantiam secuti sumus, de quo multis in locis Lectorem, ac praesertim in Caesaribus Ausonii commonefecimus: Postremo ne quid dissimulem, nonnullas hic etiam partes fortuna invitis nobis habuit; sed habuit tamen. Nam ut saepe iudicibus usu venit, ut postquam ex legum severitate continenter in plures animadverterunt, ex ipsâ suppliciorum frequentia mitigentur, et cum nihilo minus nocentibus, remissius tamen, et clementius agant: Sic nos quoque cum ex aliquo scriptore magnum Epigrammatum numerum acri censura rejecissemus, nescio quæ subibat misericordia, ipsiusque severitatis fastidium; ac sic affectis si quod occurreret aliquid argutia præ se ferens, licet fortè quibusdam rejectis non melius, tamen repulsam eandem non ferebat. Factum

id

P R A E F A T I O

id aliquando non negamus, sed karissimè, nec ferè usquam, nisi admonito Lèctore.

IV. Quantum diligentiae in excerptendis Epigrammatibus adhibitum sit.

Però ut vitium aliquod Epigramma ob eas quas diximus causas in hunc delectum potuit irrepere; sic fortè è diverso contigit, ut nos aliqua, vel elegantissima, fugerint; siue à nobis omnino lecta non sint, siue ut sit, inter legendum minus animadversa; de quo si quis nos admonere non gravetur, dabimus operam ut ne ipsum nos admonuisse poeniteat. Nec tamen si cuiusquam Poëta, aut nulla, aut pauca admodum Epigrammata in hunc delectum ascita sunt, ideo statim colligendum vel illum à nobis ignoratum, vel certè indiligentius lectum. Hoc enim nos è contrario verè nobis videmur posse profiteri; acceptius longè hoc opus eruditissimis Lèctoribus fore, si nòssent quàm diligentiam & patientiam in conquirendis & excerptendis Epigrammatum Scriptoribus versati simus. Patientiam dico, quia & tam multi & maximam partem sic insulsi sunt, ut ineptissimus sit qui tot ineptias sine tedio & fastidio legat. Nos tamen ad hanc molestiam alacrius ferendam aliorum utilitas hortata est, quos nostro labore tantà molestia liberari posse speravimus. Hæc ego spe & animo innumeros pene scriptores variarum atatum & regionum; & in iis ad viginti Epigrammatum millia contrivimus, e quorum plurimis tamen nihil omnino decerptum est, & ideo ab eorum nominibus referendis abstinemus, ne qui eos ornare non possumus, ad ignominiam nominasse videamur: Hoc tantum obiter admonebimus Lèctorem, vix quicquam nobis in hoc genere ineptius visum, quam illas quas Germanorum Poëtarum delicias vocant, ingentibus voluminibus ingentem absurdissimorum Epigrammatum numerum complexas, & cuiusdam Lancini Curtii obscenissimum simul & contemptissimum librum plusquam licet duobus Epigrammatum millibus constans. Erant in aliis quadam tolerabiliora, quæ tamen in hunc librum congeri: opera pretium non est.

P R Æ F A T I O.

est visum. Hac enim vulgaria melius omnino nesciuntur, quam cum meliorum studiorum dispendio discuntur; ut omittam multitudine mediocrium versuum onerari mentem, ac paulatim pulchri iudicium amittere; atque ita huic mediocritati assuescere, ut vix unquam majus aliquid & grandius conari queat. Unde ad solidam eruditionem tendentibus nihil utilius precipitur, quam ut multa exiliora equo animo ignorent, nusquamque magis locum habet sapiens illud Grotii dictum; Nescire quædam magna pars sapientiæ.

V. De sententiarum delectu ad calcem Epigrammatum adjecto; ejus utilitas, usus, abusus.

Restat ut de nostrâ Sententiarum ex antiquis Poëtis selectione pauca dicenda sint, quam ideo cum Epigrammatis conjunximus, quod magnam hac inter se cognationem habeant. Est enim sententia velut epigramma brevius, cum præcipua Epigrammatis pars, nempe clausula, ferè ejusmodi sententiis constet. Caterum tenuem hunc laborem & contemptum bene multis visum iri sat scio qui has γυνολογίας ferè ad scholarum umbras relegant, & puerilem eruditionem redolere existimant. Quem in sensum, credo, nonnullorum eos infulsitas adduxit qui poëticas sententias sine delectu, sine judicio crepant, & temerè quovis inferciunt. Verùm nobis spreto istorum abusu, rem ipsam per se spectantibus aliud longè judicii est. Nec modò hac illustrium sententiarum selectio non contemnenda, sed è contrario perutilis, & digna in primis videtur, quæ non ab adolescentibus tantùm, sed à viris etiam firmati judicii studiosè tractetur.

Quib enim in librorum lectione sequimur, nisi ut iudicium nostrum alamus & conformemus? Quid autem ad id aptius quam ejusmodi sententia, quæ totidem quasi principia & pronunciata sint, ex quibus de plerisque humana vita officiis ac negotiis rectum ac verum iudicium ferri possit? Quanti autem numerandum quod illa gemma ex ingenti nugarum acervo, in quibus permixta jacebant, extractæ sunt? Nam quod

P R Æ F A T I O.

quod sic avulsa minus aliquanto delectant, quàm cùm in librorum continuatione leguntur, non tamen idcirco hic delectus aspernandus est. Delicatiùs enim in studiis versamur, si levi voluptatis decessione magnam utilitatis accessum redimere nohimus. Magnam autem prorsus affert illa selectio, in qua exiguo labore discere est quidquid ornatiùs, brevius, verius à Poëtis scriptum est, quæ quidem apud plerosque Poëtas legere nec mediocris opera & grandis periculi res sit, propter innumeras ipsorum falsas obscenasque sententias.

Cavenda sunt tamen ea vitia quæ multos à sententiis ejusmodi abalienant; imprimisque nè trita nimis ac per-vulgata producantur. Sunt enim quadam, eximia licet, quæ frequentiore usu putida quodammodo & odiosa facta sunt; sed has ob id ipsum nòsse convenit, ut vitandas noveris. Deinde otiosum perinde est uti vulgaribus, ac vulgaria nescire.

Alterum cautionis præceptum, nè cruda quadam modo quovis ingerantur. Quod vitium nunc infrequentius, olim indolentioribus temporibus ita frequens fuit, ut etiam in quorundam gravissimorum cateroquin virorum scripta irrepserit, ut Joannis Sarisberiensis, qui ejusmodi poëticas lacinias sæpe ad nauseam congerit. Ac ille quidem in hoc aperte vitiosus, nec tamen idèò similiter accusandus, quisquis aliquem ex Poëtis locum protulerit. Est enim ubi id decenter fiat, uti rectè nonnunquam ab Augustino, nonnunquam etiam à Bernardò factum est. Quanquam si est verè dicendum, in gravi & seriâ oratione fugiendum id potius quàm affectandum. Itaque præcipuus sententiarum fructus, non tam in iis laudandis situs, quàm in excolendo ingenio, quod ejusmodi pronuntiatis mirabiliter tum instruitur ad judicandum, tum ad inveniendum accuitur. Hic est verus sententiarum usus, hæc abusûs declinandi ratio, quo declinato, nihil utilius aut præstantius. Nec vero quod illa ferè semper ex Ethnicis petantur, idèò minoris aestimandæ sunt: Non enim quæ apud Ethnicos veritas reperitur, idèò Ethnica est, aut idèò veritas non est: Semper illa ex æterno & incorrupto defluit sole, qui licet Christianos abundantiori lumine perfuderit, tamen Ethnicis non ita se subtrahit, ut illos penitus à luce suâ secluderet. Quod etiam gravibus

P R Æ F A T I O.

vibus & eruditis Theologis, quandocunque ipsorum libros attingunt, pias & utiles commentationes suppeditat, dum secum considerant quid Ethnici cognoverint, quo progressi sint, ubi subsisterint, & quàm longè obscuris illis veritatis scintillis qua apud Ethnicos fulserunt revelatum fidei lumen excollat.

Hanc verò maximam sanè utilitatem ex hoc illi delectu commodissimè capient, in quo breviter collecta cernuntur, qua ab Ethnicis verissimè de moribus scripta sunt. Itaque quò plenior esset, visum est adungere etiam brevem illarum sententiarum fasciculum, qua quia in ore sunt omnium, idèò proverbialia dicta sunt; quod genus licèt apud nostros forduerit, propter verborum, quibus vernacula proverbialia constant, rusticitatem, tamen apud alias gentes, & præsertim apud Hispanos magno in pretio est. Et certè dum fugiatur modo illorum absurditas, qui proverbialia passim ingerunt, non video cur ob id contemnenda sint præclara per se sententia, quod eas vita communis crebrius terat, cum non ob aliud sic terantur, quàm quia longè verissimè etiam vulgo visa sint. Hinc Augustinus vulgare proverbium in concione sacrè afferens, Sæpe, inquit, lingua popularis est doctrina salutaris. Caterùm nè id quidem incommodi habent quas nos hic exhibemus. Nam quas ex Erasmo sumpsimus, eruditorum potius quàm vulgi sententia sunt; imò pleraque ab illustri quodam auctore semel scripta, non communi sermone contrita. Quas verò ex Hispanis & Italis decerpimus, sunt quidem apud illos vulgares, at nostris contra vulgo ignota, ut simul & veritatis utilitatem habeant, & gratiam novitatis. Nec diffiteor aliquas identidem levioris note admixtas esse; vix ulla tamen credò reperietur qua suà prorsus utilitate careat.

VI. De notis ac titulis Epigrammatum.

Atque hoc de ipso tum Epigrammatum, tum Sententiarum delectu; nunc de cæteris qua nos ad hunc libellum consulimus breviter dicam. Imprimis ad multa utile putavi

P R Æ F A T I O.

mus ne sine quibusdam notis prodiret in vulgus, cum sepe in epigrammatis aliquid obscuritatis insit; quæ totam illarum contumperet gratiam, nisi lumen quo illustraretur præsto esset; sed illa nostro labori non semper accepta ferenda sunt. Nam Memoriali apposita Patnabio debentur scriptori diligenti & audito. Nonnullas tamen ex illis refecare, alias etiam nonnunquam adijcere ausi sumus, si quando ille vel aliquid omisisse, vel parum, vel nimis explanasse videretur; omnem tamen illarum laudem, si qua in tam levibus esse laus potest, ad ipsum libenter ac merito transcribimus.

Reliquis Epigrammatis, quoniam aliunde non suppetebant, notas addidimus; sed parce, & iis tantum locis quæ lectorem morari possent. Vehementer enim ingentibus illis commentariis insensi sumus, in quos homines otio abundantes quicquid didicerint, sine judicio inculcant. Si quis tamen locus inter scribendum ex aliquo scriptore sub styli acumen subiret, qui cum Epigrammatis sententiâ congrueret, non semper repudiavimus, sed hujus rei hunc modum adhibuimus, ut hujusmodi loca conquireremus nunquam, oblata non usquequaque refutaremus; quæ tamen ipsa, si quis gravabitur, omissis illis fastidio suo si libet obsequatur.

Plerisque autem locis Epigrammatum titulos mutavimus, præcipuè ubi ficta aliqua aut ignobilis persona esset inscripta. Nam cum hæc sit illorum utilitas, ut nos in totius Epigrammatis memoriam redigant, & ut hoc veluti indicio, si quid forte requiras, in indice possis facile reperire: Utrumque qui præstare potest, ridiculus Gargiliani, aut Ceciliani titulus, qui cum sententiâ nihil habeat affine, nec ipsam ullo vestigio demonstret? Ergo his amotis alios substituímus qui vim Epigrammatis quam maximè fieri potuit declarent, quod quam sit difficile nonnunquam, præsertim ubi densi sensus, non alius perspicere poterit, nisi qui reipsâ sit expertus.

Verum ut ex hujus libelli brevitate eum quem longè maximum existimamus excolendi judicii fructum capiat lector, opere me pretium facturum reor, si ante omnia hic illas exponam regulas quibus in Epigrammatum selectione usi sumus; eas verò nos non ex ingenio vel ex solis hausimus antiquorum libris,

P R Æ F A T I O.

libris, sed quod longè potius ex virorum omni eruditione praestantium, & multo vitæ elegantioris usu vera urbanitatis intelligentium sermonibus, quos in his Epigrammatis expendendis in consilium adhibuimus: Itaque illorum hic, non nostra iudicia videbis Lector, eaque, modo ipse non iniquus sit, aqua, ni fallor, & accurata esse perspicies.

DISSER-

DISSERTATIO

De verâ pulchritudine & adumbratâ,
in quâ, ex certis principiis, rejectionis ac selectionis EPIGRAMMATUM
causæ redduntur.

I. Cur in dijudicandâ pulchritudine tam variant hominum sententiæ.

Pulchri descriptio & fons.

TANTÆ opinionum varietatis quâ in dijudicandâ scriptorum elegantiam distrahi videmus etiam eruditos, ea mihi videtur esse causa, quod nulli ferè rationem consulunt, & ex veris certisque principiis res expendunt, sed omnes temerè conceptam opinionem, ac impressum sibi sine animadversione ac iudicio sensum in iudicando sequuntur. Sic factum ut de formandâ & accuratè cognoscendâ veræ pulchritudinis ideâ,

DISSERTATIO.

ideâ, ex quâ deinde cætera metirentur, pauci admodum laborârint, sed ut quidque animum nescio quâ voluptate pulcebat, statim id pulchrum esse pronuntiârint. Et tamen eâ regulâ nihil fallacius aut incertius; falsa enim & emendata pulchritudo imbutas pravis opinionibus mentes voluptate quadam afficit, easdemque vera & solida sæpe non afficit. Itaque nil tam deforme est, quod non alicui placeat, nihil contra tam undique pulchrum, quod non alicui displiceat. Sic ad ridicula cantica videmus exultare rusticos, & ad ineptos histrionum jocos tota nonnunquam theatra conclamant. Sic contra non desunt quos Virgilius ac Terentius, quibus nil habent literæ elegantius, aut nil tamen, aut parum delectent; Tanta in consuetudine & anticipatis opinionibus vis est, ad delectationem vel afferendam vel amovendam. Ergo ut ab illâ inconstanti opinionum turbâ recedatur, ad rationis lumen, quod unum, certum ac simplex est, accedendum est, ac illius ope vera illa ac sincera pulchritudinis species investiganda, quâ quicquid impressum est verè pulchrum & elegans est, à quâ contra quicquid abhorret, deforme & inelegans meritò dicendum.

Ea porro rectâ nos ad naturam deducet, & id generatim pulchrum esse decernet, quod tum ipsius rei naturæ, tum nostræ etiam conveniat. Quòd enim, verbi gratiâ, corpus aliquod aliquâ parte vel redundans vel diminutum deforme habeatur, inde est quòd abhorreat à naturâ, quæ integritatem partium suarum deposcit, superfluitatem aspernatur. Omnium ferè quæ deformia censentur eadem ratio; semperque in illis animadvertere est vitium aliquod à naturâ rectè constitutâ dissidens. Nec tamen rem, ut pulchra dicatur, suæ quamque naturæ congruere satis est, nisi etiam nostræ conveniat. Hæc enim animo constans & corpore sensibus prædita, utrâque parte certas propensiones & offensiones habet, quibus vel alliciatur, vel abalienetur. Itaque visus certis coloribus jucundus movetur, auditus certo sonorum genere ducitur; animam etiam quædam delectant, quædam offendunt, prout quæque affectibus ejus vel consenserint vel repugnârint. Nec tamen quælibet hic natura intelligenda est, cum quædam distortæ, depravatæ,

DISSERTATIO

pravatæ, vitiosæ, sint; sed emendata & bene compositæ, ex cujus tantum propensionibus de pulchritudine, & venustate judicandum.

Hujus autem veræ pulchritudinis ea vis est, ut non fluxa, mutabilis, temporaria sit, sed constans, certa, perpetua, omnibusque sæculis peræque placeat. Quamvis enim reperiantur tam pravo ingenio nonnulli ut eam despiciant; tamen & ii pauci sunt, & ratione possunt ad veritatem revocari, cum falsa illa pulchritudo licet tantisper habeat amatores suos, tamen illos non diu retineat, ipsa naturâ, quæ deleri non potest, quoddam ejus sensum fastidium ingenerante. *Opinionum enim, ut præclare Cicero, commenta delet dies, nature judicia confirmat.*

Hæc si ad orationem transferri placeat, eam verè pulchram esse dicimus, quæ tum ipsarum rerum naturæ, tum sensuum animique nostri propensionibus convenit; atque ut in oratione sonus, verba & sententia spectantur, illorum omnium cum duplici illâ naturâ consensus ad pulchritudinem requiritur, quæ nobis ideo sigillatim explicanda sunt; ac primum de Sono.

DE SONO.

*Rara ejus venustas in imitatione rerum,
frequens in suavitate. Naturalis ejus
mensio in auribus.*

Primam illius naturalis pulchritudinis partem in Sono locavimus, quem à verbis in eo distinguimus, quod in verbis spectetur proprietas & significationis *idéya*; in Sono jucunditas vel asperitas aures vel mulcens, vel offendens, aut quædam quasi rerum imitatio, quâ tristitia flebiliter, incitata celeriter, aspera asperè dicuntur; atque hæc quidem dum oratio pronuntiatur frequenter apparet; in scriptis autem, de quibus propriè dicimus, infrequentius; quanquam Virgilius admodum feliciter nonnunquam rerum ipsarum sonum, celeritatem, tarditatem carminis son-

DISSERTATIO

no adumbravit. Nam illud, verbi gratiâ, cùm audis, procumbit humi bos; nonne tibi videris corruentis bovis obtusum illum sonum audire? Aut hunc legis versum, *quadrapedante putrem sonitu quatit ungula campum*; Nonne currentium equorum sonitus aures quodammodo verberat? Sed hoc, ut dixi, rarum, nec ferè ab ullo Poëtâ quàm à Virgilio observatum. Itaque maxima soni ac maximè vulgaris virtus est in deliniendis auribus sita. Tenuis quidem pulchritudo; sed tamen naturalis illa, eademque maximè popularis. Vix est enim ullus de plebe tam rudis, qui naturâ docente manca & mutila non aversetur; contra plena, structa, finita non sentiat. Hinc Cicero rectè in Oratore. *Auris, inquit, vel animus aurium nuncio, naturalem quandam in se continet vocum omnium mensuram, itaque & longiora & breviora judicat, & perfecta ac moderata semper expectat; mutila sentit quadam & quasi decurtata, quibus tanquam debito fraudaretur, offenditur; productiora alia, & quasi immoderatiùs excurrentia, quæ magis etiam aspernantur aures, quod cum in plerisque tam in hoc genere nimium quod est offendit vehementiùs, quàm id quod videtur parum. Nec verò multitudo pedes novit, nec ullos numeros tenet, nec illud quod offendit, aut cur, aut in quo offendant intelligit: & tamen omnium longitudinum & brevitatum in sonis, sic acutarum graviumque vocum iudicium ipsa natura in auribus nostris collocavit.*

*Meritò exigi à Poëtis soni jucunditatem.
Asperitas multorum Poëtarum, præcipuè
Germanorum. Quidam nimis canori.*

Hanc igitur etiam soni jucunditatem consecetur necesse est, quisquis naturæ studet congruere; idque eò iustius exigitur à Poëtis, quod ipsa Poësis nihil aliud est quam oratio modulata, & ad deliniendas aures certis numeris, ac pedibus alligata. Quare meritissimò reprehenduntur, qui senis pedibus verba concludere contenti, auribus

DISSERTATIO.

bus omnino servire neglexerunt. Quo in vitio vehementer hærent multi epigrammatum scriptores, ac præcipue qui Anthologiam Græcam Latine reddiderunt, & Germani Poëtæ.

Nam illa, verbi gratiâ, quis ferat ipsorum?

Ex nihilo qui, quæ nihilum prius, omnia fecit,

Et nihilum, qui quæ nunc aliquid, faciet:

Is te qui nihilum ante, quod es nunc, fecit ab illo

Quod nihilum ex nihilum, nunc quod es, hoc faciet.

Scilicet ut si aliquid, scelere & scelus hercle ni, eras nil:

Et scelere hoc aliquid cælo habile efficere.

Quid illo item Epigrammate durius?

Ex tuo enim haut animo potes haut novisse meum illum

Qui suam in hâc tuâ agit dudum animâ ipse animam.

Ex animo ergo animus, seu noscitur ex mea ita istac

Musa animi in musas nota sit aura tui.

Aut illo disticho?

Perge nec à veteri te flectat tramite quidquam;

Tu quod es, hoc quoad hic vivam ego semper ero.

Sed ut magnopere vitiosum est in verbis aurium voluptatem prorsus negligere, cum versus, uti diximus, ad aures demulcendas sit inventus; sic è diverso non leviter peccant qui auribus immodicè serviunt, & dummodo iis satisfaciant, nihil admodum de sententiâ laborant; hoc studium canoras nobis peperit nugas, & inopes rerum versus; in quod sæpenumero incidunt qui assidua Poëtarum tractatione poëticæ elocutionis ac numeri facultatem comparaverunt. Nam illi cum affluant verbis elegantibus, vulgares sententias non indecoro fucō oblinire ferè contenti sunt. Hoc in multis Buchanani, Borbonii, Barlæi carminibus & epigrammatis animadvertere est, quæ lectores quidem minus attentos sæpe fallunt: at repetita & excussa, ob rerum tenuitatem, quoddam sui fastidium relinquunt. Quare in hoc quoque vitium sedulo inquisivimus, multosque ejusmodi sonoris versibus, qui nihil intus haberent, amandavimus.

Verba.

DISSERTATIO.

Verba quomodo rebus accommodanda.

Nunc de verbis ac rebus naturæ accommodandis dicendum est, in quo ut supra dictum est, duplex natura consideranda, vel earum scilicet, de quibus loquimur, rerum, vel eorum à quibus audimur vel legimur.

Verborum autem cum rebus consensio in eo posita, ut grandibus grandia, humilia humilibus aptentur. Poscit quidem omne genus orationis simplicitatem: Sed ista simplicitas sublimitatem non refugit, nec incitationem; imò non minus vitiosum est alta & gravia tenuiter & demissè, quam demissa & tenuia altè & graviter dicere. Utroque enim modo ab eâ disceditur, in quâ positam pulchritudinem diximus, cum naturâ, consensione. Ergo nec figuras, nec ornamenta quævis oratio recipit, nec rursus quævis repudiat; est ubi illa aptè collocentur, est ubi ineptè; totum autem in eo est, ut ubique perfecta sit rerum verborumque concordia.

Porro, quod diligenter animadverti velim, & à paucis omnino observatum est, ut verba rebus attemperes, non ipsæ res spectandæ vel quales in se sunt, vel quales in mente dicentis, sed quales in mente audientium vel legentium oratione informatæ sunt. Sic quia sub initio rudis adhuc supponitur auditor, simplicibus verbis, earum de quibus loqueris rerum, notitiis imbuendus est, quibus postea quidvis possis superstruere. Hinc fit ut si de qualibet atroci facinore dicendum sit, non prius liceat in illud atrocibus verbis invehi, quam in mente Lectorum ea ipsius species impressa sit, quæ vim illam verborum atrocitatemque non respuat. Quo vitio illi premuntur, qui nondum incensis Auditorum animis, & quid velint adhuc nescientibus, ardentem orationem inferunt.

Ita optimè Virgilius orditur simplicibus verbis:

*Arma virumque cano, Troja qui primus ab oris
Italiam, fato profugus, Lavinaque venit
Littora.*

Opti-

DISSERTATIO

Optimè Homerus ob hoc ipsum ab Horatio laudatus;
Dic mihi Musa virum capta post tempora Troja
Qui mores hominum multorum vidit & urbes.
 At vitiosè Statius, & nimis subito lectores in altum
 pit his versibus

Fraternas acies, alternaque regna prophanis
Decerata odiis, fœcesque evolvere Thebas
Pierius menti calor incidit.

Vitiosius etiam Claudianus nondum præparatis animis
 tumidos illos ingerit versus:

Inferni raptoris equos, afflataque curru
Sidera Tenario, caligantesque profunda
Junonis thalamos.

Hoc verò præceptum præcipuè teneri debet in epithetis,
 quæ cum rebus semper male junguntur, si ab illâ ideâ dis-
 fideant, quam impressam gerit Auditor. Eam ob rem vidi
 qui reprehenderint illud initium Lucani:

Bella per Æmathios plusquam Civilia campos
Iusque datum sceleri canimus.

Rectè, inquit, post expositam stragem Pharsalicam
 hoc epitheto, *plusquam civilia* uteretur, at ut illo Lectorem
 nihil tam tale cogitantem occuparet, præposterum fuit, &
 peccat in Horatianum illud:

Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
Cogitat.

Quo pacto verba humano ingenio convenire
oporteat. Prima ejus abalienatio à ver-
bis inusitatis unde profecta; huic qua-
tenus obsequendum.

Verùm convenire rebus verba parum est, nisi etiam ho-
 minum naturæ convenient, in quâ cerni licet generalem
 quandam offensionem in verba obsoleta, sordida, impro-
 pria, quam quidem malint naturalem quàm opinabilem
 dicere, licet super quâdam opinione fundetur. Quamvis
 enim quoddam aliud vocabulum alio sit usitatus & elegantius
 meri

DISSERTATIO.

meri fit hominum arbitrii, tamen inusitatis & improprie offendere naturale est, ut usitatis propriisque delectari. Quid enim contra rationem fit, hoc ipso quia carere ratione respicitur offendit. Jam vero tritis vocabulis relictis, inusitata consuetudine prorsus à ratione alienum est. Quanquam huic naturali offensionem accedit alia ex opinione profecta. Nam quia illa verba inusitata vulgo reprobantur, hinc cum quodam fastidio & contemptu in ipsâ mente conjunguntur; ita ut vix pronunciari possint, quin se continuò simul efferrat hic contemptus & fastidii sensus.

Ergo ne in offensionem illam, sive naturalem, sive opinabilem incurrat prudens scriptor, usui sese libenter accommodabit; & quamvis illum instabilem nec diuturnum esse sentiat, mallet tamen aliquando placere quàm nunquam; illud modo cavebit, ne succrescentes identidem, in aulâ præsertim Gallicâ & muliercularum circulis locutiones, nec vulgò adhuc receptas, in scriptis usurpet. Harum enim, ut ita loquar, brevior vita, quam ut in opus diuturnum illigari possint, ut omittam in hoc odiosam quandam affectationem esse, quæ orationi pondus auctoritatemque detrahat.

Est ergo in vocum proprietate & elegantia pulchritudo quædam ac venustas non aspernanda, sed ea tamen temporaria, & quæ opinione quâ usus constat innixa, mutata opinione dilabatur. Quare aliam quærant oportet, qui non uni seculo, sed omnibus scribunt; eam nimirum quæ nihil habet opinionis admixtum; qualis illa verborum cum natura consensio, quam deinceps explicaturi sumus.

INTE.

DISSERTATIO.

INTERIOR QUÆDAM

*Et magis arcana verborum cum naturæ
consensio*

Naturam humanæ mentis si penitus introspicere velis, & interiores in ea delectationum fontes rimari, robur quoddam in ipsâ deprehendes, cum quâdam infirmitate conjunctum, unde magna varietas & inæqualitas oriatur. Robore enim fit ut perpetuam remissionem gravetur; infirmitate contra, ut perpetuam contentionem pati nequeat. Hinc est quod ipsi nihil diu placet; nihil sui undique simile. Hinc in Musicâ perfectum omnino concentum aversetur, quod compertum Musicos induxit ut discordes sonos, quas dissonantias appellant, consultò admiscerent. Hinc fit denique ut quævis corporis exercitatio, etiam si voluptatis causâ primum suscepta, fiat ex perpetuitate supplicium.

Id verò etiam in oratione locum habet, imò ibi maximam naturæ teneritudinem prodit; altam illam & incitamentam diu non patitur; rursus illâ humi repente, & nunquam se attollente, si longior sit, fatigatur; stare, requiescere, erigi, deijci avertit omnis auditor & lector. Inde nascitur tanta varietatis necessitas, quâ parvis grandia, concitata placidis, alta humilibus miscentur. Sed hæc fortasse parum in epigrammatis loci habent, quæ propter brevitatem, varietatis minus indigent. Verum ista licet generaliora commemorare non piguit, quod cætera magis argumenti nostri propria inde pendeant, imprimisque metaphorarum, quarum magna vel ad ornandam, vel ad vitiandam poësim vis est, usus & judicium. Nam si cur homines metaphoris delectentur attentius consideremus, non aliam inveniemus causam, nisi eam quam indicavi naturæ imbecillitatem, quæ rigidâ illa veritate & simplicitate lassata metaphorarum à vero nonnihil abscedentium admixtione recreanda est. Hinc verum & legitimum metaphorarum usum discas, easque itidem adhibendas, ut discordes sonos adhibent

D I S S E R T A T I O.

bent Musici, ad tollendum perfecti concentus fastidium: sed quàm crebro illæ, quòve loco usurpandæ sint, non singulæ cautionis ac prudentiæ res est. Illud hic monuisse volumus, quia metaphorsæ, hyperbolæ, & quæcunque à simplici & naturali loquendi more desectunt, non propter se expetuntur, sed tanquam nauleantis naturæ remedia, necessitate quâdam alciuntur, propterea magnam in eis moderationem esse servandam. Unde verè & rectè à Quintiliano dictum: Modico & opportuno earum usu illustrari orationem, frequente obscurari & tædio compleri. Quod vitium in multis, præsertim recentiorum epigrammatis sæpe deprehendas, ut infra quibusdam exemplis ostendimus. Sed tamen ne hoc in nimiam abeat severitatem, notandum est ea tantum pro metaphoris habenda, quæ à vulgari usu remota sunt, & duplicem ideam animo offerunt, unde si quæ metaphorsæ ita tritæ sint, ut jam quasi propriæ usurpentur, nec aliud quam rem ipsam ad quam explicandam adhibentur, exhibeant; propriorum potius vocabulorum numero, quàm metaphorarum ducendæ sunt, nec sub iis quarum copiam reprehendimus tropis comprehenduntur.

De stylo nimis Metaphorico. Quædam Epigrammata ob id rejecta.

Est quidem Poëtis major quædam troporum venia, sed tamen suus est illis etiam modus, sua, ut loquitur Cicero, verecundia, præcipuumque semper ornamentum ex simplicitate petendum. Quare longissimè à pulchro aberrant illi apud quos tota quasi natura histrionicam agit; adeò nihil communi more eloquuntur; nihil tale effingunt quale extra poemata cernitur; sed omnia extollunt, deprimunt, mutant, & quandam veluti larvam omnibus induunt. Hæc nos de causâ quædam epigrammata tanquam nimis metaphorica ex selectorum numero exclusimus, ut duo sequentia Heinsii, viri cæteroquin humaniorum literarum scientiâ clarissimi.

Auriga

DISSERTATIO.

*Auriga lucis, ignei poli cursor,
Metator athra, temperator horarum,
Evi minister, circulator aterne,
Astrator orbis, dissipator umbrarum,
Currus perennis, igneaeque quadriga
Tranator ingens, qui diem vehis purum,
Rursumque vultum surripis tuum mundo;
Et candicantis oculis coma flammam.
Gras è lacertis Tethyos tua rursus
Adibis: at nox occupat meum solem.*

Douzam scilicet.

*Itemque,
Dulces alumni noctis, ignei fratres,
Parva cohortes, ignei poli cives,
Qui per serenos aetheris vagi campos
Solles choreas ducitis levi plantâ,
Cum membra nostra mollitè reclinata
Somnosque sensus occupat sopor levis;
Cur nunc ut antè per domum cœli pictam
È latebris, fornicisque inaurati
Vestris fenestris tollitis sacrum vultum?
Videte tandem; non videbitis Douzam.*

In his Epigrammatis, præter congestas ad nauseam meta-
phoras, easque duras & absurdas, aliud quoque vir sagacif-
icis vitium notabat, quod scilicet à mœrentis, & amici
artem lugentis animo, quem hic effingere voluit Hein-
rich, nil longius absit, quàm hæc Epithetorum lascivia.
Id de verbis satis.

*Prima sententiarum virtus, veritas. Quan-
tum in falsitate vitium sit. Ubi de fal-
sis Epigrammatis.*

Nunc de sententiis differendum, quas item rebus ac
sonis accommodandas esse prædiximus. Rebus conve-
niunt, si veræ, si propriæ sint, & quasi interiores. Perfo-

DISSERTATIO

nis congruent, si naturalibus vel offensionibus, vel affectibus aptentur.

Prima igitur sententiarum virtus, veritas. A rebus enim ipsis diffidet, quicquid falsum est, nec ullâ in falsitate pulchritudo, nisi quantum veritatem mentitur. Unde discas pulchritudinis fontem in veritate esse, deformitatis, contra, in falsitate. Illa verò non à rebus modò abhorret, sed etiam à personis. Inest enim nobis quidam insipus veritatis amor, quædam in falsitatem offensio, quâ fit ut quæ nos specie veri delectârunt, ubi falsa patuere ingrata & injucunda fiant. Hæc ratio fuit viris eruditis, quorum jam sæpè mentionem facio, ut ex hoc delectu multa epigrammata refecârint, quorum præcipua sententia ex falso petebatur, ut, exempli gratiâ, illud Grotii, licet carmine satis magnificum.

In Joannem Archeam, vulgò La pucelle d'Orleans.

*Gallica non unquam peritura laudis Amazon,
Virgo intacta viris, sed metuenda viris:
Cujus non oculis sedit Venus atque Cupido,
Sed Mars atque horror, sanguineaque vices:
Hæc est cui Salice leges, cui patria sese
Debet, & in veras reddita sceptrâ manus.
Nec fas est de morte queri; namque ignea tota,
Aut nunquam, aut solo debuit igne mori.*

Hæc commemorare non piguit, ut magis lectores percipiant quale sit illud falsorum genus, quantumque abhorreat à naturâ, quippè quòd ita ferè sit comparatum, ejus quod in eo affirmatur contrarium non minùs plausibiliter dici possit, nihilo enim magis ineptè potuisset scribere

Grotius:

*Sed fas est de morte queri; non ignibus illa
Debuit, ast undis ignea tota mori.*

Magn
mult
Cæ
ari po

DISSERTATIO

Certè si ejus originem indagari placeat, reperiemus ad illud non naturâ homines duci, sed inertia compelli. Non enim aliâ causâ ad falsitatis præsidium confugiunt, nisi quia veram ex rebus ipsis eruere pulchritudinem non valent. Certa quippè & definita veritas, mendacium infinitum & incertum: hinc illa ad inveniendum difficilis, hoc proclive & obvium, eoque etiam nomine spernendum.

Porro non in affirmationibus modò falsitas intervenit, sed etiam in effectibus effingendis, cùm scilicet alicui personæ alii quàm quos natura argumentumque postulat affinguntur affectus, uti cerni licet in hoc Vultei epigrammate, ob id rejecto.

*Nuper marmoreum videns sepulchrum
Arverni benè cogniti mala in re,
Cœpi sic tacitus loqui: Ad quid, oro,
Tot sumptus? Potuisset hoc sepulchrum
Reges claudere, sanguinemque Regum,
Hoc ignobile quod tegit cadaver.
Prorumpo in lachrymas, fluunt abunde
Emissa ex oculis genas per ambas.
Quidam me arguit, increpatque flentem
Istis, sic puto, talibusve dictis;
Næ tu, quisquis es, impius videris,
Pestem qui patriæ doles sepultum.
Illi contrà ego: Falleris; sepulchri
Facturam fleo, non fleo sepulti.*

Alienum sanè fuit hominem inducere abundè lachrymantem, quòd sceleratus quidam & ignobilis nobili sepulchro esset conditus. Non enim misericordiam & lachrymas movent honores sceleratis habiti, sed potius iram & indignationem. Falsum ergo sibi induit affectum Poëta, qui ibi lachrymatur, ubi irascendum & stomachandum fuit.

De fabulosis Epigrammatis.

Magnum igitur falsitatis vitium, idemque latissimè fufum, & multa quasi membra complexum. Ad hoc enim revocari possunt primùm fabulosæ sententiæ, solita Poëtarum

DISSERTATIO.

curficula, ubi nihil dicere habent. Cujus generis, tanquam vitiosi, multa nos Epigrammata rejecimus; ut illud Grotii ad Rodulphum Imperatorem, fabulis nimis refertum:

*Non tibi Mars tantum favet, invictissime ductor,
Quem toties hostem barbara signa tremunt:
Plebs quoque te Superum donis veneratur, & illud
A Zephyri munus conjuge, Caesar, habes.
Ver Dea perpetuum Batavo prescripsit Apelli
Prataque pictrici vivere jussa manu.
Annuus Alcinoi decor est, & Adonidos hortis,
Nec Pharias animat longior aura rosas.
Prisca Semiramios jactat Pomona labores;
Alta tamen tecti culmina scandit hyems.
Quo tibi fluxus honos? Augustum ferta triumphum,
In qua temporibus nil licet, ista decent.*

Scio esse alia quoque in hoc epigrammate culpanda; sed nunc id unum vitium notamus, propter quod in exemplum affertur.

De Æquivocis.

Referri etiam ad idem genus potest magna pars æquivocorum, quorum acumen ferè ex quâdam oritur falsitate. Nam, verbi gratiâ, in illo Sannazarii Epigrammate.

*Jucundus geminos fecit tibi, Sequana, pontes;
Jure tuum potes hunc dicere Pontificem.*

Si pontificem accipias pro pontium fabricatore, vera sententia, sed inepta: Ergo ut acuti aliquid includat, debet vox Pontificis accipi pro Episcopo, quo sensu falsum erit Jucundum esse Pontificem. Similiter in illo Epigrammate fati celebri:

*Surdastrum curare ferunt te, Gallice, Cosmum,
Et quod ei certam polliciteris opem.
Sed nihil efficies licet omnem extenderis artem,
Nam malè perpetuos audiet ille dies.*

Accip

DISSERTATIO.

Accipe verbum *audiendi* pro ipso sensu, falsa erit sententia, quia illud corporis vitium sanari potest; accipe pro bono nomine, falsa item erit & inepta, quia falsum & ineptum est ideo frustra laborare Medicum de sanando aurium vitio, quia famæ mederi non potest.

In his vitiis hærent omnia æquivoca, quorum proinde venustas valdè exilis, imò nulla est. Olim quidem isti generi aliqua laus fuit, apud sæclum prius: undè à Cicerone & Quintiliano elegantes dicuntur petiti ex amphibologiâ sales: at nunc contrâ meritò valdè contemptum est, adeò ut æquivoca non modò non captent urbaniores, sed etiam vitent. Illa tamen utcunque tolerabilia vel certè minùs vitiosa sunt, cùm sponte nascuntur; at si quis ea afferat meditata, aut in iis se sibi placere significet, jure insulsus existimatur. Indè est quòd epigrammata, quorum elegantia ex æquivoco petitur, nullo ferè in pretio sunt. Nam cùm versus non nisi labore & industriâ componantur, rectè pusilli & angusti animi existimatur, in tam levi argutiâ verbis illigandâ tempus consumere. Nec omittendum est hoc quoque in æquivocis incommodum, quòd uni ità linguæ affixa sint, ut in aliam transferri non possint. Propter has causas pauca nos ejusmodi in hunc delectum admisimus, & tantùm ad exemplum vitiosæ formæ.

De Hyperbolicis.

Falsis item sententiis accensentur hyperbolicæ, non in uno aliquo verbo, nam de his jam superiùs egimus, sed in toto sensu; cujusmodi est illud Ausonii intolerandæ absurditatis:

*Faustulus insidens formica ut magno elephanto
Decidit, & terræ terga supina dedit.
Mox idem ad mortem est multatus calcibus ejus,
Perditus ut posset vix retinere animam.
Vix tamen est fatus: Quid rides, improbe Livor,
Quòd cecidi? Cecidit non aliter Phaëton.*

Sic ille Græcos in eo imitatus, quorum mira fuit in hanc cacozeliam proclivitas, ut videre est in eorum Anthologiâ,
ejus-

DISSERTATIO.

ejusmodi hyperbolis scatente. In eandem quoque ruunt frequentes, vel qui infirmo ingenio sunt, vel qui imperitis scribunt: undè talibus delectari magnum imperitiæ signum; quo vel moveri debent, qui Rableſii fabulas tam ineptas, tam ſtolidis hyperbolis reſertas legere, ne dicam laudare non verentur.

De litigioſis & controverſis.

Porro ad idem falſorum genus accedunt litigioſæ ancipitesque ſententiæ, de quibus ambigit lector, veræne illæ an falſæ ſint. Quæ dubitatio quoniam omnem adimit jucunditatem, tollit etiam pulchritudinem.

Hoc nomine nunquam mihi probata eſt clauſula illius Epigrammatis Martialis:

*Par ſcelus admixit Phariis Antonius armis,
Abſcidit vultus enſis, uterque ſacros.
Illud laurigeros ageres cum lata triumphos,
Hoc tibi Roma caput, cum loquereris erat.
Antonius tamen eſt pejor quam cauſa Photini,
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.*

Subit enim lectoris animo tacita quædam moleſtia, quod Poëta tam fidenter dubiam ſententiam pro certâ ſumat. Libenterque adverſus illum reponeret, ſibi contrâ videri gravius illum delinquere qui domino præſtat facinus, quam qui ſibi; nec deerunt rationes: Nam ſibi peccantes ira, cupiditas, metus, ad facinus impellit; quibus voluntas, adeoque criminis magnitudo minuitur; at qui alteri in ſcelere patrando obſequitur, frigidus ad facinus accedit quod longè majorem arguit pravitatem. Hæc & ſimilia cauſari quis adverſus Martialem poſſet, ejusque diſtichon ſic immutare nihilo abſurdius,

*Antonius tamen eſt melior quam cauſa Photini,
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.*

Quare totum hoc genus controverſarum ſententiarum elegantia vacat, & ſtudioſè vitandum eſt iis qui pulchritudinem ſequuntur, quam in unâ demùm veritate invenient & ejusmodi veritate, quam ſtatim propoſitam lector agnoſcat & amplectatur.

DISSERTATIO.

Alia sententiarum virtus, ut propria & interiores sint. Ubi de alienis, & accidentariis.

Alteram sententiarum, dum cum rebus comparantur, virtutem esse diximus, ut propria & interiores sint, id est, exterum quasi visceribus erutæ, non longè accersitæ vel ex externis accidentibus, rem tantum quasi comitantibus ductæ. Eâ lege innumeris frigidioribus epigrammatis liberati sumus, quorum hîc pauca exempla subjici placet.

Alienum & accersitum est illud Audoëni, de Lyrâ:

*In tam diversis cùm sit concordia chordis,
Tam discors hominum non pudet esse genus.*

Quasi ad pudefaciendos de suis discordiis homines, nihil proprius esset quam chordarum lyræ concordia.

Ex accidentibus rem concomitantibus, non ex ipsius rei visceribus depromptum illud Germanici, ut aiunt, Cæsaris, versibus alioqui satis cultum.

*Thrax puer adstricto glacie dum ludit in Hebro,
Frigore concretas pondere rupit aquas.
Dumque ima partes rapido traherentur ab amni,
Abscidit tenerum lubrica testa cupis.
Orba quod inventum mater dum conderet urnâ,
Hoc peperit flammis; cetera, dixit, aquis.*

Alia certè fuit illi matri interior dolendi causa, quàm quòd filius partim aquâ, partim flammâ esset absumptus, nec minùs illa doluisset, si vel totus in aquis periisset, vel totus in flammis. Non debuit ergo ex tam levi *περασάριον* tota dolendi causa repeti, quæ comes, non materia doloris fuit.

Eodem vitio laborant descriptiones negativæ, in quibus enumerantur, non quæ cuique rei dotes insunt, sed quæ non insunt; quod jure quidam reprehendebant in hoc Epigrammate Barlæi, alioquin versibus eleganti:

DISSERTATIO.

*Regia Borbonii soboles, quâ sospite dudum
 Belga sibi facilem credidit esse Deum;
 Sceptriferis illustris avis, illustrior armis,
 Et rarum Astraâ judice nomen habens:
 Quem celebrat Bellona ducem, Pax laudat inermem,
 Et cui tot terra, tot famulantur aque.
 Non tibi barbaricum potantia vellera succum,
 Aut mea Sidonias pagina donat opes:
 Non Indus quod mittit ebur, quod Dalmata marmor,
 Quæque gravem placant mascula thura Jovem:
 Non bellatrices aquilas, captivæque bello
 Oppida, non victo carbasa rapta mari:
 Nos Christum, Lodoice, damus regemque ducemque,
 Nomina nominibus non aliena tuis:
 Maxima quin cupio dum mittere, maxime Regum,
 Quo nequeo majus mittere, mitto Deum.*

Nimis certè longus circuitus est enumerare quæ Regi non
 des, ut tam leve munusculum intelligatur. Sed in clau-
 sulâ illud etiam durum, quòd libellum de Christo differen-
 tem, Deum & Christum apellat, quasi idem sit Christus,
 & libellus de Christo. Sed hæc vulgaris dedicatorii, ut
 ita loquar, generis ineptia, in quo Scriptores non aliter
 ferè de libris suis loquuntur, quàm si inter ipsum librum
 & libri argumentum nihil interesset; ità si de Cæsare ve-
 Catone scribunt, Cæsar inquit, & Cato genibus tuis ad-
 volvitur; si de Cicerone, En, inquit te, Cicero compellat
 & patronum adoptat; quæ omnia falsarum sententiarum
 generi rectè accensueris.

*Sententiæ cum personis quâ ratione con-
 ciliandæ. De offensionibus vitandis: ad
 primum de obscenitate.*

Atque hæc quidem sententiarum cum rebus concordia
 facilius intelligitur: at verò earundem cum personis attem-
 peratio, longè ad percipiendum difficilior, ad tractandum
 operosior. Tota enim hîc humana natura penitus scrutan-

DISSERTATIO.

la est, ejusque tacitæ propensiones, tum alienatores rimandæ, ut istas fugiamus, illis obsequamur. Nec enim fieri potest ut placeat quod naturam offendit, nec ut displiceat, quod ejus propensioni obsequitur. Nos quædam tantum hæc delibabimus, sed quæ ad institutum nostrum sufficient.

Imprimis in naturâ hominum quidam adversus turpia & obscæna pudor insitus est, idemque in optimâ quâque, & benè-institutâ vehementior. Hunc pudorem offendunt omnes obscænæ sententiæ, adeoque illæ alienæ à naturâ, deformes & inelegantes habendæ sunt. Nec refert quòd illæ quibusdam corruptis animis arideant. Non enim elegantiae est, uti diximus, corruptæ naturæ congruere, sed honestæ ac benè moratæ. Itaque totum hoc genus planè abest ab honestorum hominum sermonibus, nec nisi ab iis frequentatur, qui ut pietatis, sic genuinæ comitatis & elegantiae sensu carent.

Ergo quòd fœda omnia & lasciva epigrammata refecimus, non modò moribus & pietati inservitum est, sed etiam urbanitati & elegantiae, cujus nullum prorsus sensum habuisse se testantur veteres illi Catullus ac Martialis, qui tot illiberalibus sordibus libros suos opplevêre, eoque nomine non modò flagitiosi, sed etiam rustici, inhumani, & ut Catullianis verbis utar, *Caprimulgi ac fossiores* habendi sunt.

De vilibus argumentis Epigrammatum.

Nec verò solùm turpem & obscenam speciem, sed omnino quomodocunque vilem, deformem, & ingratam lectoribus objicere vitiosum & inelegans est. Hinc pro pulchris & elegantibus haberi non possunt illa epigrammata, quorum argumentum est vel vetula edentula, vel detrita æternâ poëtafter, vel olens hircus, vel putidus nasus, vel illuo in mensam vomens, quæ magna histrionibus jocantur seges: Nunquam enim acumine satis compensatur ista deformitas.

Eâ de causâ, in iis quæ Martiali subjunximus epigrammata, nullum ex illis ascrivimus, multaque quæ occurrebant oculi ablegavimus; quale illud Buchanani, in quo strigosis ingratam & invenustam pingit imaginem:

DISSERTATIO.

*Nevole, dum clamas ut Stentora vincere possis,
 Omnis homo est animal, nocte diëque boans:
 Jam tibi dilapsa est propè nonagesima messis,
 Jam tremit effæto curva senecta gradu:
 Vertice jam laxi vix tres hasere capilli,
 Et cernis quantum noctua manè videt;
 Semper & è gelido destillat stiria naso,
 Et fluit in madidos longa saliva sinus;
 Nec tibi gingivâ dens unus & alter inermi,
 Nec plus rugarum simia scalpit anus.
 Nevole, si pudor est, nugarum desine tandem
 Omnis homo clamans; Nevole, nullus homo es.*

Vilius itidem argumentum, speciesque parùm jucunda
 elegans pendentis hominis, huic Sannazarii epigramma
 fraudi fuit, quanquam aliquid festivitatis habenti:

*Quicquid erat Tripodum Cumis Delphisque petisti,
 Discere fortunam dum cupis, Eune, tuam:
 At Deus extabis supra Regesque Deosque,
 Veridico tandem rettulit ore tibi.
 Tu tamen hinc vanos sumpsisti, Gracule, fastus,
 Jam magni dominus, jam pater orbis eras.
 Ecce crucem ascendis; non te Deus, Eune, fefellit,
 Omnia sunt pedibus inferiora tuis.*

Sed hæc honesta & tantùm vilia: At Cynica Martialis
 Catulli libertas, quâ multa non quidem in moribus fœ
 sed quæ tamen ab oculis & auribus removeri jubet huma
 comitas, suis nominibus eloquuntur, prorsùs impudens
 rustica habenda est; quare nunquam laudabant eleganti
 vel illas Catulli voces: *Annales Volusi, cacata charta;*
 illud Martialis de Catellâ: *Et desiderio coacta ventris, quæ
 pallia non fefellit unâ.* Et multa alia longè sordidiora, qu
 nè in exemplum quidem vitii libet afferre. Certè nimis
 fuit antiquis in hoc genere patientia, nec rarò miratus sum
 quomodo in Senatu Romano Cicero ferri potuerit, cum
 hæc adversus Pisonem declamaret: *Meministine, cœnæ
 ium ad te quintâ ferè horâ cum Caio Pisone venisse*

DISSERTATIO.

nescio quo è gurgustio te prodire involuto capite, soleatum; & cum isto ore foetido teterrimam nobis popinam inhalasses, excusatione te uti valetudinis, quod diceres te vinolentis quibusdam medicaminibus solere curari. Quam nos, causam cum accepissemus; quid enim facere poteramus? paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore atque fumo, unde tu nos tum improbissime respondendo, tum turpissime eructando eiecisti.

De Malignis Epigrammatis.

Est etiam in hominibus mansuetioris ingenii innatum adversus malignitatem odium, præsertim quâ vitia corporis iridentur, vel fortunæ calamitates, aut quidvis demùm quod accidit extra culpam. Nam quia nemo se horum casuum exortem videt, ideò ista despici & irrideri molestè fert. Humanè Virgiliana Dido, cum ait

Non ignara mali miseris succurrere disco,
tacitusque in illam indè exoritur Lectorum favor; pulchrè item Seneca:

Non est jocus esse malignum.

At contrà inhumanè, qui miseris insultant, & quæ non culpâ contracta sunt exprobrant, adeoque quendam illi ingentium animis odii & alienationis excitant sensum.

Propterea nos pauca admodùm hujus generis cum nostro ingenio parere liberum fuit, ascivimus; multa contrà rejicimus, ut illud Audoëni frigidum & malignum:

Ecce tibi nulli superant in vertice crines,

Nullus in insidâ stat tibi fronte pilus.

Omnibus amissis à tergo & fronte capillis,

Quid tibi jam restat perdere, calve? Caput.

Nec nobis magis placebant tot ejusmodi in Martiali, quæ men non omisimus, propter superius positas causas.

De

DISSERTATIO.

De loquacibus Epigrammatis.

Omnes naturæ offensiones colligere longum esset, nonnullas tamen libet addere, quod magnam ab hac selectione epigrammatum turbam amoverint. Ergo præter ista longos etiam verborum circuitus, idemque sibi variis verbis ingestum natura fastidit. Ardet enim curiositate, & semper festinat ad exitum, multoque se detineri sermone nunc cum magno operæ pretio, fert impatienter. Propterea non leve fastidium afferunt loquacia epigrammata, & quæ longitudinem suam non satis sententiæ magnitudine pensant, quo vitio nonnunquam premitur Martialis, in aggerendis vulgaribus laudibus quandoque nimius, aut in enumerationibus minutior: verbi gratiâ, in illo Epigrammate, quod pertinuit tot similitudines de medio petitas cumulare?

*Puella senibus dulcior mihi cynis,
Cui nec lapillos præferas Erythraos,
Nec modo politum pecudis Indice dentem,
Nivesque primas, liliūque non tactum,
Fragravit ore quod rosarium Pasti,
Cui comparatus indecens erit pavo,
Inamabilis sciurus, & frequens phoenix.
Adhuc recenti tepet Erotion busto.*

Quid item in illo alio eandem sententiam toties iterare?

*O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes & alumne laris;
Pierios differ cantusque chorosque sororum,
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.*

*Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minerva;
Hac sapit, hac omnes fœnerat una Deos.*

*Quid possent hedera Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.*

*Præter aquas Helicon, &serta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane sophos.*

Quid tibi cum Cirrhâ? Quid cum Permessidos undâ?

*Romanum propius, divitiisque forum est?
Illic ara sonant; at circum pulpita rostra,
Et steriles cathedras, basia sola crepant.*

DISSERTATIO.

De Vulgaribus.

Quâ ratione autem loquacitatem averfatur natura, eâdem ſententiis nimis vulgaribus offenditur. Eſt enim quædam loquacitatis ſpecies, effutire vulgaria & obvia, cùm iſ fit ſermonis uſus, ut quæ neſciuntur pateſiant, non ut nota ac trita repetantur. Ob hoc vitium innumera Epigrammata ab hoc delectu ſegregata ſunt: Sed quia nil illo cõmunius, afferendis ejus exemplis ſuperſedeo.

De minutioribus argutiis, & verborum luſu.

Diſplicet etiam non levitèr minutior diligentia, quæ mentem à rebus avocat, ex quibus vera voluptas effloreſcit. His luſus in verbis, quales ſunt paronomafię, alięque id genus alluſiones, niſi citra artem ſub ſtylum ſuccedant, non tam figurę quàm vitia ſunt, iſque epigrammatis quorum in eo poſitum eſt acumen, nil exilius, præſertim cùm uni linguę ita propria ſint, ut in aliam transferri non poſſint, quod ſecuti nos, frivolas illas argutias prætermiſimus; cujuſmodi eſt illa Audoëni:

Latronum finis funis, mors ultima merces,

Furca capit fures, hinc puto nomen habet.

At multi evaſere; dabit Deus his quoque ſinem:

Rarus funeſto fur ſine fune perit.

Paulo feſtiviùs illud alterius Poëtæ de Helvetio occiſo notu, licèt vitioſum:

In nive nocte vagans nuceo cado ſlipite nixus,

Sic mihi nix, nox, nux, nex fuit ante diem.

Propenſionibus naturæ quomodò obſequendum.

Omnes illæ naturæ offenſiones diligentèr vitandæ, nec minùs ejusdem propenſionibus obſequendum, ſi modò illud quod ſequimur pulchrum aſſequi volumus. Tantus enim in
hominibus

DISSERTATIO.

hominibus amor sui viget, nihil ut audire jucundè possint, nisi quod suis affectibus blandiatur. Quamobrem hæc epigrammata meritò pulcherrima censentur, quæ in illos affectus magis penetrant, eamque menti sententiam adjiciunt, quam non modò interiori luce verissimam agnoscat, sed etiam interiori affectu, ut sibi blandissimam amplectatur; ut illa Martialis:

Nolo virum facili redimit qui sanguine vitam:

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

Nam cùm omnes mortem oderint, laudes & gloriam expetant, nemo est qui non gaudeat sine morte laudari posse. Et illud veteris Poëtæ:

Mitte superba pati fastidia, spemque caducam

Despice; vive tibi, cùm moriere tibi.

Habet enim, ut inquit Quintilianus, natura sublime quoddam & impatiens superioris, quod suaviter palpat, qui ipsam ad contemnendum divitum fastum adhortatur.

Atque hæc de generalibus pulchritudinis & deformitatis fontibus, ad ferendum de quolibet carminis genere judicium ferè sufficiunt. Sed illa tamen ad propriam Epigrammatum naturam & leges & jura commodanda sunt, de quibus ideò quædam hîc subnectere non erit alienum.

Epigrammatis nomen undè ductum, ejus definitio, forma & leges.

Epigramma, ut notat Scaliger, idem quod inscriptio; sed eùm multarum rerum extent inscriptiones, vox ista tamen brevibus poëmatiis propriè attributa, hinc adeò quòd trophæis & statuis ejusmodi epigrammata inscribi solerent: atque indè nomen ad breviora poëmata universè translatum. Desinitur igitur epigramma, ut sit poëma breve, cum simplici cujusdam rei vel personæ, vel facti indicatione.

Hujus formam quidam, in gravi aliquâ vel argutâ sententiâ quâ clausula constet, ita collocant, ut epigramma negent esse quod ejusmodi clausulâ careat; sed perperam. Sunt enim quædam vel elegantissima, quorum æquabilis ubique majestas, & nihil habet clausula præcipuum, ut illud cujusdam auctoris recentioris:

Quod

DISSERTATIO.

*Quæd bellator hydros pacem spirare rebelles,
 Deplumes trepidare aquilas, mitescere pardos,
 Et depressa jugo submittere colla leones
 Prospektat Lodoicus equo sublimis ahenò,
 Non digiti, non artifices finxere camini,
 Sed virtus & plena Deo fortuna peregit.
 Armandus fidei vindex, pacisque sequester,
 Augustum curavit opus, populisque verendam
 Regali voluit statuam consurgere circo;
 Ut post civilis depulsa pericula belli,
 Et circumdomitos armis felicibus hostes,
 Æternum dominâ Lodoicus in urbe triumphet.*

In nonnullis etiam simplex quædam mundities, ac mollis subtilisque festivitas placet, cujusmodi in nonnullis Catulli epigrammatis quæ in hoc delectu apposuimus, videre est.

Quidam tamen contrâ nimii, qui istiusmodi clausulas non modò non requirunt, sed etiam aspernantur. Hi ferè sunt præposterì quidam Catulli amatores, qui dum languidulas quædam nœnias hendecasyllabis concluderint, mirè sibi videntur festivi & elegantes; quamvis nihil iis sit aut inanius, aut facilius illis qui aliquem sibi latinæ linguæ usum paraverunt.

Quantulo, exempli gratiâ, putamus constitisse Borbonio clausulam hujus epigrammatis ad Catulli exemplar effictam?

*Quarè Patricia venite Musa;
 Plena mellis & elegantiarum,
 Docta, carmina candidi Pinonis:
 Vos exosculor, ô pia Camœna;
 Et totis relego lubens diebus,
 Isto tempore macerationis,
 Pœnitudinis atque lachrymarum,
 Duro, Jupiter! & laborioso.*

En quo perduxerit hominem Christianum, & cæteroquin pium, perversa Catulli imitatio! qui in Christiani jejunii solemnitate explicandâ, profanum Jovis nomen usurpare non veritus est. Sed hoc misso, quid ineptius hoc versu, quamlibet Catulliano, *Duro, Jupiter! & laborioso*: In quem tamen elegantè existimat suum epigramma desinere, quia similem versum invenit in Catullo *Doctis, Jupiter! & laboriosis*.
 Sed

DISSEKTATIO.

Sed missis illis jejunis imitatoribus, de illis sententiis quibus clauduntur epigrammata verè licet affirmare magnam in iis elegantiam esse, dum eximix sint & cum antecedente serie pulchrè cohæreant. Nam cum nihil æquè ac clausula in Lectorum mentibus remaneat, quid rectius quàm in illam conferri quæ præcipuè in ipsorum animis infigi velis; adeoque merito vitiosa censentur ea epigrammata, in quibus decrescit sententia, vel quorum clausula quasi addititia & affixa est, nec bellè ex superioribus versibus fluit; quod vitium cernere est in hoc illustri cæteroquin Epigrammate:

*Qui Romam in mediâ quaris novus advena Româ,
Et Romæ in Româ nil reperis mediâ,
Aspice murorum moles, præruptaque saxa,
Obrutaque horrenti vasta theatra situ,
Hæc sunt Roma: vident' velut ipsa cadavera tante
Urbis adhuc spirent imperiosa minas?
Vicit ut hæc mundum, nisa est se vincere; vicit,
A se non victum ne quid in orbe foret.
Nunc victâ in Româ victrix Roma ipsa sepulta est,
Atque eadem victrix, victaque Roma fuit.
Albula Romani restat nunc nominis index,
Qui quoque nunc rapidis fertur in æquor aquis.
Disce hinc quid possit fortuna; immota labascunt,
Et quæ perpetuò sunt agitata manent.*

Quatuor enim ibi extremi versus planè superflui sunt, frigidum acumen continent, quo superiorum versuum nitor nonnihil decoloratur.

Epigrammatum materia; indè divisio in varia genera. Primum genus & secundum.

Epigrammatum autem materia res omnes, omnisque sententia; adeoque quot sententiarum divisiones, tot sunt etiam epigrammatum. Nos hæc potissimum genera notabimus, ex quibus intelligi etiam virtutes possunt.

Est

DISSERTATIO.

Est igitur quoddam genus sublime, grande, magnificum, obile argumentum nobilibus versibus persequens, nobili-ue sententia concludens; quale est illud Martialis de Scæ-olâ.

*Cum peteret Regem decepta satellite dextra,
Injecit sacris se peritura focis:
Sed tam seva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum,
Urere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Porfena non potuit.
Major decepta fama est & gloria dextra;
Si non errâsset, fecerat illa minus.*

Talia sunt etiam Epigrammata Grotii de Ostendâ, de Cur-ribus veliferis, Barclaii de Margaretâ Valefiâ.

Est aliud stylo paulò demissiùs genus, sed utilius gra-viusque sententia, cujusmodi est illud verè eximium Mar-tialis :

*Quòd magni Thrasea, consummatique Catonis
Dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis;
Pectore nec nudo strictos incurris in enses,
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
Nolo virum facili redimit qui sanguine famam,
Hunc volo laudari qui sine morte potest.*

*Amissum non flet, cum sola est Gellia, fratrem ;
Si quis adest jussæ profiliunt lachrymæ.*

*Non dolet hic quisquis laudari, Gellia, quarit :
Ille dolet verè, qui sine teste dolet.*

Et illud verè aureolum Epigramma.

*Quòd te nomine jam tuo saluto,
Quem regem & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris esse contumacem :
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt ;
Servum si potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.*

Ex

DISSERTATIO.

Ex omnibus autem maximè Epigrammatum proprium genus illud vulgò existimatur, quod ingenioso laudatur acumine, altè animos penetrante; in quo item excellit Martialis, ut in isto:

*Tu Setina quidem semper vel Massica ponis,
Papile, sed rumor tam bona vina negat:
Diceris hâc factus cœlebs quater esse lagenâ.
Nec puto, nec credo, Papile, nec sitio.
Et illud ejusdem.*

*Munera quod senibus viduisque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
Qui potes insidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piscibus hamus,
Callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare docebo,
Si nescis; dona, Gargiliane, mihi.*

Quædam humiliora sunt, sed argutâ & festivâ simplicitate nitescent, quod animadverti licet in illo ejusdem Martialis Epigrammate.

*Hexametris epigramma facis, scio discere Tuccam:
Tucca, solet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum est; solet, hoc quoque, Tucca, licetque
Si breviora probas, disticha sola legas.
Conveniat nobis; ut fas, epigrammata longa
Sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi.*

Porro omnium Epigrammatis virtutum nulla aut difficilior aut rarior quàm scita tractatio sive commoda argumenti explicatio, nihil ut neque redundet, neque desit, nihil præposterum, nihil obscurum, nihil verbis impeditum, vix contra nimis subitum, nec fatis aptè præparatum; quod dote mirabilis sanè Martialis ita aptè, perspicuè, distinctè argumenta prosequitur, ut mediocribus cæteroquin sententiis tractationis venustate multum elegantiae conciliat. Nam illo, verbi gratiâ, quid ingeniosius explicatum?

DISSERTATIO.

Ne vivam si non totis, Deciane, diebus,
 Et tecum toris noctibus esse velim,
 Sed duo sunt qua nos distinguunt millia passum,
 Quatuor hac sunt cum rediturus eam:
 Sæpe domi non es, cum sis quoque sæpe negaris,
 Vel tantum caussis, vel tibi sæpe vacas:
 Te tamen ut videam duo millia non piget ire;
 Ut te non videam quatuor ire piget.

illud quid esset, nisi tractatione fuisset excultum & reparatum?

Occurrit tibi nemo quod libenter,
 Quod quacunque venis fuga est & ingens
 Circa te, Ligurine, solitudo,
 Quid sit scire cupis? nimis Poëta es,
 Nam tantos rogo quis ferat labores?
 Et stanti legis & legis sedenti,
 Currenti legis & legis canenti;
 In thermas fugio, sonas ad aurem;
 Piscinam peto, non licet natare:
 Ad cœnam propero, tenes euntem:
 Ad cœnam venio, fugas sedentem:
 Lassus dormio, suscitās jacentem.
 Vis quantum facias mali videre?
 Vir justus, probus, innocens, timeris.

guta quidem & festiva clausula, sed hujus tamen percussus decor ex superiori enumeratione pendet. Habet lector quid nos in his epigrammatis excerptis tractaverimus; reliqua quæ ad hoc opus contulimus ex oratione potuit accipere.

E L E.

ELEGANTIORUM

Hujus Delectus.

EPIGRAMMATUM INDICULUS.

Totus hic Delectus elegantia ab inelegantibus
Epigrammata secernit. Ab elegantibus elegan-
tiora hic sejunget Indiculus. Ex elegantiori-
bus elegantissima asteriscus indicabit.

LIBER I.

MARTIALIS.

		Pag.
V.	* <i>Quod magni Thrasea.</i>	
VI.	<i>Itur ad Herculei.</i>	ibid
VII.	<i>Casta suo gladium.</i>	
VIII.	<i>O mihi post nullos.</i>	ibid
IX.	<i>Sunt bona.</i>	ibid
XIII.	* <i>Cum peteret.</i>	
XVIII.	<i>Amisum non flet.</i>	
XXIX.	<i>Si quid Fusce.</i>	
XLV.	<i>Non plenum modo.</i>	
XLVII.	<i>Qui pinxit.</i>	
LVI.	<i>Tercentena.</i>	
LVIII.	* <i>Ne valeam.</i>	
LXIII.	<i>Et judex.</i>	
LXVI.	<i>Capto tuam.</i>	
LXVII.	<i>Carmina.</i>	
LXX.	<i>Non dicam.</i>	ibid
LXXIV.	<i>Mutua.</i>	
LXXX.	<i>Vis te, Sexte.</i>	

LIBER

INDEX.

LIBER II.

	* <i>Quod te nomine.</i>	Pag. 32
I.	<i>Candidius nihil est.</i>	33
III.	<i>Quod non carmine.</i>	34
	<i>Quintiliane.</i>	35
I.	<i>Rerum certa salus.</i>	ibid.
III.	<i>Constituit.</i>	36
X.	<i>Artis Phidiaca.</i>	39
XVI.	* <i>Occurrit tibi.</i>	40
XVIII.	* <i>Exigis à nobis.</i>	41
XXVII.	* <i>Esse nihil dicis.</i>	46
L.	<i>Par scelus.</i>	47
LVIII.	<i>Sili Castalidum.</i>	50
III.	<i>Et latet.</i>	52
IV.	<i>Ne sis, crede mihi.</i>	53
VI.	* <i>Munera quod senibus.</i>	54
X.	* <i>Tu Setina quidem.</i>	56
XIII.	<i>O felix animo.</i>	57
XXVI.	* <i>Esse quid hoc dicam.</i>	62
XXVIII.	* <i>Sum fateor.</i>	63
XXXII.	<i>Quod tibi Decembri.</i>	65

LIBER III.

	<i>Quinctum pro.</i>	Pag. 67
III.	<i>Callidus effracta.</i>	71
VI.	<i>Qua mihi prestiteris.</i>	72
XVI.	<i>Non donem tibi.</i>	76
XVIII.	<i>Profecit poto.</i>	ibid.
XX.	<i>Semper eris pauper.</i>	77
XXVIII.	<i>Non de vi.</i>	80
LII.	<i>Cum dubitaret.</i>	81
ibid.	<i>Septem clepsydras.</i>	ibid.
LVII.	<i>Quod convivaris.</i>	82
III.	<i>Hexametris.</i>	85
IBE IV.	<i>Sexagesima.</i>	ibid.
		LXV.

I N D E X.

LXV.
LXXI.
LXXIV.
LXXVI.

*Æra domi non sunt.
Factat inaequalem.
Discursus varios:
Primum est.*

9
9
9
ibid

L I B E R IV.

III.
IX.
XV.
XVI.
XXVIII.
XXXII.
LXIV.
LXXIV.

*Quod te diripiunt.
Omnia Castor emis.
Egi, Sæxte, tuam.
Sic tua Cirini.
Non horti.
Miraris veteres.
Ille ego sum Scorpus.
Vitam quæ.*

Pag. 9
9
10
ibid
10
10
11
12

L I B E R V.

III.
IX.
XI.
XII.
XIV.
XVIII.
XX.

*Cum rogo te.
Contigit Ausonia.
Habet Africanus.
Omnia promittis.
Genus Auclæ.
Ne laudet dignos.
Quod nimium laudas.*

Pag. 12
12
12
ibid
ibid
13
13

L I B E R VI.

E Veteribus Poetis.

XVIII.
XIX.
XX.
XXII.
XXV.
XXVI.
XXXVIII.

*Omnia tempus edax.
* Ingentes Dominos.
Barbara præruptis.
Quisquis es.
Gracia bellorum.
Quisquis Cecropias.
* Jupiter in parvo.*

Pag. 15
16
ibid
16
16
ibid
16
LXXXV

INDEX.

9	XXXVI.	<i>Carmina qui quondam.</i>	182
9	XXXVII.	* <i>Quisquis composito.</i>	183
9	XXXVIII.	<i>O qui perpetua.</i>	ibid.

LIBER VII.

E Recentioribus Poetis.

Pag. 9	II.	<i>Quid Romam in media.</i>	Pag. 188
9	LV.	<i>Odisti Selium.</i>	196
ibid	LIX.	<i>Borbonia spes.</i>	197
10	.	<i>Dives opum.</i>	198
10	I.	* <i>Nympha, Caledonia.</i>	199
11	XI.	<i>Mutua cum centum.</i>	203
12	XIX.	<i>Nato hec.</i>	205
.	XXVIII.	<i>Busta vides.</i>	209
.	XXIX.	<i>O Patria, ô arces.</i>	ibid.
.	XXXI.	<i>Qui curiosus.</i>	211
.	XXXIII.	<i>Area parva ducem.</i>	212
g. 126	CI.	<i>Haftenus immensum.</i>	215
12	CIII.	<i>Jam sol à medio.</i>	216
12	CV.	<i>Desinite in medio.</i>	219
ibid	CVIII.	<i>Quod bellator.</i>	220
ibid			
13			
13			

SCRIPT.

SCRIPTORUM

*Undè aliqua Epigrammata in hunc
Delectum inclusa sunt, recensio.*

Monuimus in Præfatione, hîc etiam lectorem admonendum putamus, nè istos tantum quorum hic nomina recensemus Scriptores lectos à nobis & excusos arbitretur. Innumeros enim alios perlustravimus; è quibus si nihil excerptimus, ea causa est, quòd nihil in iis visum sit nobis excerptum; quanquam sæpius in nimiae facilitatis partem peccaverimus, quàm in nimiae severitatis. Sunt enim quædam quæ nos admisisse poenitet, vix ullum quod exclusisse poeniteat.

Poetæ antiquiores.			
<i>Martialis.</i>	Pag. 1	<i>Thomas Porcatius.</i>	ibid.
<i>Catullus.</i>	150	<i>Janus Vitalis</i>	188
<i>Cicero.</i>	158	<i>Angelus Colotius</i>	ibid.
<i>Laureas Tullius.</i>	ibid.	<i>Pomponius Gauricus.</i>	189
<i>Virgilius.</i>	159	<i>Hercules Stroza.</i>	ibid.
<i>Seneca.</i>	ibid.	<i>Thomas Musconius.</i>	190
<i>Anthologia Græc. Poet.</i>	164	<i>Joannes Audoënus.</i>	ibid.
<i>Claudianus.</i>	166	<i>Theodorus Beza.</i>	194
<i>Ausonius.</i>	167	<i>Buchananus.</i>	196
<i>Sixtus III. Sum. Pont.</i>	180	<i>Bidermannus.</i>	200
<i>D. Paulinus.</i>	181	<i>Janus Douza.</i>	201
<i>Mag. Fel. Ennodius.</i>	ibid.	<i>Barleus.</i>	ibid.
<i>Boethius.</i>	182	<i>Paschasius.</i>	202
		<i>Nicolaus Faber.</i>	206
		<i>Scævola Sammarthannus.</i>	207
		<i>Barclaius.</i>	209
		<i>Nicolaus Borbonius.</i>	210
		<i>Hugo Grotius.</i>	211
		<i>Famianus Strada.</i>	216
		<i>Vincentius Guinesius.</i>	218
Poetæ recentiores.			
<i>Sannazarius.</i>	185		
<i>Andreas Naugerius.</i>	186		
<i>Antonius Tebaldens.</i>	187		

Epigram-

Epigrammatum Delectus.

LIBER PRIMUS.

MARTIALIS.

Ad Lectorem I.

Hic est quem legis, ille quem requiris,
Toto notus in orbe *Martialis*.
^b *Argutis Epigrammaton libellis:*
Cui, *Lector* *studiose*, ^c *quod dedisti*
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent Poëta.

*ducens) virtutes dum sunt. Brevitas & Argutia, quibus Venustatem addas. c Quodque
cinis patris, hoc mihi vita dedit.*

^a Se calamo digito
que commouit
Poëta.

^b Epigrammaris
(quod est Poëma
breve, cum simplici
cujuspiam rei, ver-
sonæ vel facti indi-
catione, aut ex pro-
positis aliquid de-

Librum edere periculosum. II.

Argiletanas mavis habere tabernas,
Cum tibi parve liber, scripta nostra vacent.
Nescis, heu, nescis ^b *domina* ^c *fastidia Roma:*
Crede mihi, nimium ^d *Martia turba sapit.*
Majores nusquam ronchi: juvenesq; senesque,

*ilio, cæterisque motibus perspectas. Ipsum fastidium. d Romani Marte Oriunda,
Sonantiores sannæ & irrisiones nusquam sunt quam Romæ.*

C

Et

^a Bibliopolarum
tabernas in Argile-
to imo, in secundâ
Regione urbis.

^b Romanorum rerum
dominorum.

^c Censuræ judicii.
que notas ex oculis,
vultu, nutu, super-

^d Romani Marte Oriunda,

EPIGRAMM. DELECTUS.

f Ut dextra fidei,
genus misericor-
diae, supercilium
gravitati & fastui,
deus, ita natus irri-
sioni dicatus, cen-
suræ & acri judi-
cio.

g Cui ingens cor-
nu munitus, validus
status h Ab
auditoribus accla-
matum recitanti

scopos, balos, pupillos, Pulchre, bene, resiste! Euge, bellè, Facete, laudè, lepide, nihil su-
prat! i Dum captas approbationes, quas veteres amplexu & basiis at-
testabantur. k Recipies te, quidem gremio, sed ut te sago in sublime jactent
per ludibrium & procacitatem, ut solent canes excipere; quod ab Orhone factitatum
refert Sueton. cap. 2. exprobratque illi famæ cupiditatem, qui ad astra tolli velit:
vel ad Rhinocerotis nasum respicit, quo ursum seu urum in astra tulit, l Emen-
dantis & ad limam revocantis. m Severa, censoria. n Calamus scriptorius.
o Prodire in vulgus gentis, versarique in hominum manu, imo jactaberis in astra,
p Epitrope Sarcastica.

Et pueri i nasum & Rhinocerotis habent.
Audieris cum grande b sophôs, i dum basia captas,
k Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu, ne toties l domini patiare lituras,
— Neve notet lusus m tristis n arundo tuos;
Aetherias, lascive, cupis volitare per auras t
p I, fuga; sed poteras tutius esse domi.

Ad Marcum. III.

Ex personâ Domi-
tiani offensi intem-
pestivâ Poëtæ (Epi-
grammata sua Cæ-
sari dum nauma-
chiam pararet offe-
rentis) interpellatione: & exitium Poëtæ carminibusque in aquas abjectis minati.
Naumachia, The Representation of a Sea-fight.

DO tibi naumachiam, tu das Epigrammata
nobis: 1001033. 1001
Vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

Leo Cæsaris lepori parcens. IV.

a Domitiani leones a
lepori parcentes
anteponit Jovis a
quillæ Ganymedem
rapianti.
b Ganymedem
Trois filium.
c Solicitis æt puer
excideret vel læde. f
retur.

d A Cæsare exhibi-
tos. e Ne
lædatur lepus impetrat.
præda sit lepus, quam aquilæ puer, & consequenter Domitiani hoc miraculum ma-
quam illud Jovis.

Aetherias aquilâ b puerum portante pa-
auras,
Illesum c timidis unguibus hesit onus;
Nunc sua d Cæsareus e exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Qua majora putas miracula f summus & utriusque
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

f Certè hæc sunt majora, quod leoni magis prop-
g Adulatoriè.

Ignave

Lib. I. MARTIALIS.

Ignavus qui seipsum occidit. V.

Quod a magni Thrasæ, b consummatique
c Catonis

d Dogmata sic sequeris, saluus ut esse velis,

e Pectore nec nudo strictor incurris in enses;

Quod fecisse velim te, Deciane, facis.

f Nolo virum, facili redimit qui sanguine samam;

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

perfectissimi.

hinc cognomen Uticensis.

fortum & libertatem à miseris, &c.

quod fecerunt illi.

remedium confugiat: hunc volo qui mala fortiter toleret peristatque.

g Qui ut Cæsarem victorem videret, se Uicem interfecit; cui

h Macia & decreta Stoica. Mortem esse ad manum

i Ut talem nolis tibi mortem consciscero.

f Nolo virum qui molliet & desperanter ad mortem quasi

a Thrax. Patl con-
stantis viri (v. Ta-
cit. 16 Annal. Sue-
ton. Ner. Arrian.
Epict. lib. 1. cap. 1.
&c.) qui à Nerone
iussus mori, alacri-
ter venas incidit
iussu, sanguinem lib-
avit Jovi liberatori.

b Omnibus numeris
absoluti viri, Stoici

De Regulo penè oppresso. VI.

Itur ad a Herculei gelidas quâ b Tiburi arces,

c Canaque sulphureis Albula fumat aquis;

d Rura, nemusque sacrum, e dilectaque iugera

Musis

Signat vicinâ f quartus ab urbe lapis:

Hic & rudis astivus prastabat porticus umbras,

Heu quam penè novum porticus ausa nefas!

Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa

h Gestatus bijugis i Regulus k esset equis.

Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,

l Qua par tam magna non erat invidia.

m Nunc & damna juvant, sunt ipsa pericula

tanti:

n Stantia non poterant tecta probare deos.

h In gelidis hisce porticibus gestari veteres soliti effedo junctis mollis, vel animi
vel valetudinis causâ.

i Hic fuit Reg. ille quem Plin. (Epist. 4. lib. 2.) Re-
gem improborum & bipedum nequissimum appellavit, quem tamen Poëta palpat.

k Jamque excessisset. l Ut quæ communem desiderantium querentiumque, si Re-
gulum oppressisset, invidiam diram ferendo non esset.

m Hæc quidem damna
fructui nobis & voluptati sunt, hæc pericula vel magno pretio subeunda, quæ argu-
mento sint nos diis curæ esse, ut in Regulo servato deorum providentiam agnosca-
mus. Scilicet is superis labor est, ea cura quietos sollicitat.

n Sed ruerit mox ut
Regulus gestari desit, deorum providentiam & bonitatem arguunt.

a Herculem. Deum
tutelarem colentis.

b Opp. ad 17 lap-
idem ab urbe Romæ.

c Ad planticiem
Tiburi subiectam

scaturient aque ge-
lidae, quæ a colore

lacteo, quem à ve-
nis habent sulphu-
reis, Albula dicun-
tur.

d Villam Reguli.

e Reguli scilicet
oratoris docti, ita

que Musarum cli-
entis.

f Equarum
milliarum totis

dem

g Inculca, inornata,
(Pathos) eademque

rainosa

EPIGRAMM. DELECTUS.

De Arria & Pato. VII.

^a Cecinna Pato
qui in partibus Scri-
bonianis contra
Claudium fuisset,
ad mortem adacto,
uxor Arria extra-
ctam è suo vulnere
pugionem marito porrexit,
^{lib. 3. epist. 16.} egregie.

Casta suo gladium cum traderet Arria Pato,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
^b Sed quod tu facies, hoc mihi, Pate, dolet.

cum voce; Non dolet. Tacit. An 16. Dio lib. 65. Plin.
^b Tota a. vita mea mihi charior.

Vive hodiè. VIII.

^a Transcriptus hic
versus ab Ovid.

^d eleg. 1 Trist.

^b Veteris & proba-
tae amicitiae per an-
nos 34 fides.

^c Penè jam sexage-
nariuses. Romanos
annos à consulari-
bus numerasse festis
notum est.

^d Reliqua vitæ
tibi jam sexagena-
rio: vel præterita.
cum tibi ærumnis
curisque distracto
perpauci alluxerint
dies felices & hila-
res.

^e Non prudenter

feceris differendo voluptates in futurum tempus quod incertum est.

connexi, ubi *Finis* alterius mali gradus est futuri.

accipe, obviis vlnis amplectere.

O Mihi post nullos Juli memoranda sodales;
Si quid ^b longa fides, castaq; jura valent:

^c Bis jam penè tibi consul trigessimus instat,
Et numerat ^d paucos vix tua vita ^d dies.

^e Non bene distuleris, videas qua posse negari;
Et solum hoc ducas, quod fuit esse tuum.

Expectant curaque ^f catenatique labores;

Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.

Hac utraque manu ^g complexuque affere toto:

Sape fluunt imo ^h sic quoque lapsa sinu.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam.

Sera nimis vita est crastina, vive hodiè.

^f Invicem
^g Vindica. supinis manibus
^h Etiam dum capeffis & amplexaris,

In bono libro non omnia bona. IX.

Modeste & per jo-
dum librum suum
excusat, quasi ex
bonis & malis Epi-
grammatis compa-
ctum. Tamen æquus

judex compenset vitis bona: pluribus hisce (si modò plura illi bona sunt) inclinet.

Sunt bona, sunt quedam mediocria, sunt mala
plura,

Qua legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

Lib. I. MARTIALIS.

* De vino optimo vili permisto. * X.

Quid te, Tucca, juvat a vetulo miscere Fa-
lerno

b In Vaticanis condita musta cadis?

Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?

Aut quid fecerunt optima vina mali?

c De nobis facile est: scelus est d jugulare Fa-
lernum,

Et dare e Campano f toxica sava mero.

Conviva meruere tui fortasse perire:

Amphora non meruit tam pretiosa mori.

e Falerno è Campaniâ.

f Vaticana, quæ venenum appellat; toxicum autem

a taxo venenatâ arbore, vel waga rā tōgā arcus, tela, quæ Barbari veneno tia-
gunt.

a Quod annos serat
vivatque, laudato.

b Vile & pessimum
notæ vinum è colle
Vaticano qui Jani-
culo conterminus.

c Nos jugulare, tibi
fortè pro levi est.

d Infuso Vaticano
Falernum occidere.

Metaph. sublato vi-
ni calore animali

(quem ab animâ
vitis habet) in ace-

tum vestigio, quod
& bibentis jugulare
videtur.

De vetulâ edentulâ. XI.

Simemini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes;

Expuit una duos tussis, & una duos.

Jam secura potes totis tussire diebus;

Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

In Boletorum voracem. XII.

DIC mihi quis furor est? turbâ spectante
vocatâ,

Solus boletos, Ceciliæ, voras.

Quid dignum tanto tibi ventre, gulâq; precabor?

Boletum, qualem Claudius edit, edas.

Boleti. the best
Mushrooms. notissi-
mum gulæ irrita-
mentum. & ut jo-
catus est Nero,

cibus Deorum.

Namque venenato
bolero Agrippina
Claudium Cæsarem

extinxit, qui deinde Imperatorum Romanorum more consecratus est, & in Divorum
numerus relatus. Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: sed qualem
Claudius edit, &c.

EPIGRAMM. DELECTUS.

* De Mucio Scaevolâ. XIII.

^a Porcennam: historia nota ex Livio 2.

^b Scribâ, quem patri cum Rege ornatu sedentem regem credidit.

^c Mucii Scaevolâ.
^d Accuso ad sacrificium fuculo, Porcenna tantâ viri constantiâ artonitus ex sevo hoste pietatem induit, Mucio ad suos remisso.

^e Acclamatio Epigrammaris encol. Majorum scilicet laudem moretur constantia ultrix manûs errantis, quam tanti facinoris fiducialis incepto.

CUM peteret ^a regem decepta ^b satellito dextra,
^c Injecit sacris se peritura focis.

*Sed tam fatia pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum.*

*Urere quam potuit contempto ^d Mucius igne,
Hanc spectare manum Porcenna non potuit.
Major decepta fama est & gloria dextra:
Si non errâisset, fecerat illa minus.*

Ad Faustinum ut libellos in lucem edat. XIV.

^a Quod probent Græci ac Latini Cecrops Athenarum conditor: Pandion instaurator: arces in tutela Palladis Athenarum prædis.
^b Non prætereant, id est, omne laudis punctum illi tribuant. Metaphora à suffragiis quæ in tabulas ceras restrebantur per puncta: è quibus plurimorum censu magistratus creari; pauciorum, à populo *agitari*: nullorum *præteriri* candidatus dicebatur. Hor. ad Pisones; *Centuria Seniorum agitant, &c* ^c Qui maturioris judicii, vel alludit ad Centurias seniorum, ut modo.

^d Noli te dulcissimo studiorum fructu defraudare, ^e Ingenii tui scilicet immortalitate, & famæ in vivis dulcedine. ^f Ingenii tui scilicet, te potius in vivis, & ipse vivus ingrediatur, quam posthumus edatur. ^f Vivus itaque fructu famæ dulcedine

EDE tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:

*Quod nec Cecropia damnent Pandionis arces,
Nec sileant ^a nostri, ^b prætereantque ^c senes.*

*Ante fores stantem dubitas admittere famam?
^d Tequo piget cura premia ferre sua?*

*Post te victura, per te quoque vivere charta
Incipiant, ^e cineri gloria sera venit.*

De Acerrâ bibace. XV.

^a Negando magis affirmat excusando Acerram acrius in curat

^b Computationes in lucem protrahit, adeoque postis non dici hesternæ merum olet.

Hesternò fœtere mero qui credit Acerram
Fallitur, ^b in lucem semper Acerra bibit.

In

In Plagiarium. XVI.

FAMA refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo, quam recitare tuos.
Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam:
b Si dici tua vis; hac omne, ne mea sint.

a Pro tuis.
b Nam quod eris,
fassis dicere jure
meum.

Non amo te. XVII.

NON amo te, Sabidi, nec possum dicere quare, Odi, te. Sab. gra-
Hoc tantum possum dicere; non amo te. tis: neque enim o-
dij mei rationem
reddere valeo, an
ab animi pravitate, morum dissimilitudine, & syderum contrapositione, antipathia,
genio infecto, seu malo omine. Ita Seneca Thyestes: rapior & nescio quid; sed ra-
pior; & nihil timendum video, sed timeo tamen; vel argutius, merito te odi, neque
tamen per modestiam licet effari odii mei causam; vel propter oris tui impuri gra-
veolentiam, non sustineo apud te longiore uti sermone, hoc tantum dico, Non amo
te.

Fletus sine teste. XVIII.

A Missum non flet, cum sola est Gellia, patrem; Vituperatur heic
Si quis adest, jussu prosiliunt lacryma. quisquis è lacry-
mis landem capiat,
Non dolet hic, quisquis laudari, Gellia, querit; quæ torpius nun-
quam fluunt quam
Ille dolet verè qui sine teste dolet. ubi finguntur.

De pietate fratrum. XIX.

SI*, Lucane, tibi, vel si tibi*, Tulle, darentur, • Nobile par fr-
Qualia Ledaï fata Lacones habent: trum, quorum pium
amorem celebrat
Nobilis hac esset pietatis rixa duobus, Plinius Sec. epist.
18. lib 8.
Quod pro fratre mori vellet uterque prior: a Si possietis per
mortem alteram
Diceret, infernas & qui prior isset ad umbras, vobis invicem in
dulgere vitam,
b Vive tuo, frater, tempore, vive meo. quod de Castore &
b Ego in æternâ mortis

Polluce Lacedæmoniis Leda, filijs ferant Poëtæ.
conditione mabebo, ut tu in æternum vivas.

EPIGRAMM. DELECTUS.

Alicui malè recitans. XX.

QUEM^a recitas meus est, ô Fidentine, libellus:
Sed malè cùm recitas, incipit esse tuus.

^a Pro more Poëtarum, qui carmina sua recitabant publice in œde Apollinis Palatini, theatris, templis, hostis, ædibus in id ipsum conductitiis, &c. vel privatè, & coram paucis.

Laus viri boni. XXI.

SI quis erit, raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides, fama que novit^a anus:
Si quis^b Cecropia madidus, Latiaque Minerva
Artibus, & verâ simplicitate bonus:
Si quis erit^c recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos:
Si quis erit^e magna subnixus robore mentis,
Dispeream, si non hic Decianus erit.

^a Priscos illos propter amicitiam fincerè cultam decantatos: Herculem & Theseum, Damona & Pythiam, Pyladen & Orestem, &c. Ita Catullus, Et facile hæc charta loquatur anus. Fama loquax charta que dicit anus.
^b Græcâ Romanâque scientiâ & artibus imbutus.
^c Stoicæ disciplinæ satelles & sectator.
^d Et qui cō pervenit, ut nihil roget Deum, nisi quod rogare possit patam Seneca epist. 10. Qui aperto vivit voto, nec labra movet
^e Fortis & constans. f Execrationis formula.

Supplicium invidi. XXII.

QUI ducis vultus, & non legis ista libenter,
^b Omnibus invideas, Livide, nemo tibi.

^a Qui vultum ad ducis ad tristitiam qui contractâ fronte hæc improbas.
^b Infimus omnium sis precor, qui habeas cur omnibus invideas: cur tibi nemo. Hinc illud antiqui: Nemo invidit misero.

De Porciâ. XXIII.

Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
Et subtracta sibi quæreretur arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram^b satis hoc vos docuisse patrem.

^a Historia nota ex Plutarchi Bruto, b Catonem, cujus morituri illa vox: An nescis paulisper spiritu represso, aut capite ad parietem alliso emori licere?

Dixit

Lib I. MARTIALIS.

ixit, & ardentis avido bibit ore favillas:
I nunc, & ferrum, turba molesta, nega.

De apro ad coenam appposito. XXIV.

IS tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
Et positum est nobis nil herè, prater ^a aprum.
Non qua de tardis servantur vitibus uva,
Dulcibus aut certant qua ^c melimela sapi; ^b
Non pyra, qua lentâ pendent religata genistâ,
Aut ^e imitata breves punica mala rosas.
Rustica lactantes nec misit fiscina metas,
Nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper; sed & hic minimus, ^h qualisque
necari

A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datum est; tantum spectavimus
omnes.

Ponere aprum nobis sic & arena solet.
onatur tibi nullus aper post talia facta:
k Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

m metæ Circensis, id est, inversi turbinis ceu pyramidis coactum. *Gbeese made in*
Form of a Sugar loaf. g Non inconditos (ut volunt quidam) sed abs-
e aliis cibis & obsoniis illatus. h Nec dignus ferro *Melagri*, sed qualis ab in-
ni nano confici possit. i Neque eum carptor scindens præministrabat, sed
quam in Amphitheatro nobis pro spectaculo exhibitus est. k Sed tu objicia.
apro discerpendus, ut Charidemus à Domitiano.

a Aprum ad convi-
via natum. Quem
integrum mensis in-
ferebant Romani.
b Non nobis appo-
nebantur uva du-
racinæ, non. &c.
c Dulcissima poma.
Gall. de Paradis.
d Non pyra seroti-
na, quæ ad maturi-
tatem pendent ab
arbore, vel in cellâ
vinculo religata è
genistâ lentâ.
e Quæ *Bulavsis*.
id est, floris colore
imitantur rosas, flo-
res brevis ævi: a-
liis, quod ipsa arbor
brevis ævi sit.
f Nec calathò rusti-
co allata apponeba-
tur nobis meta lac-
tis. Id est, lac co-
agularum in for-

Leo & lepus amici. XXV.

lētibus his tauros non eripuerē ^a magistri,
Per quos prada fugax, itque reditque lepus.
quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
^b Nec nihil à tantâ nobilitate refert.
tior in solâ non est cum currit arenâ,
Nec cavea tantâ conditur ille fide.
pitare canum morsus, lepus ^c improbe, quaris;
Ad qua confugas ora leonis habes.

a Custodes leonum,
mansuetarii.

b Robur scilicet a-
nimosque sumit à
leonis magnanimi-
tate.

c Audax, callide,

C

Cum

Cum dignitate otium. XXVI.

VIR Celtiberis non tacende gentibus,
Nostraque laus Hispania;

^a Alius insequuto labore aucupetur inani populi auram sibi tanquam differa patrono ac clamanis coegit. Insanum sophas, contradictio impli- cira vel Hypella. ge plebis insana.

^a Mercetur aliud grande, & insanum sophas: Misere tu ^b feliciū;

^c Veroque frueri ^d non superbus gaudio, Dum ^e Sura laudatur tuus.

^f Non impudenter vita, quod reliquum est, peti Cum fama, quod satis est, habet.

^b Horum qui plebis laudibus tumidi, & forensibus negotiis occupati se felices cr- dunt, digni sūt misericordiā. ^c Gaudio tranquillæ vitæ, caris & molestis libere, non sollicitis. ^d Non ambitiosus, non levis populi aurâ inflatus. ^e Palphurus Sura, cæterique laudis avidi caudicis foro vacent. ^f Tu, O Lic- niane, laudum satis amplum titulum cumulumque consecutus, in posterum citra gl- ariæ iacturam aut insanie notam, otio & quieti indulge.

Ad leporem. XXVII.

^a Leo cervicem ig- nobiles non curat. ^b Maxima, tauro- rum scilicet & cer- vorum. ^c Pati gloriam à leone capias. ^d Præ exilitate. ^e Gloriosæ mortis tibi à leone datæ. ^f Nolo inquirari ignavo sanguine. Plaud.

NON ^a facis ad favos cervix, nisi ^b prima leones.

Quid fugis has dentes, ^c ambitiosa lepus? Scilicet ^d magnis ad te descendere tauris,

Et que non ^e cernunt, frangere colla valint!

Desperanda tibi est ^e ingentis gloria sati:

^f Non potes hoc tenuis prada sub hoste mori.

Plagiarius furti convictus. XXVIII.

^a Quos tibi vendi- cas furto.

^b Que te manifestò arguit cætera surri- pisse.

^c Tua pagina meis libellis inserta non minus fardere ap- parer, quam testis scitiles ex luto Are- tino inter vasa cry-

stallina: aut corvus inter flores: aut pica inter lusciniæ. Arretum Italia urbs, terra testis apta. Contraminant Crystall. comparatæ cum crystallinis ipsa forde-

^e & Sic flavus cygnia frequens.

UNA est in ^a nostris tua, Fidentino, libellis Pagina, sed certâ domini signata figurâ:

Qua tua ^b traducit manifestò carmina furto.

Sic ^c Arretina ^d violant crystallina testa:

Sic niger, in ripis errat cum foris ^e Caystri,

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Inter ^f Ledæos ridetur cornus plures:

Lib. I. MARTIALIS.

Ubi multis sona fervet sacer & Atthide lucus, g Philomela, Pandionis regis Atheniensis filia.
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus est nostris, nec vindice libris: b Non opus est alio delatore aut assertore quam tua pagina, quæ te furti accuset damnetque.
Stat contra dicitque tibi tua pagina, fur es.

Amicus novus. XXIX.

SI quid, Fusce, vacas adhuc amari:
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici:)
Unum, si superest, locum rogamus;
Nec me, quod tibi sum novus, refuses,
Omnes b hoc veteres qui fuerant.
Tu tantum inspice, qui novus paratur,
An possit fieri vetus sodalis.

Vita quieta. XXX.

VOTA a cui breviter si vis cognoscere Marci,
b Clarum militia, Fronto, togaque decus;
Hoc petis: esse sui nec magni ruris arator,
c Sordidaque in parvis otia rebus amat.
a Quisquam c picta colit Spartani frigora saxi,
Et i matutinum portat ineptus ave;
Cui licet exigui, nemeris rurisque & beati
b Ante focum planas explicuisse plagas?
Et piscem tremulâ salientem ducere setâ,
Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis i inaequales onerat cui villica mensas;
Et sua non k emptus preparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quisquis me non amat,
opto;
Vivat & urbanis l albus in officiis?

& arte insuper picto, teste Plin lib. 35. cap. 1.
g Fertilis, vel Alcomymed, quod dominum beatum reddat.
h Evacuare aut focum casses & retia pradis onusta.
i Mensa sed erat per totum.
k Meus, Vicinus: namque in ipso.
l Nonnulli exponunt pallidus, anxius scilicet & sollicitus: alii pulcher, non fuscatus scilicet sole rustico, Lipsius 1. Elect. c. 13. Alba togâ indutus inter anteambulorum & niveorum, Quirinum officia; seu cretarius & candidatus in comitiis.

Patria Scriptorum. XXXI.

+ Versus è quibus
plerique Hendeca-
syllabi Phaleucii.

* Adverte signata
& ad argumentum
cujusque auctoris vel
loci apposita verba. f
Amat, felix, cen-
setur, plaudit, sonant,
facunda loquitur;
gaudent jocosa, glo-
riabitur & mode-
stum illud, non ta-
cebit.

a Carulli.

b Virgilius natus est
in pago qui Andes
dicebatur, non pro-
cul à Mantua

c Magni sit, in cen-
su & estimatione est.

d Patavinus ager, Patavium, ab Apono *Ponte Antenore* & *vitas*
qui *pergit* urbi. Aponus autem nunc *Abano* vicus est quinque millia passuum à Pa-
tavo distans, therinis nobilis. e Valerio Flacco qui scripsit *Argonautica* f Po-
ete Alexandrino, Menandri emulo. g Qui inundatione sua, vice imbrum
(qui in *Aegypto* rari) fungitur in terrâ irrigandâ. h Patrem Rhetorem & de-
clamatorem; filium Philosophum & tragicum; vel L. Senecam Philosophum fra-
trisque ejus filium Marcum tragedum. i Emerita Augusta civitas Hispani-
æ Lusitaniam spectans.

V *Erone docti* † *syllabas* * *amat* a *vatis*;
Marone * *felix* b *Mantua est*:

c *Censetur* d *Apona* *Livio suo* a *tellus*,
Stellaque, nec e *Flacco minùs*:

f *Apollodoro* * *plaudit* g *imbrifer Nilus*;
Nasone Peligni * *sonant*;

h *Duosque Senecas, unicumque Lucanum*
* *Facunda loquitur Corduba*.

* *Gaudent jocosa Canio suo Gades*;

i *Emerita Deciano meo*,

*Te, Liciniane, * gloriabitur nostra*,

* *Nec me tacebit, Bilbilis*.

Ad furem, de libro suo. XXXII

a Qui ambitiosè
nomen Poëtæ au-
cupatur

b Librarii transcri-
bentis opella. &
non ita magni pre-
cii chartæ scapus.
c Ipsa sapientia aut
sapientiæ laus non
paratur, quo liber,
pretio.

d Nondum vulgare.
e Versus nondum in
publicum emissos

f Autor solus.

g Clausus necdum editas.

h Quæ nondum lectorem experta est, quam nullus

viri manus contrectavit, nullius lectoris oculus foris vagantem vidit.

i Autor

h. quæ nondum recitata atque edita horrescit, ab auditorum basandum mento.

l Frustrâ & serò plagiaris sibi adscribit opus cujus innotuerit auctor.

E *rras meorum fur avare librorum,*

a *Fieri Poëtam posse qui putas tanti,*

b *Scriptura quanti constet, & tomus vilis.*

c *Non sex paratur aut decem sophôs nummis.*

d *Secreta quare carmina, & e rudes curas,*

Quas novit f unus, scrinioque & signatas

Custodit ipse h virginis i pater charta;

Quæ trita duro non inhorruit mento.

l *Mutare dominum non potest liber notus.*

*m Sed pumicata fronte si quis est nondum,
Nec umbilicis cultus atque membranâ -
n Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, sed silentium debet.*

& cujus umbilicus, (is est. bacillus cedrinus, buxens, cupressinus, &c. extreme pa-
ginæ absoluto jam opere assutus) vel umbilici extremitates (quæ complicatis in
volumen membranâ, utrinque apparent, cornuque appellantur) ebore argenteo vel
auro ornantur; & quem novissimè obducit pellis; hunc eme, simulque auctoris silen-
tium.
n P. Scriv. *Mercare, tales habeo, nec sciet &c.*

m Si quis vero li-
ber novus sit, cujus
frontes (ex sunt ex-
tremitates membra-
nâ in orbem com-
plicatæ, in medio
quarum apparebant
cornua) pumice jam
primum polliuntur

**Fur carminum non est Poëta.
XXXIII.**

*N*ostris versibus esse te Poëtam,
Fidentine putas, cupisque credi?
a Sic dentata sibi videtur Ægle,
Emptis b ossibus, c Indicoque cornu:
Sic, qua nigrior est, d cadente moro,
e Cerussata sibi placet Lycoris.
f Hac & tu ratione, quâ poëta es,
Calvus cum fueris, eris comatus.

e Candida & lita cerussa

f Comam adscitiam fumendo.

a Emendo & ad-
fiscendo aliena
pro suis.
b Dentibus ex ossi-
bus vel ebore scissis.
c Elephantis bellum
Indicæ cornu, ut
voluit Varro, Pap-
sanias, Oppianus,
&c. vel deus juxta
Aristot. Plinium,
Philostratum,
d Præmature, qui
niger.

De mutuum rogantibus. XXXIV.

*D*imidium donare Lino, a quàm credere totum, a Mutuum dare.
Qui mavult; b mavult perdere dimidium. b Equè enim u-
trumque non solvit.
mutuum ac dona-
tum, totum ac dimidium.

Muse

14 EPIGRAMM DELECTUS.

Musæ egentes. XXXV.

a Curarum mearum
levamen unicum
b solatium. Vel
c Madii poetici quod
miki tecum est
commune, grande
decus.

b Urbs Patavii
quam condidit An-
tenor: fuit n. Val.
Flaccus Argonau-
ticôn autor civis
Patavinus.

c Desine & desere
poetricam, cum
Musæ nullo sint in
pretio, vel differ in
aliud tempus cum
presens postulet ut
rem facias.

d Novem musas.
e Cui laurus & laus
musa caræ.

f Arcem Patronorum,
quibus leges & cau-
sa quas dedit: quas
docuit Minerva,
nummorum assatim
dederunt.

g Lucri enim bonum odorem sapere, vera est hodiè sapientia, allu-
dit autem ad Avieni apologum in quo Palladem collaudat Jupiter, quod cæteris diis
steriles ad gloriæ speciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegisset.

h Adde dives est ut cæteris diis mutuum det.

i Quis enim usus corymbo-
rum & hederæ?
k Oliva cujus rami ubertate incurvantur.
l Frondes
varii coloris baccis onustas.

m Studia hæc & opera poetarum, quæ Helicone,
Cirrha, Permesside lymphâ, Sacris Phœbo, Bromio & Musis, atque hujusmodi bullatis
sonant nugis, adferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plausum & basia ab au-
ditoribus; quin te potius conferas ad forenses causas agendas, unde rem augens ac
ditescas.

n Permesside nuda? omnino reponendum monet Scriverius.

o In foro numerantur patronis.

p Editoria loca, ante scenam, è quibus recita-
bantur poemata.

q Nullum fructum afferentes.

r Auditorji subsellia.

O Mibi^a curarum pretium non vile mearum,
Flacce, b Antenorei spes & alumne Laris:
Pierios differ cantusque, chorosque d sororum:
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.

Quid petis à^e Phœbo? nummos habet f arca
Minervæ:

g Hac sapit; h hac omneis scenerat una deos.

i Quid possent hedera Baccchi dare? k Palladis
arbor

Inclinat varias l pondere nigra comas.

m Præter aquas Helicon & sarta, lyrasq; Dearum
Nil habet, & magnum semper inane sophos.

Quid tibi cum Cirrha? quid cum n Permessidos
unda?

Romanum propius, divitiisque forum est.

Illic era sonant: at circum P pulpita nostra
Et q steriles r cathedras, basia sola crepant.

Mors Romana. XXXVI.

a Festus immedica-
bili pestilentia cor-
reptus.

b Oculis non lacry-
mantibus & firmo
pectore.

c Relinquendæ vi-
tæ certus.

d Non polluit ve-
neno, quo sublati
efficiuntur nigri.

I N dignas premeret pestis cum tabida fauces,
Inque suos vultus serperet atra lues:

Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,

c Decrevit Stygios Festus adire lacus.

Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno,

e Aus torset lentâ tristia fata fame.

e Non torset inedia voluntaria,

f Sanctam

LIB. I. MARTIALIS.

*Sanctam Romanam vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam & nobiliore viâ.*

*Hanc mortem satis magni preferre Catonis
Fama potest: huius Caesar amicus erat.*

*g Honestâ & amplâ portâ, non quâ fœda illa foetidaque pedis fauces obstruxerat.
h Hic itaque non fugit & vitâ Cæsaris odio, quod fecit Cato ille Uticensis, ne sub
ire vultum tyranni cogeretur, ut ipse dicebat.*

*f Sed vulnere factâ
emissi animam
pulchro mortis ge-
nere & Romano
solenni, Lucretia
Scipioni, Catoni,
Bruto, &c.*

Lusus in verbo agere. XXXVII.

*Semper agis causas, & res agis, Attale, semper;
Est, non est, quod agas, Attale semper agis.*

*Si, res & cause desunt, * agis, Attale, multas.*

Attale, ne quod agas desis, b agas animam. b Moriaris.

a Agitas.

De Regulo penè oppresso. XXXVIII.

HÆC que pulvere dissipata multo

Longas porticus explicat ruinas.

En quanto jacet b absoluta casus!

Tectis nam modò Regulus sub illis

Gestatus fuerat recesseratque;

Victa est pondere cum suo repenset

Et postquam domino nihil timebat,

Secura ruit incruenta damno.

Tanta, Regule, post metum querebas,

Quis curam neget esse te deorum,

Propter quem fuit innocens ruina.

*a Eisdem argu-
menti, & artificii,
vide supra.
b Crimines absoluti,
que innoxio lapsu
caduca superfederas
domini capite immen-
tentis.*

Vicinus alienus. XXXIX.

Vicinus meus est, manuque tangi

De nostris Novius potest fenestris.

Quis non invideat mihi, puterque

Horis omnibus esse me dearium,

Iuncto cui liceat frui sodale?

*Tam longè est mihi, quam * Terentianus,*

Qui nunc Niliacam regit Syenen.

*a Præfatus Syen-
em, in qua, Æthio-
piani verius, urbe
Syene, antea, nunc
quam Æthiopia,
solitudo æstiva.*

Non

^b Neque enim tam
propè videre fas est.
^c *It would*
never see Novius,
either to be his
Neighbour, or to live
in his House.

*Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet, nec urbe tota
Quisquam est tam propè, tam proculque nobis.
Migrandum est mihi ^b longius vel illi,
^b Vicinus Novio, vel inquilinus
Sic, si quis Novium videre non vult.*

Epitaphium pueri. XL.

^a Puer hic videtur
fuisse Martialis.

^b Jam adolescentem.

^c In viâ Labicanâ.

quæ à portâ Esqui-

linâ ducit ad Labi-

com Italiæ pagum.

^d Non magnifico

tumulo: vel respicit

precationis & in-

scriptionis formu-

lam: *Sic tibi*

terra levis.

^e Non obeliscos &

pyramidas, non sta-

tuas quæ columbis &

saxo Ægyptio in-

struunt pendere & ad-

tare videantur.

^f Consumet ferrum lapidemque vetustas, &c. Ovid. 4. de Ponto. & Juven. Sat. 10. de-

ta sunt ipsi quoque fata sepulchris.

^g Buxetum, hyampelon, viridarium, flores

pratenses: tumulis namque moris erat virentes inserere arbores; *Spirantesque crocos*

& in urnâ perpetuum ver.

^h In cippo excolendo, & hoc carmine.

ⁱ E

Parsis una, id est, ubi Fata absolverint pensum vitæ meæ.

A *Lcime, quem ^a raptum domino, ^b crescentibus
annis*

^c *Labicana ^d levi cespite velat humus:*

Accipe ^e non Phario nutantia pondera saxo,

^f *Qua cineri vanus dat ruitura labor:*

Sed fragiles & buxos, & opacas palmitis umbras;

Quaque virent lacrymis humida prata meis.

Accipe, chare puer, nostri monumenta ^h doloris:

Hic tibi perpetuo tempore vivet honor.

Cum mihi supremos ⁱ Lachesis perneverit annas:

Non aliter cineres mando jacere meos.

Ad Poëtam obtrectatorem. XLI.

^a Ut sint quæ ego
vicissim carpat.

C *UM tua non edas, carpis mea carmina Lali;
Carpere vel noli nostra, ^a vel ede tua.*

In Rabulam. XLII.

Pessimum rabulam
obstrepero clamore
se aliorum actioni-
bus ingentem ut
quem propter im-
peritiam nemo ad-

scivisset, propter importunitatem aliquis placaret objectâ trifauci huic Cerbero pra-

tii offâ ut taceret: potest & intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex

meto illo joco in Demosthenis argentanginam.

Q *Uod clamas semper, quod agentibus obstre-
pis, Heli,*

Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

In

Caussidicum clamosum. XLIII.

CUM clamant omnes, loqueris tu, Navole,
semper,

Et te patronum caussidicumque putas.

Hac ratione potest nemo non esse disertus.

Ecce tacent omnes: Navole, ^a dic aliquid.

^a Quia es, nec quidem habes quod dicas.

De Podagrâ, Chiragrâ. XLIV.

Itigat, ^a podagrâ Diodorus, Flacce, laborat,

Sed nil patrono porrigit; hac ^b chiragra est.

^a Podagrâ detenti ut plurimum litigiosi, queruli, loquaces sunt, & quia ^b Jocatur dibus uti non licet. linguâ strenui sunt, multa animo versantes. ^c Jocatur tem avaritiam Diodori a chiragrâ quæ manus contrahit profectam, licet illi nō a chiragrâ, Contudit articulos. Horat. 2. Serm.

Quo ditior, hoc sordidior. XLV.

NON plenum modò viciis habebas:

Sed tam prodigus, atque liberalis,

tam lautus eras, Calene, ut omnes

otarent tibi ^b centies amici.

Iudit vota Deus, precesque nostras;

atque ^c intra, puto, septimas Calendas,

Mortes hoc tibi ^d quatuor dederunt.

t tu, sic ^e quasi non foret relictum,

d raptum tibi centies, abisti

n tantam miser esuritionem;

convivia sumptuosiora,

to qua ^f semel apparas in anno,

Nigra sordibus explices moneta;

septem veteres tui sodales

nslemus tibi ⁱ plumbeâ selibrâ.

^a Non omnino viciis millia centena

sestertium, nostrâ

monetâ 15625 lib.

^b Nostrâ monetâ 78125 l.

^c Intra septem

mentes.

^d Hæreditates ex

amicis mortuis.

^e Quasi tibi ablato

potius & amissâ

fuisse 78125 l.

quam relictâ &

legatâ.

^f In avaritiam tam

sordidam & famelicam.

^g Solis natalibus.

^h Aereâ monetâ seu

plumbeâ, cujus

contrectatione sordent manus: simul

& sordes Caleni

taxat, qui ad 7 ve-

as amicos excipiendos non excedebat sumptum ejus summâ. quæ nigrâ vanit

netâ, quod & vilissimarum rerum pretium est, ut apparet ex adjunctâ selibrâ plum-

ⁱ Pessimâ notâ, id est, æneâ monetâ duobus serunciis, vel etiam plumbeâ;

que & quadrantes plumbei Romanis quondam in usu.

Quid

Quid dignum meritis precemur istis?

k Millies centena
millia. H S. id est
78250. lib.

*Optamus tibi k millies, Calene,
Hoc si contigerit, fame peribis.*

De Virgine vetulâ. XLVI.

Paella sibi visa,
quod viverent pater
& mater cum nu-
ticiis, quos etiam
patres (pro more)
appellabat: vel quo
junior videri possit
seniores se & interdum coxvas, imò & juniores salutarit app-
lavitque mammaram & tatarum, parum scilicet matrumque pronomine, cum ip-
jam vetula esset, ipsorumque abavia videri posset.

M Ammas, atque tatas, habet Afra: sed ip-
tatarum

Dici & mammaram maxima mamma pote-

Ludus in malum pictorem. XLVII.

Pictor qui pinxit
Venerem tuam, Li-
cori, blanditus est
Minervæ, Veneris
quondam de pulchritudine æmulæ. adeò deformem pinxit: vel, puto, id est ut
deretur, pictor est Minervæ, cui similior imago tua, Licori, quam Veneri. Pe-
res insuper in Minervæ clientelâ sunt, hinc acumen Epigram. 41. lib. 5.

QUI pinxit Venerem tuam, Licori,
Blanditus, puto, pictor est Minerva.

In avarum. XLVIII.

Alii iustus, id est,
nondum plenum &
iustum assequutus
centum equitis, qui
quadringenta se-
stert. id est, nostræ
monetæ 3125 lib.
b O faciles dare
præva deus!
c & 10 olivis major
pars reservatur in
proximam cenam.
d Fæculentum &
turbidum vinum à
Veientibus in Italia.
e Sc. tam parè &
duriter vivebat, ut
asse tantum coena
constabat.

SI dederint superi decies mihi millia centum

Dicebat nondum, Scævola, a factus eques

Qualiter ô vivam, quam largè, quamque beate

Reserunt, b faciles & tribuere, Dei.

Sordidior multo post hoc toga; panula pejor;

Calcens est sartâ terque quaterque cute:

c Deque decem plures semper servantur oliva

Explicat & cœnas unica mensa duas:

Et d Veientani bibitur fax crassa rubelli;

Asse cicer tepidum constat, & e asse Venu

f In jus ô & fallax atque h inficiator, eamus:

Aut i vive, aut decies, Scævola, k redde De

f E formulâ vocandi
in jus.
g Qui vovisti te lautè victurum si. &c
non agnoscit se ex voto accepisse quod accepit.
do lit non uteris, vel ut liberiùs vivas, quod priùs fecisti.

h Qui sordidè vive

i Laute, genialiter.

k Q

De Spectaculo. XLIX.

Plecto quod iuga^b delicata collo
 Pardus sustinet, c improbaque tigris
 Indulgent patientiam flagello:
 Mordent aurea quod lupata cervi,
 Quod franis^a Libyei domantur ursi,
 Et quantum Calydon tulisse fertur,
 Paret^f purpureis aper capistris:
 Turpes & effeda quod trahunt bisontes,
 Et h molles dare iussa quod chorens
 Nigro bellua nil negat magistro;
 Quis spectacula non putet deorum?
 Hac transit tamen, ut minora, quisquis
 Venatus humiles vidit leonum,
 Quos vexlex leporum timor fatigat.
 Dimittunt, repetunt, amantque captos,
 Et securior est in ore prada;
 Laxos cui dare, perviosque rictus
 Gaudent, & timidos tenere dentes;
 Mollem frangere dum pudet rapinam;
 Tratis cum modo venerint iuventus.
 Hac clementia non paratur arte,
 Sed norunt cui servant leones.

os, h Quod Elephanta saltans paret rectori suo ex Ethiopia,
 amen omnia superat leporum lusus per rictus leonum,

Operari demum juvat si est operæ
 pretium. L.

Æpe mihi dicis Luci clarissime Juli,
 Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
 Otia da nobis: sed^b qualia fecerat olim
 c Mæcenas Flacco, Virgilioque suo:

a Paræ enim &
 Pantheræ variegati
 & maculosi
 b Mollia purpurea,
 serica, ut mox
 n-8.
 c Feroces, rabides,
 vel, quod nemini
 probabile erat pas-
 suras tigris.
 d Trahuntur sagæ,
 e Vide Lipsium
 Elect. s. cap. 4.
 contendentes leo-
 nes à Romanis
 tum rudibus obvia
 notaque voce dictos
 fuisse Libycos Ursas:
 ut & Elephantum
 boviem Lucam:
 Seruthionem, Passa-
 rem marium: con-
 tra quem ex Plinio
 auctoritate lib. 8.
 cap. 36. & 58.
 doctè differentem,
 cum aliis plurimis
 autores tum hic fa-
 cit locus, ubi in-
 ductione ceterarum
 ferarum, inter
 quos & ursorum,
 ascenditur distinctè
 ad leones.

f Supra nam: a.
 g Currus Britanni.

a Epicum vel per-
 petuum carmen.
 b Agros & pecuni-
 as quo Musis va-
 cem, non de ludice
 paranda sollicitus.
 c Locupletavit
 Cilnius Mæcenas,
 Virgilium, Horatium, &c.

Condere

^a Carmina.
^e Ut ultra rogos &
 cloeres superfit.
^f Musæ non liben-
 ter arant litus, non
 amant studia,
^g Præmia se tollat.
^g Optimum quidem
 solum versare fatigat agricolam, sed amplissimæ segetis spes alit: non minùs. mag-

Condere victuras tentem per secula ^a curas,
 Et nomen Flammiis ^e eripuisse meum.
^f In steriles campos nolunt juga ferre juveni-
 & Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor

operis Poëtam fructus & præmiis spes.

Laus catellæ. LI.

^a Nomen catellæ
 Publii.
^b Lascivior.
^c Lesbii pass. cu-
 jus nequitiam &
 mortem canit Ca-
 tullus.

^d Sentit hos af-
 fectus in Domino,
 atque illi tristi
 condolet. hilari
 lasciva congratu-
 latur.
^e Collo Domini
 seu gremio innixa
 dormit.
^f Respirationes.
^g Ejiciendi.
^h Præstitit mundi-
 tiem lecto, neque
 ejus contaminavit
 stragula.
ⁱ Alvi seu vesicæ
 parere levando.
^k Ut mortuæ su-
 perfit memoria,
 curavit Publius il-
 lam pingi.

^a Issa est passere ^b nequior ^c Catulli.

Issa est purior osculo columba.

Issa est blandior omnibus puellis.

Issa est carior Indicis capillis.

Issa est delicia catella Publii.

Hanc tu, si queritur, loqui putabis;

^d Sentit tristitiamque gaudiumque;

^e Collo nixa cubat, capitque somnos,

Ut & suspiria nulla sentiantur;

Et desiderio coacta & ventris,

^h Guttâ pallia non sefellit ullâ:

Sed blando pede suscitât, toroque

Deponi rogat, & monet i levâri.

Casta tantus inest pudor catella:

^k Hanc ne lux rapiat suprema totam,

Pictâ Publius exprimit tabellâ,

In quâ tam similem videbis Issam,

Ut sit tam similis sibi nec ipsa.

Issam denique pone cum tabellâ:

Aut utramque putabis esse veram,

Aut utramque putabis esse pictam.

De prolixis Epigrammatis. LII.

^e virtutibus epi-
 grammatum altera
 est Brevitas, hanc
 in Martiali cum
 essent qui carpe-
 rent, respondet nescio cui Veloci Poëtæ brevia sua epigrammata esse potiora illi-
 nullis.

^e Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa
 Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

Honest

Honesta Libertas. LIII.

CUM te non nōsem, dominum regemque vo-
cabam:

Cum benè te novi, jam mihi Priscus eris.

innotueris, familiaris te appello & mero nomine saluto.

Te prius mihi non
notum pro magni-
fico patrono & cla-
ro viro honorifice
salutabam, post-
quam verò mihi

Ad Lectorem. LIV.

Quacunque lusi juvenis ex puer quondam
Apinasq; nostras, quas nec ipse jam novi;
Malè collocare si bonas voles horas,
Et invidabis otio tuo, lector,
Valeriano Pollio petes Quinto,
per quem & perire non licet meis nugis.

a Epigrammata
quæ mihi olim pu-
ero exciderunt, ve-
nalitæ sunt apud
Qu. Poll. Valer.
b Nugamenta car-
minum. Apinas
autem ut & Tricas
Apuliæ oppidula
fuisse villæ scribit
Plinius lib. 3. c. 11.
ludibrium abierint.
c Exseribi

Diomede tantum per ignominiam eversa, ut in proverbio
Modesta extenuatio. d Nec fines otium habere sine malo
am facit, venditque.

Jocus in avarum. LV.

Ocurris quotiens, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum subinde dicis,
ui a tradas epigrammaton libellum;
ctum quem tibi protinus remittam.
on est quod puerum, Luperce, vexes;
ngum & si velit ad b Pyrum venire.
c scalis habito tribus, set altis.
quod queris, propius petas licebit:
Argi nō pōsses subire d letum.
Contra Casar est forum taberna,
criptis postibus hinc & inde totis,
nnes tu citò perlegat pœtas;
inc me pete, ne roges e Atrectum;

a Mutuo.

b Alii regione
urbis est, volu-
alii innuunt ad
alii leguntur
c In cenaculo,
tertio tabulato.
d Tmesis Argiletum,
ab argilla, vel Ar-
gi letho, qui ibi ab
Evandro casus
fessur.
e E regione fori
Julii est taberna
bibliopolæ.

ostes, columnæ, pilæ biliopolarum inscripta gerebant nomina
c sit opus quærere quis meos libros habeat venales Atrectus vocabatur bibliopo-
alii legi volunt me possas Atrectum, id est, ab Atrecto.

Hoc

Hoc nomen dominus gerit taberna.

h De summo forulo, capsâ, seu armario: in primis autem vel summis idâs optima: recoudebantur libri: in imis seu ultimis libri parvæ estimationis.

h *De primo dabit, alterove nido
Rasum pumice, purpurâque cultum
Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais: k Sapis, Luperce.*

venit, qui 8 den. ob. c. novus, qui 7 den. ob.

i Quibus fere æquivalent 40 è nostris. Sed denarius erat duplex k Ironice collaudat homines fordes, cui pro vili habetur ingenium & labor Poetæ.

Est & prolixa brevitâs. LVI.

a Capere.
b Pati, tolerare.
c Brevis libri com-
moda.
d Minus infumo &
perdo charmæ:
modeste.
e Librarius citius
transcribit hæc, ut
melioribus vacet
exscribendis.
f Inter pocula le-
geris, & perlegeris
minori spatio,
quam vinum aquâ
calidâ in quincunce
quinque cyathorum
capaci dilutum
frigescat.
g Poras tibi satis
cavisse.

*Tercentena quidem poteras epigrammata
a ferre:*

*Sed quis te b ferret, perlegeretque liber?
At nunc c succincti qua sunt bona * disce
belli.*

*Hoc primum est, d brevior quod mihi char-
peris.*

*e Deinde, quod hac unâ peraget librarius hor-
Nec tantum nugis serviet ille meis.*

*Tertia res hac est, quod si cui forte legêris,
Sis licet usque malus, non odiosus eris.*

*f Te conviva leget misto quincunce: sed an-
Incipiat positus quam tepuisse calix.*

Esse tibi tantâ g cautus brevitâte videris.

Hei mihi, quàm multis sic quoque longus eri-

Qui solvendo non est. LVII.

Verè jactat se nihil
debere qui non est
solvendo. Debito-
ris h. inopia exclus-
cit actionem.

*Sexte, nihil debes, nil debes, Sexte, fatemur
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.*

*D
NE
E
ed b d
Qua
ape do
Vel t
Te tam
Ut t
Ardel
Ecla
His
compon
Bellu
t bellu
Bellu
il benè
Vis d
quentis:
ctum vol
Asia
Lau
is dare
Hoc t
cipis; co
uisquis i

*De visendis amicis. LVIII.

NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
ed^b duo sunt, qua nos distinguunt, millia pas-
sum:

Quatuor haec sunt, cum rediturus eam.
ape domi non es: cum sis quoque saepe negaris:
Vel tantum^c caussis, vel^d tibi saepe vacas.
te tamen ut videam, duo millia non piget ire:
Ut te non videam, quatuor ire piget.

a Jurandi formula,
ut, si vivam, dis-
peram.

b Intercedo &
spatium 2 mille
passuum, qui 4 milia
sunt redeuntis, nec
te convenienti.

c Clientem caussis.
d Tuis studiis, vel
balneis, cenis, seu
valetudini curandis.

Ardelio; multa agendo nil agens.

LIX.

Eclamas a belle; caussas agis, Attale, belle,
Historias bellas; carmina bella facis;
omponis belle mimos; epigrammata belle;
Bellus grammaticus, bellus es astrologus;
t belle cantas, & saltas, Attale, bella;
Bellus es arte lyra, bellus es arte pila.
nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.
Vis dicam quid sis? magnus es^b ardelio.

a Scite, repide.
b volutus, ut
lib. 1. epig. 86.
multa agendo nihil
agens, qui ut vi-
deatur aliquid esse
in omnibus nihil
est in singulis.
Nusquam n. est,
qui ubique est; So-
neca epist. 2. A-
lii ab ardore & im-
petu multa tenen-
tis, nihil pro-

quentis: Alii ab ardore avi quæ in volatu multum movet, parum promoveret, de-
ctum volunt. Sunt qui Ardelliones mimorem-genus fuisse volunt.

II.

In Posthumum. LX.

Asia dimidio qua das mihi, Posthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quoq; dimidium.
is dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Non ego te superi-
bum censeo aut
minus humanum;
quod me altero
labro (ut epig.
69 infra) vel levi
basio (qui salutari-
di mos Romanis)

cipis; contentus ero vel quartâ oculi parte, imò beatus nullâ: notaque Posthumi
quisquis ille fuerit) impuram animam atque os impudicum.

In cœnippetam. LXI.

a Selli cœnippetæ
mœstitiæ & luctus
causam esse domi-
cœnium.

b Quod mœsto
vultu tacitus præ
se fert luctum.

c Quod demisso
fit vultu capiteque
dejecto.

d In avari Selli
impendium,

e Opes, nummi,
quæ majore domus
gemitu, majore tu-
multu planguntur
quam funera.

Quod a fronte Selli nubilâ vides, Ruse,
Quod ambulator porticum terit serus:
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus;
Quod penè terram tangit indecens nasus;
Quod dextrâ pectus pulsât, & comam vellit
Non ille amici fata luget, aut fratris:
Uterque natus vivit, & precor d vivat:
Salva est uxor, c sarcinaque, servique;
Nihil colonus, villicusque decoxit.
Mœroris igitur causa qua? domi cœnat.

Unguentis delibuti. LXII.

a Animæ foetorem
& oris spurcitiem
dissimulare, voluit
Poëta, diaphanum
& unguentorum
accito odore:
sub affiduo hujus-
modi odore suspi-
catur Poëta latere
ulcus, vomitum aut
tetrus quippiam

ESSE quid hoc dicam, quod olent tua ba-
myrrham,
Quodque tibi est nunquam non alienus odor
Hoc mihi suspectum est, quod oles benè, Po-
hume, semper:
Posthume, non benè olet, qui benè semper ol-

Ne litiges. LXIII.

Præstat absque lite
creditori solvere,
ne unum subterfu-
giens in tres inci-
das: namque mu-
nere palpiandus iudex (atque obiter corrupta taxat judicia) munus aliud tibi ex-
quebit patronus, & creditori tandem ex lege & sententiâ solvendum est.

ET iudex petit, & petit patronus.
Solveas censeo, Sexte, creditori.

Lib

Uod

Ha

: quos

t hoc P

a foetore

quod il

t homo.

Lu

Oilus

Si fu

d d to

len

ostendi

d tibi

om

Vis fu

men.

stragula

us Sidon

indone

nobilitat

ragulorum

s serv

Apto t

u capta

è salu

niè sal

b come

regi

e comes

fat est

Qui Re

es est. qu

lo qui p

vicarius

ibi, servu

Lib. I. MARTIALIS.

25

In Hermum. LXIV.

Uod nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis, Herme, non superbè.

Habebant Veteres.
honoratioris maxi-
mè in conviviis
peculiares suos in-

quos aliis interdum propinare. humanitatis erat; contrarium, superbiis. In-
hoc Poëta collaudando Hermum, quasi hoc ab illo humanè factum sit, ne ca-
fœtore oris sui venenato, alios offendat. Franc. Luifiaus in nominis ambigui-
quod illi cum Deo Mercurio commune est, joci acumen latere putat, q. d. fa-
t homo, &c.

Luxus morbos parit. LXV.

Oilus egrotat, ^a faciunt hanc ^b stragula fe-
brem:

^a Ut visentibus
ostenter stragula,
morbum simulat.
^b Taperia lecto
strata: non con-
venit Gramma-
ticis de stragulis.
vestesne an lecto-
rum strata deno-
tent: ego utrum-
que: namque leo-
nis spoliū Her-
culi pro lecto &
stragulo, apud Se-
necam. *quoniam abili-*

Si fuerit sanus, cocchina quid facient?
^d torus à Nilo? quid ^c sindone tinctus o-
lenti?

Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
^d tibi cum medicis? dimitte ^e Machaonas
omnes.

Vis fieri sanus? stragula sume mea.

^a menum. Idemque somno mollis Hercules torus?
stragula ^d Torus è lino Ægyptiaco, & Alexandrinâ plumâ factus.
us Sidonio tinctus murice, purpureus: legitur & sindone cinctus: id est, pla-
sindone tinctâ olenti murice cinctus. ^f Medicos. à Machaone filio Æscu-
nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio. ^g Sapiens, & valebis, depo-
ragulorum luxu, sumptisque vilioribus, cujusmodi mea sunt.

s servus, qui servi servus. LXVI.

Apto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime,
cœnam;

u captas aliam; jam sumus ergo pares.

è salutatum venio; tu diceris èsse

ntè salutatum: jam sumus ergo pares.

^b comes ipse tuus, tumidique ^c anteambulo
regis;

comes alterius: jam sumus ergo pares.

sat est servum; jam nolo ^d vicarius esse,

Qui Rex est, regem, Maxime, non habeat.

^a Ego te pro rege
meo & patrono sa-
lutabam, comita-
bar, prosequabar.
cœnam hinc pro-
meriturus, neque
negabo me hinc
cœnam captare:
sed & te video ea-
dem obire officia
(namque hoc facie-
bant potentiores)
quocirca cum tibi
par sim, renuncio
tue clientelæ; no-
lo esse cliens clien-
tis, &c.

es est, qui latus tegit, honoris gratiâ: dictus & Exterior seu latero. ^c An-
lo qui præcedit patronum divitem & potentiorum, Poëtis Regem dictum.
vicarius est qui servo parat. Horat. ^e Ut idem Martialis alibi, Non bene,
tibi, servo servitur amico: Sit liber dominus qui volet esse meus.

D

In

EPIGRAMM. DELECTUS

In Plagiarium. LXVII.

Qui empta.

CArmina Paulus emit: recitat a sua
mina Paulus:
Nam quod emis, possis dicere jure tuum.

In Posthumum. LXVIII.

*Basculandam:
malunt alii simpli-
citer:prehendendam
tangendamque,
quod illud nimis fastuosum sit, & Imperatorum proprium.
basia spurci oris.*

Basia das alijs, alijs das, Posthume, dextra
Dicis, utrum mavis? elige: b malo manu

b Displicent

De eodem. LXIX.

*Numina cultori
perniciosa sup. Ovid.
a Trist. namque
me prius leviter
notum dimidio ba-
sio salutabat, jam
ex carminibus no-
torem me toto ore
osculatur.*

Quid mihi vobiscum est, ô * Phœbe, *
venemque sorores?

Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Posthumus antè solebat
Basia, nunc labro cœpit utroque dare.

De eodem LXX.

NON dicam, licet usque me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello.

Non dicam, a quid enim mihi necesse est
Has offendere basiationes,

Quæ se tam benè vindicare possunt?

*a Car enim velim
illum publicato
nomine offendere,
cui facile est me.
aedis oculis sub
amicitiæ nomine datis aded mihi non abnuendis vindicare? Ita Artemona illi
Plaurum in Aginariâ: Nam si domum redieris hodiè, osculando ego vicisere possi-
sam prius dixisset Demænetus, malle se nauteam bibere, quam illum osculari.*

am prius dixisset Demænetus, malle se nauteam bibere, quam illum osculari.

Seliu

udante
Accipe
etè, gr
c volu

Effare
tè, alia

In Candidum. LXXI.

det iniqua tibi tristem fortuna reatum;
 Squallidus harebo, pallidiorque reo:
 abeat patriâ damnatum excedere terrâ;
 per freta, per scopulos exulis ibo comes.
 at tibi divitias; ecquid sunt ista duorum?
 Das partem? multum est; Candide, das aliquid?

ecum eris ergo miser: e quod si Deus ore
 fereno

Innuerit; felix, Candide, solus eris.

a Lege quatuor
 primos vultus ex
 persona Candidi, ut
 qui sepe promiserat
 se comitem, fore
 Martiali, si adversus
 res incidissent.

b Si fateor mi hic
 dissentire ab aliis
 omnibus interpretibus
 qui hæc tribuunt
 Poeta: sed iudicet
 Lector.

b Rerum propin-
 quis & amicis ni-
 veas togas sordidis
 mutare in iudicio.

erat, in misericordiæ aucupium.

c Jam vero fortuna tibi dedit opes.

id his me participas? non æquam harum posco partem, quanquam neque
 iniqua esset postulatio, apud eum qui se mihi toties ingesserat adversarum rerum

n. Itā habeo te quidem amicum (ut ais) paratum in adversis.

si dexter tibi affulserit Mercurius, & benignè tecum iuserit fortuna, tibi soli
 eris.

Ad Gallum. LXXII.

S nunquam, semper promittis, Galle,
 roganti:

semper fallis, jam rogo, Galle, nega.

Quoniam ita lubri-
 cæ seu pæpostera
 es fidei, ut contra-
 rium semper facias
 iis quæ promissisti:
 te mihi verbis ne-
 gare volo, ita ex usitato dabis.

gare volo, ita ex usitato dabis.

Seliū Adulatorem. LXXIII.

adulantem Seliū cœna cum retia tendit,
 Accipe, sive legas, sive Patronus agas:
 etè, graviter, citò, c nequiter, eugè, beatè!
 c volui: facta est jam tibi cœna, tace.

a Sive opus rectas
 sive causas agis,
 semper videas Se-
 lium tibi foedè
 adulantem ut tecum
 cœnet.

b Formulæ hæc
 omnes adulatio.

Effund. perfectè; efficta dicuntur ea quæ sc̄rum [perfectum] emisserunt.
 etè, citò legunt naviter.

D

Ami

Amicus sordidus. LXXIV.

a Ut mihi mutuo
daret.

b Quam summam,
vel mihi donasse
non fuisset homini
tam diviti grave
impendium.

c Flagellare divitias
dicuntur, qui mag-
nas arcis clausas
opes velut verberi-
bus & carceribus coercent, &c.

e Nummos mutuos, non consilium.

Mutua viginti sesteria fortè rogabam;
Qua vel donanti non grave munus
Quippe rogabatur felixque, vetusque sodalis
Et cujus laxas arca flagellat opes.

d Is mihi; dives eris, si caussas egeris; inqu-

e Quod peto da, Cai; non peto consilium.

d Caius consulit mihi quod olim Titus

Locus ab improbis remotus. LXXV.

Lino exprobranti
Martiali secessum
in agrum Nomenta-
num, rogantique
quid haberet reddi-
tus ex agro tam

macro & sterili, respondit Poëta ex-inopinato. Si nihil aliud, certè se hoc
ex eo capere, ut careat conspectu Lini hominis odiosi. Sic exprobranti sibi
tem Juliano apostatæ Marinus Episcopus, amabilem esse sibi nunc cecitatem re-
dit, quod illum non videret.

QUID mihi, reddat ager, quaris, Line,
mentanus?

Hoc mihi reddit ager: te, Line, non vid-

Claudiani Epigramma de mulabus C
licis. LXXVI.

a Molae juxta Rho-
dani ripas enutri-
tæ.

Adspecte morigeras Rhodani torrentis a
nas;

Imperio nexas, imperioque vagas;
Diffona quàm varios flectant ad murr-
currus,

Et certas adeant voce regente vias:

Quamvis quaque sibi longis discurrat hab-

Et pateant duro libera colla iugo,

Ceu constricta tamen servit, patiensque lab-

Barbaricos docili concipit aure sonos.

Absentis longinqua valent praecepta Magi.

Franorumque vicem lingua virilis agit.

Hac protul angustat sparsas, spargitq; con-

Hac sistis rapidas; hac properare facis.

Lavo jubes? lavo deducunt limite gressum

Adm-

Mutavit strepitum? dexteriora petunt.
 Vinculis famula, nec libertate feroces,
 Exuta laqueis, sub disione tamen.
 Insensuque paræs, & fulvis pellibus hirta
 Effeda concordēs multisonora trahunt.
 Variis, si vocæ feras pacaverit ^b Orpheus,
 Cùm pronas pecudes ^c Gallica verba regant?

^b Qui dulcibus modulaminibus feras immanuetas sibi fecit morigeras

etque verbis barbaris, sonoque incondito cicures & mansuetas bestias regant. Hoc Satyricum est Epigramma. Claudianus autem Alexandrinus erat patriâ.

In Effœminatum. LXXVII.

Effere te nolim, sed nec turbare capillos,
 Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
 Tibi ^a misrarum, nec sit tibi barba reorum;
 Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
 Nec tibi erura ^b pilis, & sunt tibi pectora seris
 Horrida, sed mens est, Pannice, ^c vûlsa tibi.

^a Mitra est ornamentum muliebres, q. d. nè elegantius barbam refices, ut solent homines molles.

^b Ita Juven Sat 2. Hispida membra quidam & dura per brachia seta. ^c Pro- c Mollis, lasciva.

mittunt atrocem animum.

In Nævolum. LXXVIII.

Lorida per varios ^a ut pingitur Hybla colores,
 Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
 Sic tua suppositis pellucet prela lacernis:
 Sic micat innumeris arcula ^c synthefibus.
 Que ^d unam vestire tribum ^e tua vellera
 possunt,

^a Quot coloribus distinguitur Hybla in Sicilia, ubi melificæ apes devastantur flores vernos brevis ætatis.

^b Tot apparent lacernarum colores ad nitorem pressurum in præliis suis.

^c Vestibus crenatoris vel quibuscumque aliis in vestiario compositis à quocumque: vel quæ simul induuntur.

^d Hyperbolicè

Apula non uno quæ grege terra tulit.
 Spectas & hyemem ^h succincti ⁱ lentus amici,
 Prò scelus!) & lateris ^k frigora trita times
 tantum erat, infelix, pannis fraudare duobus!
 Quid renuis? non te, Nævole, sed tineas.

res tuæ. Alii legunt tua candida, h. e. togæ candidæ.

bus quos pascit Apulia velleribus nobilis.

destruxit sunt curæ; id est. Mei penè nudi.

^k Lacernæ lacernas, tritas tunicas, & penetrabili frigori pervias. Legunt

frigora trita mei & alii, tui. h. e. Mei sodalis tui, latus tuum tegentis.

culum fuerat tibi, infelix, qui rerum usum nescias, non dico, te (quid refugis) satis munirum & torum, sed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudabus lacernis, quas mihi dones?

^f De multis

^g Frigus.

^h Cui

ⁱ Tardus ad commiserationem

In Maximum. LXXIX.

^a Miserum n. est & vile alienâ vivere quadrà, Juvenal.

Sar. 5. Vide & epig. 11 lib. 9.

^b Vinum tenue ac vite ex agro Veientano.

^c Si potes negligere luxuriosas opes divitum qui iis uti nesciunt. Vel si risu potes excipere vanorum

ῥυδονλάτων pompam & simulas divitias.

^d Frita & Plebeia.

VIS fieri liber & a mentiris, Maxime, non
Sed fieri si vis, hac ratione potes.

Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis.

^b Veientana tuam si domat uva suum;

^c Si ridere potes miseri chrysendeta Cinna;

Contentus d nostrâ si potes esse togâ:

Hac tibi si vis est, si mentis tanta potestas

Liberior ^e Partho vivere rege potes.

Chrysendeta erant vasa auro gemma cooperta.

^e Parthi pertinacissimi sunt libe

Ad Sextum LXXX.

Volebam ego te pro sodali amare; sed tu me amicum designatus, te a me cliente coli vis: colam itaque, non amabo: timor enim cum amore malè convenit: & Deo satis est, ut ametur & tur. Seneca Epist. 47.

VIS te, Sexte, coli; volebam amare.

Parendum est tibi: quod jubes coleris;

Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In Zoilum LXXXI.

^a Gefans togam recentem & villosam.
^b Non conductitia, ut tua pena.

PExatus pulchrè rides mea, Zoile, trita:
Sunt hac trita quidem, Zoile; sed ^b sunt.

Anceps animus & nihil exequens
LXXXII.

^a Dum te instruis ad forum vel scho-

lam.

^b Uter caudificus an rhetor.

^c Patris Achillis longævi ut & Pri-

ami & Nestoris.

DUM modo caudificum, dum te modo rh-

ra fingis,

Et non decernis, Taure, ^b quid esse velis

^c Peleos, & Priami transit, vel Nestoris at-

Lib. I. MARTIALIS.

31

a Et fuerat serum jam tibi desinere.
 cipe; ^e tres uno perierunt rhetores anno,
 si quid habes animi, si quid in arte vales.
 f schola damnatur; fora litibus omnia. ser-
 vent:
 g ipsa potest fieri Marsya caufidicus.
 ja, agè, rumpe moras; quo te ^h spectabimus
 usque?
 Dum quid sis, dubitas, jam poses esse nihil.

d Tibi dubio,
 utrum inires deli-
 beranti. jam ea
 obrepit. quæ
 cogitandum erat de-
 relinquendo intro-
 nisi cognes de-can-
 sis apud inferos
 agendis.
 c Atque hinc, vel
 mediocribus pro-
 fessoribus vacant:
 cathedræ.
 f Rhetorum
 g Vel ipsa bardi
 Marsyæ statua in-
 nisi faxea fuisset, &
 sanè ubi tam diuturno studio vacans, jam posses causas agere, nisi planè lapia-
 us esses, vel plumbeus.

h Expectabimus.

Epigrammatum Delectus

LIBER SECUNDUS.

MARTIALIS.

Amicus otiosus. I.

^a Vulgaris salutan-
di formula & civi-
lis satis, modò ne
sac importuniùs &
suptiùs, quid agis?
Non de jen de?

OCCURRIS quocunque loco mihi
Posthume, clamas
Protinùs, & prima est hac tua vo-
^a quid agis?

*Hoc si me decies unà conveneris horâ,
Dicis; habes puto tu, Posthume, nil quod agas.*

*Ambitio servum facit. II.

^a Familiariter. &
pro more aqua-
lium.

^b Superbum.

^c Sportulâ, cœna

ceterisque servitu-

tis præmiis postha-

bitis & neglectis

me asserui in liber-

tatem: more servo-

rum Rom. qui ma-

nimittendi pileum

rafo capite accepe-

runt: dicitur ^p leus

& pileum.

^d Qui non habet sui imperium,

potentiores colit atque ab inferioribus se coli vult,

atque ad hoc cupit opes, servum

&c.

^e Qui suo contentus potest minorum servitio carere, & ipse non necesse

hebit potentioribus dominis servire, ut ab illis accipiat quod his largiatur.

QUOD te ^a nomine jam tuo saluto,
Quem regem, & dominum priùs vocabamur

Ne me dixeris esse ^b contumacem.

^c Totis pilea sarcinis redemi.

^d Reges & dominos habere debet,

Qui se non habet, atque contupiscit

Quod reges dominique concupiscunt.

^e Servum si potes, Ole, non habere,

Et regem potes, Ole, non habere.

Laudatur infidiosus. III.

Andidius nihil est te, Ceciliano, notavi:

Si quando ex nostris disticha pauca legis,

tinus aut ^b Marſi recitas, aut scripta ^b Ca-
sulli,

Hæc mihi das, tanquam deteriora legas;

collata magis placeans mea. ^a Credimus illud,

Malo tamen recites, Ceciliane, tua.

ant esse æquè boni aut melioris ingenii atque artificii, cum reverà hoc facis
a præ iis fordescant, quàm majori lumine offuscata. ^d Ironicè. ^e Tuis
collata mea facile apparebunt meliora.

a Ironicè: alii leg.
Andidius: non pla-
cet

b Poëtæ, qui multâ
cum laude scripse-
runt epigrammata.

c Mihi gratificari
velle videris, præ
te ferens mea te
cum illis Marſi &
Catulli recitare, ut
mea cum iis collata

Leo semper est leo. IV.

Erbera securi solitus leo ferre magistri,

Insertamque pati blandus in ora manum:

dicit pacem, subito feritate reversâ,

quanta nec in ^a Libycis debuit esse jugis.

^b duo de tenerâ puerilia corpora turbâ,

anguineam rastris qua renovabat humum,

& infelix furiali dente peremit:

Martia non vidit majus arena nefas.

amare libet; ^a crudelis, perfide, Prado,

^e nostrâ pueris parcere disce lupâ.

a Montibus Africa
leonum nutritis.

b Duos pueros mi-
nistros theatralæ,
qui amphitheatri
arenam, ferarum
gladiatorumque
sanguine scdam
versando renova-
bant, injectâ insu-
per novâ arenâ.

c Marti sacrâ Ro-

d Apostrophe ad leonem.

e Namque illa Romulo & Remo ma-

s pepercit, immo ubera præbuit.

Disticha longa. V.

Conti, ^a qui longa putas epigrammata no-

stra:

ungendis axibus esse potes.

a Qui in epigrama-
mate non tam ar-
gutiam quam bre-
vitatem exigit
probas te aptiorem
fore aurigæ servum

circò axes ad celeritatem ungas, quàm lectorem diligentem. Ramiresius Col-
lebetem & stolidum à Poëta dici putat.

D 5

b Hæc

Lau

b Eadem ratione,
quā epigr. mea a
mensura potius
quam ab ingenio
censes, & Colossum
arguis nimis esse
longum, & sternam
pueri B uti nimis
esse br vem, cum in
utroque laudis sum-
ma sit propter symmetriam: in hac brevitate, quā puero: in illo altitudine
Imperatorii Deo convenit c C. Pedonis Albinovani epigrammaticarii laudan-
d Sæpe unum epigram. binas implet paginas. e Tua epigr. vel brev-
sunt nimis longa: ut quæ tedium & nauseam pariant.

*Hæc tu credideris longum ratione colossus
Et puerum Brui dixeris esse brevem.
Disce, quod ignarus: Marci doctique. Red-
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod den-
Sed in Cosconi, disticha longa facis.*

Voluntaria nex. VI.

a Fannius Capio,
quod in Augustum
conjurasset pro-
scriptus, ut per-
cussiores fugeret, se ipse interemit.

*Hocem cum fugeret, se a Fannius ipse
Hic, rogo, non furor est, ne moriari,*

b Senec. epist. 58. Sic mori, timo

Mala fama. VII.

a Servum, ne scelus a
domini enunciaret,
elinguem herus vel
fecerat, vel simula-
verat esse. Occasionem hujus epigr. a fabulâ Philomelæ & Terei sumptam o-
Raderus. Ego ex Juvénalis Satyrâ 9. v. 193. secretum divitiis allum. Effe-
servi ut taceant, jumenta loquentur, Et canis & postes, &c.

*Abscissâ servum quid fingis, Pontice, lin-
Nescis tu populum, quod tacet ille,*

Difficiles nugæ. VIII.

a Numeris mollio-
ribus compositio.
Vel potius antistro-
pho & recurrente
(sic n. Ovid. sonat,
supinus, de Ponto
lib. 4. el. 3. Flumina
qua in fontes cursu
reditura supino)
quale literale illud,
Roma tibi subit
motibus ibit amor.

*Quod non carmine glorior a supino,
b Nusquam hic Gracula quod recantat
c Non sum, Classice, tam malus Poëta.
Turpe est difficiles habere nugas,
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina d circulis e Palæmon:
f Me raris juvat auribus placere.*

Verbale illud Virgillij, *Musa mihi causas memora, quo numque iusto*; multo
inter quæ Rabani artificiosus dicam an laboriosus liber de laudibus sanctæ
Atque ejusdem argumenti alter Publiti Optatiano Porph. autore. Nota su-
Latus tua non tua fraus, &c. b Non scribo carmina quorum extreme
resonant more Echus. c Non tam nullius sum ingenii, ut hæc affectem
eia, his ipse immorer, lectoremve morer. d Turbæ, plebeie coronæ rec-
undique cingenti. e Forte Q. Remmius Palæmon, qui (teste Suetonio)
ta faciebat ex tempore, & scripsit variis & vulgaribus metris: aut alius q-
tempore Martialis. f Paucis sed doctis, ex mente Horatii ult. Sat. 1.

Imitator vitiorum. IX.

Uod nimio gaudes noctem producere vino;

Ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.

Carmina quod scribis Musis & Apolline nulla;

Laudari debes: hoc Ciceronis habes.

ollinis instinctu, invitis Musis.

c Qui infeliciter poetice est aggressus.

Ad Quintilianum Rhetorem. X.

Quintiliano vaga moderator summe juventa;

Gloria Romana, Quintilliane, toga;

Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis;

Da veniam: properat vivere nemo, satis.

Differat hoc, patrios optat qui vincere census,

Atriaque immodicis arctat imaginibus.

Focus, & nigros non indignantia fumos

Tecta juvant, & fons & virum, & herba rudis.

Mihi verna satar: sit non doctissima conjux.

Sit nox cum somno: sit sine lite dies.

in presentibus, quod pauci adeo faciunt; cum nemo ferè vivere, sed est vitæ commodis, & laute vivere sciat, omnes differant.

vel senectutem ipsam vitæ gaudia & usum, quibus curæ est rem patriam ange-

& splendore nobilitatis titulis & imaginibus.

ne ædium partes, ostendebantur majorum imagines humerorum tenus expressis

is à stemmate ad has discurrentibus.

corrumpanitur, cautio est.

arte læsa & ingenua gratia spoliata. Juven. 3. Sat. v. 19.

enalis 6. Sat. v. 447.

a Annos 13. Romæ

erudiendis juveni-

bus impendit

Quint. & in his

Domitiani nepotes

docuit.

b Romani eloqui

summe artifex, in-

signite senatorio

clavo ornamenti.

c Da veniam si

etiam in tenui re

properat manu car-

pam gaudis fugi-

entis vitæ, si frui

d Differant scilicet, an-

e In atris nobilissimis, que

f Non aurata laquearia, quæ ne fu-

g Scaturiens, perennis, naturalis.

h Nativæ,

i Ex mentem

et à Domitiano jus trium liberorum.

XI.

Erum certa salus, terrarum gloria, Cæsar;

Sospite quo magnos credimus esse Deos:

festinatis toties tibi lecta libellis,

Detinuere oculos carmina nostra tuos:

mihi scribenti, vel tibi legenti.

c Quod argumento est placuisse.

D 6

d Quod

a Quos vel hinc

rerum humanarum

maximam habere

curam scimus quod

te nobis velint in-

columen.

a Iis qui ex matris
monio legitimo
tres liberos aut plu-
res suscepissent.
multa erant in spec-
taculis, honoribus
petendis, diviso-
nibus publicis pri-
vilegiis. Natum hoc

ius trium liberorum à trigenis Horatii. Liv. 1. lege quod
Papio Poppæ ab Augusto latâ hæc iura intra suos limites redacta, omnibus patebat.
Hoc autem iure donabantur à Casare multi quibus natura negaverat. Pæ-
dæ proliis huius imaginariis ius ab Imp. petit, laboris sui præmium vel solatium

*Quod fortuna vetat fieri, permitte videri;
Natorum genitor credat ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.*

Scriptor mutus. XII.

*Versiculos in me narratur scribere Cinna
Non scribit, cuius carmina nemo legit.*

In Prodigum. XIII.

a In dimensum
menstruum.

b Et illius dimensi
menstrui singulas
partes singulis di-
visis diebus.

c Idque ut crassiam
anteverteret egesta-
tem coercendo hoc
diurnum luxum.

d Certè cum te tibi reliquerit, feceritque hæreditatem tui juris, te quasi exhæ-
re: nam tu rapidè omnia absumis: melius consulisset tuo luxui dare curatore.

*Constituit, Philomuse, pater tibi millia bis
a Menstrua, b perque omnes prestitit illa di-
c Luxuriam premeret cum crassina semper egesta-
Et vitiiis essent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex asse reliquit;
Exhæredavit te, Philomuse, pater.*

Conviva unctus & jejunos. XIV.

a A Balneis & antè
cenam prisci inun-
gebantur.

b Heri.

c Nil convivis di-
stribuisti, carpisti.

d Ironice, id est
insubia & inepta
M. S. Boet. *falsa*
est.

e Sillicernium hoc mihi videtur, ubi apponitur cœna, nihil distribuit
ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cadavera ungere condireque mos erat

*Unguentum, fateor, bonum dedisti
a Convivis b herè: sed c nihil scidisti.
Res d falsa est benè olere & esurire.
Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.*

In Næviam. XV.

UM non vis leporem, dum non vis^a carpere
mullum.

Et plus quam patri, Næviam, parcis apro;

accusas,^b rumpisque coquum,^c tanquam omnia
cruda

Attulerit; ^d nunquam sic ego crudus ero.

^a Scissum, distribuere convivis.

^b Cæcis, & alludit ad carpis

^c Causata obsoniorum cruditatem ut ferventur ad alias cœnas explicandas.

^d Si modo nihil estravero, nun-

am ex obsoniorum copiâ crudus erit mihi stomachus: & ludit in Translacione crudi. Crudus lepus erit, qui non est bene coctus; homo crudus, qui nimiam com-
is Stomachi vitio laborat.

De viperâ in ore ursæ marmoreæ. XVI.

Roxima centenis ostenditur ursa columnis,

Exornant ficta quâ Platanona fera.

Hujus dum patulos alludens tentat hiatus

Pulcher Hylas; teneram mergit in ora manum.

Opera sed cæco scelerata latebat in ore,

Vivebatque animâ deteriore fera.

Non sentit puer esse dolos nisi dente recepto;

Hoc admisisset viva nec ursa nefas.

^a In porticu, seu stadio potius, centum columnis sub-

lata, platanis juxta constitis opacâ, & statuâ ferarum ex-

ornatâ, dum ludibundus puer, & ursæ velut insul-

tans, ori statuâ hi-anti manum infereret, à viperâ quæ in ore statuâ late-

morfus, interiit.

^b Ficta hæc seu marmorea ursa comperta est lethaliur ur-

avâ, quasi spirans animâ viperæ, quæ suâ deterior.

^c Scripserat Martialis.

^d Non perit, & facinus! falsa quiddâ ursa fuit: Sed in hujus versus obscurioris nec satis aptis locum visum est alterum huc ex ipso Martiali transferre.

De Canio homine perfaceto. XVII.

IC Musa, quid agat Canius meus Rufus?

Utrumne chartis tradit ille^a victuris.

pendenda^b temporum acta Claudianorum?

an quæ Neroni falsus adstruit scriptor?

^a Non perituris, con-

natis genio & fato ut immortalitatem consecutus posteris legantur.

^b Historiam de Claudii temporibus.

scribit quæ adstruat Neroni tanquam auctori, ut prodeant sub nomine Nero. Vel an ad fidem & veritatem historię revocat componitque, quæ vivo Nerone ætatem aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falsa scripta sunt? Tacit.

Annal.

An.

d Mimographi allicujus jocularis: non autem illius qui fabulas composuit. Ita Parnabius. Sed quam recte, ipse videtur: multo enim probabilius intelligitur de ipso Phaedro Pabularum autore, quas ipsemet in prologo jocos appellat; *Fictis jocos nos minimeuit Fabulis.* Favet etiam improbi nomen cum certum sit Phaedrum sub belliarum nominibus sui temporis hominum vitia carpere voluisse.

e An tristis & altus est majestate carminis tragici? In tragediis autem inducti heroës & reges grande locuti altis intebantur calceamentis. Clariorque stylo tragico Sophocles. f Ah in convivio lisdis fani.

Postarum recitat elegantes Comœdias vel alia carmina? g lisdis fani.

h Porticum Neptuni. i An in porticu Europa in quo buxeta solem frangunt meridia. &c. k *Velocibus manibus thermis.* l Balnea de suo nomine citavit M. Agrippa. m Ad aquas calidas in Bajano sinu intra Misenum & Puteolos in Campania. n Scriberius contrahit *nauculatnr*: ita postente modolo vulgaribus Editionibus, *naviculam* legitur. o Ex personâ Musæ respice quid agat, ridet.

e An tristis & altus est majestate carminis tragici? In tragediis autem inducti heroës & reges grande locuti altis intebantur calceamentis. Clariorque stylo tragico Sophocles. f Ah in convivio lisdis fani.

Postarum recitat elegantes Comœdias vel alia carmina? g lisdis fani.

h Porticum Neptuni. i An in porticu Europa in quo buxeta solem frangunt meridia. &c. k *Velocibus manibus thermis.* l Balnea de suo nomine citavit M. Agrippa. m Ad aquas calidas in Bajano sinu intra Misenum & Puteolos in Campania. n Scriberius contrahit *nauculatnr*: ita postente modolo vulgaribus Editionibus, *naviculam* legitur. o Ex personâ Musæ respice quid agat, ridet.

De Apicio prodigo. XVIII.

a Apicius senecties decoxerat, inspectis tandem rationibus, superfluum sibi centies H. S. computavit; sed in hac re tantam ultimam famem victurus sibi vitam veneno finit. b *Luxu* pro luxui, id est, ad luxum. c Exhausti d G extremum est mortem sibi consciscere, ne desit quo gultu satisfiat.

DEderas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi *luxu*;
Hoc tu gravatus, ne famem & sitim ferres
Summâ venenum potione *c* duxisti.
Nil est, Apici, tibi *d* gulosius factum.

SUn

Et b

Su

Fasti

d pl

dia sua

auream

sed pluri

cithara

A Re

P

I Ras

N

Pro

QUA

Causa

At

Egit

N

Ne se dives extollat. XIX.

Sunt tibi, confiteor, diffusi jugera campi;

^a Urbanique tenent pradia multa Lares;

Et ^b servit domina numerosus debitor arca;

Sustentatque tuas ^c aurea mensa dapēs.

Fastidire tamen noli, Rufine, minores.

^d Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

dia sua suburbana.

^b Multos tibi obieratos habes & foeneratos.

^c Insurata;

auream habens coronam, vel aurea.

^d Malis quidem artibus multa nactus es:

sed plura Didymus spado, & Philomelus (quantum ex fide nomine licet conicere)

citharodius, qui & te fastidire possunt.

^a Et dii tot pen-
tes in urbe occu-
pant soli quantum
esset multis domi-
bus. Vel domus
tue urbanae, quas
multas habes, ha-
bent singulis pra-

De Piscibus sculptis. XX.

^a Ritis ^a Phidiaca toreuma clarum,

Pisces adspicis: adde aquam, natabunt.

^a Phidias toreuti-
ces inventor fuit.

^b Ita ad vivum ex-
pressi, ut addita

aquā videantur nataturi.

In irascentes amicos. XXI.

Rasci tantum felices nostis amici.

^a Non bellè facitis: ^b sed juvat hoc facere.

^a Non ex ratione
& causā, sed occa-
sionem quaeritis
rarum.

^b Utile est vobis iras simulare, ne muneremini pauperum officia.

Probitas laudatur & alget. XXII.

QUAE te causa trahit, vel qua fiducia Romam,

Sexte? quid aut speras aut petis inde?

refer.

Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,

Atque erit in ^a triplici par mihi nemo fora.

Egit ^c Atestinus causas, & ^c Cajus: utrumque

^a Trias erant Romae
fora praecipua:

1 Vetus Romanum.

2 Julium, à Cajo

Julio Cesare.

3 Augustum, ab

Augusto conditum.

^b Inquit Poeta est n.

Dialogismus.

^c Causidici paupe-

res, nomina fortasse ficta.

Nôras:

40 EPIGRAMM. DELECTUS.

^a Neutri ars sua
factis ad sumptum
fuit.

^c Refert Sextus.
^f Mea carmina
quare Virgili
opus.

^g Omnes hi quos
vides horridulos

trix lacernis. sunt

Poeta non inferio.

res Virg. & Ovidio.

^h Ingrediar (in-

quit Sextus) cliens

potentiorum atria;

vel principis aulam.

ⁱ Roma victus & incertus, malis stipendium certum.

Nôras : sed neutri ^a pensio tota fuit.

^c Si nihil hinc veniet : pangentur carmina nobis

Audieris, dices : esse Maſonis opus. ^f Sa

Insanis : Omnes gelidis quicunque lacernis

Sunt tibi; Nasones, Virgiliosque vides.

^h Atria magna colam. ⁱ Pix treis, aut quatuor ista

Res aluit : pallet cætera turba fame. (ma

^k Quid faciam ? suade ; nam certum est vivere Ro-

^l Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

¹ Resp. Poëta.

² Verba Sexti.

³ Bonis fortitudo

In lacertam cœlatam. XXIII.

^a Cœlatoris lauda-
tissimi.

^b Affabrè efficta

videtur spirare &

vel argentea nescientibus timetur pro vivâ.

ⁱ Nſerta phiale ^a Mentoris manu ducta

Lacerta ^b vivit, & timetur argentum.

Laus simplicitatis. XXIV.

Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum.

Quod tegitur, majus creditur esse malum.

Senex juvenem mentitus. XXV.

^a Vis apparere
juvenis.

^b Niger Meſonym.

^c Canus, candidus.

^d Vitæ mortisque

grætes quæ fingi-

tur morituris cri-

nem scire, & has

quasi primitias

Orco offerre.

^e gæter, dixit Læronum.

^a Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis :

Tam subito ^b corvus, qui modo ^c cygnus
eras.

Non omnes fallis ; scit te ^d Proserpina canum :

^e Personam capiti detrahet illa tuo.

^f Futum illum capillorum & tinctum quasi caliendum ele-

* Nimis Poëta. XXVI.

Occurrit tibi nemo quod libenter :

Quod quacunque venis, fuga est & ingens

Circa te, Ligurine, solitudo :

Quid

id sit scire cupis? * nimis Poëta es:
c valde vitium periculosum est.
n tigris catulis citata raptis,
n b dipsas c medio perusta Sole,
c sic scorpium improbus timetur.
am tantos rogo quis ferat labores?
stanti legis, & legis sedenti:
rrenti legis, & legis canenti.
thermas fugio; sonas ad aurem.
Piscinam peto; non licet natare.
c cœnam propero; teneas euntem.
c cœnam venio; fugas sedentem.
ffus dormio; suscitatus jacentem.
quantum facias mali, videre?
ir justus, probus, innocens timeris.

ter hanc tamen Importunam recitationem te fugiat omnes caventque ut possi-
hirudinem. Horat. in calce Epist. ad Pisones.

a Plus habes Potus
quam hominis. Mi-
nis tibi places in
carnibus que
omnibus inconti-
nenter & importu-
ne legis.
b Serpens, a quo
isti vexantur firi &
estu; unde & no-
men.
c Apricans ad me-
ridianum solem.
vel meridionali
plagâ vivens.
d Non paucæ nec
parvæ erant Romæ
piscinæ quâ nata-
rent.
e Cætera cum bo-
nas sis ac justus, &
propter innocen-
tiam atque probi-
tatem expectendus:

De eodem. XXVII.

gerit an mensas Phœbus cœnamque Thyesta
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
quidem lauta est, dapibusq; instructa superbis;
sed nihil omnino, te recitante, placet.
lo mihi ponas rhombum, nullumve bilibrem:
Nec volo boletos, ostrea nolo; tace.

ud amicus, aliud servus. XXVIII.

tigis à nobis operam sine fine a togatam.
Non eo; libertum sed tibi mitto meum.
ne est, inquis, idem: multo c plus esse probabo.
ix ego lecticam subsequor; ille feret:
urbam incideris; cunctos d umbone repellat:
Invalidum est nobis, ingenuumque latus.

a Anteambulonis
seu clientis togata.
b Plus mihi, inquis,
esset honoris ex
tui ipsius, quam
liberti tui comi-
tatu.
c Opera.
d Musambertius de
umbone togæ in-
repellitur.
e Quod undam prementis populi contra niti nequeat.

Quid

f. Ego tibi prout
non male accie-
maris. ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h
g. ingeret adver-
tu tuo, convicio-
rum abunde. nec
in aurem.
h. Officia liberaliora
& quæ me decet
magis, prestabo.

Quid libet in causis narraueris; t' ipse savi
At tibi tergeminum mugiet ille foppos.
Lis erit; & ingenti faciet convicia vbera:
Esse pudor, veluit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquit, prestabis amicus
^h Quidquid libertus, Candide, non poterit

Improbo Poëta nihil improbius. XXIX.

a. Quod discubitori
faciebant, ne fra-
gula confurcarent.
b. Quod magnum
malum.
c. A quibus coena
iuchorari solita.
d. Garum, hoc est
liquamen ex pisci-
bus aceto mistum.
e. Al. Porrigitur.
f. Certè puteret vel
aper. ad convivium
natum animal, to-
ties appositus, ac tu
mihi libros regeris.
g. Piscis genus char-
tis involvi solent.

Nec scombris metuentia carmina. nec thur. Perf. ^h Invitatori soli licebat
citare domi; itaque solus coena, tibi que recita; totis te cavebimus.

HÆC tibi, non alia est ad coenam causa
candi,

Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.

^a Deposui soleas; affertur protinus ^b ingeni

Inter clattutus ^c oxygarumque, liber.

^d Alter ^e perlegitur, dum ferula prima morant

Tertius est; nec adhuc mensa secunda ve

Et quartum recitas, & quintum denique lib

^f Putidus est; toties si mihi ponis aprum

Quod si non & scombris scelerata poemata da

Coenabis solus jam, Ligurine, ^h domi.

Unguentis delibuti. XXX.

a. Myropolam.
b. Succusso, vel
fracto.
c. Oleum Cinnami,
quod & Cinnamo-
mum dictum; ita
nosser Poëta alicu-
bi. Balsama quod
semper. Cinnama-
semper. olet.

Quod quatinque venis, ^a Cosmum mige
putamus,

Et fluere ^b excusso ^c cinnama fusa vitro.

Nolo ^d regrinis placeas tibi, Gellia, nugis

Scis, puto, posse meum, sic bene clere. can

Libru

qua v

Sive o

n meu

Dum p

od si

Tunc e

a tame

g

Hac mo

De Cisternâ Ravennate. XXXI.

1 T cisterna mihi quam vinea malo Ravenna; Vini large copia,
Cum possim multo vendere plaris aquam. aquæ bonæ maxima
 penuria, undè &
 caritas, Ravennæ.
 a Sabinorum oppidum aquis marinis & uliginosis perfuam; *hæc ut sitiant vici.*
 tent sepulti. Sidonius epist. 8. l. 1.

De Copone. XXXII.

Allidus imposuit nuper mihi copo Ravenna; Plaris enim venit
Cum peterem mixtum vendidit ille merum. aqua, quâ diluere
 tur vinum, quam
 ipsum merum.

Domitiani laudes. XXXIII.

Reta dedit magnum, majus dedit Africa no-
men,
a Scipio quod victor, quodque b Metellus ha-
bet.
obilis domite tribuit Germania Rheno,
Et puer c hoc dignus nomine Caesar eras.
trater Idumeos meruit cum patre triumphos;
Quæ datur ex Dacis d laurea, tota tua est.
 lem Batavosque arma in Romanos moventes debellavit.
 a Scipio n. de Pœ-
 nis triumphavit.
 postquam Hanniba-
 lem devicerat, &
 Africani nomen
 sortitus est.
 b Ob victoriam in
 Græciâ partam. Cœ-
 ticus fuit appella-
 tus.
 c Juvencilibus annis
 sub Patre Principi-
 pe; quando Civi-
 d Corona.

Librum suum excusat. XXXIV.

Qua videbuntur chartis tibi, Lector, in istis,
Sive obscura nimis, sive Latina parum:
non meus est error, nocuit Librarius in is,
Dum properat versus annumerare tibi,
quod si non illum, sed me peccasse putabis,
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
a tamen mala sunt; quasi nos manifesta ne-
gemus?
Hæc mala sunt; sed tu non meliora facis.
 Postea excusat cul-
 pas, quæ festina-
 tione vel oscitan-
 tiâ Librarii in li-
 brum irrepserint.
 Carpit autem eos
 qui cum ipsi mello-
 ra facere non pos-
 sint alios tamen
 nunquam incusare
 desinunt.

De villâ Faustini, ad Bassum. XXXV

^a Villa quam habet
Faustinus Bajus in
finu Campaniæ, non
est sterilis instar
tue suburbanæ.

^b Sterilibus, si cum
frugiferis conferan-
tur: quamvis bac-
cæ myrtorum in
medicinis utiles
sint: vel quæ lo-
cum tantum occu-
pant, & umbram
otio abundantibus
hominibus præben-
^c Coelibe, infrugi-
ferâ, non, ut popu-
lus, vitibus mari-
tata.

^d Buxi enim, ut
nunc, in varias a-
nimalium formas
condebantur.

^e Nihil fructus aut
proventus domino
reddentis.

^f Procupendo, ut apud
barbaros & rudes,
qui non ex ameni-
tate & elegantia
gubernum ad quin-
tuncem disposita-
rum, sed ex fructu
bus æstimaunt.

^g Omnis Faustini
domus angulus sti-
patur frumento.

^h Bene olent testæ
quibus reconditum
est vetus vinum.

ⁱ Vetere vino, ex
uvâ presso, multis
ante hac autumnis;

vel quia uva, ex quâ vinum, inter autumnales fructus est, ut ^{hæque} pro ^{brac-}
^{uenerit}, & ^{senibus}, ut ^{annus testa}

Prospectat errantes greges, Hor.

& prælia destinet Hor.

^{avium nativâ} epibata.

ⁿ Qui pisse pandunt spectacula caude.

terus cuius lingua inter gulosorum delicias.

^p Qui malè audiunt propter parti-

diæ impietatem, & veneficia Medæ. Vide Senecæ Medæ argumentum.

^q Plumæ coloris cerei. ^{Alijs}, pinguis turtur.

^r Sinu ferentis glandes vel ali-

^t Luculentus est focus, lignis è vicinâ sylvâ descendentibus

cum locus.

^x Canpo, qui ad quæstum domini viarioribus vinum vendit,

pallet & pinguescit otio: sed habet quod agat, ut sequitur.

^y Neque enim ut

oleo aut cerâ ut qui non exerceat palæstram: melius se exercet aucupio, ven-

ne, &c. vide adagium *Perdere oleum & operam.*

^z Luctaturi se ceromate ex

cerâ & pulvere Ægyptio seu Puteolano ungebant.

B Aiana nostri villa, Basse, Faustini,

Non ^b otiosis ordinata myrtetis,

^c Viduâque platano, ^d consilique buxeto,

^e Ingrata lati spatia detinet campi:

Sed rure vero ^f barbaroque latatur.

^g Hic facta premitur angulo Ceres omni,

Et multa ^h fragrat testa ⁱ senibus autumnis.

Hic post Novembres, imminente jam brumâ,

Seras putator horridus refert uvas.

^k Truces in altâ valle mugiunt tauri,

^l Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.

Vagatur ^m omnis turba ⁿ sordida cortis:

^o Argutus anser ^p gemmeique pavones,

^q Nomenque debet quæ rubentibus pennis,

Et ^r picta perdix, Numidicaque ^s guttata.

Et ^t impiorum phasiana Colchorum.

Sonantque turres plausibus columbarum;

Gemit hinc palumbus; inde ^v cereus turtur.

Avidi sequuntur ^x villica sinum porci;

Matremque plenam mollis agnus expectat.

Cingunt serenum ^y lactei focum verna,

Et ^z larga festos lucet ad ^{aa} Lares sylva.

Non segnis albo pallet otio ^{bb} caupo,

^{cc} Nec perdit ^{dd} oleum lubricus palæstrita;

Sed tendit avidis rete subdolum turdis,

Tremulâve captum lineâ trahit piscem,

Aut impeditam cassibus refert damam.

^k Aut in reductâ valle, mugienti

^l Cui frens turgida cornibus Primis & Ven-

^m Gallinæ, anseres, &c. quæ sequuntur. ⁿ Ad-

^o Phœnic

^p Qui malè audiunt propter parti-

^q Sinu ferentis glandes vel ali-

^r Cand

^s Quibus iusta

^t Can-

^u Quibus iusta

^v Quibus iusta

^w Quibus iusta

^x Quibus iusta

^y Quibus iusta

^z Quibus iusta

^{aa} Quibus iusta

^{bb} Quibus iusta

^{cc} Quibus iusta

^{dd} Quibus iusta

^{ee} Quibus iusta

^{ff} Quibus iusta

^{gg} Quibus iusta

^{hh} Quibus iusta

ⁱⁱ Quibus iusta

*cerces hilares a facili hortus umbellae;
Nec venit inanis rusticus saluator;
Ist ille ceris cana cum suis mella,
Metamque lactis Saffinate de sylva.
Municulosos ille porrigit d glires;
Ic c vagientem matris hispida foetum;
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur latus opere vicinus,
Nec avara servat crastinas dapos mensa:
Escuntur omnes, ebrioque non novit
Tur minister invidere conviva.
Tu sub urbe possides b famam mundam,
Turre ab alta prospicis i meras laurus,
Irem Priapo non k timente securus.
Ivinotorem l farre pascis urbano,
Pictamque portas n otiosus ad villam
Ius, ova, pullos, poma, caseum, mustum,
Ius hoc vocari debet, an o domus longè?*

a Non laboris ex-
quisiti, ut in sub-
urbanis.
b Non portat nu-
dum & inane Ave.
ut clientis in urbe,
sed adfert moneta,
quam seq.
c Cheese made like
a Sugar loaf.
d Anglice A Dor-
mouse.
e Hicetum balatu
desiderantem ma-
trem capellam.
f Filie agricolarum
ferunt dona a ma-
tribus, vel rancia
coris aves & ova
matrum.
g Quod in urbe
fieri solet.
h Prædium subog-
banum, mundum
quidem & elegant,
sed famelicum &
sterile.
i Solas steriles lan-
rus quibus nullæ
arbores fructifera
interferuntur.

Nihil enim est quod fur auferat I Cùm sterilis villa non alat villicum ipsum.
Amoenam fortè & visu pulchram, verum non magis saturam quàm quæ in Picta
illa exprimitur: alludit fortè ad illud Cynici qui servo esurienti pietas ostendebat
us, quæ oculos pascere non ventrem. n Ex urbis curis tanquam è vinculis
tus. o Domus extra urbem longè ab urbe distita, ad quam cibaria ex-
efferuntur, & vespæ otios.

Conviva, non convictor. XXXVI.

*UM vocor ad cœnam, b non jam venalis,
ut c antè,
Cur mihi non eadem, qua tibi cœna datur?
Irea tu sumis stagno saturata Lucrino;*

a Nero cœnam re-
tam clientibus ex-
hibitam a poten-
tioribus redegeat
ad sportulam, quæ
calathus fuit, quo
primum obsonia

antur; postea sportulam quadrantes. Domitianus antiquato illo Neronis edicto re-
avit cœnas. b Hic Poëta fraudem factam a potentioribus conqueritur, qui
atibus vilissimis, sibi optimos apponebant cibos. De ejusmodi convivio elegan-
Plin. Jun. ep. 6. l. 2. Convivium illius hominis ut sibi videbatur, lautum; ut
sordidum simul & sumptuosum: nam sibi & paucis optima quadam, ceteris villæ
minuta ponebat. Ego autem eadem omnibus pono: ad cœnam enim non ad notam
eo; cunctisque rebus exaquo quos mensa & toro equavi. Etiamne libertas? Etiam:
distores enim tunc, non libertos puto. At hoc magno tibi constat. Minime, quia liberti
non idem quod ego bibunt, sed idem ego quod liberti. Et hercule si gula temperet,
est onerosum, quo utaris ipse. communicare cum pluribus. Gula ergo reprimenda, &
sumptibus rectius tua continentia quàm aliena contumelia consulas. Igitur memento
magis esse vitandum quam istam luxuria & sordium novam societatem, quæ cùm
turpissima discreta ac separata, turpius junguntur
non tam venalis. c Sportulæ non sublatæ.

a Sumi-

EPIGRAMM. DELECTUS.

^d Al. Sugilar.
^e Mytilus piscis ex
genere concharum.
sicut quos Angli
vocant *Muscles*,
cujus testa sugenti
labra scindere po-
tuit.
^f Fungorum saluta-
rium, alii *Boleti*,
alii *suilli* seu por-
cini, alii *Amanitæ*.
Al. *fungos ego sumo*
pustillos.

^g Rhombus. *Turbet*, & *sparulus* piscis vilis.

ⁱ Non habens eisdem cibos.

^k In eadem mensâ & cenâ (ut dicitur) commensurus.

^l Non obfit nobis, quod Imp. decreto revocatur cenâ sublatâ sportulâ.

^d Sumitur ^e inciso *mytilus* ore mihi,
^f *Sunt tibi boleti*; *fungos ego sumo suillos*.

Res tibi cum g rhombo est; at mihi cum
g sparulo.

^h *Cereus immodicis tartur te clunibus implebis*.

Ponitur in caveâ mortua pica mihi.

Cur i sipe te cæno, cum k tecum, Pontice, cœnem

l Sportula quod non est, profit: edamus idem

Qui petita extenuant. XXXVII.

^a Extenuando rem
quam petis.

*E*sse nihil dicis, quidquid petis, improbe *Cinna*.
Si nil Cinna petis; nil tibi, Cinna, neg

Purpura fordibus emitur. XXXVIII.

^a Vina vetustissima.
Hyperbolicè
^b Etiam quotidiana
vulgaris tua supel-
lex.

^c Quod rheda anrata
cen aureis bracteis
distincta, consistet
quanti fundus.

^d Alii *nulli*: nostra
lectio placet, ut
aptè jungatur hy-
perbolicum multis
pretium pretio car-
ræ.

^e Magnus animus
tantam pecuniæ

viri in amicos pauperes potius erogasset, honestæ ipsorum necessitati succurrere
quam sumptuum ambitione parasset sibi muliebres has & pene pueriles nugas.

*C*entenis quoddam emis pueros, & saepe ducens

Quod a sub rege Numâ condita vina bibis

Quod constat decies tibi b non speciosa supellex

Libra quod argenti millia quinque rapit:

c Aurea quod fundi pretio carruca paratur:

Quod pluris d mula est, quam domus empta
tibi:

Hac animo credis magno te, Quincte, parare

Falleris. e Hec animus, Quincte, pusillus

emit.

Bellus Fabulator. XXXIX.

^a Quæ navigantes
hilariter sopitos can-
tu demulcebant,
tradebantque in
potiniciem.

*S*irenas hilarem navigantium pœnam,

Blandasque mortes, gaudiumque crudele

Quas nemo quondam deferbat auditas,

Fallit

Ulysses dicitur ^b reliquisse.
 non miror: illud, Cassiane, mirarer,
 si fabulantem Canium reliquisset.

^b Obturatis socio-
 rum auribus, se ad-
 ligato navis malo.
 c In tantum lepore
 & lascivâ nequitiâ
 superat Sirenum

castus & illecebras Canium.

Laus Pompeii & Ciceronis. XL.

AR scelus admisit ^a Phariis Antonius ^a armis;
 Abstidit ^b vulnus ensis ^c uterque ^d sacros.
 ud ^e laurigeros ageres cum lata triumphos:
 Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
 tionî tamen est peior, quam causa, Phorini:
 Hic facinus domino prestitit; ille ^f sibi.

^a Egyptiæ flæ,
^{i. e.} Pompeio mag-
 no occidi iussu
^a Phorino, qui hoc
 regi Ptolemæo sua-
 sit in gratiam Ce-
 saris.
^b Capita.
^c Phorini & An-
 tonii.
^d Propter magistræ.

quos gesserant sacros. gloriam, benè merita, res gestas, &c.
^e Pompeii
 ut, triumphales victricis Romæ lauros gessit, Ciceronis caput loquentis Romæ
 caput; hic, lingua urbis. ^f In suam solius vindictam, in nullius gra-

Nihil dando se commendat. XLI.

Uce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
 Dum Stella turdos, dum tibi, Flacce, paro;
 occurrit nobis ingens ^a onerosaque turba;
 In quâ se primum quisque meumque putat.
 Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
 Vix tutum: multis mittere dona, grave est.
 â possum solâ veniam ratione ^c merebor:
 Nec Stella turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

^a Amicorum turba,
 quibus omnibus
 munera mittere
 mihi foret onero-
 sum.
^b Beneficio mihi
 conciliare te &
 Stellam volebam.
^c Respicit ad quod
 prius dixerat Demo-
 crisse.
^d Itâ nec vos sibi
 prælatos quantenturo
 ceteri.

Coena jejuna. XLII.

SE negas coctum leporem, postisque flagella.
 Maris, Rase, coquum scindere, quam leporem.

Domi-

Domitianus Deus major Jove. XLII

a Natalis Domi-
tiani.

b Jovis natali sa-
cratior. *Adulatio.*

c In Idam, Crete
montem vel ipsa

Rhea secessisse, vel

filium Jovem clam

alendum Curetibus

& nymphis tradi-

disse fingitur, ne à

patre Saturno vo-

raretur. Dictus i-

dem quod Cretenfis.

d Numerosior quam

Nestori (qui Pylo

orinthus) sans nata-

lis. e Feliciter ut nunc, vel etiam felicius.

f Domitianus diu celebret annua Mi-

vae (quam superstitiosè coluit) quinquatria, quæ ipse instituit in arvo Albano.

g Redimitus auro, vel & ipse Deus ac Dominus: sic e-

se coli voluit, alii leg. *multus*, id est, frequens, totus

h Sunt qui arvo mali-

ego retinuerim auro, retulerimque ad auream coronam, quæ redimitus Domit-

minibus poetarum & Oratorum, scenicisque ludis præsidebat, atque

i Vici-

ornavit coronis quernis.

k Cæsaris Domitiani cujus manum infra vocat Ingen-

h Domit. celebret ludos seculares. (Vid. Sueton. Domit. c. 4. & Censorium de

natali) qui centesimo quoque anno celebrabantur quod longum appellat lustr-

quod proprium est quinquæ annorum: respicit item censuram quam assumpsit sibi

mitianns, Sueton. cap. 8. Censoris autem erat condere lustrum.

l Sacra-

sebant ad aram Ditis in Campo Martio, ludis ipsis secularibus. Val. Max. l. 2.

m Sub hujus imperio, qui non pauca in

templa, multa refecit.

n Nullæ preces iniquæ, nullæ non probandæ quæ

Deo & Domino nostro Domitiano suscipiuntur.

Cæsaris a alma dies, & b luce sacratior il-

Conscia c Dictatum quæ tulit Ida Jovem

Longa precor, d Pylioque veni, numerosior a-

Semper e hoc vultu, vel meliore nite.

f Hic colat Albano Tritonida & cultus in h au-

Perque * manus tantas plurima i quercus a-

k Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,

Et l qua Romulens sacra Terentius habet.

Magna quidem superi petimus, m sed debita ter-

n Pro tanto quæ sunt improba vota deo?

De Nivibus, Adulatoria. XLIV

a Quæ nullo strepi-

tu ingruunt, ut

grandis & imber.

b Nivem Græci vo-

cant *igodis*; *Idog.*

Arnob. p. 11.

plumæ crustulas

c nives plumæas.

Qui dat nivem fi-

cut lanam, Piatles.

e Domit. tamen ut plene operaretur, nec ludos hosce in Jovis forte honorem

tutos impediret, sustinuit subningente Jove, i. e. aëre permanere. Sic Sueton.

c. 4. d Nives, Periphrasis Philosophica.

e Heraldus hunc locum

catur, & legit, vel *Reicit* pro *refecit*; vel ne vertice moto concretas pigro frigore

A Dspice quam densum a tacitarum b ve-

aquarum

Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.

c Indulget tamen ille Jovi, nec vertice mo-

d Concretas pigro frigore e ridet aquas;

f Sidus Hyperboræ solitus lassare & Boota,

g Sideris quod Ursum majorem insequi videtur.

h Domit. tamen ut plene operaretur, nec ludos hosce in Jovis forte honorem

tutos impediret, sustinuit subningente Jove, i. e. aëre permanere. Sic Sueton.

c. 4. d Nives, Periphrasis Philosophica.

e Heraldus hunc locum

catur, & legit, vel *Reicit* pro *refecit*; vel ne vertice moto concretas pigro frigore

aquas, retineo tamen ridet, & expono non curat.

f Qui vel à puero (Sueton.

Domit.) didicerat tolerare, immò patientiâ fatigare frigus sub gelido Septent-

Et madidis ^h Helicen ⁱ dissimulare comis.

qui ⁱ siccis lascivuit aquis, & ab athere ludit,

Suspitor has pueri Caesaris esse nives.

qui & Aristophylax
è 20 stellis.

^h Frigus, imbres,
nives Boreales, quæ
sua est Helice urbs
major 27 è stellis.

se ferre non commoveri.

^k Heraldus legit *Quir.* &c. interrogativè.

ex aquis concretâ

^m Adulatoriè innuit nives has immixtas à puero
Domitiani, quem tulerat ex Domitiâ Augustâ, nuper extincto & in Deorum album

Horæ cujusque officia. XLV.

Prima ^b salutantes atque altera continet
hora;

Exercet raucos tertia causidicos.

Quintam ^d varios extendit Roma labores.

Sexta quies lassis, septima finis erit.

Octava in nonam ⁱ nitidis ostia palæstris.

Imperat ^b exstructos frangere a toros.

Libellorum decima est, ⁱ meorum;

Imperat ⁱ ambrosias cum tua cura dapes;

Atque athereo laxatur ⁱ nectare Caesar,

gentique tenet pocula parca manu.

Admitte jocos: ^m gressu timet ire licenti;

Matutinum nostra Thalia Jovem.

^a Prima quæ illu-
cescentem excipit
diem artificialem,
& secunda.

^b Clientes salutan-
tes patronos, Juven.
Satyr. I. v. 127.

^c Tertiâ aguntur
causæ.

^d Suas quisque oc-
cupationes.

^e Interjungunt qui
lassi sunt sextâ, o-
pus resumpturi sep-
timâ finiendum.

^f Exercitationibus
& balneis, quorum
æstat, octava;

hyeme nona erat
hora: Plinius lib.

3. Epist. 1.

^g Lectos sternere &
nona quidem æstat; hy-

ma ^h Saturis & mero jam incallescunt lectis inter pocula usita.

itaque Poëta ab Euphemo mensæ Domitiani imperatore vel extructore.

uno hoc tempore sua carmina Imperatori offerat.

ⁱ Deum infnuat
num, adulatoriè, vinum illi & dapes Deorum attribuens.

^k Cæsareâ,
& 'Avrillâ' τῶν. parca, id est, modica: Domitianum palpat, quasi parcè bl-

^l Hæc hora est & tempus legendi jocosorum carminum.

^m jocosæ meæ & conviviis apta Musa liberè aggredi divinum Imperatorem
& gravibus occupatum matutino tempore, & antè cenam.

De se modestè. XLVI.

novus est, ^a neque adhuc rasâ mihi
fronte libellus;

Quæ dum tangi non benè sicca timet:

Caro perfer leve munus amico,

perit ^b nugas primus habere meas.

E

^c Curre,

^a Nondum pumice
lævigatus.

^b Carmina hæc
mea: modestè.

c Al. Curre; sed in-
structum comitetur
pumice librum Spon-
gia, ut vel probatus
pumice polletur;
vel damnatus spon-
gia deleatur.

d Emendationi libri mei melius confules cuncta simul delendo, quam singula c-
gendo: primas autem meditationes membranæ codicillis ac pugillaribus veteres
scribebant quas correctas in chartas transcribebant, vel improbatas spongia d-
bant: undè jocose Augustus respondit tragediam suam Ajacem in spongiam inculu-

*Curre, sed instructus; comitetur Punica libri
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non possunt nostros multa, Faustine, litura
Emendare jocos: d una litura potest.*

In Ant. Saturninum. XLVII.

a L. Antonius Sa-
turninus Domitiani
sevitia & verbo-
rum injuriâ (ut
scribit Aëlius
Victor) accensus,
bellum civile in
Germaniâ superiori
cui præsidebat, mo-
vit: captus postea
fuit & interfectus:
arguit ipsum Poëta
ab utrisque nomi-
nis omne id mo-
litum fuisse; u-
trumque verò mali
ominis & lethale
extitisse.

b Antonius esse vis

non Saturninus: orbis totius imperium affectas, pudet esse præsidem tantæ
manis.

c In Germaniâ quæ Septentrionem spectat, ubi Calisto Lycæon

à Parrhasiâ urbe Arcadiæ in uris majoris sidus versa fulget.

d Anton

umvir. e Cleopatraz reginæ Ægypti, cujus Pharos insula.

f An non

nisti quàm malo omne tibi foret imitandus Antonius, qui ad Actium Ep

thontorium ab Augusto navali prælio devictus, cum Cleopatraz fugit in

ubi se interfecit? g An tu Germaniæ viribus fretus sperasti victorian

ille non assecutus est Ægypti copiis nixus? h Fluminibus Germaniæ.

phaticæ: ille triumphus tibi præfidi collatus videri posset Imperator: victus

*DUM nimium vano tumefactus non
gaudes,
Et b Saturninum te miser esse pudet,
Impia c Parrhasiâ movisti bella sub ursâ,
Qualia d qui e Phariæ conjugis arma tulisti
Excideratne adæsatum tibi nominis huius
Obruit A. quod gravis ira freti?
An tibi præfidi Rhenus, quod non dedisti
Nilus, e b Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis
Qui tibi collatus, perfide, Caesar erat.*

Ad Silium Italicum Poëtam. XLVIII.

a Musarum frequen-
tantium fontem in
radicibus Parnassi.
in quem Castalia
virgo Apollinem fu-
gens versa est.

b Qui forti & sono-
ro epico carmine

scribis bellum Punicum secundum, quod opus extat.

c Poeni autem

disfragi: crudelis Hannibal.

d Incertæ fides: unde in proverbium

nica fides.

*SILI a Castalidum decus sororum,
Qui b perjuria barbari furoris
Ingenti premis ore, o perfidosque
Astus Hannibalis, d levesque Pœnos*

e puer

UA vici

Et ma

gulum

cidit b

ngue p

Lib II MARTIALIS.

ST

ignis e cedere cogis f Africanis;
 nullum sepositâ severitate,
 um blandâ & vagus aleâ December
 Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
 ludit i Popa k nequiore talo,
 ostris oria commoda Camœnis.
 et torvâ lege fronte, sed remissâ
 ascivis madidos l'jocis libellos.
 Sic forsân tener ausus * est Catullus
 agno mittere passerem Maroni.

e Graphice depingit
 eos coactos cedere,
 sic Horat. l. i. ult.
 Sat. Turgidus Alpi-
 nus jugulat dum
 Memnona.

f Scipioni utrique;
 quorum alteri de-
 letâ Carthagine,
 cognomen inditum
 Africani.

g Propter licentiam
 ludorum & libera-
 tatem in Saturna-
 libus.

h Pyrgis seu turri-
 culis ligneis cor-

ve intus gradatim asperis. è quibus excutiebant aleas. ne fraus fieret fortunæ
 componendo. idè aditum epitheton Incertis. i Popa insignis aleator.
 legendum rota, aleatorum circumstantium corona. k Merâ manu jacto, ab-
 fritillo. l Meis carminibus jocosis. m Virgilio non poruit, quem mul-
 tate præcefferat: verum hoc fingit Martialis. rum ut se Catullo. tum Virgilio
 um conferret, qui Maronem diligenter imitatus est. & naralem ejus aramque
 giofissimè coluit: lege itaque. * ausus & Catullus, hâc mente; sic fortè etiam
 ullus, si vixisset cœvus Virgilio, ut tibi ego, ausus fuisset mittere suos hendeca-
 abos, &c. Alii putant Catullum fuisse Virgilio cœvum.

alus debitor festivè elusus. XLIX.

ILLE tibi nummos hesternâ nocte roganti,
 In sex aut septem, Caciliane, dies,
 non habeo, dixi: sed in caussatus amici
 Adventum, lancem paucaque vasa rogas.
 ltus es? an stultum me credis, amice? ne-
 gavi
 Ille tibi nummos: millia quinque dabo?

a Negavi me habere,
 non quòd non ha-
 berem, sed me ti-
 bi creditos perde-
 rem: quod si tu
 vel tam stupidus
 fueris, vel esse te
 simulaveris ut hoc
 non sentias; ego
 tamen non ita stul-
 tus qui tibi cre-
 dam vasa 5000 H. S.

pendentia cui negavi 1000 H. S.

e puero stillicidio jugulato. L.

IA vicina * pluit Vipsanis porta columnis,
 Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
 gulum pueri, qui roscida templa subibat,
 ecidit hyberno pręgravis unda gelu:
 nque peregisset miseri crudelia fata,

a Ubi stillicidium
 est portæ Capenæ
 vicinæ columnis
 à Vipsanio Agrippâ
 extractis.

b Cùmque occidis-
 set puerum.

E 2

c Ta-

EPIGRAMM. DELECTUS.

^c Soluta est calore vulgeris—

^d—Stipra, cujus acies, non secus atque ferri puerum jugularet.

^e Si quæ naturâ molles sunt aquæ etiam jugulent.

^c Tabuit in calido vulnere ^d mucro tener.

Quid non seua sibi voluit fortuna licere?

Aut ubi mors non est, ^e si jugulatis aqua?

Nummum à Cæsare elicit. LI.

^a Cæsar Domitiane.

^b Al. Num minùs ergo soles?

^c Sed & muneribus juris trium liberorum & dignitate Tribunitiæ & Equestri.

^d Invidia & animi anxietate,

^e Urbana & artificiosa mendicatio.

^a Epè meos laudare soles, ^a Auguste, libellos;

Invidus ecce negat: ^b non minùs ergo soles;

Quid, quòd honorate ^c non solà voce dedisti;

Non aliis poterat qua dare dona mihi?

Ecce iterum nigros ^d corrodit lividus unguis;

^e Da, Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.

Rara juvant. LII.

^a Libelli fortasse mei nimis multi nocent gratiæ ipsorum, lectori fastidium parientes propter numerum.

^b Quæ rara, cara

^c Gratiore est parvus liber Satyrorum Persi, quam ingens volumen Marfi, quo bellum Hercules scripsit

contra Amazonas, quod Amazonida inscripsit.

^d Credo ego alium hunc Marium ab illo Epigrammatographo, cujus sæpe meminit.

^a Obstat, care Pudens, nostris sua turba libelli
Lectoremq; frequens lassat, & implet opus.

^b Rara juvant; primis sic major gratia pomis.

Hyberne pretium sic meruere rose.

^c Sapius in libro memoratur Persius uno,

Quàm levis in totâ ^d Marsus Amazonida.

Tu quoque de nostris releges quemcunque libelli.

Esse puta salum: sic tibi pluris erit.

De ape electro inclusâ. LIII.

^a Inclusa est.

^b Electro.

^c Mello, cujus colorem refert flavum electrum.

^d Ob strenuos in mellificiis labores merita est nobile hoc sepulchrum.

^a ET ^a latet & lucet, ^b Phaëtonide congestâ,

Ut videatur apes ^c nectare clausa suo.

^d Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.

Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Laudat libellos suos. LIV.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata,

Flacce,

Qui tantum lusus illa, jocosque putas.
 Ille magis ludit^a qui scribit^{*} prandia sevi.
 Tereos: aut coenam, ^{*} crude Thyesta, tuam:
 Aut ^b puero ^c liquidas aptantem Dadalon alas,
 Pascentem Siculas aut Polyphemon oves.
 A nostris procul est omnis ^d vesica libellis:
 Musa nec insano ^e syrmate nostra tumet.
 Illa tamen ^f laudant omnes, mirantur, adorant;
 Confiteor: laudant illa, sed & ista legunt.

in Syrma ea vestis pars quæ oblonga solum verrit: qualem
 ges & heroës trahébant per theatra. ^f Tanquam jucunda,
 Hæc epigrammata quæ brevia, acuta, & in usum vitæ salia.

a Qui tragica aut
 epica scribir, argu-
 menti fabulosi, de
 Tereo, & Thyeste.
^{*} Liberos suos e-
 dentibus, de Deda-
 li fugâ, atque Po-
 lyphemi immani-
 tate.
 b Icaro.
 c Cerâ aptatas &
 â sole liquefactas.
 d Argumentum co-
 thurnatum & verba
 ventrosa, turgida,
 ampullosa, nugæ
 bullatæ.
 e Stylo tragico: est
 in tragicædis induci
 sublimia & grandia.

Vive ut moriturus. LV.

Cui^a Tarpeias licuit contingere quercus,
 Et meritas^b primâ cingere fronde comas:
 Sapis, ^c utaris totis, Coline, diebus,
 Extremumque tibi semper adesse putes.
 Lanificas nulli tres exorare^d puellas
 Contigit: observant, quem statuere, diem.
 Vivior ^e Crispa, Ithrasenâ constantior ipso,
 Lautior & ^f nitido sis Meliore licet:
 Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
 Explicat, & semper de tribus & una secat.

vitæ ducendi & abolvendi modus & cura. ^e Neronis vitrico cujus opibus
 o diratus est. ^f Splendido & lauto Meliore; nobili ex epiced. a Sylva
 inii & epitaphio Glaucæ. ^g Atropos, vel etiam Lachesis.

a Coronam quæ-
 nam in quinque-
 nali certamine tri-
 plici, musico, æque-
 stri, gymnico, in-
 stituto à Domitia-
 no in honorem Jo-
 vis Capitolini: sed
 & quæna corona-
 bantur vates magni,
 heroici scilicet.
 b Nobilissima, Jovi
 sacra, ab Impera-
 tore darâ.
 c Ad Voluptates, &
 vitæ hujus gaudia.
 d Parcas, quibus fi-

* De donis infidiosis. LVI.

MUnera quod senibus, viduisq; ingentia mitti
Vis te munificum, Gargiliane, vocem

^a Qui munificentiae
titulo insignis ha-
mos, quibus ordo-
rum senum ac divi-
tum viduarum in-
escas hereditates.
Senec. epist. 8.
Munera ista fortuna
putatis? infidie
sunt.

Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,

^a Qui potes infidias dona vocare tuas.

Sic avidus fallax indulget piscibus hamus:

Callida sic stultas decipit esca feras.

Quid sit largiri, quid sit donare, ^b dacebo,

Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

^b Munificus verè & liberalis eris, si mihi meique ordinis viris largitus fueris, vicem reddere non possumus.

De vipera electro inclusâ. LVII.

^a Ramis populi e-
lectrificæ.

^b Artificijum refert
Poëticè ad casum.

^c Al. Gutta.

^d Succino.

^e E Proëtio Actiaco
fugiens Cleopatra
in Ægyptum se
inclusit se, ut ait,
quod ipsa ipse
dum extruxerat.

undè extracta aspidis morfu peritisse putabatur: quod Poëta respicere videtur.
viperae tumulum conferat tumulo illius quæ aspidis morfu perit.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpsit

^b Fluxit in obstantem succina ^c gemma
feram:

Quæ dum miratur ^d pingui se ^d rore teneri

Concreto riguit vinclâ repenti ^d gelu.

^e Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro

Vipera si tumulto nobiliore jacet.

Mors instat ubique. LVIII.

^a Petamus medio
æstatis fervore loca

vel calidissima &
pestilentia. Ardeam.

Castrum Inui. ^b Sic
restituit Petr. Scri.

verius ex opt libri
fide, loco ræ Pest-

tanque. Tam quia
secessus amcenior,

tum quia Ardeæ propius castrum Inui.

Ital. * Ætivo, sic enim simpliciter positum significat.

saluberrimo Tiburis cœlo perit Curatius.

^c Morte suâ reddat infames
d Aquam Martiam, quæ se in Tiburtinam aperit. Plin. l. 13. c. 3.

^e Ubi
talis hora venerit, saluberrimus locus, qualis est Tibur. vitam non magis con-

quàm Sardinia Insula cœli intemperie & gravitate pestilentissimi, ob salinas,
Austros, Solpugas venenatæ formicæ genus, seu Batrachium.

ARdea solstitio, ^b Castranaque rura petamus

Quique * Cleoneo sidere fervet ager:

Cum † Tiburtinas ^c damnet Curatius auras

Inter ^d laudatas ad Styga missus ^d aquas

Nullò fata loco possis excludere: ^e cum mor-

Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

Cui adstipulatur Ph. Cluverius l. 13.

† Baias postquam

ex hac

is anch

ons Mi

n Virg.

io-Mart

Villæ descriptio elegans. LIX.

Uli jugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Janiculi jugo recumbunt:
ati collibus imminet recessus,
Et planus modico tumore vertex
ælo p̄fruitur serenior:
et curvas nebulâ tegente valles
plus luce nites peculiari:
uris lenit̄r admoventur astris
ipse culmina delicata villa.
Inc c̄ septem dominos videre montes,
et totam licet d̄ astimare Romam,
Albanos quoque, Tusculosque colles,
Et quodcunque jacet sub urbe frigus,
Idenas f̄ veteres, brev̄esque Rubras,
et quod virgineo h̄ canore gaudet,
Anna pomiferum nemus Perenna.
Illic Flaminia, Salariaque
estator patet, effedo tacente,
et blando rota sit molesta somno;
quem nec rumpere nauticum celeusma,
et clamor valet k̄ helciariorum,
um sit tam l̄ prop̄ Milvius, m̄ sacrumque
apsa per Tiberim volent carina.
Hoc rus (seu potius domus vocanda est)
commendat dominus; tuam putabis:

et insidias fugiens se in Numicium fl. dedit præcipitem; seu (ut tradunt melioris
ei historici) anus Bovillis oriundæ, quæ populo per seditionem in montem di-
ffo cibum tulerit, seque postea ex altâ fenestrâ præcipitavit. Vide Ovid 3 Fast.
crob. 2. Saturn. c. 12. & Tiraquell. ad l. 3. Alexand. lege tamen cum summo
o Nicolao Heinso canore non cruore, ad mentem Ovidii; Illic & cantant, quicquid
têre Theatris; Et jactant faciles ad sua verba manus. Fast. l. 3. v. 535.
ex hâc villâ prospiciuntur effeda & currus in viâ Flam. & Saliariâ; non tamen
iuntur, aut somnum interpellant. k̄ Qui navem adverso flumine, vel qui
is anchoram seu grave aliud pondus uno connixu & mutuo hortatu molliuntur.
ons Milvius, qui in viâ Flaminia ultra primum lapidem. m̄ Pro Deo cul-
in Virg. 8. Æneid. n̄ Honestior, gratior, laudatior sit domus ista a domino
io Mart. viro hospitâli.

a Porrigebatur enim
ad pontem Milvi-
um Janiculum, ex-
cellsius mons non
procul ab Urbe.
trans Tiberim situs,
b In vertice Jani-
culi planities est;
quæ colles superat.
serena, & suda,
non nebulis, ut val-
les, recta. Hic Ju-
lii Marr. villa.
c Septem colles, Pa-
latium, Capitoli-
um, Quirinale,
Caelium, Esquili-
um, Viminale,
Aventinum, quibus
imposita Roma re-
rum domina.
d Lustrare oculis.
e Et quæcunque lo-
ca frigida suburba-
na.
f Roma enim anti-
quiores.
g Oppid. parvum,
fortè Ulubras.
h Cruore multi le-
gunt. Nemus sci-
licet Diana Arici-
næ, in quo fece-
rant sacra non mi-
tiora quàm Tauri-
cæ Dianæ. Strabo
l. 5. Cruor itaque
vel virginum cæ-
sarum vel Anæ
Perennæ, quæ Di-
donis soror (ut ha-
bent fabulæ) Lavi-

E 4

Tam

o Regis Phæacum, qui Ulysses enatantem benigno hospitio excepit. Hom. Odyss. 2.
p Pauperis pastoris qui Herculem ad leonem Nemeæum occidendum venientem hospitio excepit.

* Quem modo divitem factum appellat Poëta, quod juxta Herculis factum splendido luxu

à Domitiano extractum, Molorcho facellum considerat & ipsum donariis ditare q Epiphonema. Ite jam avari quibus non sufficiunt latifundia quæ multus obest ego vel toti Tiburi, Prænæsi, & Setiæ pauca hæc Martialis jugera antefero. r In declivitate montis stiam. s Malo jugerum paucorum Julii Marr. quam tuis Scutini agri dominus esse.

*Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.*

Credax o Alcinoi pios Penares,

*Aut * facti modo divitis p Molorchi.*

q Vos nunc omnia parva qui putatis,

Centeno gelidum ligone Tibur,

Vel Præneste domate, r pendulamque

Uni dedite Setiam colono:

s Dum, me iudice, preferantur istis

Julii jugera pauca Martialis.

* Vinum nobile, sed suspectum.

a Vina nobilia, e Setiæ & Massico in Campania.

b Immo veneno mista esse fama est.

c Viduus, uxoribus veneno sublati:

de vocē cælebs vide quæ ad Senec. Hippolyti. v. 228.

malo enim famæ quam experientiæ fidem habere.

d Nolo tamen bibere

*TU^a Setina quidem semper, vel^a Massica pot
Papile: b sed rumor tam bona vina ne*

Diceris hâc factus c cælebs quater esse lage

Nec puto, nec credo, Papile, d nec sitio.

Ad exigentem libellos suos. LX

a Clarus præfatione Quintilian.

b Qui etiam nugas.

c Qui donem fatuo.

EXigis, ut donem nostros tibi, Quinte, libell

Non habeo, sed habet a bibliopola Tryph

Æs dabo pro nugis, & etiam tua carmina san

Non, inquis, faciam b tam fatuè: nec e

In

Unqu

Coni

superca

usa est

Admet

inviden

Amicitia & in morientibus vivit.

LXII.

CUM ^a gravis extremas ^b Vestinus duceret ^a Gravi morbo affectus.
 horas,
 Et jam per Stygias esset iturus aquas;
 Ultima volventes orabat pensa sorores,
 Ut traherent parva flamina ^c pulla mora.
 Jam sibi defunctus, caris dum vivit amicis;
 Moverunt tetricas tam pia vota deas.
 Nam largas partitus opes ^a luce recessit:
 Seque ^c mori posthac credidit ille ^c senem.

sua amicis divideret.

^c Morti maturum.

Laus matronæ. LXIII.

Felix ^a animo, felix Nigrina ^b marito,
 Atque inter Latias gloria prima nurus.
 Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
 Gaudentem socio, participique viro.
 Ferit ^c Evadne flammis injecta mariti,
 Nec minor ^d Alcestis fama sub astra ferat;
 melius certo meruisti pignore vita,
 Ut tibi non esset morte probandus amor.

^a Tuo, id est, vitæ tuæ, quæ vel sine animæ tuæ jacturâ plus marito profuisti, quam Evadne & Alcestis pro & cum suis morientes, namque.

^b Tu marito tuo, cui lege non licuit patrimonium uxoris caducum participare, & quâ liberos non procreasset, legere quam sensus.

^d Quæ cum

caliter impertisti à patre tibi relictos census: sic enim malo vulgo. ^c Quæ se in rogum Capanei conjugis injecit. ^d Admeti mortem suâ redemit.

In Zoilum invidum. LXIV.

Unquam divitiis deos rogavi,
 Contentus modicis, meoque latus;
 upertas, veniam dabis, recede.
 usa est qua subiti, novique voti?
 Adentem volo Zoilum videre.

Paupertati, quæ mihi hactenus cordi & in votis erat, jam renuncio; mutato consilio & voto direfcere volo; nec aliâ de causâ quam ut ii qui rebus meis modicè

invident, lætissimas ubi viderint, invidiâ rampantur aut ad laqueum fugiant.

Coena oculos pascens. LXV.

*Ad cœnam nuper Varus me fortè vocavit;
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gula.
Tunc ego, non oculos, sed ventrem pascere vult
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.*

De sene adulate. LXVI.

*a Ambitiosâ indagine officiosus per omnia divitum atria, quos vel in ipsius atriiis egredientes, vel in cathedris sedentes admissus salutas, discarris portans ineptum Ave, cui jam sexagenario & cauo dicendum potius fuerat Vale.
b Multoties per viam Sacram repetis Cæsaris domum.
c Jactas ubique familitatem tuam cum aulicis. Crepas usque Sigerium & Parthenium Cæsaris cubicularios. delio, homo inquietus, huc illuc semper volitans, omnibus negotiis se immittit.
Hinc eleganter Phædrus: Est Ardelionum quedam Romæ natio, trepidè concupiscens occupata in otio; Graus anhelans, multa agendo nihil agens; Sibi molesta & alius summa.*

*Condita cum tibi sit jam sexagesima mensa
Et facies multo splendeat alba pilo;
Discurris totâ vagus urbe, nec ulla cathedra est,
Cui non manè feras irrequietus Ave;
Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
Nec caret officio consul uterque tuo;
Et b sacro decies repetis Palatia clivo,
c Sigeriosque meros, Partheniosque sonant
Hac faciant sanè juvenes; deformius, Asellus
Omninò nihil est d ardelione sene.*

Ad Mathonem. LXVII.

a Decepi ego te, immò tu teipsum, dum mancipio tuum pretio vis esse prædium, &c.

*Hospes eras nostri semper, Matho, Tibullus
Hoc emis: a imposui, rus tibi vendo teipsum.*

XV. Tacere posse magnum est. LXVIII.

Eclamas in febre, ^a Mathon: hanc esse
phrenesim
^b Si nescis, non es sanus, amice Mathon.
eclamas ager, declamas ^c hemitritaus.
^d Si sudare aliter non potes, est ratio.
Magna tamen res est, errans cum viscera se-
bris
Exurit: ^f res est magna & tacere, Mathon.

^a Caustidicus Joven.
Sat. I. v. 32
^b Si nescis hanc esse
insaniam, quod fe-
bricitans declamas.
perditâ sapē & de-
ploratâ laboras in-
saniâ, cujus sensum
non habes: est au-
tem Phrenesis insa-
nia ex inflamma-
tione Cerebri orta.
Celsus.
^c Semitertianâ la-

VI. ^{ans.} ^d Si hoc facias quo elicias sudorem & hinc febrem leves, habes san-
declames. ^e Posse in febre declamare, inquit Poëta ex Personâ Mathonis.
respondet objectioni Poëta. ^g Non clamare, non ingemiscere: arguit autem
thonem vel improbæ & effrænis loquendi libidinis, vel pronunciationis querulæ
quasi in febri queritantis.

Sapientia in adversis. LXIX.

Ecuro nihil est te, Navole, pejus; eodem
Solicito nihil est, Navole, te melius.
curus, nullum resalutas, despicias omnes;
^b Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo
est.
licitus donas, dominum regemque salutas;
Invitas; esto, Navole, ^c sollicitus.
quisquam visus, nec tibi notus homo est.

^a Te curis vacuo &
prospere agente ni-
hil arrogantius &
insolentius, curis
presso modestior
nemo aut summissi-
or; & quod de Ca-
ligulâ Passienus.
Nemo fuit ferrius
melior, nemo domi-
nus deterior.
^b M. S. Bodl. Nec
^c Ut fies usque modestus.

Vinum dissimile. LXX.

OS bibimus vitro, tu ^b myrrhâ, Pontice:
quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix.

^a Convivæ tui.
^b Poculo myrrhino.
^c Ne si tu vitreis,
ut nos biberes,
appareret te non i-
dem vinum bibere
quod nos, sed generosius.

De rusticatione. LXXI.

RURE morans quid agam, respondet pa-
rogatus.

Luce deos oro, famulos, post arva reviso;

^a Partibus atque meis justos indico labores.

Inde lego, ^b Phœbumque cio, Musamque laco

Hinc oleo corpusque frico, mollique palastro

Stringo libens, animo gaudens, ac jœnore libo

^c Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quino

Dum parvus ^d lychnus modicum consumat oleo

^e Hac dat nocturnis nox lucubrata Camœno

^a Meis Famulis o-
pus distribuo; sic
Dido Virgiliana
operumque laborem
Partibus æquabat
justis aut sorte tra-
hebat.

^b Pango carmina.

^c Antea legebatur

Pondero, sed omnes

uno ore emendant,

Prandeo, neque e-

nim prandium omnino Latio exulabat.

^d Vel nox dat hæc carmina lucubrata Musis nocturnis.

^d Ellychnium, lucerna. ^e Nox

Adulatoria ad Domitianum. LXXII.

^a Hoc, quicquid id
est, libri, hunc qua-
lemcunque librum
mittimus tibi, o
Cæsar.

^b Seu degis in mon-
te Albano, Quem
locum tanquam ar-
cem elegerat, & u-
bi quinquatria in
honorẽ Minessæ
quintannis celebra-
vit.

^c Artemisium tem-
plum in nemore
Dianæ Triviæ pro-
pe Aricinam.

^d Ab alterâ parte
prospicis mare.

^e Seu degis Antri, ubi Fortuna colitur sub imagine geminarum sororum. Per
tinentem autem Domitiano nomen majus & oraculum certius attribuit, dictantem
certis tanquam minoribus Diis responsa.

^f Quam urbem mare alluit, cuius
urbia occupat mare. ^g Seu recessisti in Cajetam urbem Campaniæ, ab Æne-

trice dictam, ut vult Virgil. 7 Æneid. ut alii à ^h *caiso*, quod ibi classis Tri-
incensa; ut alii, à sinuosa cavitare, quam Lacones *Cajetam* dixerunt.

ⁱ Non immemorem Capitoliî à Domitiano puero defensi, vel restituti cum
arasset.

HOC tibi ^b Palladia seu collibus uteris A-
Cæsar, & hinc ^c Triviam prospicis,
de Thetis:

^e Seu tua veridice discunt responsa sorores;

^f Plana suburbani quâ cubat unda freti

^g Seu placet Ænea nutritrix, ^h seu filia Solis,

Sive ⁱ salutiferis ^k candidus Anxur aqua

^{*} Mittimus, o rerum felix tutela, salu/quæ

Sospite quo ^l gratum credimus esse Fortæ

Tu tantum accipias: ego te legisse putabo,

Et tumidus ^m Gallâ credulitate fruatur.

^m Facili. Galli enim, tunc simplices & creduli.

De suis libellis ad Sextum. LXXIII.

Sexte, Palatina cultor facunde Minerva,
 Ingenio frueris qui propiore Dei :
 Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
 Et secreta ducis pectora nôsse licet ;
 Sit locus & nostris aliquâ tibi parte libellis,
 Quâ Pedito, quâ Marso, quâque Catullus erit.
 Ad Capitolini * cœlestia carmina belli,
 Grande cothurnati pone Maronis opus.

a Sexte, qui es Imperatori à sacræ religionis cultu, ab ingenii studiis, & à consiliis secretioribus, Bibliothecarius Palatinus.
 b Dignare loco, repone libros meos in bibliothecâ tuâ, vel Imperatoris, inter cæteros epigrammaticos, Catullum, Pedonem.

arum. c Sed carmina illa de bello Vitelliano, ipsiusque Domitiani periculo, grante Capitolio. (* à te, vel ipso fortè Domitiano condita: namque his vacasse in studiis constat ex Plinii præfat. ad hist.) repone juxta Æneida sublimis Virgilii, ton. cap. 1. Domit.

Stultè Superbus. LXXIV.

Edictum domini, dei que nostri,
 Quo subsellia certiora fiunt,
 c puros eques ordines recepit,
 am laudat modè & Phasis in Theatro,
 Phasis purpureis rubens lacernis,
 jactat tumido superbus ore :
 Tandem commodius licet sedere,
 unc est reddita dignitas equestris,
 urbâ non premimur nec inquinamur.
 ec, & talia dum refert supinus,
 llas purpureas & arrogantes
 essit surgere Lectius lacernas.

a De renovandâ lege Rosciâ, quâ nulli in 14 gradibus sedere licuit, nisi cui census equestris Sueton. cap. 8. Domit.
 b Dominum se ac Deum appellari instituit Domitianus. Xiphilinus & Suetonius in Domit. cap. 13.
 c Plebi non admittos
 d Plebeius nescio quis, qui ex vestitu se equidem videti voluit.
 e Verba hæc Phasidem verbis & vestibus se

se ex lacernis purpureis equitem gloriantis. si Phasidem verbis & vestibus se equite jactantem gradibus equestribus ejecit adveniens designator Lectius, qui in probè noverat.

Ad medicum. LXXV.

^a Non planè egro-
fabam, inclinabam
tantum in morbum.
^b Venisti, o medi-
ce, comitatus mol-
tis tuis discipulis
(pro more visendi
illius temporis)
qui singuli longo ordine venam meam tangebant, vel potius arteriam explorabant
^c Frigidissimæ, tanquam Boræ gelatæ.
^d Et latent in
febris causâ. ^e *Uesquid* frigidus vester contactus adiecit extrinsecus *Uesquid*
irâ planè accessit febris, in quam prius solam disponebar.

*Vetera pluris fiunt. LXXVI.

^a Sic novis Domit.
ambulacris & por-
ticibus pulcherrimis
præferimus porti-
cum Pomp.
^b Et senes lauda-
tores temporis acti
præconesque vetu-
statis. Capitolio
magnificentissimè à
Domitiano instau-
rato præferunt ta-
men illud prius à
Q. Catulo per-
fectum dedicatum-
que, quod bellis
nuper Virellianis
conflagrârat.
^c Neglectum erat
opus Maronis, dum
ipse erat in vivis,
præfatus Ennio;
sed hoc poetice amplificat, ut de Homero & Ovidio.
^d Mihi sufficiet
posthuma.

Essè quid hoc dicam, vivis quòd fama negat
Et sua quòd rarus tempora lector amat
Hi sunt invidia nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis.
^a Sic veterem ingrati, Pompeii querimus
bram;
^b Et laudant Catuli vilia templa senes.
^c Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone
Et sua riserunt secula Meonidem.
Rara coronato placere theatra Menandro:
Norat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen o nostri ne festinate libelli:
Si post fata venit gloria, non propero.

Carmen gemmeum. LXXVII.

Sardonychas, smaragdos, adamantas, iaspides

^a Digito.

^b Gemmeis anulis
ornatur, quòd ele-
gantias & lumina
in carmine ponere
sciat.

uno
Portat in ^a articulo Stella, Severe, meus
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: ^b inde est hæc, puto, culta man

Me

Mens præstat opibus. LXXVIII.

UM, fateor, semperque fui, Callistrare, pauper,

Sed ^a non obscurus, nec male notus eques.

d toto legor orbe frequens, & ^b dicitur, hic est;

Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.

t tua centenis incumbunt tecta columnis,

Et ^c libertinas arca ^d flagellat opes:

Magnaue Niliaca servit tibi glaba Syenes;

Tondet & innumeros ^e Gallica Parma greges.

Hoc ego, tuque sumus; sed ^b quod sum, non

potes esse.

Tu ⁱ quod es, è populo quilibet esse potest.

am flexura Syene.
ti, ego scilicet.

^f Gallix Cisalpinæ urbs lanâ nobilis.
^h Pauper doctus.

^g Quod supra
ⁱ Tu dives indoctus.

^a Ingenio clarus,
honore equitis &
titulo donatus.

^b Digito monstror.

^c Ingentes, quales
possederunt liberti

ditissimi, Chryso-

ponus, Narcissus,

Pallas, Callistus, &c.

quos enumerat
Plinius, lib. 36.

cap. 18.

^d Premit.

^e Sunt tibi latifon-

dia in fertili Æ-

gypto, cujus civi-

tas Umbram nuf-

De Nannejo. LXXIX.

Edere ^a primo solitus in gradu semper,

^b Tunc cum liceret ^c occupare, Nannejus;

Bis excitatus terque transtulit castra,

t inter ipsas penè tertius sellas

est Cajumque Luciumque consedit.

hinc cucullo prospicit caput tectus,

Oculoque ludos spectat indecens uno;

hinc miser dejectus in ^f viam transit,

sellioque ^g semisultus extremo,

malè receptus altero genu, ^h jactat

quiti, sedere; ⁱ Lectioque, se stare.

as autem inferre moris erat.

oculo prospiceret cucullo obvolutus?

es erant, inter cuneos & circa balthea quæ theatrum cingebant.

ens & semi, stans. ^h Velut ipse eques.

ade ejiceretur.

^e An quia luscus? An credo quod altero tan-

^f Interstitia in spectaculis inter or-

^g Semi-

ⁱ Designatori, metuens ne

^a Proximo Orche-

stræ.

^b Ante Domitiani

edictum.

^c Præripere equiti-

bus.

^d Bis terque ex-

citatus à designato-

ribus & coactus

migrare in remo-

tiozem locum cum

sellâ suâ (& hoc

lepidè dicit castra

transferre) quam in

ipsis gradibus po-

suit inter duos e-

quites Ca. & La.

inde etiam extra-

ctus est in viam:

Ad

Ad Cæs. Domitianum LXXX.

^a Nemo queritur se
læsum esse. Poëta
falsus innoxii; fictis
enim nominibus
utens vitia tantum
non homines carpit.
^b Si minus utilita-
tem, voluptatem
certè mihi afferunt;
quibus verbis tacite
Domitianum admo-
net, ut ne sinat
frustrà se carminibus operam dare.

Quintus nostrorum liber est, Augusta, jocosus.
^a Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lætor,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen hac prosunt, quamvis venerant
multos?

^b Non prosunt sanè: me tamen ista juvant.

Poëta laudum abundans; æris inopax
LXXXI.

^a Res graves & se-
rii argumenti.
^b Inopiâ scilicet &
rerum indigentia:
dum enim amorem
capto ex his nugis,
mercedem amitto
quam ex aliis stu-
diis capere possem.
Ita dum aliis pla-
ceo, mihi pereor.
^c Si velim patronus
causas defendere in
foro ubi Saturni
falces ferentis
ædes.
^d Locare linguam.
^e Mittentur mihi.
^a clientibus quos
defendi cadi vini
Hispani, nummo
æreo implebitur fi-
nus, &c.

^f Nunc tantum ad
convivia admitti-
tur, & inter comperationes lætitatur lib. meus.

^g Virgilio donatus à Pollione.
Alexis puer formosus, Eclog. 2. Virgil. nec tamen pro magno munere,
clamas mihi Belle, & laudas, quasi hoc satis sit; sed Gloria quantalibet quid tibi
gloria tantum est?

^h Certè nihil largiendo coges me mutare studium & foro servire, ubi seges am-
ⁱ Non vis intelligere, me aliud poscere præter laudem
^k Dissimulas? ^k facies me, puto, caussidicum

Seria cum possim, quod delectantia malim
Scribere tu causa es, lector amice, mihi.
Qui legis, & totâ cantas mea carmina Romæ,
Sed nescis, ^b quanti stes mihi talis amor.
Nam ^c si falciferi defendere templa tonantis
Solicitisque velim ^d vendere verba reis;
^e Plurimus Hispanas mittit mihi nauta metretas
Et fiet vario sordidus ære sinus.

^f At nunc conviva est, comessatorque libellus
Et tantum gratis pagina nostra placet.

Sed non hæc veteres contenti laude fuerunt,
Cum ^g minimùm vati munus Alexis erat
^h Belle, inquis, dixti: satis est: laudabimur
usque.

ⁱ Dissimulas? ^k facies me, puto, caussidicum

Dona infidiosa. LXXXII.

Uod tibi a Decembri mense, quo volant

b mappa,

acilesque c ligula, cereique chartaque,

d acuta e senibus testa cum damascenis,

ater libellos f vernulas nihil misit,

rtasse avarus videar, aut inhumanus.

li dolosas munerum g malas artes.

itantur hanc dona: namque quis nescit

vidum voratâ decipi scarum muscâ?

quoties amico diviti nihil donat,

Quintiane, h liberalis est pauper.

a In Saturnaliis.

b Dona passim ab amicis mittuntur.

c Gladioli argentei seu spathulæ.

d Vase testaceo mæ seu turbinis formam habente.

e Prunis rugosis à Damasco Syriæ urbe.

f Domi meæ natos, vel procaces, dicaces, locos æquæ ac vernas.

g Dona non luescat, non cauponatur.

Epi-

Epigrammatum Delectu

LIBER TERTIUS.

MARTIALIS.

Foedâ adulatione aurum captat.

a Immo adulationis.

b In spectaculis certè, non de hostibus, nisi falsos: ut de Dacis & Cat-tis victoribus magis quàm victis.

c Quando Palat. Dei, Jupiter, Juno, Minerva beneficiis suis majorem cultum & plures meruerunt honores quàm hoc ævo?

d Immo, quando minor? cum nemini de Rep. mutire quidem liceret.

e Donis, beneficiis, officiis.

f Qui nobilitate & censu eques est: non autem equo stipendia aut titulo equitis ab Imperatore honoratus.

S illqua fides • veri, præferri, maxime C
 Temporibus possunt secula nulla tu
 Quando magis dignos licuit spectare
 umphos?

• Quando Palatini plus meruere Dei?

Pulchrior & major quo sub duce Martia Ro

Sub quo libertas principe • tanta fuit?

Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit
 unum,

Quod colit • ingratas pauper amicitias.

Quis largitur opes veteri, fidoque sodali?

Aut quem prosequitur? non alienus equ

Plus pete ab avaro. II.

a Quoniam tu tibi caves dimidiato quod petebam, ego necessitati meæ consulam in posterum, geminum petendo ejus summæ quo mihi opus fuerit.

M illia misisti mihi sex, bis sena petenti
 • Ut bis sena feram, bis duodena pet

Pugna pugnam dirimit. III.

Spicis imbelles tentent quàm fortia dama
Proelia? tam timidis quanta sit ira feris?
mortem parvis concurrere frontibus audent;
is, Caesar, damis parcere? ^a mitte canes.

^a A Paradoxo: canibus, qui alias damis exitio sunt. immixtis, dirimitur proellum damarum ad perniciem inter se furentium.

Vita tranquilla. IV.

tecum mihi, care Martialis,
Securis liceat frui diebus:
disponere tempus otiosum,
vera pariter vacare vita:
nec nos atria, nec domos potentum,
lites tetricas, forumque triste
temus, nec imagines superbas.
gestatio, fabula, libelli,
mpus, porticus, umbra, ^b virgo, therma;
essent loca semper, hi labores.
nc vivit sibi neuter heu! bonosque
les effugere, atque abire sensit,
ui nobis pereunt, & imputantur.
quam vivere cum sciat, moratur?

^a Non curamus nosse.

^b Virgo equa quam adduxit Agrippa viâ Praenestina.
^c Dies, quibus bene uti ad vitam hilaritatem licuit.
^d Quod eos inutiles abire passî sumus, non aliis nobis redditis pro eis quibus non vivimus genialiter.

Memoria infelix. V.

Unctum pro Decimo, pro Crasso, Regule,

^a Macrum

I. Antè salutabat rhetor Apollonius.

ec utrumque suo resalutat nomine: ^b quantum

tura, laborque potest! scripsit, & edidit.

^a Acutius legas Macrum: nam de hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriam qui Decimum salutaret dimidio nomine. Quintum: Crassum, contrario nomine, Macrum.

^b Ironiæ & Scythiæ.

In

In Paulum. VI.

M Anè domi si se merui, voluique videre
Sint mihi, Paule, tua longius Exquil
Sed Tiburtina sum proximus accola pila;
Quà videt antiquum rustica Flora For
Alta suburrani vincenda est semita clivi,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu:
Vixque datur longas mulorum vincere & m
dras;
Quaque trahi multo marmore h fune vi
Illud adhuc gravius, quod te post mille labor
Paule, negat lasso janitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulaque i madenti
k Vix tanti Paulum manè videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos:
m Rex, nisi dormieris, non potes esse mu
g Propriè caulas: stabula hinc, ut apud Juvenalem Sat. 3. v. 237. series m
onera portantium. h Machinis, vel plaustris: ut Juven. Sat. 3. v. 255. I N
luto, sudore. k Vix suscipiendus sit labor tantus, etiam si certum esset t
tuo repertum iri. l Officiosus, homo occupatus in aliis salutandis, ut Paul
non faciliè patet officiis & salutationibus amicorum. m Aut domi manè
ego: non subibo tantas itineris molestias tua salutandi gratia: iunxit autem
exire & ipsum alios salutatum.

Laus Hermetis. VII.

Hermes Martia seculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;
Hermes & gladiator, & b magister;
Hermes c turba sui tremorque ludi;
Hermes a quem timet Ælius, sed unum;
Hermes c cui cadit Advolans, sed uni;
Hermes vincere, & nec ferire doctus;
Hermes g supposititiis sibi ipsi;
Hermes h divitiis locariorum;
Hermes i belligerâ superbus hastâ;
e A quo solo vincitur Advol. nobilis gladiator. f Premendo & involven
cere sine ictu, vel adversario parcere, ubi posset ferire. g Pugnando non de
tus, sed perindè ac recens, gladiatoribus novis congregitur, nec indiget, ut si
sufficiatur, vide Lipf. Saturnal. h Undè questum faciant qui loca populo
claculis designant locantque. i Gladiatoris Samnitis more validè vibrat hastâ
H

mes^k *aquoreo minax tridente;*
mes^l *casside languidâ timendus;*
mes^m *gloria Martis universi;*
mesⁿ *omnia solus, & ter unus.*

Exequi^o pugnabant. m Potest alluisse ad Hermetem Trismegistum, cujus
pila; am scientiam in Philosophiâ æquat hujus in arenâ.

clivi, radu: mine invido nihil miserius. VIII.

benè loquatur, sentiatque Mamercus,
Efficere^a nullis, Aule, moribus possis.
ate fratres^b Curios licet vincas,
te^c Nervas, comitate^d Rufones,
itate Marcos, aqutate^e Mauricos,
ione Regulos, jocos Paulos:
biginosis cuncta dentibus rodit.
inem malignum forsan esse tu credas:
esse miserum credo, cui placet nemo.

f Theoninis & lividis, id est, maledicentiâ.

Clavis nequam. IX.

M sibi^a redire de Patrensisbus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides,
rinthioque plura de suburbano;
gumque pulchrâ stemma repetit à Ledâ,
esciranti^d Lectio reluctatur,
iti superbo, nobili, locupleti,
it repente magna de sinu clavis.
quam, Fabulle, f nequior fuit clavis.

reluctatur. e Ironice huic Euclidi. f Quæ prodidit fortunas do-
i, ostenditque Euclidem, vel ipsum esse servum, cui curæ aliena clavis: vs
m saltem, cui nemo famulus, qui ipse suam gestaret clavem.

De

k Retiaril more
mover fusciam
directam in Mir.
millionem.
l Audabatarum
more pugnat: hi
autem ex equis ga-
lea frontem ocu-
Trismegistum, cujus

a Vel integerrimis.
b In vulgaris lege-
batur Curtius.
c Intelligi credo de
Nervâ, qui successit
Domitiano: nam-
que is, teste Xiphi-
lino, quietus &
mitis.
d Al. Drufones.
e Junium Mauri.
eum ab æquitare
laudat Plin. Sec 4.
l. 22. Epist. & l. 1.
Epist. 5.

a Reditum esse
annuum ex fundis.
Patræ autem non
procul à Corintho,
urbe Achaïæ.
b Græcus enim Eu-
clides è Corintho.
c Jactatque se du-
cere genus ab equi-
tibus Castore &
Polluce filiis Ledæ
è Jove.
d Designatori eum
ex equestri loco ex-

De puellâ defunctâ ante sextum æt
annum. X.

a. Desiet mortem
puellâ quæ non-
dum sex annos nata
obierat.

b Qui candore sunt
eximio, & morituri
dulcè canunt, ut
placet nonnullis:
licet id negent sa-
nioris iudicii au-
tores.

c Lapillos pretio-
sos, gemmas, mar-
garitas, &c. natas
in mari Erythræo,
quod vulgò dicitur
Rubrum mare: sed
perperam.

d Oppidi Lucantiæ
rosas bis in anno
proferentis. Maio
& Septembri.

e Sciurus sic à
Græcis dictus
propter umbram
caudæ.

f Quæ rara avis
&, ut quidam volunt, unica, hac tamen Erotion in genere suo rarior.

g Qui afflicti lugendi mos erat, in funeribus præ-

i Verba Pæti Martiali iustus modum suadentis, suo exemplo.

nicè collaudans Pæti fortitudinem, imò exprobrans illi fictum dolorem, seu

Pætum hæc sua verba.

PUella senibus dulcior mihi b cyncis,
c Cui nec lapillos præferas Erythraos;

Nec modò politum pecudis Indica dentem,
Nivesque primas, liliumque non tactum:

Enagravit ore, quod rosarium d Pæti;

Cui comparatus indecens erat Pavo,

Inamabilis e Sciurus, & frequens f Phoenix.

Adhuc & recenti tepet Erotion busto,

Quam pessimorum lex avara fatorum

Sextâ peregit hyeme, nec tamen totâ.

Et esse tristem me meus vetat Patus,

h Pectusque pulsans pariter & comam vellen

Deflere non te vernula pudet mortem?

Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vi

Notam, superbam, nobilem, locupletem.

k Quid esse nostro fortius potest Pato?

Ducenties accepit, l & tamen vivit.

Frater fratris censum minuit. X

CAlliodorus habet censum (quis nescit?) u
strem,

Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet.

Quadringenta a secat, qui dicit oïxa mîe

* Uno credis equo posse sedere duos?

Quid cum fratre tibi, quid cum b Polluce mol

c Non esset Pollux, si tibi Castor eras.

* Unus cùm sitis duo, Calliodore, sedetis.

a Et frater ille tuus
qui hereditatem ad
assem usque & mi-
nima quæque, ut
& ficos, dividi ex
æquo poscit, aufert
tibi medium cen-
sum.

* Neque potestis

ex uno censu esse duo equites, & uno sedere equo, aut uno subfello.

(ut ille Castoris) qui officit tuo honori, dimidiatus eques.

c Elegans in
nominibus. Pollux enim pugil; Castor eques; frater ille tuus quasi pugil tu

lucatur, ne possis esse eques.

urge: d solæcismum, Calliodore, facis.
imitare genus Leda; aut cum fratre sedere
Non potes: æternis, Calliodore, sede.

d Nec enim fas di-
cere, unus sedetis.
e E quibus Castor
immortalitatem
suam cum fratre
partitus est, ut al-

s, vicibus moterentur & reviviscerent: ita vos per vices esse equites; nisi
um dicat oportere mori & ad inferos descendere, ut superstes sit eques.

Hæredipeta XII.

Upremas tibi triciens in anno
Signanti tabulas, Carine, b misi
Hyblais madidas thymis placentas.
Defeci: miserere jam, Carine.
igna rariùs, aut semel fac illud,
ntitur tua quod subinde tussis.
ussi loculosque sacculumque:
ræso divitior licet fuissem,
ro pauperior forem, Carine,
si conchim toties meam comesses.

a Sæpius mutanti
tabulas testamenti,
ut illicias captato-
res quos captes.

b Poëta se capta-
torem fingit, quo
cautiùs improbas
hæredipetarum ar-
tes carpat.

c Melle optimo,
Hybla mons Siciliæ
mellificiis clarus;
thymo quippè a-
bundat, qui apibus
gratus.

d Exhaustus sum,
non suppetit quod

mittam. e Vel noli spem nostram eludere, toties mutando testamentum;
semel morere: & præsta fidem tussæ mendaci. f Lydiæ illo rege diiismo.
mæo mendico. h Si non mellirâ placentâ, sed vili cibo fabarum in filiquis
arum te pascere, quoties signas, vel tussiendo mihi spem morris tuæ facis.

Quod datur non perire. XIII.

X Allidus effractâ nummos fur auferet arcâ:
Prosternet patrios impia flamma Lares:
bitor usuram pariter, sortemque negabit:
Non reddet sterilis semina jacta seges:
pensatorem fallax spoliabit amica:
Mercibus extructas obruet unda rates.
Extra fortunam est quicquid donatur amicis:
Quas dederis, solas semper habebis opes.

a Extra fortunæ a-
leam, nullatenus
fortunæ obnoxium,
M. Antonius apud

ritium Poëram: Hoc habeo quodcumque dedi, &c. Senec. l. 6. de Benef. c. 1.
um & illud Alexandri, interrogati ubi suos reconderet thesauros: Apud amicos,
it Plutarch.

In

In Cœnipetam. XIV.

a Nomen ex re natum, dente scilicet strenuus.

b Me sequentem ut invitem te.

c Cœnationibus, cellis.

d Cœnipetam Dentonem instar canis odorantem laurorem culinam.

e Sed agnitus fastiditusque divitibus redibis tenuem ad mensam meam.

Quid factum est rogo, quid repente factum, Ad cœnam mihi, ^a Dento, quoddam vocanti

(Quis credat?) quater ausus es negare?

Sed nec respicis, ^b & fugis sequentem;

Quem thermis modo querere, & theatris,

Et ^c conclavibus omnibus solebas.

Sic est: captus es unctiore cœnâ,

Et major rapuit ^d canem culina:

Jam te ^e citò cognitum & relictum

Cùm fastidierit popina dives,

Antiqua venies ad ossa cœna.

In Parasitum. XV.

* Nec pejerat: jejuna enim quoties non aliò invitatur.

Nunquam se cœnâsse domi Philo jurat: ^a hoc est:

Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Ne data commemorares. XVI.

QUAE mihi prastiteris, memini, semper tenebo;

Cur igitur taceo? Posthume, tu loqueris.

Incipio quotiès alicui tua dona referre,

Protinùs exclamat; dixerat ^a ipse mihi.

a Posthumus.

b Vide Senec. de Benef. l. 2. c. 10.

& 11. & l. 7. c. 22.

c Amittunt gratiam.

Non belle, quedam faciunt duo: sufficit unus

Huic operi: si vis, ut loquar, ipse tace.

Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, domi

Auctoris ^a pereunt garrulitate sui.

In

empo

calpu

a

Va

I tra

Quari

nes gr

tes, n

libris

b Tu

rsus j

disce

d disc

ri pu

nem j

studie

arcedus.

edi hac

torum e

publica

Voc

voco

cere

etiam

te v

semp

mihi cr

longè

ten

quid

Index memoria. XVII.

*temporalis factus est meus Rhetor.
Calpurnium non scripsit, & salutavit.*

Apollonius qui mo-
ad scripsit & edidi-
cit, nunc tantum
profecit, ut unum

aliquem, etiam duri nominis, possit salutare, nec tamen scripserit, Iron.

Varia genera vitæ. XVIII.

*I tradas, Lupe, filium magistro,
Quæris sollicitus diu, rogasque.
nes grammaticosque rhetorasque
tes, moneo : nihil sit illi
libris Ciceronis, aut Maronis.
b Tutilium sua relinquat :
rsus facit, c abdices Poëtam.
discere vult pecuniosas?
d discat e citharædus, aut f choraules.
ri puer ingeni videtur,
nem facias, vel g architectum.*

r Quando artibus
honestis nullus in
urbe locus, &c. Ju-
ven. Sat. 3
b Non Rutilium ut
vulg. ne cespitet
versus, peccantibus
duabus primis syl-
labis. Videtur is
esse quem laudat
Cicero 1. de orato-
re & in Bruto: de
quo Valer. Max.
lib. 2. c. 3. & Sae-
ton. in Augusto
cap. 39 alii leg.
Lucilium.

c A sterili & inutuli

studio illum omni ratione averte. d Discat citharædi artem, discat
arædus. Hellenism. Vide Jos. Mercerum ad epist. 19. l. 1. Aristæneti.
ædi hæc tempestate in pretio. f Qui in choro tibia canit. g Præ-
torum enim in ædificiis hæc tempestate luxum, & Domitianus templa, &
publica instauravit.

Vocare Dominum. XIX.

*voco te dominum, noli tibi, Cinna, pla-
cere :
etiam servum sic resaluto meum.*

Vive hodiè. XX.

*te victurum, a cràs dicis, Posthume,
semper.*

a Et cràs hoc
comperendinat ju-
venis ignavus apud
Pers. Sat. 5. v. 66.

*nihil cràs illud, Posthume, quando venis?
longè cràs istud? ubi est? aut unde pe-
tendum?*

quid apud Parthos, Armeniosque latet?

F

b Jam

^a Ita protruxisti horam ut hora ferè jam protruserit te, senem factum.

^c Cràs hoc tunc quod præterit non potest redimi: futurum quantuli? facili sanè pretio, immò nullo, quia sponte venit, si velis uti: Sed vide Senec. Epist. 12.

^b Jam cràs istud habet Priami vel Nestor annos.

^c Cràs istud quanti dic mihi possit emi? Cràs vives: hodie jam vivere, Posthume, rum est.

Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit hodie.

Dona suspecta. XXI.

^a Vasa argentea & aurea.

^b In Saturnalibus.

^c Ut tibi parcam, ne majora ex more remittas: ut sequente versu.

^d Liberatus onere remittendi munera, quibus respondeas. Levibus & fictilibus his meis.

Quòd non ^a argentum, quòd non tibi habemus aurum,

Hoc facimus ^c caussa, Stella diserte, Quisquis magna dedit, voluit sibi magnamitteri:

Fictilibus nostris ^d exoneratus eris.

Maledicum imbellem filendo ulciscens. XXII.

^a Convitiis tuis & maledictis: gannire canum est, ut alii, vulpium.

^b Non vivet, non notum erit posteritati nomen tuum in carminibus meis vel infami notà in usum.

^c Quia invidus.

^d Qui maledicos velint maledictis insectari. Allusum vult Erasmus ad Proverb. Canis caninam non est.

^e Ego ab hac libidine & contagio maledicendi me contineo, scabie ejus nolo me contaminari pruritum ejus scabendo levare.

Alitres licet usque nos & usque,

Et ^a gannitibus improbis laceffas;

^b Certum est hanc tibi pernegare famam

Olim quam petis in meis libellis,

Qualiscunque legaris ut per orbem:

Nam te cur aliquis sciat fuisse?

Ignotus pereas, miser, necesse est.

Non deerunt tamen hanc in urbe forsàn

Unus, vel duo, tresve, quatuorve,

^d Pellem rodere qui velint caninam:

^e Nos hanc à scabie tenemus ungues.

Ciceron
um defen
te Phil
entur.

bamus, cràs moriemur. XXIII.

extantes, * *Calliste, duos infunde Falerni*: a Triens quatuor
Tu super b *astivas*, * *Alcimo, c funde nives*. duos continet cy-
ague/cat nimio madidus mihi crinis amomo, athos, & est sexta
assenturque e rosis tempora sutilibus. pars sextarii.
f vicina jubent nos g vivere h Mausolea; * Minister poëte.
um doceant, ipsos posse perire i deos. b Aquam seu geli-
dam è nivibus ex-
pressam quâ vina
generosissima dilue-
bant, vel decoctam.

is demissam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. c Gruterus, sol-
es. d Unguentis delibuti, & floribus coronari convivabantur veteres: ra-
vide annotat. ad Thyestem Senecæ, vers. 942. & 945. e Coronas è ro-
foliis consuebant: vide quæ ad vers. 357 Agamem. Senec. f In valle Mar-
sepulchrum Augusti, vel, propiora, quàm illud Carie Mausoleum g Vita
nialiter vivere. h Sepulchra Augusti, Imperatorum atque cognatorum, ab
o extracta ad similitudinem Mausolei Artemisæ. i Imperatores qui se
s haberi volebant.

Urbanus esto. XXIV.

e salutaris, nunquàm prior ipse salutas: Cum adeo sis inhu-
erit æternum, Pontiliane, vale. manus, ut nec salu-
res nec resalutes;
quoniam tibi non

alve illud vel Ave in congressu solenne: tibi inhumano & quasi mortuo di-
sque Vale, vel, Æternum Vale: qui mos veteribus fuit salutandi mortuos.

M. Antonium Ciceronis inter-
fectorem. XXV.

toni Phario nil obiecture Pothino,
Et b leviùs tabulâ quàm Cicerone notens:
gladium demens c Romana stringis in ora?
admisisset d nec Catilina nefas.
us infandò miles corrumpitur auro:
tantis opibus vox tacet g una tibi.
rosunt sacra pretiosa silentia lingua?
cipient omnes pro Cicerone loqui.

a Nihil habes quod
illi exprobes, cum
ejus crimen cæro
Cicerone speraris.
b Minus totâ pro-
scriptorum tabulâ
nocens, quàm uno
Cicerone
c In Ciceronis os.
Quod tibi Roma ca-
put cum loqueris,
erat
d Si revixisset,
enî tamen major
e Popilius Lenas percussor Ciceronis qui illum
am defenderat. f 40000 drachmis Atticis; Appian l. 4 g Cice-
te Philippicis exagitavit. h Omnes jam in crudele hoc tuum faci-

Ciceronis, quàm tibi.
am defenderat.
te Philippicis exagitavit.
entur.

e Popilius Lenas percussor Ciceronis qui illum
am defenderat. f 40000 drachmis Atticis; Appian l. 4 g Cice-
te Philippicis exagitavit. h Omnes jam in crudele hoc tuum faci-

Malus liber, malum munus XXV

NON donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna causa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis. XXVII.

^a Cneius Pompeii Magni filius interit in Europâ vi-
ctus à Cæsare ad Mundam in Hispaniâ: Sextus perit à militibus Antonianis interceptus Miletî in Asiâ.

^b Pompeius Magnus occisus in Africâ ad Pelusium Nilî ostium sepultus est. lib. 16. in monte Cassio sepultum refert. ^c Neque enim constat an sepultus sit. *Jacet ingens littore truncus, dixit Virgil. de Priamo, sed respexit Pompeius Æneid. & illud, Marmoreo in tumulo Licinus jacet, at Cato parvo, Pompeium Quid putat esse deos?* ^d Per tres orbis partes quæ tum notæ, nunc inventâ Americâ: de his autem 3 partibus Pompeius triumphârat. Et quæ posses tellus tot ferre sepulchra, Divisti cineres. Petronius Arb. de Crasso, Pompeii Jul. Cæsare.

Pompeios juvenes Asia atque Europa,
ipsum
Terra tegit Libyes; ^c si tamen ulla tegit
Quid mirum ^d toto si spargitur orbe? jacta
Uno non poterat tanta ruina loco.

Tutus à fame. XXVIII.

^a Vide Plin. nat. hist. l. 25 cap. 2.
& A. Gell. l. 17. c. 17.

Profecit poto Mithridates sæpè veneno,
Toxica ne possent sava nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam malè semper
Ne posses unquam, Cinna, perire famam.

Versus emendandi. XXIX.

^a Me tibi debito-rem ejus facias.
^b Ad examen judicii castigas.
^c Objectio, ex personâ Severi. Non est æquum me otia mea perdere nugis tuis impensa
^d Resp. Poëta.

NON totam mihi, si vacabis, horam
Dones, & licet ^a imputes, Severe,
Dum nostras legis, ^b exigisque nugas.
^c Durum est perdere ferias. ^a Rogamus,
Facturam patiaris hanc, ferasque.
Quòd si legeris ipse cum deserto,

*ed nunquid sumus * improbi?) † Secundo ;
Plus multo tibi debiturus hic est,
yam debet domino suo libellus.
am securus eris, h nec inquieta-
ssi marmora Sisyphi videbit ;
nem censoria, cum meo Severo,
osti i lima momorderit Secundi.*

e Qui tibi adjungi-
mus comitem æ-
quæ gravibus, ac
ru, districtum ne-
gotiis.
f Libertus hic Lu-
censis ille? An Pli-
nius Junior qui no-
stro amicus (ut te-
statur ipse Plin-
Epist. ult. l. 3.)
qui & Secundus

gnominatus est, disertumque eum vocat Martialis. g Plus tibi castigatori quam
hi autori. h Effugiet mortem ; non interibit, ad inferos, ubi saxum ingens
vit Sisyphus, damnatus i Castigatio, expolitio, Metaph. à fabris.

Pauper semper pauper. XXX.

*Emper eris pauper, si pauper es, Æmiliane,
Dantur opes nulli nunc, nisi divitibus.*

De * filio Domitiani. XXXI.

*Nascere Dardanio promissum nomen Iulo,
b Vera deum soboles : nascere, magne
puer.
si pater aternas post secula tradat c habenas,
d Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila;
Et totam f Phryxi Julia nebit ovem.*

* Ex Domitiâ uxo-
re, cujus meminit
Suet. cap 3. Neque
enim placet hoc de
conceptu Juliæ,
quem ipse pater &
patruus abortivum
esse voluit, intelli-
gi : ut vult Calde-
rinus.
a Imitatio Virgili-
ana. Julius à mag-

demissum nomen Iulo. i Æneid. & --- b Chara deam soboles, & c. hæc autem vera.
Domitiani scilicet Dei ac Domini. c Imperium Romanum. d Imit. Ovi-
na: Sospite sic te sit natus quoque sospes : & olim Imperium regat hoc cum seniore se-
a Trist. vers. 165. e Parca Deæ dabunt patrueli tuæ Juliæ filiæ Titi, par-
suas : atque Julia, pro amore suo tibi, nebit pollice niveo (qui longævitatem
erat) fila aurea, quæ summam portendunt felicitatem : namque ex disciplinâ He-
corum aries insolito colore indutus regi vel Imperatori omnium rerum largitio-
a portendebat. f Vellus aureum, quale erat arietis illius quo Phryxus vestus
æetia in Colchos transfretavit.

Bonæ leges. XXXII.

*Enfor maximè, b principumque princeps,
Cum tot jam tibi debeat c triumphos,*

a Censuram sibi as-
sumpsit maximam.
(Suet cap. 8.) per-
petuam Dio

b Imperator.

c Ex Dacis scil. Cattis, & Sarmatis.

a Novos Deos, se.
ipsum, patrem,
fratrem & Julium,
cum antiquis,
Jove custode, Her-
cule, Fortunâ reduce, Jano, &c. Xiphilini, & Sueton.

*Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, ^a tot deos, tot urbes;
Plus debet tibi Roma, quod pudica est.*

Mutuo data gratis data. XXXIII

a Tacendo videris
dicere me non red-
diturum.
b Ut non reddam,
rogo gratis & do-
no, non mutuo.

*R*ustica mercatus nummis sum pradia mu-
Mutua des centum, Caciliane, rogo.
Nil mihi respondes? *a* tacitum te dicere cre-
Non reddes: *b* ideò, Caciliane, rogo.

Pecuniam ingeniosè aucupatur XXXIV.

a Domitianus,
b Snet Dom. c. 5.
c Al. Pudet ben,
paucâ rogâsse Jo-
vem, nec impe-
trasse,
d Carmen tamen
vel libellum suppli-
cem legit vultu
non minùs sereno,
quàm quo jura
victis dar, quàm
quo triumphat.
e Capitolium as-
cendit triumphans
per viam sacram.
f O Pallas, famili-
are Domitiani nu-
men, quàm eximiè
colit, & cujus fi-
lium se esse vult.
g Sic ego quære-
bam, inquit Martialis: sic autem Pallas respondit.
mitem: vel alludit ad statuam Palladis in Capitolio positam sine ægide, ut
Domitianus habet.
statim dedit.

*P*auca Jovem nuper cum millia fortè rogâ-
a Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedi-
b Templa quidem dedit ille Jovi: sed millia
Nulla dedit: *c* pudeat paucâ rogâsse Jo-
d At quàm non tetricus, quàm nullâ nubilu-
Quàm placido nostras legerat ore preces:
Talis supplicibus tribuit diademate Dacis:
Et *e* Capitolinas itque reditque vias.
Dic, precor, ô nostri dic *f* conscia virgo tonat:
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare:
g Sic ego: sic breviter *h* posita mihi Gorgo
Pallas:

i Quæ nondùm data sunt, stulte, negata pu-

h Personam scilicet

i Expecta modò, dabit; neque enim negavit, quia

Ut ameris ama. XXXV.

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,

Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.

c melior panis, turdusve dabatur Oresti:

Sed par, atque eadem coena duobus erat.

b Lucrina voras: me pascit c aquosa Peloris:

d Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.

Cadmea Tyros, me e pinguis Gallia vestit:

Vis te purpureum, Marce, sagatus, amem?

præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem;

Hoc non sit verbis, Marce: t ut ameris, ama.

a Quod nullum hodie reperitur amicorum par: non est mirum: cum nulla inter eos, qui amici esse volunt, inveniat conditio- num paritas, rerum communio, aut studi- orum similitudo. Orestis cum Pylade amicitia vel pueris audita.

b Ostrea Lucrina, quæ in laude erant & pretio.

c Flaccida concha & sine collo, a Pe- lora Siciliae pro-

torio dicta. d Non mihi minus exacta est & tenuis saporum ratio, nec mi-

deliciarum cupido, quam tibi. e Sagum Gallicum crassioris villi. f Ego

demonstrabo. (inquit Hecaton referente Seneca epist. 9.) amatorum sine medica-

to, sine verbis, sine illius venesica carmine; Si vult amari, ama.

Formicâ succino inclusâ. XXXVI.

UM Phaëthontea formica vagatur in umbrâ

a Populeâ.

Implicuit tenuem succina gutta b feram.

b Formicam.

modò qua fuerat vitâ contempta manente,

Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

c Simile de vipera, supra.

ater in filio superstes. XXXVII.

Ancta Salonini terris requiescit b Iberis,

a Manes enim san- cti habiti.

c Quâ melior Stygias non videt umbra domos.

b In Hispaniâ.

d lugerè nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,

c Quâ umbra non est alia: apud inferos sanctior.

vixit, quâ voluit vivere parte magis.

d Absint inani su- nere nenia, quia

a pars mei Vitabit Libitinam. Magna quidem ejus pars est superstes, cui superest a ex claris factis & ex bene meritis nominis celebritas: sed alia hic mens Po- nostri; vivit itaque melior Salonini pars in eo quod te superstitem reliquerit. vel animâ suâ chariorem habuit. Servet animæ dimidium mee. Hæret.

De tribus capellis. XXXVIII

a Ineptos hujusmo-
di & umbraticos
causidicos, qui fi-
gurarum tumore &
sententiarum vanis-
simo strepitu cre-
pantes nihil ex iis
quæ in uis sunt aut
vident aut loquun-
tur exagitat Pe-
troniæ statim ab
initio Sat. Itã
hic Posthumus vel
ex aliã oratione
(ut ait Cicero pro

Roscio Amerino) quàm in alium reum fuerat commentatus, hæc declamavit
arcessitos hos atris colores & purpureum, qui latè splendeat, pannum affuit
levi, quam actam oportuit de tribus capellis. b Tu nescio quid grande
de clade Cannensî bello cum Mithridate, Hannibale, Porcennâ, quem Murius
vola adortus est, & bellis civilibus Marii & Syllæ: extrâ chorum quidem & m-
lente. c Omni gestu & actionis viribus: itã magno conatu magnas nugas agi-

NON de vi, neque cade, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis.

Vicini queror has abesse furto.

Hoc iudex sibi postulat probari.

b Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,

Et perjuria Punici furoris,

Et Syllas, Mariosque, Mutiosque

Magnâ voce sonas, c manuque totâ.

Jam dic, Posthume, de tribus capellis.

Citò da, aut nega. XXXIX.

a Cum ipse me se-
pè hortatus fueris
priùs ut aliquid a
te pererem: Jam
tamen dubitas,
cunctaris, &c.

b Amarum est diù

pendere: æquius erat mihi spem præcidi, tibi metum; quàm utrumque sic tra-
cruciani. Vide Senec. de Benef. lib. c. 1.

MUtua te centum sestertia, Phæbe, rogo

a Cum mihi dixisses, exigis ergo nihil

Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus

Teque decem crucias: jam rogo, Phæbe, b

Epitaphium Glauciæ. XL.

a Puer enim exin-
ctus.

b Melioris Attedii,
qui Glauciam e-
tiamnum infantem
propter formam &
ingenium manumi-
serat.

c Viæ Flam. in quâ
tumuli frequentes.

d Propè erat trede-
cennis.

e Qui Glauciæ fa-
tum immaturum at-
que Melioris mise-
ram orbitatem de-
fles, sis ptecor fe-
lix, neque habeas ex tuo quod fleas.

Libertus Melioris ille notus,

Totâ qui cecidit dolente Româ,

Cari delicia a breves b patroni,

Hoc sub marmore Glaucias humatus

Functo c Flaminia jacet sepulchro:

Cassus moribus, integer pudore,

Velox ingenio, decore felix.

Bis senis modò messibus peractis

d Vix unum puer applicabat annum.

e Qui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. XLI.

NON de plebe domûs; nec avara verna
cataste,

Sed domini sancto dignus amore puer:
Lunera cum posset nondum sentire patroni,
Glauca libertus jam Melioris erat.

Moribus hoc formeque datum; quis blandior
illo?

Aut quis^d Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis^e brevis est etas, & rara senectus.

Quidquid amas, cupias^f non placuisse nimis.
Pulcherrima quæque brevis ævi sunt: præcox indoles immaturi
Ne citò pereat, teque iactura cruciet.

^a Non pars Niliacæ
plebis aut Alexan-
drinæ, non è fa-
miliâ plebeâ; vel,
non è grege atque
turbâ domestico-
rum servorum.
^b Avatorum man-
gonum quibus
hinc quæstus.
^c Pegmatæ lignei.
quo venales expo-
nebantur servi.
^d Formoso instat
Apollinis.
^e Immodicis
^f Plerumque fati.

Mors Othonis. XLII.

UM dubitaret adhuc belli civilis^a Enyo,
Forſitan & ^b posset vincere mollis Otho:
Imnavit multo flaturum sanguine Martem,
Et sedit certâ pectora nuda manu.
Cato, dum vivit, sane^c vel Cesare major:
Dum moritur nunquid^d major Othone fuit?

^a Bellona, furor
bellicus
^b Neque enim se
Galbæ opposuisset.
nisi sperasset sine
bello civili rem ge-
ri potuisse, atque
ubi jam à Vitellia-
nis ad Bedriacum
fraude superato satis

refert spei, integræque ferè copię, supervenientibus & aliis; odio tamen civi-
um armorum. & ne periret populus, se pugione transfodit. Sueton. Dio. & Tacit.
^c Quo vel victore majorem se & meliorem affirmavit Cato. ^d Minor
Cato enim rebus fractis & desperatis, Otho salvis jam & integris: ille tædio,
odio belli civilis se interfecit: vitam mollem forti morte cohonestavit; alii (in-
Tacitus) diutius imperium tenuerunt, nemo tam fortiter reliquit.

In Rabulam. XLIII.

tem^a clepsydras^b magnâ tibi voce petenti
Arbiter invitus, Caciliane, dedit.
Tu multa diu dicis: vitreisque^d tepentem
Impullis potas semisupinus aquam.
Tandem saties vocemque, sitimque; roga-
mus
am de clepsydrâ, Caciliane, bibas.

^a Horologia aqua-
ria, phialas è vi-
tro, cupro, argento,
per quæ guttatim
defluit aqua ad
temporum spatia
dimetienda præsertim
in usu, ut hodiè
horologia arenaria:
Clepsydra autem
tertiam ferè horæ
partem continebat.

quam gratum tibi faceret iudex longum dicendi spatium concedendo, c Iudex.
egelidam, an à sole vel igne calidam? quam supino ore bibis ad vocem &
efficiendas, simulque ut tempus protrahas; bibendi autem inter agendum mo-
ne à suo oratore procul abesse vult Fabius. ^e Ut exhausta tandem Clep-
sydras, tuæque voci ac nostris auribus parcas.

Irrisor irridetur. XLIV.

^a Leporum, jocosum
^b Et diserti in-
 structus tanquam
 facetus scurra men-
 sas alienas petis.
^c At si ego non
 falsè sed verè dix-
 ero te esse impuri-
 oris, nemo te ad
 poculum suum in-
 vitabit.

Festivè credis te, Calliodorè, joci;
 Et solum multo permaduisse a sale.
 Omnibus arrides, dictèria dicis in omnes;
 Sic te convivam posse placere putas.
^c At si ego non bellè, sed verè dixero quiddam
 Nemo propinabit, Calliodorè, tibi.

Coena diserta. XLV.

^a Laudicentæ &
 σοφικαῖς qui in
 recitationibus so-
 lent. ἰστορημῆνασθαι
 ὁρῶν. Σοφῶν;
 &c. Theophrast.
 Charact. περὶ κολακείας.

Quod tam grande sophòs clamat tibi a-
 rogata;
 Non tu, Pomponi; ^b cœna diserta tua

^b Suffragia hæc & acclamationes à blandis
 & cœnâ vel triâ veste corruptis, exagitat Horat. sub finem epistolæ ad Pisconem

Benè olet qui nihil olet. XLVI.

^a Synecdoche pro
 quovis aromate.
^b Unctus thure
 quod æquè ac cin-
 namomum & casiam
 in nidum congerit
 Phœnix, atque inde
 discutitur, Plin.
 lib. 10. cap. 2. &
 lib. 12. cap. 19 refert, negatque.
 aromatopolâ confecta, & in vasis plumbeis cocta in umbrâ, ut docet Plinius
 cap. 2. alii referunt ad sagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phœnice
 decussum tradit Aristot. 1. 6. de Nat. Animalium, cap. 13. Papin. 2. Syl.
 que exempta volucris Cinnamon.
 vel oris vel corporis odorem tegunt.

Quod semper a cassiaque, cinnamoque,
 Et ^b nido niger alitis superba
 Fragas ^d plumbea Nicerotiana;
 Rides nos, Coracine, nil olentes?
^c Malo, quam benè olere, nil olere.

^c Phœnicis. ^d Unguenta à N
 Quia plerumque homines odore bano

Avarus ut ulciscendus. XLVII.

Quod convivaris sine me tam sæpè
 Inveni noceam quâ ratione tibi.

LIB. III. MARTIALIS.

ascar licet usque voces, mistasque, rogesque; a Expectat ex
Quid facies? inquis. Quid faciam? a veniam. præcedentibus Lu.
percus dicturam
Poëtam se vocatum

venturum: respondet autem inæquodixit se venturum: quod malè usat avarum
vivatorem.

Sors Libellorum. XLVIII.

REM factam Pompillus habet, Faustine, le-
getur,

Et nomen toto sparget in orbe suum.

Sic c leve flavorum valeat genus * Uspiorum,

Quisquis & Ausonium non amat imperium.

Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur;

c Sed fama non est hoc, mihi crede, satis.

quàm multi tineas pascunt blattasque disertis!

Et redimunt soli b carmina docta coci!

nescio quid plus est, quod donat h secula chartis:

Victurus i Genium debet habere liber.

a Famam & nomi-
nis, quam deside-
ravit celebritatem.
b Sic valeant

* Uspii Germani
pop. & quicunque
nominis Romani
hostes sunt, ut vi-
vent Pompilli

scripta. Id est U-
tinam se pereant
hostes pop. Rom.
ut peribunt Pom-
pilli chartæ. Et
hòc respondet Po-
ëta priori disticho
è persona vulgi.

c Quod à Romanis

e Resp. Poëta.

g Quæ togæ

i Nativam quandam vim

Vel felicit-

atque opus est ac vi-

luribus, &c.

essissent. Tacit. in vitâ Agricolæ. d Instat vulgus.
tribunt, quæ, nemine legente tineis ac blattis relinquuntur escæ. e Resp. Poëta.
e cordylis & piperis cuculli. h Aternitatem. i Nativam quandam vim
ingeniam facultatem: non ingenium coactum, quod malè respondet Vel felicit-
em quandam & quasi genii favorem, cuius patrocinio libris æquè opus est ac vi-
luribus, &c.

vidio invidia supplicium est. XLIX.

Audat, amat, cantat nostros a mea Roma
libellos,

deque sinus omnes, me manus omnis habet,

ce rubet quidam, pallet, stupet, b oscitat, odit.

c Hoc volo: nunc nobis carmina nostra pla-
cent.

a Mihi favens &
amica.

b Fastidit.

c Ut invidis displi-
ceant mea carmina,
namque hoc felicio-
tatis argumentum.

Orborum avarus adulator. L.

Misit pater unicum Silanus:

a Cessas mittere munera Oppiane?

crudele nefas, maleque b Parce!

cujus vulturis hoc erit cadaver?

a An cessas captare
hanc prædâ, O
hæredipeta?

b Quæ unicum Si-
lanum altum sustul-
tis.

c Cui hæredipeta

inget hæc præda? Qui, ut heres scribatur, consolatur aut affidet: vultur est, &c.
expectat. Senec. epist. 95

EPIGRAMM. DELECTUS.

Hæredis fletus. LI.

a Muneribus & officiis allici & opugnari ab isto, ut scribatur hæres.
b Mortem tuam, quod citius fruatur bonis tuis.
c In locum, ius & bona tua succedere.
d Deceptam sibi spem plorabit veris lacrymis.
e Hæredis autem fletus risus est.

SCIS te captari: scis hunc, qui captat, avarum
Et scis qui captat, b quid, Mariane, velis
Tu tamen hunc tabalis hæredem, stulte, supremum
Scribis, & c esse tuo vis, furiose, loco.
d Munera magna quidem misit, sed misit in hamum
Et piscatorem piscis amare potest?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret: e des, Mariane, nihil.

In detractorem. LII.

a Tu, quem neque a majores ornant neque proprie virtutes: audes tu, o villissime, & molliore tibi critica arrepta virgâ mea carpere carmina, eaque a laudatis laudata?
b Studiis belli asperitima.
c M. Curio Dentato, agriculturæ studiis non minus quam victoriis & triumphis apud auctiores celebri.
d Mollis, effemina, patrici, qualis erat Otho, cui speculum civilis sarcina belli. Juvenal. Sat. 2. v. 100. Vide Senec. de Brevitate vitæ. c. 12.
e Famose adultera, adulterii enim convicti cogebantur togâ indutæ in publicum procedere.

CUM sis nec b rigidâ Fabiorum b gente totus,
Nec qualem, c Curio dum prandia portat arantem
Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux;
Sed patris ad speculum tonsi, matrisq; e togæ
Filius, & f sponsam possit te sponsa vocari:
Emendare meos, quos novit fama libellos,
Et tibi permittis g felices carpere nugas:
Has inquam, nugas, quibus aurem advertentem
totam
Non aspernantur proceres urbisque, forique
Quas & perpetui dignantur scrinia h Sili,
Et repetis toties facundo i Regulus ore;
k Quique videt propius magni certamina Circus
Laudat Aventina vicinus Sura Diana:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Casar.
l Sed tibi plus mentis, m tibi cor limante nerva.

f Usque adeo effeminatus es & mollis.
g Doctorem calculo & conio nobilia, atque victura carmina.
h Sili Italici. Poeta.
i Ad eum supra.
k Quæ carmina laudet clariss. orator. Palfurius Sura, qui hunc in Aventino monte ubi Diana colitur, undè despicere potest in Circum Maximum.
l Ironicè, tu tamen tibi arrogas plus iudicii, &c.
m Et tibi tantum atque Athenarum (quæ sapientie magistra perhibetur) præstes Minerva ingenium & exacuit iudicium.

US. Lib. III. MARTIALIS.

crius, & n̄ tenues finxerunt pectus Athena;
 Ne valeam, si non multo sapit altius istud,
 quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
 & rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
 omnia crudelis lanius per compita portas.
 ludes praterèa, quos nullus noveris, in me
 scribere versiculos, miseras & perdere chartas:
 At si quid nostra tibi bilis inusserit ardor,
 vivet & harebit, totoque legetur in orbe:
 Stigmata nec vafrâ delebit Cinnamus arte.
 Sed misere tui, & rabido nec perditus ore
 humantem nasum vivi tentaveris urfi.
 Et placidus licet, & lambat digitosque, man-
 nusque:
 dolor, & bilis, si justa coegerit ira,
 rursus erit: vacuâ dentes in pelle fatiges.
 Et tacitus quaras, quam possis rodere carnem.
 em comperies ursum vivum & in iras pronum, ubi dabitur occasio, quis potius &
 unde ac imbecillis catule pellem urfi sceno fartam mordicis laceffis, unde tibi mi-
 impendit periculi? * Me vivum senties, cave canis, & quære aliam car-
 nem quam tacitus rodas.

n Subtiles, acuti.
 o Dispercam, si non
 cor pecudis jam pa-
 tridum, quod cum
 iocundis, pedibus,
 jectæ & pulmone
 lanius circumfert,
 per compita venale,
 plos sapiat quam
 tuum.
 p Jam corrupto
 pulmone putrâ &
 scitens.
 q Carmina quæ ne-
 mo legat.
 r At si ego in te
 scripsero carmen.
 s Innotat tibi en
 meis epigrammatis
 infamiam. Metaph.
 à punctis corpori
 injectis, quæ lepius
 Petronius epigram-
 mata dixit.
 t Tonfor.
 v Noli latrasti tuo
 ad iram irritare me

Epigrammata longa. LIII.

Exametris epigramma facis, scio dicere Tuc-
 cam:
 a Tucca, solet fieri; denique, Tucca, licet.
 b tamen hoc longum est; solet hoc quoq; Tuc-
 ca, licetque:
 Si breviora probas, disticha sola legas.
 Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
 Sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi.

a Respondet Poëta.
 b Ex pacto inter
 nos ita dispartia-
 mus munia: ut mi-
 hi liceat longa epi-
 gram. scribere, tibi
 transire.

Sanitas, Vita. LIV.

Exagesima, Martiane, messis
 Acta est, & puto, jam secunda, Cotta;
 se tadia lectuli calentis
 pertum meminit die vel uno:

a LXII. annos na-
 tus est Cotta, neq;
 unquam lecto eum
 affixit unius dieculi
 febris ardens.

At

EPIGRAMM. DELECTUS

^b Et à melioris vi-
re statu subducatur
quantum temporis
sit impensum ani-
mi vel corporis
morbis, facile appa-
rebit nos diu fuisse.
parum vixisse.
^c Imo. Valere est
Philosophari, inquit
Seneca. Sine hoc a-
ger est animus, &c.
Epist. 15.

*At nostri bene computantur anni,
Et, quantum tetrica tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vitâ meliore separentur :
Infantes sumus, & senes videmur.
Ætatem Priamique Nestorisque
Longam qui putat esse, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
Non est vivere, sed valere, vita.*

Deus surreptus. LV.

Egregium sane cu-
stodem; de quo
exclamare libet,
sed quis custodiet ip-
sum Custodem? ut
Juvenal. Sat. 6.
N. 348 Statuis au-
tam aureis & ar-
genteis addebantur
custodes: lignæ &
lapideæ incussoditæ erant, lepidè itaque cum Apollinis statuâ, quam surrepturus e-
jocatur Eurychidas. Anthol. l. 2. c. 25.

*FVR nota nimium rapacitatis
Compile Calix volebat hortum :
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacuâ manu redire ;
Ipsam surripuit Calix Priapum.*

Senex edentulus. LVI.

^a De more & ordi-
ne Rom. discum-
bendi in lectis ad
mensam.
^b Sulcis unguento
ductis & pietis in
calvâ tripili,
seu trifidi, res scil. vel paucos admodum habenti capillos; Semitactus aut
subtergès, tangere quippè oleo, est ungere.
lentisco. Lentiscus genus arboris purgantibus dentibus idoneum.
appareat edentulus.

*Medio recumbit imus ille qui lecto.
Calvam ^b trifilem semitactus unguento,
Foditque tonsis ora laxa lentiscis ;
Mentitur, Esculane : non habet dentes.*

Epitaphium Fusci. LVII.

^a Imp Domitiani
præfectus prætori.
^b Prætorianæ co-
hortis, quæ in urbe
seu ad muros urbis erat, præfectus. Vel, legatus Domitiani, qui ipse in urbe præ-
ter auspicia & imperia residens, bella gerit per duces, c Cui Domitian, co-
miserat belli Dacici summam. Suet. Dom. c. 6. Tacit. 2. & 3. l. hist.

*Ille ^a sacri lateris custos, ^b Martisque togatus
Credita cui summi castra fuere ducis,*

io situs est. ^d Eufcus: ^e licet hoc, fortuna, fateri;
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
Grande jugum domica Dacus cervico recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

us, Dacus postea victis a Juliano.

f Victi jam Daci retulerunt inferias umbræ
fici, cui quasi victrici sacratur rumulus eum agello de luco in ipsa Dacia recepta
deditionem.

d In Dacia bello op-
pulus interit. Eu-
trop. l. 7. Juvenal.
Sat 4 v. 111.

e Esti ipse victus ce-
ciderit, jam tamen
securus est rumulus

Bibendo cæcus. LVIII.

Otor nobilis, Aule, lumine uno
Luscus Phryx erat, alteroque lippus.
Huic Heras medicus, bibas caveto
vinum: si biberis nihil videbis.
videns Phryx, ^a oculo, valebis inquit.
disceri sibi protinus deunces,
sed crebros jubet: exitum requiris?
vinum Phryx, ^b oculus bibit venenum.

a Ita Gallus quidam
luscus, exussio sibi
in ludo gladiato-
rio punctum bati-
enti unico oculo,
exclamavit, adieu
mon ail, et bonne
nuict messieurs. An-
glicè, Farewel Eye.
good night Gentle-
men.

b Extinctus enim
est bibendo oculus.

Felix gaudeat. LIX.

Tristis es, & felix; sciat hoc fortuna caveto:
^a Ingratum dicet te, Lupe, si scieris.

a Nec usu, nec vol-
tu, nec animo lato
munera ejus agnos-
centem: unde ira-

ta levis Dea instar Scyriæ capræ rem tibi disturbabit.

Ad Cæsarem de rosis hybernis. LX.

UT nova dona tibi, Caesar, Nilotica tellus
Miserat hybernas ^b ambitiosa rosas:
Navita derisit Pharios Memphisiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tue.

a Ubi tibi allata
sunt ex Ægypto
rosæ hybernae.

b Ex hybernis rosis
laudem captans.

c Ipsa nauta seu
mercator Ægyp-

us visus est contemnere Ægyptios hortos præ nostris: in quibus magnam rosarum
hybernarum copiam invenit.

Tantus

^a De floribus: *Men-
tanym.*

^e Tanta erat rosa-
rum copia, quarum
ferax Pæstum.

^f Coronis & sertis
textis è rosis: vide
quæ Senec. Aga-
mem. v. 357.

^g Urbis vicus omnis
h: Habe tibi rosas,
mitte nobis fru-
mentum.

Tantus veris honos, & odora gratia ^a Flora,

^e Tantaque Pæstani gloria ruris erat.

*Sic quacunque vagus, gressumque, oculosque
rebat,*

^f Textilibus sertis & omne rubebat & iter.

At tu Romana iussus jam cedere bruma,

^h Mitte tuas messes; accipe, Nile, rosas.

Vestem ingeniosè petit. LXI.

^a Tanquam empti-
us quis servum,
aut gladiatorem:
mancipia autem
venassa empturi di-
ligentèr inspicie-
bant, devesiebant
etiam & contraecta-
bant.

^b Epigrammata
lasciva & jocosa.

^c Lectionem hanc,
loco motam, sed
opr. MSS. auctori-
tate vindicatam,

recipiunt, aut certè
agnoscunt tres Ba-
tavi clarissima

Martialis lumina.

Had. Junius J.
Gruterus, Petr. Scriverius; & ferunt aliquanto clementiùs quàm magnus ille En-

nius & patriotæ alii: exponunt scilicet gratulari sibi poetam, quod legatur ab om-
nibus Romæ, præterquam à Batavis; qui armis & duriori vitæ assueti, corporis
gustû custodes, non ita curabant jocos istos. Prætereunt quippè (juxta Venuſium
Poëtam) poemata Rhamnes, neque sapit Centurionum genti nequior iste sal. Nam
quod in vulg. legitur *severam*, è glossâ videtur huc transmigrâsse. ^d Ego Poë-
tam, & ut spero, non humillimi spiritus, &c. Quare ergo, inquit, tam malè
tutus es? Propter hoc ipsum, amor ingenii neminem unquam divitem fecit. Petronius
e Ne sapiùs cogar me malum fateri Poëtam.

*Q*uidam me modò, Ruse, diligentèr
Inspectum, velut emptor aut lanista,

Cum vultu digitoque subnotâſſet;

Tune es, tune, ait, ille Martialis,

Cujus & nequitias, jocosque novit

Aurem qui modò non habet ^c Batavam?

Subrifi modicè: levique nutu

Me, quem dixerat esse, non negavi.

^a Cur, ergò, inquit, habes malas lacernas?

Respondi, quia sum malus Poëta.

^e Hoc ne sapiùs accidat Poëta,

Mittas, Ruse, mihi bonas lacernas.

Vinum venenum. LXII.

^a Sculptoris nobilis.

^b Pulchrè convenit
serpenti expressio in
poculo cum vino

Vaticano, quòd
omnium pessimum est, & sævum toxicum.

*C*oelatus tibi cùm sit, Ammiano,
Serpens in paterâ ^a Myronis arte;

Vaticana bibis? bibis venenum.

In adventum Domitiani. LXIII.

I desiderium, Caesar, populique patrumque
 Respicias, & Latiae gaudia vera ^a toga :
 edde ^b deum votis poscentibus ; ^c invidet hosti
 Roma suo, ^d veniat laurea multa licet.
 terrarum dominum propius videt ^e ille, tuoque
 Terretur vultu barbarus, & ^f fruitur.
 ed jam, latitiae quò sit fiducia major,
 Sarmatica laurus nuncius ipse veni.

a Gentis togatae,
 Romanæ.
 b Te ô Domit,
 c Quod tuâ fruitur
 præsentia.
 d Esi magnam re-
 feres victoriam lau-
 reatis literis signi-
 ficatam, lauream
 simul de Sarmatis
 Domitianus intulit
 Jovi Capitolino.
 e Hostis.

f Vultu hostis & victoris.

g Vultu specioso & augusto Dei,

CLAUDIANI.

De Sene Veronensi qui suburbium
 nunquam egressus est. LXIV.

Elix, qui patriis avum transegit in agris,
 Ipsa domus puerum, quem videt ipsa senem.
 qui baculo nitens in quâ reptavit arenâ
 Unius numerat secula longa casa.
 lum non vario traxit fortuna tumultu,
 Nec bibit ignotas mobilis hospes aquas.
 non freta mercator tremuit, non classica milos :
 Non rauci lites pertulit ille fori.
 docilis rerum, vicine nescius urbis
 Adspectu fruitur liberiore Poli :
 rugibus alternis, non Consule computat annum.
 Autumnum pomis, ver sibi flore notat :
 lem condit ager soles, idemque reducit,
 Metiturque suo rusticus orbe diem.
 gentem meminit parvo qui germine quercum,
 Equævumque videt consenuisse nemus.
 roxima cui nigris Verona ^a remotior Indis,
^b Benacumque putat ^c littora rubra lacum.

a Cui Verona.
 propinqua licet.
 quam nunquam
 intravit. est remo-
 b Lacus Verona ad-

quàm India aliis qui multum & longè peregrinantur.

c Mare Rubrum, seu Erythræum ; littora pro mari.

Sed

EPIGRAMM. DELECTUS

*Sed tamen indomita vires, firmisque lacertis,
 Aetas robustum tertia cernit annum.
 Erret, & extremos alter scrutetur Iberos;
 Plus habet hic vita; plus habet ille via.*

Solers nummorum aucupium. LXV

*Inopie suae uni-
 cum remedium di-
 cit esse venditio-
 nem munerum sibi
 à Regulo misso-
 rum, quæ nōrat
 dominum non redempturum, donaturum potiùs pretium ipsorum.*

*ÆRA domi non sunt: superest hoc, Reg-
 tantum,
 Ut tua vendamus munera: numquid emu-*

De fragmento Argûs. LXVI.

*a Quod Romæ ex-
 stabat tempore
 Martialis, ut vide-
 tur.
 b Non priùs tenta-
 ti mortalibus; nul-
 laque mortales præ-
 ter sua litora nō-
 rant Argonautas d
 primùm tentasse
 mare volunt poëtæ.
 e Duæ Insulæ in
 Ponti Euxini ostio, quæ & Symplegades, quæ transire Argonautæ non
 periculo. d Fluctus, scopulas, Syrtes prætervectam & superantem vicit
 ætas. e Fragmentum hoc religione & antiquitatis veneratione vel ipsam
 gram vel alias quavis naves superat.*

*Fragmentum, quod vile putas & inutile
 num,
 Hæc fuit b ignoti prima carina maris.
 Quam nec c Cyanea quondam potuere ruina
 Frangere, nec Scythici tristior ira fressi;
 Secula vixerunt: sed quamvis cesserit annus
 e Sanctior est salvâ parva tabella rate.*

Levia leviter cura. LXVII.

*a Qui vel in nugis,
 qualia sunt mea
 carmina primoge-
 nitas probas ab ip-
 so autore exaratas
 vel emendatas.*

*Cogis me calamo, manuque nostrâ
 Emendare meos, Pudens, libellos.
 O quam me nimium probas, amasque,
 Qui vis archetypas habere nugas?*

Lib. III. MARTIALIS.

Lentè loquens. LXVIII.

I OC agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè, a Synechdoche
 Horis, Cinna, a decem, dicere verba novem? finite.
 d modo clepsydras ingenti voce petisti b Petisti, erade.
 Quatuor; b o quantum, Cinna, tacere potes! tantum spatii, quò
 res. taceres, non dice-
 res.

De natali Lucani. LXIX.

EC est illa dies, a qua magni conscia a par- a Lucani nobilis
 tis, postea.
 Lucanum populis & tibi, b Polla, dedit. b Polla Argentaria
 u Nero crudelis, c nullaque invisior umbrâ: uxor Lucani.
 Debuit hoc saltem d non licuisse tibi. c Nullius eade in-
 visior quam Luca-
 ni: sic de Cicerone
 supra.
 d Respexit id quòd
 a se occisis dixit Nero. Nescisse habentis Caesarem quantum Imperatori liceret,

Ad Pollam uxorem Lucani Poëtæ. LXX.

Hæbe veni; sed quantus eras cum bella ca- a Ad sacra hæc,
 nentis quibus celebramus
 natalem Lucani.
 Ipse nares Latia plestra secunda lyra. cui tu ipse dedisti
 id tantâ pro luce precer? tu, Polla, maritum secundam carminis
 Sape colas, & se sentiat ipse coli. epici a Virgilio
 gloriam.
 b Diu vivas, ut
 quotannis colas
 hunc mariti tui natalem.

Liber inæqualis. LXXI.

Astat inaequalem Matho me fecisse libellum: a Obicit Matho
 Si verum est, laudat carmina nostra Matho. me scripsisse lib.
 Inæqualem, cui, vel
 Equales scribit libros c Calvinus & c Umber: me fatente, & bo-
 na infunt & mala:
 Equalis liber est, a Creiice, qui malus est. habet præterea inæ-
 qualis liber laudem
 um varietate. b Totos males, quibus nihil admiscetur boni: nullus autem
 totus bonus est, c Poëta malus. d Alii leg. Criticè.

Versus

Versus malè dulces & insipidi.
LXXII.

a Cerussa expolita.

b Ingenii, argutie, urbanitatis.

c Amarulentum, acerbitatis.

d Ut acida irritant stomachum; ita acriter dicta invitant lectorem.

e Qualem ori gratiam addunt, rugæ illæ inter ridendum contractæ: tale epigrammati decus addunt, quæ risum movent.

Vel: Ut minus grata est facies cui ridenti deest deus Gelasius: epigrammati perit venustas, si absit mordacitas. seu musca poma dato, & propter dulcedinem insipidas ficus, q. d. Insulsis plerumque epigrammata dulcia, & nec ingenio nec acerbitate condita: mihi placeat epigramma, falsum, acre, mordax & piperatum.

Dulcia cum tantum scribas epigrammata se per,

Et ^a cerussatâ candidiora cute:

Nullaque mica ^b salis, nec amari ^c fellis in

Gutta sit, o demens, vis tamen illa legi

^d Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus acule

^e Nec grata est facies, cui Gelasius abest

^f Infanti melimela dato, satuasque mariscas

Nam mihi, & qua novis pungere, Chia sa

^g Ficus Chia quæ sale

^h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

ⁱ Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

^m Minoris

De Apro ad se misso. LXXIII

a Glande paste in agro Tuscano.

b Saginâ & pinguedine a glande.

c Magnitudine proximè apro illi quem irata Diana in Ætolorum agros immisit. lib. spect. 15.

d Venabulo.

e Al. A quo occisum & poëtae misum arguit supremum distichon.

f Opima; cui vel invideri possit, ut

post majori quam mea ferat conditio.

Al. madido tetro nidore penatis.

h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

i Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

teriori mellorique garo, quod admisso falerno dicebatur cenogorum.

condiendo conturbabuntur rationes meæ, & decoquentur opes.

g. Qui juxta focum, vel ædes, M

h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

i Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

m Minoris

g. Qui juxta focum, vel ædes, M

h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

i Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

m Minoris

Tusca glandis aper populator, & ^b ilice m

Fam piger, ^c Ætola fama secunda st

Quem meus intravit splendenti ^d cuspide ^e Dex

Præda jates nostris & invidiosa focis.

Pinguescant madidi leto nidore ^g Penates,

Flagret & exciso festa culina ^h juba.

ⁱ Sed coquus ingentem piperis consumet acervu

Addet & ^k arcana mista falerna garo.

Ad dominum redeas; noster te non capit

^l Conturbator aper; ^m vilius esurio,

^g Qui juxta focum, vel ædes, M

^h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

ⁱ Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

^m Minoris

^g Qui juxta focum, vel ædes, M

^h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

ⁱ Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

^m Minoris

^g Qui juxta focum, vel ædes, M

^h Sylvæ Hyperbolicæ: Vel ignis Sy

ⁱ Sed impensa condiendi superabit facultates meas: facili

^m Minoris

Fing

damnatu

tatus es

li te com

Fingens podagram. LXXIV.

Is cursus varios, vagumque mand
Et fastus, & ave^b potentiorum,
m perferre patique jam negaret;
pit fingere Calius podagram.
am dum vult nimis approbare veram,
sanas linit obligatque plantas,
editque gradu laborioso;
Quantum cura potest, & ars doloris?
e:it fingere Calius podagram.

a Officiosas clientis
discursationes in
salutandis patronis
superbis.
b Divitum.

c Ironice.
d Veram enim
habet podagram.

Modestè de se. LXXV.

Uneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
os tenues in utroque sumus, c vinciq; parati:
nde sopor nobis, & placet alta quies.
n mala cur igitur dederim tibi carmina
queris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

a Cum æquè nobi-
lis sis poeta, ac
munificus dives.
b Ego.
c Opibus & carmi-
nibus.
d Ut Phæacum illi
regi, cui suppete-
bant poma nobilif-
sima, aliquis fortè
muneri obtulit mi-
nùs nobilis: ita
ego tibi mala mea carmina.

Aut da, aut nega LXXVI.

imum est, ut praestes, si quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde sequens, ut cirò, Cinna, neges.
go praestantem, non odi, Cinna, negantem:
ed tu nec praestas, nec cirò, Cinna, negas.

amicus verus & fortis. LXXVII.

Aximus ille tuus, Ovidi, Casonius hic est,
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
damnatum in conjuratione Pisonianà (Tacit. 15 Annal.) Tu, Ovidi, in exilium
ratus es per mare Siculum in Siciliam vel Africam cui modò præsuerat: pro-
li te comitem negabas, exuli offerebas.

a Hæc est effigies
in cerâ ad vivum
expressa Max. Cæ-
sonii: quem à Ne-

Hunc

b Iniquum fuisse
Neronis iudicium
arguebas, sponte
exulem ejus securus.
c Si vitale fuerit
hoc carmen meum,
scient inde præsentes
& posterì, Ovidium
id præstitisse
Cæsonio, quod
Cæsonius prius An-
næo Senecæ à
Claudio in Corsi-
cam relegato.

Hunc Nero damnavit: ^b sed tu damnare N
^{romam}
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Equora per Scylla magnus comes exulis istis:
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hoc præsens, venturaque turba; fuisse
Illi te, Seneca quod fuit ille suo.

De eodem. LXXVIII.

a Eiusdem argu-
menti cum præce-
denti epigram.
b Carus, Serenus
Cæsonius Maximus,
ut epigr. præce-
denti, & Senecæ
epist. 87. Senecæ
amicissimi erant:
c Ad quem toties
scripsit Seneca.
d Neronis
e Orestis, non qui-
dem à matre in ex-
ilium missus, sed ab
Electra sorore sub-
ducto, & à pæda-
gogo in Phocidem
sublato: unde re-
versus matris cæde, patris sui necem ultus, rursùm exulavit. Electra Eurip. &
phoclis. f Crudelissimi tyranni, & cujus in manu erat te repetisse, quod C
tæmnestra non potuit!

* **F** Acundi Seneca potens amicus,
^b Caro proximus, aut prior ^b Sereno,
Hic est Maximus ille, ^c quem frequentè
Felix litera paginâ salutat.
Hunc tu per Siculas secutus undas,
O nullis, Ovidi, tacende linguis,
Sprevisti ^a domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes ^c exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæstisti comes exuli ^f Neronis.

Morbo liberatus. LXXIX.

a Sic Plinius Sec.
90. epist. 4. lib.
altissimâ istâ erudi-
tione tua dignissimâ
quest. 8c. Al. ce-
leberrime summe
Virorum
b Cujus sincera oratio & antiquitatem sapiens exprimit gravitatem & mores veterum
illorum Roman.
vita restituerint?

D Octorum Licini celeberrime ^a Sura virorum,
^b Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
Redderis, heu! quanto factorum munere nobis
Gustatâ Lethes penè remissus aquâ?

perdiderant jam vota metum, securaque a Tanquam in cer-
rabant flebant ra morte deposue-
ramus spem & cum

Tristia cum lacrymis, jamque peractus eras.

Non tulit invidiam taciti regnator Avernii,

Et raptas fatis reddidit ipse colos.

igitur quantas hominum mors falsa que-
relas

Moverit: i & frueris posteritate tua.

Sive velut raptis, fugitivaque gaudia carpe:

Perdiderit nullum, vita rebus (a diem)

votis metum cu-
ramque pro te qui
jam

e Pro mortuo
deploratus, eras, &
conclamatus.

Vidit sentitque
Pluto se non fore
ferendo invidiam
& querelas. homi-
num te lugentium
ipsiusque rapacita-
tem detestantium
itaque.

tripuit parvis colos fufosque, & te vitæ restituit.

h Te faucibus suis erepto

epa, Vel quam nos veram putabamus, teque verè mortuum.

i Et quasi re-

ivus sentis quàm charus fueris nobis, tanquam posteris tuis futuris.

k Mortis

ue, quàm evasisti, memor, rape vitæ restituta gaudia tibi superstes.

Laus insignis architecti. LXXX.

stra polumque tuâ cepisti mente, a Ra-
biri,

Parrhasiam mirâ qui struis arte domum.

Phidiaco si digna Jovi dare templa parabit,

Has petat à nostro Pisa Tonante manus.

a Ut Phidias Jovis
Olympici simula-
chum effecturus
dicitur direxisse
mentem suam ad
vultum Jovis ab
Homero expressum
Iliad. 4. Valer.
Max. 1. 3. c. 7.

tu, Rabiri, Domitiano palatium extructurus concepisti mente celestes domos,
bus magistris & exemplaribus uteretur ad hanc fabricam. b Al. pidi. c Ar-
tectus erat nobilis. d Palatinam in monte Palatino, ubi Evander Arcas primus

ficavit, Parrhasia autem urbs Arcadiæ est; unde Evander Virgilio dictus Par-
has. 11 Æneid.

e Si Pisa urbs illa Elidis instituerit ædificare templum dig-
simulachro à Phidiâ fabricato, petat à nostro Deo Domitiano suum architectum
birium.

Epigrammatum Delectus

LIBER QUARTUS.

MARTIALIS.

Ad Jovem. I.

^a Capitolii in colle
prius Saturnio, mox
Tarpeio à Virgine
Tarpeia quæ arcem
Sabiniis prodidit
dicto.

^b Tu meâ & publi-
câ prece rogatus
serva Casarem, ille
me servabit: tu illi
donato, ille mihi
donabit.

TArpeia venerande rector ^a aula,
Quem salvo duce credimus Tonantem,
Cum votis sibi quisque te fatiget,

Et postcat dare, qua dei potestas:

^b Nil pro me mihi, Jupiter, petenti,

Ne succensueris velut superbo.

^b Te pro Casare debeo rogare:

Pro me debeo Casarem rogare.

Ubique habitans. II.

^a In monte Aventi-
no, cujus summi-
tas habet templum
Dianæ.

^b Suntque tibi ædes ^c
in vico sub Esqui-
liis, ubi Servius
Tullius jussit patri-
cios habitare.

^c Ex domo tuâ in Esquiliis ab alterâ parte vides ædem Vestæ & Capitolium
vum. Ex ædibus tuis in Aventino prospicis templum Cybeles & Capitolium vetus.

Esquiliis domus est, domus est tibi ^a collis
Diana,

^b Et tua Patricius culmina vicus habet:

Hinc vidua Cybeles, illinc sacraria Vesta;

Indè novum, veterem prospicis inde Jovem.

ubi conveniam: dic, quâ te parte requi-
ram.

quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam
habitat.

^a Nusquam est, qui
ubique est. Senec. 2.
Epist.

In Scurram. III.

Quid^a te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
cum, quoties ita incidisti,
ari juvat, & juvat lavari:
to nimium tibi placere.
stas^b, Philomuse, non amaris.

^a Comitem habere
certatim cupiunt.

^b Pro scurrâ & mo-
rione habetis; non
pro amico.

Quis liber bonus. IV.

iginta toto^a mala sunt epigrammata libro: ^a Modeste & per
Si totidem bona sunt, Lause, liber bonus est. ^b excusat, quasi ex
grammatis compactum. Tamen æquus Judex compenset vitis bona.
malis & bonis epi-

Tonsor lentus. V.

rapelus tonsor dum circuit ora Luperi,
expungitque^a genas; ^b altera barba subit.
pendit moram, ut vel radenti altera increseat barba.

^a Al. Expungitque.
^b Tardus tonsor
seu circumspectus
tantam operi im-

Poëta pictor sui. VI.

^a mea Cacilio formatur imago Secundo,
pirat^b & argutâ picta tabella manu:

^a Dum Cæcilius
Secundus (Plinius,
ut credo, Junior:
namque is Bithy-
niam & Pontum
^b Ad vivum

Provincias) sibi effigi curat meam imaginem. Quod discessuri amici
facilitabant ad memoriam absentium revocandam.

c Insulam ad Istri
odium.

d Placidis & quasi
magnantibus aquis,
vel gela & frigore
concretum: alii

leg. jacentem.

e Supra. num 1.

f Epigrammata

Cæcilio grata, &

quæ ingenii mei imaginem certiozem expresserint & diuturniorem retinuerint,
tabula quævis ab artifice peritissimo efficta.

Il liber ad Getisam^c Pœncen, Istrumq; ^d tacens

^e Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet

Parva dabit caro, sed dulcia dona, sodalis

^f Certior in nostro carmine vulnus erit.

Casibus hic nullis, nullis delebilis annis

Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Pauca scribere facile est. VII

a Pauca.

b Desideratur enim
ad librum perficien-
dum varietas, acu-
men, & largus in-
genii fons.

QUOD non insulse scribis tetraſticha^a quæ
Disticha quod belle pauca, Sabelle, ju-
Laudo, nec admiror, facile est epigrammata
Scribere; ^b sed libram scribere difficile

Nil sponde, aut præsta. VI

Siquid opus fuerit, scis me non esse rogatum

Bis nobis dicis, Baccara, terque die.

a Exigit à me fce. a
nus creditor.

Appellat rigida tristis me voce Secundus

Audis, sed nescis, Baccara, quid sit

Pensio, te coram petitur clareque, palam

Audis, sed nescis, Baccara, quid sit

Esse queror gelidasque mihi tritasque lacrimas

Audis, sed nescis, Baccara, quid sit

Hoc opus est, subito fas ut fidere mutus,

Dicere ne possis, Baccara, quid sit opus

In emacem. IX.

Cum ultra facultates omnia vis habere laura ac nitida, multaque emis, adigens tandem, urgente inopia, ad omnia vendenda.

QUONIAM, Castor, emis: sic fiet, ut
vendas.

Laudat libellos suos. X.

Quinque satires fuerant, vel sex, septemque
libelli,

nimum: quid adhuc ludere Musa juvat?
audor, & finis; jam plus nihil addere nobis
ama potest: teritur noster ubique liber.

cum rupta sita Messala saxa jacebunt,
itaque cum Licini marmora pulvis erunt:
tamen ora legent, & secum plurimus hospes
ad patrias sedes carmina nostra feret.

eram, cum sic respondit nona sororum,
mi coram, & unguento sordida vestis erat:
potes dulces, ingratis, relinquere nugas?
sic mihi, quid melius desidiosus ages?

juvat ad tragicos & foccum transferre co-
thurnos?

spera vel paribus bella tonare modis?
legat ut tumidus rancore te voce magister,

Oderit & grandis virgo bonusque puer?
hant ista graves nimium, nimiumque severi,

Quos media miseros nocte lucerna videt.
tu Romano lepidos & sale tinge libellos:

Agnoscat mores vita legatque suos.
agusta cantare licet videaris avena;

um tua multorum vincat avena tubas.

h Teque quem in ludo explicabunt Grammatici, oderint puellas
atem ferme vitiores puerique, licet integri, casti tamen: edunt. i. e.
vel propter poenas irrogatas, excutuntur; quod nonnunquam a discipulis,
loribus praesertim, fit. i Quos elucubrationes reddunt miseros.
cio acumine. i Vita communis hominum huc legat, &c. in Tenai
ne, sive versum sive argumentum respicias.

a Aque ubi invl-
dicta vetustas in
pulverem verterit
marmoreas aedes
vel potius sepul-
chra. ---

b M. Val. Corvini
Messala oratoris
clariss. & ---

c Licinii ditissimi
liberti Cae. An-
gusti.

d Una e novem
massis non tamen
infima, Thalia con-
vivis ap a: uncta
itaque pro more a
balneis & ante con-
vivis.

* Epigrammata.

e Versum humilem
& levem instar co-
micorum, quorum
proprie est foccus.

f Versibus heroicis.

g Melior lectio pra-
legat: ut in scholis
praegunt & expo-
nunt magistri Ho-
merum, Virgilium,

& alios auctores e-

Vir caput uxoris. XI.

Uxorem quare laepletem ducere nolim
Quaritis? a uxori nubere nolo mea.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter b fuerint facmina virque par
 a Nolo subici uxori quæ propriè viro nubere dicitur: nolo dote libertatem vendere.
 γυνή a διαπλεγμένη
 δ αὐτῆς. Anaxandrides apud Stobæum. Vide lepidissimum Callimachi Epigram.
 de Pittaco: Antholog. lib. 3. c. 33. b MSS. sunt.

Morio. XII.

Morio dictus erat: a viginti millibus em
Redde mihi nummos, Gargiliane: b
 a Fatui isti & moriones in pretio & deliciis erant apud divites ad hilaritatem: vel, ut hodie apud nostros fatues divites, ut sit in ædibus aliquis dominus saltior.
 b Plurimum scilicet, id est, plus quam fatuum & morionem vellem.

Amantior arborum quam amicorum
XIII.

Pallida a ne b Cilicum timeant pomaria
mam,
Mordeat c tenerum fortior aura nemus
Hybernis objecta Notis d specularia pyros
Admittunt soles, e sine face diem.
At mihi cella datur, non tota clausa fenestra
In qua f nec Boreas ipse manere velit
Sic g habitare jubes veterem crudelis amicum
Arboris ergo tua tutior hospes ero.
 a Ab injuriâ ventorum & frigoris.
 b Referas Cilicum ad arbores potius & Ciliciâ translatus quam ad brumam.
 c Scirpium teneriorum succrescentem sylvam.
 d Lapidem pellucidum in tenuis crustas sit.
 e, quibus Romani in fenestris utebantur ut nos vitro.
 Seneca epist. 19. & lib. de Provid. divinâ. c. 4. Plin. l. 15. c. 16. Columell. l. 11. c. 3. Pandurum.
 f Non ipse horrens Septentrionis incola Boreas.
 g In hoc versu quodque verbum est emphaticum.

Rex suos nôrit. XIV.

UM nova ^a Pannonici ^{*} numeratur gloria ^a Sarmatici.
belli, ^b Narratur.

Omnis & ad reducem dum litat ara ^b Jovem; ^c Et à Domitiano

Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus, datum plebi pau-

Et ^c ditant Latias tertia dona tribus; perique populo

quoque secretos memorabit Roma triumphos; propter relatum à

Nec ^d minor ista tua laurea pacis erit; bello Sarmatico

ad tibi de sanctâ credis pietate tuorum. lauream tertiam;

Principis est virtus maxima, nôsse suos. bis enim ante de

justum agere triumphum. lauream tantum Jovi Capitolino maluit inferre. Catts & Dacis tri-

nevolos animos & amorem subditorum suorum erga se propter bene merita ag- umphaverat.

ere.

d Quod cum licu-

Actor malæ causæ. XV.

I, Sexte, tuam, pactus duo millia, causam,

Misisti nummos quot mihi mille: quid est?

trâsti ^a nihil, inquis, & à te prodita causa

est:

tanto ^b plus debes, Sexte, quod erubui.

a Dicis me malè
egisse & causam
prodidisse.

b In solatium de-
decoris mei & ja-
cturæ famæ quàm
ex causâ tuâ susti-
nui.

Fautor alienæ famæ. XVI.

C tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,

Ut mecum possis vel ^a prior ipse legi:

tibi tantus inest veteris respectus amici,

arior ut mea sit quàm tua fama tibi.

Marone Calabri tentavit carmina Flacci,

indaricos posset cum superare modos:

^{*} Bonæ hæc
fide? an ironice?
videtur sanè & ex
animo, propter ex-
emplum Virgilij.

a Majori laude
quàm ego.

b Hæc modestiâ &
amicitiâ inductus
Virgilius cessit ho-
ratio lyrici carmi-

ndem, & Varro tragœdiæ gloriam, cum illum Pindaricæ lyre modis, hunc
clei cothurni sublimitate vicisse potuit. Varium siquidem ut epicum & Mæo-
tis æmulum canit. Horat. ode 6. l. 1. ita Varii tragœdiam Thyesten cuilibet
orum comparat Quintilianus lib. 10. c. 1.

Censu se aliis
haberi inferiores
ferunt non pauci:
sed nemo ferè est
qui se altero minus
ingeniosum fateri
velit.

Et Vario cessit Romani laude costurni,
Cum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens domus
amicus:

Qui velis ingenio cedere, rarus erit.

Diffimulator. XVII.

Gloria hic verè
pauper, quasi diffi-
mularet opes, osten-
dabat pannos, &
paupertatem usque

Pauper videri Cinna vult; & est
per.

jactabat, ut stulti & ebrii simulare volunt non ratò Aulæ
& ebrietatem, cum nil opus sit simulatione.

Poëta Polygraphus. XVIII.

a Qui quocunque
die ducentos præ-
cipitas versus, vi-
tiosos scilicet &
doctos qui tibi lutulentè fluenti à buccâ excidunt.

CUM facias versus nullâ non luce ducen-
tibus, nihil recitas: a non sapius atque b

illos versus, unde tibi plus esset dedecoris quàm laudis.

b Qui non recte

Adulatoria. XIX.

a Veneris stella,
quæ Solis orientis
prænuincia Lucifer
dicitur, solem oc-
cidentem subse-
quens, Vesperus.
b Desiderium Cæsa-
ris expectati & cum
die urbem ingres-
suri.

Phosphore, a redde diem; quid b gaudia no-
moraris?

c Ut diem properes.
d Cur tardè oeris
ac si veheris
plaustro, quod in se-
qui videtur Arcto-
phylax, signum rari-
um quia polo vi-
cinum?

Cæsare venturo, Phosphore, redde diem
Roma c rogat: d placidi numquid te pigra B

e Stellâ, luce.
f Sumas licet Cæ-
sar equum illi à

Plaustra vehunt, lento quid nimis e igne v

Mercurio donatum, & jam astris additum.

f Leda poteras adducere Cyllaron astro:
Ipse suo cedit nunc tibi Castor equo.

h Jam solis equi cursum gestiunt.

Quid g cupidum Titana tenes? h jam Xan-
tho & Æthon

tur luna desiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem

Fræna volunt: vigilat i Memnonis alma
rens.

k Tarda tamen nitida non cedunt sidera lū
Et cupit Ausonium Luna videre ducem.

g Exoriri cupientem sol

i Aurora.

k Stant stellæ, nec

in, Caesar, vel nocte veni: ¹ *stent astra li-*
cebit,
 Non deerit populo, te veniente, dies.

¹ Ipse Caesar sibi sol
 erit, gloriæque suæ
 fulgore lustrabit
 cœlum, vel ma-
 nente noctis facie.

Cocus cæsus. XX.

se tibi videor sexus, nimirumque gulosus,
Qui propter cœnam, Rustice, cado cocum?
Levis ista tibi flagrorum causa videtur,
Ex quâ vis causâ vapulet ergo cocus?

An quæso iniquum
 est, si quis pendat
 pœnas ejus quod
 deliquerit in suis
 artibus? tum sane ini-
 quus esse videretur si
 delictum alieni ar-
 tificii in illo puniret.

Quis cultus Dei. XXI.

quid fortè petam timido, gracilique libello,
Improba a non fuerit si mea charta, dato.
si non dederis, Caesar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura, precesque Jovem.
si fingit sacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: b qui rogat, ille facit.

a Impudenter pe-
 tax.
 b Qui supplicat.
 qui rogat, ille nu-
 men inesse rogato
 fatetur: ita ego te
 Deum facio dum
 rogo.
 Adulatoris & para-
 sitici.

Dona suspecta. XXII.

Unera qui tibi dat locupletis, Gaius, senique;
*Si sapias, & sentias, hic tibi ait, ^a *non accipere.**

* Ut in bona tua
 succedat hæredipe-
 ta ille.

De Distichis. XXIII.

Disticha qui scribit, puto, vult brevitate pla-
cere.

Quid prodest brevitatis, dic mihi, si liber est?

amina negant. Et tamen liber è distichis æquè liber est, ac si ex longioribus
 ram. compingeretur.

Habet quidem epi-
 grammata laudem
 suam à brevitate, &
 sunt qui distichon
 vel tetrastichon ex-
 cedere oportere e-

De falso Scævola veri æmulo. XXI

a Quod apud pri-
mos Romanos ad-
mirandæ erat &
celebrandæ fortitu-
dinis opus, nos
jam per lufum fi-
eri videmus.

b In laudem suam
& quasi volupta-
tem vertat.

c Eleganter & Em-
phaticè. Ipse per
otium quasi ille-
sus & à manu suâ
alienus spectavit
dextram suam exuri.

d Metaphora elegans:
quasi vivam dextram rogo inferret.
fecerat hoc Scævola.
f Namque amovendus erat ficticius hic Scævola ab
jussu Imperatoris; ut ille verus, regis. g Victos & fortitudini cedentes. h
querimus quam scelerum commiserit antè; illum fortem esse virum vel ex hoc
paret.

QUI^a nunc Casarea lusus spectatur arena
Temporibus Bruti gloria summa fuit.

Adspicis, ut teneat flammæ, pœnaque^b fruatur
Fortis & attonito regnet in igne manus.

Ipse^c sui spectator adest, & nobile dextra
Funus^d amat: ^e totis pascitur illa sacris.

Quod^f nisi rapta foret nolenti pœna, parabat
Savior in & lassos ire sinistra focos.

Scire^h piget post tale decus quid feceris antè
Quàm vidi, satis est hanc mihi nôsse manu.

In pessimos conjuges. XXV,

Cùm plurimùm ad
amorem valeat mo-
rum similitudo, vel
inter malos.

CUM sitis similes, paresque vitæ,
Uxor pessima, pessimus maritus;
Miror non benè convenire vobis.

Adulatoria. XXVI.

HÆC, Auguste, sacro qua vertice sidera pul-
Par domus est cælo; sed minor est domus.

Dona dator commendat. XXVII

a Spectacula, epu-
las, munera, con-
giaria, &c. Sueton.
Domit.

b Regum Sarmata-
rum, Dacorum, &c.

c Et qui reipsum
indies virtute & benignitate superas.

Magna licet toties tribuas, majora datur
^a Dona ^b ducum victor, ^c victor & ipse
Diligeris populo non propter pramia, Caesar,
Propter te populus pramia, Caesar, amat.

Ad Priapum. XXVIII.

ON horti neque ^a palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
quo natus es, & potes renasci;
aces, moneo, manus repellas,
sylvam domini focis reserves.
desecerit hac, & ipse lignum es.

^a Vitis vinea
^b Namque & ligno
es, & nisi sylvam
custodias, deficien-
te in focum ligno
ipse tu comburêris.

Honos alit artes. XXIX.

temporibus nostris atas cum cedit avorum,
Creverit & major cum ^a duce Roma suo:
ijum sacri miraris abesse Maronis,
quemquam tantâ bella sonare tubâ?
^b Mecanates, non deerunt, Flacce, Ma-
rones,
giliumque tibi vel tua rura dabunt.
^c perdiderat misera vicina Cremona,
bat & abductas ^d Tityrus ager oves.
Tusculus eques, paupertatemque malignam
pulit, & celeri jussit abire fugâ.
^e Italiam concepit, & ^f arma virum-
que,
modo vix ^h Culicem flevit ore rudi.
Varios, Marsosque loquar, ditataque va-
tum

^a Imp. Domitiano
^b Qui foveant poë-
tas, quod fecit C.
Cilnius Mecænas.
^c Vide Virgilio v
tam & eclog. 1. &
9. unde hoc hemi-
stich. misera vicina
Cremona.
^d Virgilius sub
personâ Tityri ec-
1.
^e Mecænas regibu
Etruscis oriundus.
^f Historiam Italiæ
& Romani nominis
ducti ab Æneâ.
^g Libros Æneidos.
cujus initium Ar-
ma virumque, sano
&c.
^h Poëmatione de
Culice.
ⁱ Non ero clarissi-
mus epicus; ero
clarus, ut spero, e-
pigrammatogra-
phus.
^k Poëta epigram-
maticus, lib. 2.

mina, magnus erit quos numerare labor?
ero Virgilius, si munera Metanatis
mibi! ⁱ Virgilius non ero, ^k Marsus ero.

In luscum furem. XXX.

icis hunc ^a uno contentum lumine, cujus
ippa sub ^{*} atritâ fronte ^b lacuna patet?

^a Cui unus sufficit
ad furta oculus.
^b Cavea oculi sil-
lans.

* Impudenti, effrictâ fronte.

e Hominem, ut
Græci æquæ,
vel simpliciter, ca-
put unoculum noli
credere inutile aut
innocuum.

d Hæc illi filii pa-
tri sunt similis.

Ilia. 2.

e Cui adhæreant ta-

ta: viscata manus.

f Obſervare. Al.

vitare.

g Qui quàm folici-
tè cuſodiunt.

h Gladiolos in lin-
guæ modum deſi-

mentes.

i Si nihil aliud eſt

quod furetur, puero

ſuo, qui ad pedes cuſtodis depoſitas, ſoleas ſuas furripit, ne deſuetæ man-

dediſcant.

Ne contemne^c caput, nihil eſt furacius illi.

Non fuit^d Antolici tam^e piceata manu.

Hunc^h convivam cautus^f ſervare memo-

Tunc furit, atque oculo luſcus utroque

Pocula & ſolicii perdant^h ligatasque mini-

Et laet in repido plurima mappa ſonu-

Lapſa nec à cubito ſubducere palia moſen-

Et teſtus lanis ſapè duabus abit.

Nec dormitantem vernam fraudare lucer-

Erubuit fallax, ardeat illa licet.

Siⁱ nihil invaſit, puerum tunc arte dolo-

Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

Hortus Hybernus. XXXI.

a Alcibi regis
Phœacum.

b Præferat tuum

hortum illius orto.

c Mordeat, Boreæ

penetrabile frigus

adit. Virgil.

d Vites.

e Lapide ſpeculari

tegitur ab injuriâ

frigoris.

f Multitia è bom-

byce vel ſerico in-

texta, tenuia & pel-

lucida. Senec. be-

neſ. lib. 7. cap. 9.

g Jovenal. Sat. 2.

v. 66. Hujusmodi veſtes vitreæ, nebulæ lineæ, vela ſerica, carbacei venti,

lucida Romanis in uſu erant.

h Ita muneri ſpecularibus horti ipſâ brumâ fructus ferunt, per-

ſi autumno.

QUI a Corcyrai vidit pomaria regis,

Rus^b, Entelle, tua præferat illè dom-

Invida purpureos^c urat ne bruma racem-

Et gelidum^d Bacchi munera frigus ed-

Condita^e perſpicuâ vidit vindemia gem-

Et tegitur felix, nec tamen uva late-

Formoſum lucet ſic per^f Bombycina corp-

Calculus in nitidâ & ſic numeratur ap-

Quid non ingenio voluit natura licere?

Autumnum^h ſterilis ferrè jubetur hy-

Laus veterum. XXXII.

MIraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos pœtas:

a Ut tua mihi poſt Ignosceas petimus, Vacerra: a tanti

fata contingat laus,

non præpero mori. Nan eſt, ut placeam tibi, perire.

Coena cum ignotis. XXXIII.

notos mihi cum vocas trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
raris, quererisque, litigasque:
solus caeno, Fabulle, non libenter.

* Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec sua conditionis est, ut eumque magnus sit illorum numerus.

Aut stent aut crescant munera.
XXXIV.

Quatuor argenti libras mihi a tempore bruma
Misi ante annos, Posthumiane, decem.
ranti plures^b (nam stare, aut crescere debent
munera) venerunt, plusve minusve, dua.
tius et quartus multo inferiora tulerunt,
libra fuit quinto c Septitiana: ^d quid est?
alem e ad scutulam sexto pervenimus anno.
ost hunc e in cotulâ rasa selibra data est.
vius g ligulam misit sextante minorem:
onus h acu levius vix cochleare tulit.
d i mittat nobis decimus jam non habet
annus.

a Saturnalibus in mense Decembri.
b Beneficia subvertit antiquiora, nisi illa posterioribus cumulet. Plinius Sec. epist. 4. l. 3. & Senec. 2. de benef. c. 11. Parum est dedisse, fovenda sunt beneficia. &c.

c Libra octo unciarum cum semuncia: quæ Romanis bello atteritis defluxit ab uncis 12.

d Misi nummos quot mihi? mille: quid est? Ita Scribentius: cum prius esset quidem inopre-

quatuor k ad libras, Posthumiane, redi.
tum compositumque à sciolo librario ex eo quod exaratum invenerat, quid
e Ad vasculum octo unciarum. f Cotyla seu calix politus vel coela-
unciarum datus est. g Vasculum, mensuram quæ quartam partem cyathi
et: aliàs significat spatulam, gladiolum. h Al. acu levius mi cochleare.
invenit quod minus mittat. k Incipe rursus à primo anno, & perage, &
annua munera in circulum.

Dii ridiculi. XXXV.

antum jam superis, Caesar, caeloque a de-
disti,
repetas, et si creditor esse velis;
dis b in aethereo licet auctio fiat Olympo,
ganturque Dei vendere quidquid habent:

a Si tibi rependi velles nec donases.
b Etiam si hæc posita opera sua dii deique venderent.

^c Cedet foro.

^d Qui coelum humeris sustinere fingitur: *vel* coelicolæ, quotquot sustinet Atlas.

^e Nec ipse Jupiter si velit tecum decedere, poterit solvere unciam de assē. O miserum decorem Jovem!

^f Capitolium incendio absumptum resistuisti. & novam eodem in Capitolio excitavisti Jovi custodi. Domit. Sueton. cap. 3. g Coronæ quæræ,

ut & lauræ Capitoline.

ⁱ Cui Chalcedonæ templum erexit. Cassiod. l. 6. c. 11. cui statquam in cultu consecrasti & quinquatria. ^k Illa à te stat; res tuas, rationes & consilia mit; tibi familiare nomen est, imò mater: ubi enim Domitianus audivisset ex Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit se esse filium perpetuæ virginis Palladis.

^l Herculi templum in viâ Appulsiæ & statuam ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim mortalibus Castori & Polluci filius Leda Lacæne. ^m Templum Flaviæ quod coelam vertice tangit.

^c Conturbabis ^d Atlas, ^e & non erit uncia ⁱ decidat tecum quâ pater ipse deum.

^{Pro} ^f Capisolinis quid enim tibi solvere tem

^{Quid} ^{pro} ^B Tarpeia frondis honore potest

^h ^{Quid} ^{pro} ^{culminibus} ^{geminis} ^{matrona} ^{nantis}?

^{Pallada} ^{prætereo}: ^k ^{res} ^{agis} ^{illa} ^{tuas}.

^{Quid} ^{loquar} ^l ^{Alciden}, ^{Phœbumque}, ^{pio} ^{Lacenas}?

^{Addita} ^m ^{quid} ^{Latio} ^{Flavia} ^{templa} ^{polat}

^{Expedes}, [&] ^{sustineas}, ^{Auguste}, ^{necesse} ^{est}:

^{Nam} ^{tibi} ^{quod} ^{solvat} ^{non} ^{habet} ^{arca} ^{Jovis}

Rarus amans veri. XXXVI.

DIC verum mihi, Marce, dic amabò:

Nil est, quod magis audiam libenter:

Sic & cum recitas tuos libellos,

Et causam quoties agis clientis,

Oras, Gallice, me rogasque semper.

Durum est me tibi, quod petis, negare.

Vero verius ergo, quid sit audi:

Verum; Gallice, non libenter audis.

In coenipetam XXXVII.

Parasito instruat necesse est octavi arte ingenia, hoc est Adulatoria: gulosis coenipeta loquatur placentia, ut qui libertatem capibus vendiderit.

COE NES, Canthare, cum foris libenter

Clamas, & maledicis, & minaris?

Deponas animos truces, monemus:

Liber non potes, & gulosus esse.

Amicus cœnæ non amicorum.
XXXVIII.

Hunc, quem cœna tibi, quem mensa paravit
amicum

Errat, inquit Seneca, qui amicum in atrio querit, in convivio probat.

Esse putas fida pectus amicitia?
Aprum amat, & mullos, & sumen, & ostrea,
non te.

Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

De seipso. XXXIX.

Note^a licet nobis sublimi pectore vates,
Cui referet serus pramia digna cinis;
Hoc tibi sub nostrâ^b breve carmen imagine vi-
vat,

^a Utunque sciam quantum carmine valeas, quantoque sublimiorem ipse potuisses imagini nostræ adiecisse inscriptionem; subscribe tamen, si placet, hoc tetrastichon imagini meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Al. Non te celabis.

Quam^c non obscuris jungis, Avite, ^e viris.
Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:
Quem non miraris, sed puto, lector, amas.
Majores majora sonent: mihi parva locuto
Sufficit in vestras sæpè redire manus.

^b Tetrastichon quod

^a Ille ego sum.

^c Clariss. autorum imaginibus in bibliothecâ tuâ.

De templo Flaviæ gentis. XL.

DUM^a Janus hyemes, ^b Domitianus autumnos,
^c Augustus annis commodabit ætates:
Dum ^a grande famuli nomen asseret Rheni
Germanicarum magna lux calendarum:
Tarpeia ^e summi saxa dum patris stabunt:
Dum ^f voce supplex, dumque thure placabit
Matrona dives dulce Julium numen:

^a Quandiu erunt hyemes, quarum medio mensi Janus dedit nomen.

^b Quandiu erit autumnus, cujus mensem Octobrem Domitianus à se appellari voluit Domitiagum.

^c Quandiu erunt ætates, in quibus

mensis Sextilis ab Augusto denominatus est.

^d Dum magna & prima dies Sep-

tembris redit, qui à Domitiano nomen habet Germanici, ob Germanos Rheni fluvii incolæ subactos.

^e Dum stabit capitolium Jovis à Tarpeia olim Sabinis proditum. Dum matronæ Rom. thure & precibus colent Juliam Titi filiam quam Domitianus consecravat relatam in deam.

Manebit

Templum Flavie *Manebit & altum Flavie decus gentis,*
Cum h sole, & astris, cumque luce Romanâ.
no condiram. *Invicta quicquid condidit manus, i cœlum est.*
Suet. *Quamdiù fulge-*
cap. 1. 5. *bunt sol, astra & gloria imperii Rom. locutio Ovidiana. Cum sole & luna semp*
& 17. *gratus erit. i æternum, ut cœlum: ex scholæ Peripateticæ sententiâ.*

Epitaphium Latini. XLI.

a Ege sum dulce de- **D** *Ulcce * decus scena, ludorum fama, b Latina*
ous. *Ille ego sum: plausus, deliciaque tua:*
ex perso- *Qui * spectatorem potui fecisse Catonem,*
na Latini sepulci. *Solvere d qui Curios, Fabriciosque graves.*
quod sit in Epita- *Sed e nihil a nostro sumpsit mea vita theatro,*
phis. *Et f solâ tantum scenicus arte feror?*
b Celebris mimus, *Nec poteram gratus * domino sine moribus esse:*
Domitiano charus. *Interiùs mentes inspicit ille * deus.*
c Intransem, ut ex- *Vos me laurigeri & parastum dicite Phœbi,*
eat tantum. *Roma sui famulum dum sciat esse * Jovis.*
d In risum solvere *f Non animo, non moribus. * Domitius*
gravissimos illos &
continentissimos vi-
ros Curium & Fa-
bricium
e Non contraxit fi-
bi lasciviam & im-
probitatem in the-
atris exptimi solitam.
f Mimi & histriones, *qui poetarum carmina recitabant, appellabantur parastii &*
pollinis. *pollinis.*

In vetulam improbam. XLII.

a Tria secula 300. **S** *Eccla * Nestorea permensa, Philani, senecta,*
annos. ut quidam *Rapta b es ad infernas tam citò Ditis aquas*
volunt: ut alii 90. *Euhaita c nondum numerabas d longè Sibylla*
cum yvâ pari- *Tempora: e major erat mensibus illa tribus.*
endi ac generandi *Heu f qua lingua filet! non illam mille & catasta*
perfectius spatium *Vincebant, nec h qua turba Serapin amat:*
annorum 30 perio- *Nec matutini i cirrata catterva magistri,*
dum conficiat. Cœl. *Nec qua Strymonio de grege ripa sonat.*
Rhod. 1. 19 c 22. *Sit tibi terra levis, mollique regaris arenâ,*
b Quasi immatura, *Ne tua non possint eruere ossa canes.*
ironia.
c Cumana.
d Etatem M: an-
norum ex voto suo
ut tot annos vive-
ret, quor manu
complecteretur arenæ corpora, &c. Ovid. Metam. 1. 14. *e Pingit Hyperbolicè*
poeta defuisse Philanidi tres tantum menses de ætate Sibyllæ. - f Quam vocalis &
Stentorea? *g Servi in catastis, id est pegmatis ligneis venales expositi.*
h Ididis sacerdotibus invento Osiri. *i Pueri cirrati in scholis. Pers. Satyr. 3. v. 29.*
k Gruius imminente tempestate, vel hyeme, magno cum clangore & Thraciâ, cuius
Strymon est fluv. advolantibus.

Effigies

Effigies pueri. XLIII.

HÆC sunt illa mei qua cernitis ora Camoni:

Hac^a pueri facies primaque forma fuit.

Creverat hic vultus bis denis fortior annis:

Gaudebatque suas pingere barba genas:

Et^b libata semel summos modo purpura cultus

Sparserat: invidit^c de tribus una soror,

Et festinatis incidit stamina pensis;

Absentemque patri rettulit urna rogam.

Sed^d ne sola tamen puerum pictura loquatur,

Hac erit in chartis major imago meis.

fans & interitura: carmen hoc meum fuisse vicennem testatur, monumentum pictura
certius & perennius.

a Infantis.
b Lanugo ejus sub-
rufa semel resecta
sparserat summos
cultus, id est, ve-
stes, vel, vultus,
vel, ut alii legunt,
cultros: id est, no-
vaculas. Cultros
(inquit Jos. Scalig.
in Catullum) intel-
ligit filices, id est,
cultros tonsorios.
c Paris: & semper
de tribus una necat.
d Pictura infantem
ostendit, ipsa in-

Quid novi? XLIV.

Artibus his semper cœnam, Philomuse, me-
reris;

Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.

Scis, quid in^a Arsacia^b Pacrus deliberet aulâ.

Rhenanam^c numeras, Sarmaticamq; manum.

Verba ducis Daci chartis mandata^d resignas;

Victricem^e laurum quàm venit ante vides.

Scis^f quotiès & Phario madeat^h Joveⁱ fusca

Syene:

Scis^k quota de Libyco littore puppis eat:

Cujus^l Iulea capiti nascantur oliva;

Destinet athereus cui sua sorta pater.

Tolle^m tuas artes, hodiè cœnabis apud me;

Hâc lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

a Parthica. Partho-
rum reges ab Arsa-
ce, deinde Arsaces
dicti: ut Pontici,
Mithridates; Æ-
gyptii, Ptolemæi;
Armenii, Tigranes;
Romani Imp. Cæ-
sares, &c.
b Parthorum rex.
c Fingis te referre
posse copiarum
Germanicarum &
Sarmat. numerum.
d Aperis, ac si tu
nôstres secreta re-
gum: acceptis re-
signatisque litellis
ab illis.
e A Sarmatis rela-
tam.
f Tu scis quotiès
pluat in Ægypto:
imbres: Jupiter enim

quod perrârò, g Ægyptio, à Pharo insulâ. h Pluvia. imbro: Jupiter enim
media aëris regio, ima Luna, summa Minerva, qui magni hinc Dii. i Cujus
incolæ à Sole colorantur. Syene enim in confinibus Ægypti sub Tropico Cancrî di-
rectè locatur: atque umbras nusquam siccante Syene, Lucan. k Lynceo vel Stra-
bone perspicacior potes numerum referre navium Carthaginis portu solventium.
Plin. l. 7. c. 21. l' Tu nôsti quibus Cæsar coronas in quinquatribus sit daturus.
m Ego invito te, sub lege silentii.

Amicus.

Amicus usque ad arcam. XLV.

^a Minutula: pefcio
quæ semper reficit.
ut edificandi præ-
textu illiberalem
regat animum. Ne
quid in amicos e-
roget.

Gellius ^a edificat semper; modò limina ponit;
Nunc foribus claves aptat, emitque seras;
Nunc has, nunc illas ^a mutat, reficitque fen-
stras.

Dum ^a tamen edificet, quidlibet ille facit:
Oranti nummos ut dicere possit amico
Unum illud verbum Gellius, ædifico.

In tenui tenuis non gloria. XLVI.

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
Carmina quòd faciam, quæ brevitare placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo ^a es.
Nos ^b facimus ^c Bruti puerum, nos ^d Lagona vi-
rum:

^a Tibi videris.

^b Ego quidem parva
facio carmina. sed
viva & vegeta, tu
magna, sed stupida
& mortua.

^c Epigr. 171. lib. 14.

Lucisci opus. Plin. l. 34. c. 8. Al. Langona.

^d Πυρρόπου & γυλσῶν

pulus iumida gaudeat

^d Puerum & elegantem. subdolæ ac fucatæ vernilitatis

^e Mole non arte & ingenio certans.

Hoc est, magnum, malum, lulentum opus condis. At p-

Tu ^e magnus ^f luteum, Gaure, Giganta facis.

De suis libellis. XLVII.

Lector & auditor nostros probat, Aucte, li-
bellos:

Sed quidam exactos esse poëta negat.

^a Volo carmina
mea magis placere
benevolis & simpli-
cibus lectoribus,
auditoribusque: quàm

Non nimium curo: ^a nam cœna fercula nostra
Mallem convivis quàm placuisse cocis.

emulis & curiosæ strictæque censuræ poëtis.

In Prodigum. XLVIII.

^a Locus est in am-
biguitate rē perire:
quod Astrologus re-
serebat ad vitam.

poëta ad bona & fortunas, quæ Munna perdiderat fretus Astrologi prædicto.

Dixerat ^a astrologus periturum te citò, Munna:
Nec puto mentitus dixerat ille tibi:

Nam

am tu dum metuis ne quid post fata relin-
quas,

Hausisti patrias luxuriosus opes.

is que ^a tuum decies non uno tabuit anno :

Dic mihi, non hoc est, Munna, perire citò ?

^a Vicies centena
millia H. S.

Petit audacter. XLIX.

UM ^a me captares, mittebas munera nobis :

Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.

^b captum teneas, capto quoque munera mitte,

De caveâ fugiat ne male pastus aper.

^a Amicitiam meam
vel hereditatem.

^b Eâdem enim arre-
servantur res, quæ
acquiruntur.

Versus ex tempore. L.

Ego nimis durâ convivam scribere versus

Cogis, Stella : licet scribere, nempe malos.

Neque enim ex
tempore, neque in-
ter pocula scribun-
tur boni versus En-

ripide & Virgilio digni. Anl. Gell. lib. 17. Valer. Maximus, lib. 10.

iber ab auctore, quàm ab emptore
magis æstimandus. LI.

U qui longa potes dispendia ferre viarum,

I ^a liber absentis pignus amicitia.

lis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor :

Grande ^b tui pretium muneris auctor erit.

ultum ^c, crede mihi, refert, à fonte bibatur

Quæ fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.

^a In Galliam ad
Antonium.

^b Quod à me auto-
re venit.

^c Quamquam sapor
est oblata dulcis in-
unda ; Gratius ex
ipso fonte bibuntur
aqua.

vidiâ rumpantur ut ilia Codro. LII.

Umpitur invidiâ quidam, carissime Juli,

Quod me Roma legit, rumpitur invidiâ.

umpitur invidiâ, quod turbâ semper in omni

Monstramur digito, rumpitur invidiâ.

Rumpitur

EPIGRAMMA DELECTUS

Rumpitur invidia, tribuit quod Caesar uterque
 Jus mihi natorum, rumpitur invidia
 Rumpitur invidia, quod rus mihi dulce
 urbe est;

Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia,
 Rumpitur invidia, quod sum jucundus amicis
 Quod convivia frequens, rumpitur invidia.
 Rumpitur invidia, quod amamur, quodque
 probamur:

Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

Quis verè pauper. LIII.

a Sic Catullus
 epigr. 20. Furi,
 qui neque servus est,
 neque arca, &c.
 b Nec reges seu
 sterna ex alva, scilicet
 su, seu canna pa-
 lustris.
 c Plebeius esse &
 proletarius,
 d Sed mera mendi-
 cias.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus
 Nec tibi de bibula sarta palude reges;
 Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans
 Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix
 Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
 Pauper, & in c populo quaris habere locum
 Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
 Non d est paupertas, Nestor, habere nihil.

In avarum. LIV.

a Al. patreus.
 quod mendosum
 a Aurei velleris sa-
 go suspensi in luco
 ante templum
 Martis, de quo A-
 pollonius & Val.
 Flaccus in Argo-
 nauticis Ovid 7.
 Metamorph. Seneca
 in Medea Hyginus.
 14 fab. Apollod.
 l. 1. &c. Alii leg.
 Eihyci.
 b Sed arguis filium
 tanquam causam
 tuæ rapacitatis.
 c Quasi verò tam fatui simus, quibus hoc persuadeas.
 tute ipsius vitii pater es. Vol. illi autor ad hoc vitium.

Nummi cum tibi sint, opesque tanta,
 Quantas cives habet, * Paterno, rari
 Largiris nihil, incubasque gaze,
 Ut magnus draco, quem canunt poëta
 Custodem a Scythici fuisse luci.
 Sed b causa, ut memoras, & ipse jactas,
 Dira filius est rapacitatis,
 Et c quid tu fatuos, rudesque quaris,
 Illudas quibus, auferasque mentem?
 Huic semper vitio d pater fuisti.

Uer
 I
 u mi
 Et c
 u fac
 Dul
 ecum
 Et p
 tibi
 la c

Criben
 Et
 on lect
 Judi
 c tua
 Gram

dipo ali
 que ope
 Virgiliu
 Gram
 ticorum.
 e semi-gr
 erunt: in

A M n
 Quin

ium; an
 pant.

Ubi amicus, ibi patria. LV.

Ueit * ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
 Pendula ^b quod patria visere tecta liber,
 tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
 Et ^c prætexas â cultus amicitia,
 tu facis; in terris quo non est alter Iberis,
 Dulcior, & vero dignus amore magis:
 tecum ^d ego vel sicci Gatula mapalia Pœni,
 Et poteram Scythicas hospes amare casas.
 tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
 In ^e quocunque loco Roma duobus erit.

a Cur redire vellem
 in patriam meam.
 visurus Tagum flu-
 men auriferum, &
 Salonem, tu mihi
 causa es, ô Mani, &c.
 b Bilbilim in edito
 sitam.
 c Usque à pueris,
 qui prætexam ge-
 runt, amicitia cultâ.
 d Tecum vel in a-
 renosis Africæ deser-
 tis, vel in inhospita-
 li Scythiâ degerem.
 e Omnis nobis locus
 pro Româ erit.

Obscurus scriptor. LVI.

Cribere te, quæ vix intelligat ipse * Modestus,
 Et vix ^b Claranus, quid rogo, Sexte, iuvat?
 non lectore tuis opus est, ^c sed Apolline libris:
 Iudice te major ^d Cinna Marone fuit.
 c tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
 Grammaticis placeant, & ^e sine Grammaticis.

a Grammaticus
 cujus meminerunt
 Tranquillus & A-
 Gell. & Macrobius.
 b Grammaticus
 cujus meminerunt
 Seneca epist. 66, &
 Ausonius epist. 18.
 ad Ursul.
 c Sed divinator.

dipo aliquo, Sibyllâ: Imò ipso Apolline. d Poëta, autor egregii quidem lau-
 dique operis, sed obscuri, & quò nec te scribere satis digna per modestiam profecto,
 Virgilius eclogâ 9. e Propter obscuritatem & intricatas tenebras. f Absque
 Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quisque Grammaticorum, imò
 ticorum, aut (quos M. Cato dixit, Mortua glossaria) philosophorum hæc intelligit
 e semi-grammaticis. i. e. iis qui vix elementa Grammatices linguæ vernaculæ di-
 sciunt: indoctis.

Pax viri boni. LVII.

M numerat placido felix Antonius avo
 Quindecies actas * Primus Olympiadas:

a Annos LX. ex
 computatione
 Chronologorum,
 quibus Olympias est
 quatuor annorum

ium; an. LXXV. ex ratione poëtarum qui Olympiada pro quinquennio seu lustro
 pant. * Cognomen Antonii.

Præteri-

^a Extra fortunæ
 beam postros, in
 extra fortuna jus
 perdidit.
^c Nec metuit mor-
 tem.
^d Jucundâ bene-
 actâ vitæ recorda-
 tione.

Præteritosque dies, & ^b tutos respicit annos.
 Nec ^c metuit Læthes jam propioris aquas.
 Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque:
 Nulla fuit cujus non meminisse velit.
 Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc
 Vivere bis, a vitâ posse ^d priore frui.

Patientia coacta. LVIII.

^a Manè pugnabat
 damnati cum be-
 stis, post meridiem
 qui ex bestiis su-
 pederant, inter se.
 Lips. 3. Saturn. c.
 15. Senec. ep. 7.
^b Stolidus es, Verve-
 cum in patria crasso-
 que sub aëre natus.

IN ^a matutinâ nuper spectatus arenâ
 Mutius, imposuit qui sua membra focis,
 Si patiens fortisque tibi durusque videtur,
 Abderitana ^b pectora plebis habes.
 Nam ^c cùm dicatur, tunicâ præsentem molestâ,
 Ure manum; plus est dicere, non facio.

Ut ait Juvenal. sat. 10. v. 50. ad quem, vide quæ nos. ^c Nam si damnato be-
 daretur conditio, ut representando Mutii manum exustam redimeret supplicium
 nicæ molestæ, in quâ pice, resinâ, bitumine cæterisque ignium alimentis illud
 dendum illi fuerat; minùs fortiter facit (saltem audacter minùs) parte quàm
 corpore exusto. If. Vossius observat in Catullum p. 42. Christianos hoc in lo-
 laudatos esse vult: Longè enim fortiores illi sunt, ait ille, qui tunicâ præsentem
 testâ, audent dicere non facio, ut solebant Christiani respondere cùm sacrificare ju-
 rentur.

Mors uxoris. LIX.

^a Sepulchris conste-
 erari agellum mo-
 ris fuit.
^b Manent enim ti-
 bi dotes sepulcrum,
 vacatque thalamus novo conjugio.

SEPTIMA jam, Phileros, tibi conditur uxor
^a agro.
 Plus ^b nulli, Phileros, quam tibi reddit ager

Dona iniqua. LX.

^a Nobile amico-
 rum par.

NIL aliud loqueris, quam ^a Thesea, Ph-
 thoumque,
 Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
 Disperat

ispeream si tu, ^b Pyladi prestare matellam
Dignus es, aut ^c porcos pascere Pirithoi.
onavi tamen, inquis, amico millia quinque,
Et ^d lotam ^e (ut multum) terque quaterque
togam.

uid! quod ^f nil unquam Pyladi donavit O-
restes?

Qui dona, quamvis plurima, plura negat.

^b Vel infamo sermo
tū munere defungi.
ut prestare matel-
lam, vel porcos
pascere.

^c Fortè, quod in
glandiferis Pindi
sylvis degebat Pi-
rithous.

^d Et togam non
usque adeo tritam,
non ultra ter qua-
terve lotam.

^e Ex personâ postea
^f Quippe

perpositum, indignantis togam imputatam, quasi magna illa res fieret
omnia cum Pylade communicavit: quod quia tu non facis, sed multa negas,
non es verus amicus.

Anthropophagi. LXI.

Dixit ^a servum nummis ^b herè mille tre-
centis,

Ut benè cœnares, Calliodore, ^c semel:

et benè cœnasti: nullus tibi quatuor emptus

Librarum ^d cœna pompa caputque fuit.

clamare libet, non est hic, improbe, non est

Piscis: homo est: hominem, Calliodore, voras.

^a Vendidisti.

^b Heri.

^c Ex pretio servi
venundari.

^d Cœnæ 3 sunt
partes, ante cœna,
cœnæ caput, seu
pompa, & secundæ
mensæ, seu bellaria.

Imago juvenis. LXII.

ÆC mihi qua colitur violis pictura rosisque,

Quos referat vultus, Caditiane, rogas?

liserat Marcus mediis Antonius annis

Primus, in hoc juvenum se videt ore senex.

^a utinam mores, animumque effingere
posset.

Pulchrior in terris nulla tabella foret.

^a Quid si oculis
facies honesti cerne-
retur, mirificos sui
amores excitaret.

Plato. Spectabile

hoc & imitabile picturam laudandi exemplar.

In sordidum. LXIII.

^a Adulterantia vi-
bunt.

^b Loca colligendo
fumo idonea.

^c Vina apothecis
condita superpone-

bantur fumaris ut
præcoccem maturi-

tatem à fumi te-
more traherent. Sed

insaluberrima esse
hæc vina testatur

Plinius, lib. 13. c. 1.

^d Vina insaluberrima,

Improba^a Massilia quidquid^b fumaris cognovit

Accipit^c atatem quisquis ab igne cadus,

A te, Munna, venit: miseris tu mittis amica

Per freta, per longas^d toxica sava vias:

Nec facili pretio, sed quo contenta Faleris

Testa sit, aut cellis^e Seria cara suis.

Non venias quare tam longo tempore Romam,

Hac puto causa tibi est; ne tua vina bibam.

^e Vina Serina nobilita à Setia Campaniæ.

Epitaphium Scorpi. LXIV.

^a Præceptus morte
immaturæ.

^b Annos natum 27.

^c Propter victori-
am Circensium nu-

merum posset Scor-
pus videri senex.

Ille ego sum Scorpis, clamosi gloria circi,

Plausus, Roma, tui, delitiæque^a breves:

Invida quem Lachesis raptum^b trieteride non

Dum^c numerat palmas, credidit esse senem.

Jocus in Rhetorem ignobilem. LXV.

^a In miserum litera-

torum, qui cum

non haberet 3 disci-

pulos, petiit à Cæ-

sare jus trium discipulorum.

Jura trium petiit à Cesare discipulorum,

Affuetus semper Munna docere duos.

Jocus petitus à jure trium liberorum.

Verba danti verba dantur. LXVI.

Si donare vocas promittere nec dare, Cai,
Vincam te donis, muneribusque meis.

accipe ^a Callaëcis quidquid fodit Astur in arvis;
Aurea quidquid habet ^b divisis unda Tagi;
quidquid Erythrææ niger invenit Indus in algâ;
Quidquid ^c in nidis ^e unica servat avis;
quidquid ^a Agenorio Tyros ^e improba cogit æno:
Quidquid habent omnes, accipe, ^f quomodo das.

^a Quicquid auri
foditur in Hispaniâ;
Gallaëcis autem
& Asturia Hispaniæ
regiones sunt, au-
rifodinis quondam
celebres.
^b Auri ramentis
fluens Tagus fl. His-
paniæ.
^c Phœnix.

Tyrio, purpureo: Tyros enim & Sidon Agenoris regna erant.
purpureæ quæ iterantur lanæ: vestes purpureas appellat. Senec. epist. 115. ^e Inventrix
is improbi. Improbam laborem appellavit Virgilius assiduum & iteratum: ita &
stes improbi coloris dibaphas & iteratas aheni purpureo: & huc facit Plin. lib. 9.
41. Non est satis abstulisse gemma nomen amethystum, rursus absolutus embriatur
rio, ut sit ex utroque nomen improbum, simulque luxuria duplex. ^f Promissis sc.

In delicatum lectorem. LXVII.

Consumpta ^a est uno si lemmate pagina, transis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
vives, & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi, sed te ^b mattea sola juvant.
non ^c opus est nobis nimium lectore gulofo:
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

^a Si unum epi-
gramma tam longum
sit, ut pagina
nam totam im-
pleat.
^b Copedit & dula-
ciaria. Athenæo
lib. 14. c 23.
maza.
^c Nolo lectorem
qui jocorum & a-

minum cupediis saturari velit, sed qui solida expectat carmina & gravia, quasi ca-
convivii,

Laus Nervæ. LXVIII.

Rustrâ blanditiæ venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:
Pictarus ^b dominum, Deumque non sum.
am non est locus hâc in urbe vobis:
^d * Parthos procul ire ^c pileatos,
turpes humilesque supplicesque
Pictorum ^e sola ^a bastate regum.
on est hic dominus, sed imperator:
^d justissimus omnium senator:
r quem de Stygiâ domo reducta est

^a Blanditiis, an
adoratione?
^b Non blanditus
Trajano ut Domi-
tiano quondam.
^c Parthi enim fer-
vilius regem ado-
rant, pedes illius
osculati.
^d Cum ceteræ gen-
tes pileis toto ore
rentur. Parthi &
Persæ gestabant
mitta, tinnas, cla-
dagres, seu pileos
turbanatos, ut ho-
^e Solcas, cal-

Turcæ.
s. soccos, ^d Pictâ veste seu soccis pictis utentium.

^f Siccis

f Inunctis & deli-
butis.

g Servilibus, adela-
toris, quibus nu-
per sibi placebat

Domitianus; quæ tamen non feret Trajanus.

^f Siccis rustica Veritas capillis.

Hoc sub principe, si sapis, caveo,
Verbis, Romæ, & prioribus loquaris.

Homines pueri mente. LXIX.

a Quod non habet,
unde hæc omnia
emant, quæ licitari
gessit Mamurra.
b Mensam cifream.
c Omnia quæ ve-
nalia exponunt in
septis.

d Sed tacere, ocu-
lis non lacryman-
tibus, absque la-
crymis.

e Risu sicto coerces dissimulatque lacrymas, quas intus concepit.

PLorat a Eros, quoties maculosa pocula myrræ
Inspicit, aut pueros, nobiliusve b citrum.
Et gemitus imo promittit de pectore, quod non
Tota c miser coemat c septa, feratque domum
Quam multi faciunt, quod Eros, sed d lumine
siccio:

Pars major e lacrymas ridet, & intus habet

Laus Scorpi aurigæ nobilissimi. LXX

* Invitat ad luctus a
numina quondam
Scorpo nobilissimo
aurigatori faventia. c
Victoriam. Favo-
rem. Honorem,
Gloriam.

a Respicit ad pub-
licum luctum, quo
Consul in fractis
merentem fascibus
urbem. Ovid. ad
Livium.

b Idumæa extrema
Judææ pars, palmæ
ferax. Arbusto palmarum dives Idumæ. Lucan.

c Signum victoriæ in certaminibus
donabatur palma, quod depressa ea arbor non cedat, sed adversus pondus renitatur.

d Qui solebas plaudere, plausum in pla-

etum convertit.

e Respicit morem publici luctus, quo patres Rom. depositis

ad ornatum pertinebant, atrati, sordidati, pullatique incedebant.

f Quæ mun-

rogo imponantur: vide Sueton. Jul. 84. Dion. August. Et de more laniandi er-

in funere, vide quæ nos ad Senecæ Hippol. v. 1181.

g Anno ætatis 27.

h In

albis, quibus victor vehabaris, jam veheris Plutoniis equis, infernis, nigris: sic

dem affectus & studia in morte & apud inferos manere singunt Poetæ.

semper victoriæ, ita & vitæ metam attingere properabas.

FRangat b Idumæas tristis * Victoria c palmas
a Plange * Favor savæ pectora nuda man-
Mutet * Honor cultus, & iniquis f munus
flammis:

Mitte f coronatas Gloria mæsta comas.

Heu facinus! & primâ fraudatus, Scorpe, juvenis

Occidis, & h nigros tam citò jungis equos.

Curribus i illa tuis semper properata, brevisque

Cur fuit & vita tam propè meta tua?

Laus vitæ rusticæ. LXXI.

de loquar nimium • gentes quod, Avite, re-
motas

diraris, Latia factus in urbe senex:

X. ferumque ^b Tagum sitiam, patriumque Sa-
lonem,

repetam satura sordida rura casa.

myrrum. placet tellus, in qua res parva beatum

non e facit, & tennes luxuriantur opes.

domum tur hic, ibi pascit ager: tepet ^c igne ma-
ligno

lumin focus, ingenti lumine lucet ibi.

s habet pretiosa famēs ^c conturbatorque macellus,

ensa ibi divitiis ruris operta sui.

quor hic astate toga, pluresve teruntur:

autumnis ibi me quattuor una tegit.

LXI nunc reges: quicquid non prestat amicus,

m prestare tibi possit, Avite, locus.

a Hispanas, ad quas
anhelare videar,
cum eas usque lo-
quar. & ramen Ro-
mæ consenescam.

b Patriæ appetam
fluvios & agros.

c Lignis multo
emptis.

d Arida cœna &
famelica magdo
empta pretio.

e In quo decoctis
opibus conturban-
tur rationes. Alii
leg. conturbaturque
macellas. Alii con-
turbatrixque macelli.
Mensa, ibi.

commiscentem versus operi suo.

LXXII.

as. d, stulte, nostris versibus tuos mices?

juveni cum ^a litigante quid tibi, miser, libro?

quos. congregare cum leonibus vulpes,

quisque similes facere noctuas quaris?

visquis ^c licebit alterum pedem Lada,

na? frustra crure ligneo cures.

certaminibus meis cum tuis. quam si quis haberet alterum pedem perniciosissimi
Lada, alterum ligneum. Lada velocitatem celebrat Pausanias in Corinth.

a Qui tibi litem in-
tendit & contra te
dicit. Fur es.

b Quid nobilibus,
claris, altisque car-
minibus inferis ig-
nobiles, tenebrosos,
& claudicantes ver-
sus tuos?

c Non magis con-
mitem perniciissimi
pedem perniciosissimi

ur ne solvere cogatur. LXXIII.

re, Pate, decem tibi me sestertia cogis:

Laderat quoniam Bucco ducenta tibi.

Laderat

H

Ne

a A majori lepidè
jocatur rogat ut
facturam 10 HS. fe-
rat in se, qui tulit
200 in alio.

Ne noceant, oro, mihi non mea crimina;
qui

Bis centena potes perdere, perde decem.

Vita quieta. LXXIV.

a Parce enim, duri-
tèr & anxie quæsit,
anxiè & non sine
curis tenentur.

b A patre seu ma-
joribus. Paterna
rura bonus exerceat
suis: vide & Senec.

c Qui semina reddit
cum largo scœnore;
qui spem non e-
mentitur.

d Officia togata, ur-
bana, clientum am-
bitus, &c. nulla.

e Convictores faci-
les & jucundi.

f Convivæ, vel ipse
cibus parabilis nec

mari, terrâ & aëre exquisitus, gula non irritata.

ris! Catull. h Somnus facilis, suavis, brevis,

Senec. epist. 24. 70. 78. de beatâ vitâ cap. 5. &c.

Vitam que faciunt beatiorē,
Jucundissime Martialis, hæc sunt:

Res a non parva labore, sed b relicta;

Non c ingratus agor; focus perennis;

Lis nunquam; toga rara; mens quieta;

Vires ingenue; salubre corpus;

Prudens simplicitas; e pares amici;

Convictus f facilis; sine arte mensa;

Nox non ebria sed g soluta curis;

Somnus h qui faciat breves tenebras;

Quod sis, esse velis, nihilque malis,

Summum i nec metuas diem, nec optes.

g O quid solutus est

i Mortis non libido,

Laus à viro laudato. LXXV.

a M. Antonius To-
losanus misit mihi

litteras & togam e.

legantiorē quā
quā uti vellet Fa-

bricius continens

ille paupertatis cul-
tor, imò qualem

gestare voluisset

luxuriosus Apicius,

& ipse tener ac

mollis Mecœnas:

sic Juvenal. Sat. 2.

vestem Purpuream
teneris quoque Me-

cœnatibus aptam.

b Non sacrificat,
non impetrat: ita

tecum commune.

Littera a facundi gratum mihi pignus

Pertulit, Ausonia dona severa toga

Quâ non Fabricius, sed vellet Apicius

Vellet Mecœnas Casarianus eques.

Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:

Non b quâcunque manu victima casa

A te missa venit: possem nisi munus

Marce, tuum: poteram c nomen amari

Munere sed plus est, & nomine gratius

Officium docti, judiciumque viri.

donum ab omni missum æquè non placet.

c Marce,

epitaphium histrionis. LXXVI.

quisquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile praterire marmor.
delicia, salesque ^a Nili,
& gratia, lusus & voluptas,
ani ^b decus, & dolor theatri,
sunt condita, quo ^c Paris pulchro.

^a Egypti. ^a vive.
^b Decus. ^b ex morte
ret.
^c Histrion nobilis
quem interfici iussit
Domitianus, quod
eum deperiret Do-
mitia Augusta.
Sueton. c. 3. Do-
mit.

angellum extenuat, LXXVII.

asti, Lupe, ^a rus sub urbe nobis:
ad rus est mihi majus ^b in fenestrâ:
ec dicere, rus potes vocare?
uo ruta facit nemus Diana,
te tegit ala quod cicada,
formica diè comedit uno,
a cui folium rosa corona est:
o non magis invenitur herba,
d costi folium, piperve crudum:
o nec cucumis jacere rectus,
serpens habitare tota possit.
m ^c male pascit hortus unam,
empto moritur culex salicto,
ba est mihi fossor, atque arator.
oletus hiare, non marisca
aut viola patere possunt.
mus populatur, & colono
nam sus Caledonius timetur,
ablata volantis ungue Prognos]
o seges est hirundinino,
dimidio locus Priapo.
plet cochleam peracta messis,

^a Prædolum urba-
num.
^b Plebs Romana in
fenestris alebar ad
speciem hortorum
flores & frutices:
quod videmus in
Hispaniâ & Italiâ
monachos facere in
fenestris ostendentes
arbuscula, malos
citreas, hortulos
penfiles, &c.
^c Quem hortum ru-
ta unica tegit ob-
umbratque non se-
cus ac si esset ne-
mus Dianæ Aricina.
Hyperbolicè, ut co-
tera qua seq.
^d Quæ non nasci-
tur in Italiâ, uti
nec piper.
^e Vermiculum qui
olera depascitur.
^f Cujus segetem
seu herbam uno im-
petu correptam
aufert hirundo ad
nidum condendum.

*g Allusum ad dolia
& testas, quæ pica-
bantur ne vina ex-
pirarent animam.*

*Et mustum nuce condimus g picatâ.
Errâsti, Lupe, literâ sed unâ;
Nam quo tempore prædium dedisti,
Mallem tu mihi prandium dedisses.*

**Facatur deos pro Nervâ Trajanæ
LXXVIII.**

*a Vitæ; Vestæ ig-
nis æternæ, æternæ,
&c.*

*b Minerva, Jupiter,
Juno, quos recenset
disticho seq. qui
tres ærîs regiones
referant, undè &
Penates dicti per
quos penirûs spirâ-
mus: vide Macr.
Satur. l. 3. c. 4.
c. Æneas: vide Æ-
lian. l. 3. Var. hist.
c. 22.*

d Trojanas, à Laomedonte Priami patre.

*e Efiçtus, inscriptus aureâ
f Jano. g Minerva ἀνίστατο è Jovis cerebro nata; patrima virgo-
custos Fastorum in quos referuntur nomina consulum, adeoque Nervæ, qui
agno gessit tertium consulatum cum Virgin. Rufo. Junius de tertio consu-
lian. Nervæ Trajani intelligit. i Senatus. k Nerva Imper.*

*S Acra a, Laresque b, Lærgum, quos c
maluit c heres,*

*Quàm rapere arsuras d Laomeu-
Scriptus e & aeterno nunc primum Jupiter
Et f soror, & summi g filia tota patris
Et h qui purpureis jam tertia nomina fasti
Jane, refers Nerva, vos precor ore pio
Hunc omnes servate ducem, servate senat
Moribus i hic vivat principis, k ille f*

Laus Nervæ. LXXIX.

*a Non itaque tam
mitanda atque ar-
dua res in pauper-
tate erat pietas &
sanctitas.*

*b Non efferri &
corrumpi à divitiis.*

*c Divites reges, De-
cebalum, & Daco-
rum, & Armeniæ
Parthiæque reges,
Xiphilin, Trajan.*

*d Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit Numa secundus Romanor. rex.
reviviscant ab inferis reversi antiqui illi clarique Romani. Atque hinc nova
untur aliqui epigramm. à præcedenti tetraſticho diversum.*

*T Anta tibi est recti reverentia, Cæsar, &
Quanta Numa fuerat: a sed Numa
per erat.*

*Ardua res hac est, b opibus non tradere m
Et cum tot c Cræsos viceris, esse d Num
Si e redeant veteres, ingentia nomina, pat
Elysium liceat si vacuare nemus:*

volet invictus ^f pro libertate & Camillus,
 turum ^h Fabricius, te tribuente, volet.
 luce gaudēbit ⁱ Brutus: tibi Sylla ^k cruentus
 imperium ^l tradet, cū positurus erit.
 te ^m privato cum Cesare Magnus amabit:
 donabit totas & tibi & Crassus opes.
 quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
 o Cato reddatur, Cæsarianus erit.

f Lips. l. 1. Epist.
 quæst 5. legit pro
 libertate, quasi di-
 cat. Camillus te
 principem malis
 quā suam illam
 libertatem.

g Qui Romam à
 Gallis occupatam
 Dictator absens cre-
 atus liberavit.

h Qui continentis-
 sine in paupertate
 vivens munera sibi

eho, & aurum à Sappitibus missum, repudiavit. i Juniusne qui reges ejecit?
 Marcus Brutus unus è Julii Cæs. percussoribus? k 100000 hominum deleve.
 senatores 90. consulares 15. equites 160. l Ut quondam dictaturam deposuit,
 & que Puteolos. m Non rerum summam affectante, idque civili bello.
 Juniusne Crassus, an Marcus qui periit apud Parthos? o Qui sibi mortem
 vit Uticæ ne videret Cæsarem: tuā tamen æquitate adductus à Cæsare stabit.

Epigrammatum Delectu

LIBER QUINTUS.

MARTIALIS.

Liber ad Lectorem. I.

^a Signo absoluti.
Operis in calce libri
posito, hanc figurā
v. vel 7. alæ scilicet
cornicis translati-
one ab ædificio, cu-
jus jam absoluti fa-
stigio apponitur
cornix.

^b Poteris singulo
epigrammate præfinire tibi finem libri.

S I nimius videor, serâque ^a coronid-
gus
Esse liber; legiro pauca, libellus
Terque ^b quaterque mihi finitur. ca-
ne parvo

Pagina; fac tibi me quàm cupis esse bre-

De Mulione furdo. II.

^a Innuit flagitioso
domino magis pla-
cere servos surdos
quos nemo roget de
rebus dominorum.

MULIO viginti venit modò millibus,
Miraris pretium tam grave? ^a surdus

Amico crede. III.

^a Non vis mihi
nummos mutuo da-
re nisi tibi agrum
pignori opponam.

CUM rogo te nummos ^a sine pignore, non
leo, inquis,
Idem, si pro me spondeat agellus, habes.

Ad mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis colliculis, arboribusque meis.
reum ^b Carus te detulit: ^c adsit agellus.
Exilii comitem quaris? ^d agellus eat.

^b Confidicus & de-
latus: de quo Plin.
epist. 5. l. 1. & Ju-
venal. satyrâ 1. v.
36.
^c Tibi in iudicio,
causam tuam agat
^d Non ego, vetus sodalis.

us meus, cui magis credis quam mihi. *Scopied*

Vitia corporis. IV.

Rine ruber, niger ore, brevis pedo, lumine
* lasus,
Rem magnam praestas, Zoile, si bonus es.

Fronti magna fides,
inquiunt Phrygo-
nomones, pronun-
ciantque cavendam
ab iis quos signa-
vit Deus.

* Sic MS. Bodleianus. Vulg. *lufens*.

Laus Silii Italici. * V.

ius ^a hac magni celebrat monumenta ^b Ma-
ronis,
Fugera facundi qui Ciceronis habet:
redem, dominumque sui ^b tumulique, ^c La-
risque,
Non ^d alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

^a Silius Ciceronis
atque Virgilii stu-
diosissimus imita-
tor: hujus aram re-
ligiosissime coluit,
illius villas com-
paravit. Plinius
Secun. lib. 3 E-
pist. 7.
^b Virgilii.
^c Ciceronis ædium:
^d Erat enim Orator & Poëta.

De Pileolo. VI.

Oedinâ ^a tibi pelle contegenti
Nuda tempora verticemque calva,
vivè tibi, Phœbe, dixit ille,
dixit caput esse ^b calceatum.

^a Galericulo ex hir-
surâ hædi pelle ad
dissimulandam cal-
vitiem.
^b Cum eadem te-
geretur materiâ,
quâ pedes.

In habentem varios mores. VII.

fficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum possum vivere, nec sine te.

Amici ut amandi. VIII.

TRiginta mihi, quatuorque messes
 Tecum, si memini, fuere, Juli:
 Quarum dulcia mixta sunt amaris,
 Sed jucunda tamen fuere plura,
 Et ^a si calculus omnis huc, & illuc
 Diversus bicolorque digeratur:
 Vincet ^b candida turba nigriorem.
 Si vitare velis acerba quadam,
 Et tristes animi cavere morsus,
 Nulli te facias nimis sodalem.
 Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

^a Si computemus
 felices nostros fau-
 stosque dies, quos
 more suo nume-
 rant Thraces nigris
 albisque lapillis.
^b Plures appare-
 bunt fuisse boni
 dies quam mali.

Vera Nervæ commendatio. IX

Contigit Ausonia procerum mitissimus an-
 Nerva: licet ^a toto nunc Helicone fru-
 Recta fides, hilaris clementia, cauta potesta-
 Jam redeunt: longi terga dedere metus.
 Hoc ^b populi, gentesque tue, pia Roma, pre-
 tur:
 Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
 Maeste ^c animi, quem rarus habet, morum
 tuorum,
 Quos Numa, quos ^d hilaris posset habere
 Cato.
 Largiri, prestare, ^e breves extendere census,
 Et dare que faciles vix tribuere dei.
 Nunc ^f licet, & fas est: ^g sed tu sub primo
 duro,

^a Libere vacare
 Mutis, sub Impera-
 tore qui Musis pos-
 sique faver.
^b Quod habet ver-
 fus, insequens. Dux
 tibi, &c.
^c Magis auctus sis
 animo, qualem
 pauci habent. Hor-
 tandi formula, re-
 bene gesta sumpta
 à sacris. Quoties
 enim victimæ in-
 fundebatur thus aut
 vinum, dicebant.
 Maestus est taurus.
^d e. cumulata est
 hostia & magis au-
 cta. Isidor. lib. 10.
^e 10
^f Quos mores pos-
 set habere Cato,
 nisi quod magis
 retericus fuit quam
 Nerva: supra, hila-
 ris clementia.

^e Civium paupertatem opibus sublevare. ^f Sub principis
 pio. clementi, æquo; quandoquidem ---- g ---- Tu ipse, O Nerva. sub Nerone &
 foribus illis malis non dubitabas esse bonus.

Anus tripilis. X.

OTO vertice * quot gerit capillos,
Annos si tot habet Ligeia, trima est.

* Est iraque tripi-
lis seu trialls

Semper avarus eget. XI.

Abet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nullis.

habentem amœnas ædes. XII.

IX Aphronas^a, platanonas & aërias cyparissos
Et^b non unius balnea solus habes,
qua centenis stat porticus alta columnis,
alcatusque tuo sub pede lucet onyx,
pereumque fugax^d hippodromon ungula
plaudet,
et pereuntis^e aqua fluctus ubique sonat.
longa patent: sed nec cœnantibus us-
quam,
nec somno locus est: ^fquàm benè non ha-
bitas?

a Laureta.
b Magis ampla
quàm pro privato
homine.
c Pavimenta ster-
nuntur Onychite
lapide.
d Spatium per quod
currunt equi: ex
ἵππος, & δέσμος.
e Fontium, scaturi-
ginum in hortis
disfluentium.
f Cui inter hæc
omnia cœnatio
nulla, cubiculum
nullum.

Promissor bibax. XIII.

nia promittis, cum totâ nocte bibisti:
Manè nihil præstas: Posthume, ^amanè bibe.

a Ut eodem die
præstes, neque ex-
cidant tibi quæ
promissisti sobrio
post somnum.

ivitum simulata offensio. XIV.

us^a, Aucte, lucri divites habent iram.
Odisse quàm donare vilius constat.

a Divites iratos se
simulant & offensos,
ut hominibus de
se benè meritis pro-

mercede & muneribus odium rependant.

In hominem pessimum. XV.

* In abstracto & eminentèr.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoile, sed * vitiosus.

Honor mutat mores. XVI.

Multa vitia, quæ coërcet & supprimit tenuis fortuna, amplæ & sublimis manifestabit: magistratus indicabit vitium.

Sæpè rogare soles qualis sim, Prisce, futurum.
Si fiam locuples, simque repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futurum.
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

Poëta æmulus. XVII.

a Carmen Epicum seu Heroicum.

b Tu quoque contulisti te ad tragediam. Syrma enim tragicorum vestis est.

c Scripsi lyrica.

d Satyrographus.

e Quam scribere epigrammata.

Scribebamus a epos: coepisti scribere: cessasti.
Æmula ne starent carmina nostra tui.
Transtulit ad Tragicos se nostra Thalia comænos:

Aptâsti b langum tu quoque syrma tibi.
Fila c lyra movi doctis exulta camænis:

Plectra rapis nobis ambitione novâ.

Audemus satyras: d Lucilius esse laboras.

Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.

Quid e minus esse potest? epigrammata scripsisti coepisti:

Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.

Elige quid nolis; quis enim pudor, omnia vitia.

Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Qui omnes laudat. XVIII.

Cui omnia alba, qui malos æquè ac bonos promiscuè laudat, arguit se iudicii infirmi, & vel livore vel adulatione præpediri: vide quæ Chrysippus sentit. A. Gellio l. 6. c. 2.

Ne laudet dignos laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Ligurrâ. XIX.

Erſus, & breve a vividumque carmen

In te ne faciam b times, Ligurra,

dignus cupis hoc metu videri:

d fruſtrâ metuis, cupisque fruſtrâ,

tauros Libyci c ruunt leones;

on ſunt papilionibus moleſti.

aras cenſeo, ſi legi laboras,

gri d fornicis ebrium poëtam,

i e carbone rudi, putrique cretâ

ribit carmina, f qua legunt cacantes:

ons & hac ſtigmatè non meo notanda eſt.

ſi caeca charta,

carminis mei puncta.

g Servilis tua frons non digna eſt cui ego inuram man-

a Acumen enim eſt
è virtutibus epi-
grammatis.

b Dicis ſubindè te
timere.

c Al. fremunt.

d Obſcuri loci, &
vilis notæ verſifi-
catorem.

e Qui levi carbone
cretâve verſus in-
ſcribit parieti à ter-
go ædium.

f Quæ mandentur
Deo Cloacinae.

Qualia Tauſii an-
nales Senecæ: &
Catullo, Annales

Vera fortitudo. XX.

Ud nimiùm laudas, Charemon Stoice, mor-

tem,

is animum mirer ſuſpiciamque tuum?

quàm magnus homo es, qui face rubentis a Non hoc facis ex

aceti,

Et ſtipulâ, & nigro pane carere potes!

us in anguſtis facile eſt contemnere vitam;

Fortitèr ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

virtute & fortitèr,
ſed ex inopiâ re-
rum & puſillanimi-
tate.

Sera dona poſt mortem. XXI.

IL mihi das vivus: dicis poſt fata datu-

rum;

on es ſtultus, ſcis, Maro, * quid cupiam.

* Mortem tuam.

Magna pete. XXII.

Arva rogas magnos: ſed non dant hæc quo-

que magni.

It a pudeat leviùs te, Matho, magna roga.

a Levior quippè
ignominia ex re-
pulſâ in magnis
quàm parvis: &
adverte Polypto.

ton in magnos, magni, magna.

Epitaphium canis Lydiæ. XXIII

A *Amphitheatralis*^a inter nutrita magistros
Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
Lydia^b dicebar, ^c domino fidissima dextra,
 Qui non *Erigones* mallet habere ^d canem:
 Nec ^e qui, *Dictæa* *Cephalum* de gente secutus,
Lucifera^f pariter venit ad astra dea.
 Non & me longa dies, nec inutilis abstulit atas
Qualia Dulichio fatâ suere cani.
Fulmineo^h spumantis apri sum dente perempti
Quantus erat ⁱ *Calydon*, aut, ^k *Erymanthi*
 tulus.
 Nec queror, infernas quamvis citò rapta
 umbras;
 Non potui fato ^l nobiliore mori.

^a Inter venatores qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nuntia.
^b *Prosopopœia* canis.
^c Domino meo æquè fida ac dextra propria. Alij leg. Dextro, ut sit æquior.
^d Meram. Hymenæam seu Neæram canem; quæ *Erigone* monstravit ubi pater *Icarius*, à pastoribus *Atticis* occisus, jaceret insepultus *Hygin*. fab. 130
^e Nec *Lælaps* canis à Jove custos *Euroræ* appositus, quem à *Minoë* acceptum *Procris* conjugii suo *Cephalo* reliquit. *Hygin*. fab. 188. & *Ovid*. 7. *Metamorph*.
^f *Ad Lunam*, seu *Dianam* gaudens venatione & canibus. *Vel*, inter astra relatus est à Jove.
^g Neque enim eam annosa ut ille *Ulyssis* canis *Argus*, qui reversum post viginti annos agnovit *hæmionem*.
^h *Odyss*. 17. & *Aristot*. *histor. animal*. lib. 6.
ⁱ *Oblique* ferienti instans.
^k *Sus Erymanthi*.
^l *Quam* venatione & pugna in Amphitheatro.

In malum Poëtam. XXIV.

U *Nesto*^a *Corduba* latior *Venasro*,
 * *Histrâ*^b nec minùs absoluta testâ;
Albi quæ superas oves *Galesi*,
Nulla^c murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo:
Dic vestro, rogo, sit pudor poëta,
Ne^d gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corrumpit^e sine ratione ^f cœlebs.

^a *Olearum* gloriæ facile principatum obtinuit *Venasrum* in *Campaniâ*: *Secundas*.
^b *Histrâ* *Italiæ* peninsula.
^c Nec cedens testis olei seu olivatum *Histræ*.
^d Non muricis sanguine seu succo purpureo tincta lana, sed nativo ratilo imbuta.
^e Nec varios disset mentiri lana colores; Ipse sed in gratis aries jam summe rubenti *Murice*, &c. *Virgil*.
^f *Impunè* cui nulla vel mala scribere carmina non possum ego referre gratiam, illius recitans cum honore, ut ille in *Metaph*. nihil scribens.

Lib. V. MARTIALIS.

133

Cacus perdere non potest, quod aufert.

Nil est deterius latrone^h nudo;Nil securius est^h malo poetâ.g Non possis lego
talionis agere cum
caco, qui alteri
oculum eruerit.h Cui nihil est
quod vicissim aufe-
ras.

In detractorem. XXV.

Nasutus^a sis usque licet, sis denique^b nasus,Quantum noluerit ferre rogatus^c Atlas;t possis^d ipsum tu deridere^d Latinum,

Non potes in nugas dicere plura meas,

se ego quàm dixi: ^c quid dentem dente iurabitRodere? ^f carne opus est, si satur esse velis.

se perdas operam: qui se mirentur, in illos

Virus habe: nos hac novimus esse nihil.

Nec B tamen hoc nimium nihil est, si candidus

Nec matutinâ si mihi fronte venis. (aure,

a Sis licet ingens
irrisor.b Totus ex irriso-
ne compositus &
constatus, Deos re-
gabis Totum ut se fa-
ciant. Fabulæ, na-
sum, dixit Catul-
lus, sed sensu alio.

c Hyperbolicè.

d Emphaticè, Mi-
num, qui & alios
impratione deridet.e Quid limam ro-
dis vipera? quidcarmina mea repre-
henforia, repreh-Quæ cedat denti tuo; mea reaget, ut loquuntur Physici; pete dente poë-
magna professos, in illos vel frange genuinum, in illos virus invidiæ tuæ & ma-
ficentiæ evome: meæ istæ nugæ serpunt humi tutæ satis; & si opus sit, sui vindi-g Nec tamen planè nihil sunt mea hæc; excipientur candidis & festivis, si
nus placeant sobriis, severis & impransis.

Pumilio. XXVI.

I solum spectes hominis caput, ^a Hæctora cre-
des.Si stantem videas, ^b Astyanacta putes.a Virum robu-
stum.b Puerum imbel-
lem, sic Juvenalis
de sceminâ caputificante: Andromachen à fronte videbis. Post minor est Pygmæa Virgine, &c. Sa.
rà 6.

Canis vertagus. XXVII.

NON sibi, sed domino venatur ^a vertagus ^a Vertagus,
acer, ^a Greyhound.

Illasum leporem qui tibi dente feret.

Nota.

Notarius. XXVIII.

^a Utat volabili
dūat linguā, manus
loquentem præve-
nit. Vide Senec.
Epist. 91. & Auson. epigr. 38.

Currant ^a verba licet, manus est velocior illis;
Nondum lingua sum, dextra peregit opus.

Persica, Nucipersica. XXIX.

^a An quia in nati-
vā stirpe villa:
pruno insita sunt
nobilia? ut habet
Pallad. l. 4. de Inf.

Villa maternis fueramus pracoqua ramis;
Nunc ^a in adoptivis Persica cara sumus.
An quia in suā Perside noxia & venenosa, sed translata, muta,
roque cœlo & solo dulcia sunt & salubria? ex opinione Columellæ. Vide Alcian,
emblem. 142. & Claud. Minoem ad idem emblem.

Glires. XXX.

^a Plin. l. 8. c. 57.
& l. 29. c. ult.

Tota mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. XXXI.

^a Subterraneas; ab
hoc animali *cunicu-*
los dictas. Vegetius
l. 4. c. 24.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris;
Monstravit ^a tacitas hostibus ille vias.

Olivæ. XXXII.

^a Olivæ optimæ
ex agro Piceno in
Italiā.

^b Subtracta, oleo
non expresso integra.
salsidum.

HÆC quæ ^a Picenis venit ^b subducta trapetis,
Inchoat ^c, atque eadem ^d finit olivæ dapes.

^c Ad incitandum stomachum.

^d Ad tollendum

Lens. XXXIII.

^a Lens enim opti-
ma nascitur circa
Pelusium opp. Æ-
gypti, vulgo *Da-*
miata aliis *Rosetta*, ad extremum Nili ostium. Nec Pelusiaca curam aspernabere lentis.
Virgillii Georg. 1.

Accipe ^a Niliacam, Pelusia munera, lentem;
Vilior est alicâ, carior illa fabâ.

Pavo.

Pavo. XXXIV.

Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes ^a hunc savo tradere, dure, ceco?

^a Spectaculum pulchrius quàm ferellum. avem oculis quàm gulæ gratiorem.

X.

Cycnus. XXXV.

Dulcia ^a defectâ modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.

^a Poëtis & quibusdam philosophis receptum. cycnum mortis præcium

cum voluptate & cantu mori. Sed negant Plinius, Ælianus, Jul. Scaliger, aliiqñ fanioris iudicii.

Betæ. XXXVI.

UT ^a sapiant ^b fatua, fabrorum prandia, betæ,
O quàm sæpè petet vina, piperque cocus?

^a Insuper. nisi condiantur.
^b Pauperum.

Lactuca. XXXVII.

Claudere ^a quæ cœnas lactuca solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa ^b dapes?

^a Ut frigiditate suâ retunderet vini calorem.

^b Ad lubricandum ventrem, tollendum stomachi fastidium, & adpetitum irritandum.

Phasianus. XXXVIII.

Argivâ ^a primùm sum transportata carinâ,
Ante mihi notum nil, nisi ^b Phasis, erat.

^a Argo.
^b Fl. Colchorum, undè phasianos ab Argonautis transf.

portatos arguit à nomine avis.

Corona

Corona Rosca. XXXIX.

^a Domitiane.
^b Naturâ suâ erant
 vernæ. in tuam
 gratiam hybernæ
 factæ sunt. *Adula-*
torie.

DAT festinatas, ^a Caesar, tibi bruma coronas:
 Quondam ^b veris erant, nunc tua facta ro-
 sa est.

Murices. XL.

^a Namque inter
 conchyliâ meris
 inferuntur murices.

Sanguine de nostro tinctas, ingrâte, lacernas
 Induis, ^a et non est hoc satis, esca sumus.

Locellus. XLI.

^a Pocket.
^b Fundo.
^c Si nihil reliqui
 sit, dabitur ipse
 locellus.

Si ^a quid adhuc superest in nostri ^b face locelli,
 Munus erit; ^c nihil est; ipse locellus erit.

Tali eborei. XLII.

^a Ludebatur talis
 quatuor, quando-
 que tribus. Talo-
 rum autem felicissi-
 mus jaculus dicebatur Venus, ubi singuli tali diversam haberent faciem, comparentibus
 simul cane, ternario, quaternario & senione.

CUM ^a steterit nullus vultu tibi talus eodem,
 Munera ^b me dices magna dedisse tibi.
^b Grati erunt tibi tali isti quos
 tibi misi per se quidem munus leve, sed propter ludi deposita magnum.

Turricula. XLIII.

^a Fortunæ non arti
 locus est.

QUÆ scit compositos manus improba mittere
 talos,
 Si per me misit, ^a nil nisi vota facit.

Lepus. XLIV.

Inter aves turdus, si quis me iudice certet,
 Inter quadrupes gloria prima lepus.

Nuces. XLV.

onā:
sta ro.

A *Lea parva nuces, & non damnoſa videntur:
Sapè tamen pueris a abſtulit illa nates.*

a Nudavit ad po-
nas ſi ultra diem
permiſſum iuſerint.

Follis. XLVI.

nas
umus.

TE *procul iuvenes: mitis mihi convenit atas:
Folle deſet pueros ludere: folle ſenes.*

a Sed minore, qui
vento diſſentis agi-
tetur facili manu.

Pica. XLVII.

ocelli,
erit.

Pica *loquax certâ dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis avem.*

Mensa citrea. XLVIII.

odem,
ibi.

A *Ccipe felices, a Atlantica munera, ſylvas:
Aurea b qui dederit dona, minora dabit.*

a Citreæ menſas
ex Atlante monte
Mauritanæ.

b Si ex auro puro
puſto fieret menſa, minoris tamen eſſet pretii quàm citrea.

* Canuſinæ ruſæ. XLIX.

arentibus
illi quos

Roma a *magis fufcis veſtitur, Gallia ruſis:
Et placet hic pueris, militibuſque color.*

* Lana è Canu-
ſio: quæ ſubruſi co-
loris eſt.

a Viri Romani u-
tuntur veſtibus fuſci
coloris, Galli ruſis
è lanâ Canuſinâ:

tamen pueri noſtri gaudent ruſo: hoc colore, ut & milites, ex inſtituto Laconum.
tibus hic color in bello placebat, ne per vulnera effluens ſanguis, in veſtibus alte-
ius coloris incuteret ſuis terrorem, hoſtibus adderet animum.

mittere

Nives. L.

NON *potare nivem, ſed aquam potare ri-
gentem*

a Non aquam ni-
vium, ſed decoctam
nive reconditam ac
refrigeratam.

De nive, commenta eſt ingenioſa ſiſis.

rtet,

s.

Nuces.

Caprea.

Caprea, LI.

^a Respicit ad Virgilii versum. *Dumosa pendere proci de rupe videbo.*

^b Al. despicit.

Pendentem ^a summa capream de rupe videbis,
Casuram speres, ^b decipit illa ^c canes.

^c Inter venandum.

Accipiter. LII.

^a Dolet sibi praedam ab aucupe, cui servit, ereptam: vide LII. Gyrals. dialog. 6. lib. 1.

Prado fuit volucrum, famulus nunc aucupis
idem

Decipit, & ^a captas non sibi mæret aves.

Fœnum. LIII.

^a In qua non est pluma. Al. leg. *Frendata*, id est, frondibus.

^b Farciatur.

^c Alii *fano*.

Fraudatâ ^b tumeat facilis tibi culcitris
^c plumâ.

Non venit ad duros pallida cura toros.

Persona Batava. LIV.

^a Sam larva, persona, seu vultus scitilis Batavi rufi. Pueris quippe terrori sunt larvati.

SUM figuli lusus rufi persona Batavi.
Qua tu derides, hac timet ora puer.

Hercules Corinthius. LV.

^a Ex ære Corinthio. Plin. l. 31.
^c 9.

^b Angues ab Herc.

in cupis elisos, & Hydram devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

Eludit ^b geminos infans, nec respicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Livius in membranis. LVI.

*pellibus exiguis arctatur Livius^a ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.*

^a A styli insurgentis granditate, an ab operis magnitudine & librorum.

140. multitudo? vide Javenal. Sat. 7, v. 98.

Sallustius. LVII.

*Hic erit, ut perhibent^a doctorum corda viro-
rum,
Primus Romanâ Crispus in historiâ.*

^a Quintilliani l. 2. c. 5. & l. 4. c. 2. Seneca Rhet. 1. 3. decl. & contro- vers. 25. l. 5. Corn.

Tacit. 3. hist. Vell. Patere. hist. 2. & c.

Mel Atticum. LVIII.

*Hoc tibi^a Thesei populatrix misit^b Hymetti
Pallados^c a sylvis nobile nectar apis.*

^a Attici. ^b Theseo rege. ^c Montis Attici. ^c Præfidis Attici.

Favi Siculi. LIX.

*Cum dederis Siculos mediis de collibus^a Hybla,
Cecropios^b dicas tu licet esse favos.*

^a Montis Siciliæ. ^b Atticos, ^a Cecrope rege.

Cocus. LX.

*Non^a satis est ars sola coco; servire palato,
Atque cocus domini debet habere gulam.*

^a Turnebus inter- pungit. Non satis est ars sola Coco, servire palato. Atque cocus domini debet habere gulam.

Lucanus. LXI.

*Unus^a quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola,^b putat.*

^a Magis oratoribus quam poëtis adnumerat eum Fabius c. 1. l. 10. histori.

cis alii.

^b Tum quia versu scriptus sum, tum quia vendibilis.

Catullus.

Catullus. LXII.

Elegantes
Antitheseis.

Tantum magna sua debet () Verona Catullo,
Quantum parva suo () Mantua Virgilio.

Calices gemmati. LXIII.

^a Smaragdis.
^b Poculum aureum.
^c Ex processit luxus,
ut multi gemmas di-
gitis detractas pocu-
lis inferant.

Gemmatum ^a Scythicis ut luceat ^a ignibus
^b aurum
Adspice : ^c quot digitos exiit iste calix !

CrySTALLINA. LXIV.

^a Al. Petcat Securam
nimium. sollicitaque
manu ! per diligen-
tiam & curam æque
ac per negligen-
tiam.

Frangere dum metuis, frangis crystallina
^a peccant
Secura nimium, sollicitaque manus.

Calices vitrei. LXV.

^a Artificium Æ-
gyptiorum in for-
mandis vitreis cali-
cibus diversicolo-
ribus, quos Adria-
nus Imp. allascentes dixit. Vide Scalig. ad Propert. 1. 4.
opere.

Adspicis ^a ingenium Nili : quibus addere plura
Dum cupit, ah ! quoties ^b perdidit auster
opus !

^b Fregit in ipso

In Amphitheatrum Cæsaris. LXVI.

Barbara ^b Pyramidum ^c sileat ^d miracula
 * Memphis,

^e Assiduus jactet ne Babylona labor;

Nec ^f Trivia templo ^g molles laudentur ^h honores:

Disimuletque ⁱ deum cornibus ^k ara frequens;

Aëre nec vacuo ^l pendentia ^m Mausolea

Laudibus immodicis Cares ⁿ in astra ferant.

Omnis ^o Cæsareo cedat ^p labor ^q amphitheatro:

Unum ^r pra cunctis fama loquatur ^s opus.

^a Ad Græcorum distinctionem, quibus alii omnes Barbari.

... * ... Nobilissima Egypti civitas hodiè Cairo.

^b Moles hæc altissimas in sepulchrorum usum non sine profusâ opum ostentatione reges Egyptii extruxere, à quadratâ basi decrescendo ascen-

descentes in formam ægis, unde & nomen: post Herodotum, Melam, Plinium, Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his, lege Bellonium qui Pyramides quæ hodiè videntur, ipse dimensus est. Lib. 2. observ. c. 42. 43. & 44. & Gravium ante omnes qui de iis justum opus quæ Pyramidographia inscribitur, confecit. Signate ad Barbaros & ægæus; vel, sileat miracula, id est, non amplius miretur, habeatve pro miraculis.

^d *Osépnosia*; conspicua seu spectanda propter artificium operæ, quæ septem numerantur; quibus & alii septena altera adnumerant; quæ duo Jovis Olympici templum & Colossus Rhodius, quoniam ad plenam enumerationem à poetâ sunt omissa. J. Scoppa censet voluisse Martialem hoc epigram. amphitheatrum quinque his structuris antepone, propter, 1. altitudinem, 2. celsitudinem, 3. statuas, 4. varietatem, & 5. nobilitatem, quem vide Collect. l. 1. c. 29. Forum qui laudantur, imò regum qui Babylona condiderunt, sive urbis, hortorum pensilium, murorumque amplitudinem respicias, sive assiduitatem operum: namque & ipse murus, cujus ambitus 300 circiter stadiorum erat, intra annum absolutus est, cum diebus singulis, singula perficerentur. Stadia: alii legunt *Assyrius*; minus rectè, Dianæ Ephesiæ.

^g Propter molles Ionas, & Deam, festi summâ cum pompâ & molliæ celebratam. Alii propter signa affabre & ad vivum efficta. Virgil. *Spirantia mollis æra*; & Flaccus, *molles imitabitur arc capillos*. Verum locum hunc procul debio corruptum luxatumque variæ Criticorum tentârunt manus, necdum saluti restituerunt.

^h Columnas, statuas, signa, &c. aliis, sacrificia ⁱ Non usque adeo esset, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali manu facto illam longè superatam videamus.

^k Non Jovis Hammonis apud Nasamones, quæ nec opibus nec structurâ erat insignis: vide Plutarch. de Animalium societate, & in vitâ Thesæi, & Ptolemaei. 52. Miscellan. hujus meminit & Callimachus in hymno Apollinis.

^l Ad altitudinem 140 pedum sublata columnis innixa, summoque cacumini impostam quadrigam cujus equi suspensis alis volare videbantur: suspensa autem dicebantur quæ suffulta erant.

^m Mausoli regis Cariae tumulum, monumentum illi ab uxore Artemisiâ extructum. ⁿ Eleganter respicit ad ^o A Vespasiano auspicio inceptoque, à Tiro F. perfecto & dedicato.

^p Opus speciosum. ^q In quo ederentur spectacula & venationes, absque cenâ, sedibus per gradus undequaque clauso, in quibus loca 87000 Ovali primâ: ad cujus summitatem agrè visso humana pertingeret: vide Vitruvium Mar. 1. 5. 6. Lipf. de Amph. &c. ^r Sic & MS. Bodl. Alii pro. ^s Amphitheatrum Cæsaris.

In opera publica Cæs. LXVII.

^a In quartâ urbis regione.

^b Cui (dejecto Neronis capite) Vest. passus solis vultum, 12 radiis insignem reposuit dicavitque Soli Sidero Deo.

^c Legitur & propior, etque *Pathos Metonymicon*.

^d Statua quam sibi Nero construxerat altam pedes circiter cxx.

^e Extruuntur vel ex se surgunt, erant enim...f...machinæ

^g *αὐτοκινηταὶ*

quæ ex se in sublime crescebant aut rursus decrescebant.

tum tabularum elata.

^h Sacra. ⁱ Odiosa, invisa iis quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in usum suum converteret.

^k Auro gemmis

^l Domus prius *Transitoria*, mox incendio absumpta restitutaque.

^m Crudelis Tyranni Neronis, nomen autem *reus* semper

ⁿ Notum hoc è carmine illo, *Roma domus fies*, &c. referente

^o Inter Cœlium montem & Esquilias.

^p Stagnum maris instar, circum-

^q In tertiâ urbis regione.

^r Celeriter et

^s Incendio enim & ruinis patriæ domum sibi extruxit, ad eamque arva,

^t Quæ & Livia, aliis tamen

^u Cum suas, tum vitis quæ subdiales inambulationes umbrâ

^v Te imperatore.

^w Postquam opera

^x Extrema pars domus Aureæ, id

^y Et munera publica facta sunt, quæ nuper in privatas delicias occuparat Nero.

Hic ^a ubi ^b sidereus ^c propius videt astra ^d colossus

Et ^e crescunt mediâ ^f pegmata & celsa ^h viâ;

Invidiosa ⁱ feri ^k radiabant ^l atria ^m regis,

Vnaque ⁿ jam totâ stabat in urbe domus.

Hic ^o ubi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles; ^p stagna Neronis erant.

Hic ^q ubi miramur ^r velocia munera thermas,

Abstulerat ^s miseris tecta superbus ager.

Claudia ^t diffusas ubi porticus explicat ^v umbras,

Ultima ^x pars aula deficientis erat.

Reddita Roma sibi est; & sunt, ^y te preside, Cæsar,

Delicia ^z populi, quæ fuerant domini.

De gentium confluxu & congratulatione. LXVIII.

^a Ex Græcorum divisione mundi,

quibus alii omnes

Barbari dicti, imò

ex suis qui non

ἀλλόδα incolebant,

quive non ore rotundo, molliter & Atticè loquebantur.

Ab aspera enim & inculda

pronunciatione Barbaros dictos censet Strabo lib. 14. J. C. Scaliger à *Bar* quod

Arabice *Desertum* sonat; more Hebræo geminato ad intentionem, Exerc. & in

Theophr. de pl.

^b Sede imperiali, vel à te restituta.

QUÆ tam sepulta est, quæ gens tam ^a bar-

bara, Cæsar,

Ex quâ spectator non sit in ^b urbe tuâ?

Venit

Lib. V. MARTIALIS.

143

Venit ab ^d Orptheo ^d cultor Rhodopeius Hæmo,
 Venit & epoto ^e Sarmata pastus equo;
 Et qui ^t prima bibit deprensæ flumina Nili,
 Et ^q quem suprema ⁿ Tethyos unda ferit.
 Festinavit ⁱ Arabs; festinavere ^k Sabæi;
 Et Cilices ^l nimbis hinc maduere suis.
 Crinibus ^m in nodum tortis venire ^m Sicambri,
 Atque ⁿ aliter tortis crinibus Æthiopes.
 Vox ^o diversa sonat: populorum est vox tamen
 una,
 Cum verus patriæ diceris esse pater.

c Ad montem Hæmum Orphei parentes habitabant
 d Thrax Agricul-
 ræ studiosus. Rho-
 dope enim mons
 Thraciæ, quasi di-
 cat, venire Borealis
 incolæ.
 e Tartari, Russi,
 Poloni.
 f A Meridie. Æ-
 gyptii & Afri apud
 quos Nilus primum
 fluere deprehendi-
 tur, neque enim
 fons Nili tum re-
 pertus.

Ab occidente, qui ad Hesperium litus siti. Alii Britanni, quorum littora, ut &
 litima Thule maris fluctibus feriuntur. h Uxor Neptuni. Metonym. maris
 Ab Oriente, è Nabathæâ, id est, Petræâ, & Scenitæ, id est, è desertâ Arabiâ. k E
 Felici Arabiâ. l Kēbus ^l *κρόκος*, croci aquâ diluti asperfusionibus, quæ in
 theatro & Amphith. fiebant. Cicilia vere croco nobilis. m Guldri, Synecdoch.
 Germani, quorum insigne obliquare crinem nodoque substringere. Tacit. de Germ. &
 Iuven. Madido torquentes cornua cirro. n A naturâ, vel solis ardore, cum Ger-
 mani artificio cirrati sint. o Lingua varia, acclamatio verò & mens eadem. MS.
 Bodl. Vox diversa sonat Populorum: & Vox tamen una est, Cum verus. &c.

Ad Titum, quòd expulerit delatores.
 LXIX.

Turba ^a gravis paci, placidaque inimica quieti,
 Qua semper miseras sollicitabat opes,
 Tradita ^b Getulis; ^c nec cepit arena nocentes;
 Et delator ^a habet, quod dabat, exilium.
 Exulat ^e Ausoniâ profugus delator ab ^e urbe:
 Impensis vitam principis annumeres.

a Delatores, calum-
 niatores fiscales,
 qui, sub Nerone di-
 vitum opibus insi-
 dia: i, eos quo jure
 quâ injuriâ accusa-
 tionibus vexant.
 b Relegata est in
 arenosa & deserta
 Africa loca. Le-
 gunt alii Traducta

est Cyaris, alii Cybiris. M. S. Bodl. Geticis. Lipsius cap. 11. lib. 2. de Cruce legit
 Traducta est Titulis: pro more noxiorum traducendi per forum seu Amphith. appen-
 sis collo titulis & inscriptionibus criminum: & Sueton. cap. 8. Titi. Delatores as-
 siduè in foro fustibus & flagellis caesos novissimè traductos per Amphitheatri arenam, par-
 tim subijci in servos aut venire, partim in asperrimas insularum ævehî imperavit. Tra-
 ducti sunt delatores Getulis, magistris scilicet leonum, ut eos ipsi suis leonibus laniam-
 dos objicerent: quos tamen quum Arena non caperet, pulsi sunt quidem in exilium.
 Scalig. & Scriv. c Tantus est delatorum numerus, ut vix capiat eos Amphith.
 imò vix insulæ; Plinius in panegyrico Trajani. d E talionis pœnâ, quæ veteribus,
 placuit. e Româ urbe Italiæ ab Ausone Ulyssis & Calypsus nepote. f Curis,
 beneficiis, muneribus.

De

EPIGRAMM. DELECTUS.

De Kal. April. quâ die omnis venatio
per mulieres confecta est. LXX.

Hoc cum sequenti
Epigrammate ab
imperiali Librar is
confundebatur. &
ex duobus unum
confecerunt. Lem-
mata enim erat amissa, quæ ex optimo codice restituit If. Vossius seis in Catullum
observationibus p. 127. a Non satisfacit tibi Mars, sed mulieribus opus bellicum
est peragendum, die Veneri sacratâ.

Belliger invictis quod Mars tibi servit in ar-
mis,
Non satis est, Cæsar; servit & ipsa ^a Venu-

De Venatrice quæ Leonem primæ for-
mæ venabulo excepit. LXXI.

^a Hercules interfe-
cit vastæ molis
Leonem in saltu
Nemeo; ...
^b Sed nos vidimus
Mulierem interfi-
cientem Leonem,
haudquaquam mi-
norem illo Nemeen-
si: Fœminis sub Nerone & Domitiano solitum erat in Arenam descendere: Tacit.
Annal. 15. Sueton. Ner. c. 11. Juvenal. Satyr. 1. v. 24.

Prostratum vastâ Nemeës in valle leonem
Nobile & ^a Herculeum fama canebat opus:
Prisca fides taceat; nam post tua munera,
Cæsar,
Hæc jam ^b fœmineâ vidimus acta manu.

Pœna Laureoli. LXXII.

^a Caucaſo.
^b Interdiu vascen-
tem.
^c Noctu in pœnas
renascenti jecore.
^d ... Aquilam.
^e Scotiâ, Synec-
doch. in Septentrio-
nalibus enim plagis
urſi maximi & fœ-
viſſimi.
^f Viscera, Bodl. MS.
^g Non ficto dramate,
in quo quis urſi pel-
le teſtus (uti Nero apud Suetonium cap. 29.) fictitium Laureolum dilaniare videre-
tur: non in fictâ cruce, uti agebat Laureolum Lentulus (Juvenal. Satyrâ 8. judice)
dignus verâ cruce: sed verè totum corpus laceratus. ^h Totus eviſceratus, carne nudatus,
nil niſi vulnus. Σχῆμα δὲ ζῶον. ⁱ Versus inſequentes quatuor tanquam ſpūti
relegantur ad neſcio quē Panormitanum.

Qualiter in Scythicâ religatus ^a rupe Prometheus
^b Affiduam ^c nimio pectore pavit ^d avem:
^e Nuda ^f Caledonio sic x pectora præbuit urſo,
Non ^g falſâ pendens in cruce & Laureolus.
Vivebant laceri membris ſillantibus artus,
Inque ^h omni nuſquam corpore corpus erat.
Denique ⁱ ſupplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat enſe nocens;

Templa

*mpla vel i arcana demens spoliaverit i auro: i Ornatu, Ratuis
Subdiderat savas vel tibi Roma faces.
erat k antiqua sceleratus crimina fama,
In quo, qua fuerat fabula, pœna fuit.*

aliquod crimen Laeteoli illius latrocinio gravius.

De Dædalo. LXXIII.

*Edale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quam cuperes pennas tunc habuisse tuas?*

Simile quid de Ica-
ro juxta Neronis
decevitur deciden-
te; vide apud
Tranquil. Ner. cap. 12.

De Rhinocerote. LXXIV.

*cessit exhibitus totâ tibi, Caesar, arenâ,
Quæ non a promisit, prælia b Rhinoceros.
nam terribiles exarsit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!*

a Desperabantur
prælia Martis, a
Cæsare scilicet pro-
missi, vult Jos.
Salig. hic ergo le-
git promissi. Quod
mihi durius videtur

noster dare aut etiam ferre potuerit.
b Ingens bellua cui nomen dedit
Paulan. lib. 9. quamvis & hæc
de a cornibus non ita gravi fide conficit.

Leone qui gubernatorem offendit. LXXV.

*Eserat a ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam b notas contemere manus:
dignas tanto persolvit crimine pœnas;
t qui non tulerat verbera, c tela tulit.
s d decet esse hominum tali sub principe
mores,
qui jubet e ingenium mitius esse feris?*

a In custodem, re-
ctorem, mansue-
tarium.
b Magistri coër-
centis, vel fortè
irritantis.
c Venabula, jacula
conficientium.
d A minori.
e Hemistichium ex
Ovidiano illo, c.
leg. 10. lib. 1.

Turpe erit ingenium mitius esse feris. 2

De sue quæ ex vulnere peperit.
LXXVI.

a Suam amisit, fuculo dedit.

b Quæ certò jaculatur errare nescit.

c Venatricis & obætricis.

Icta gravi felo, confossaque vulnere, mater
Sus, ^a pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego ^b Lucina credo fuisse manum.
Experta est numen moriens ^c utriusque Dianæ
Quâq; soluta parens, quâque perempta fera.

De eâdem. LXXVII.

a Partui proxima.

b Rectius legas pignore. Namque unicum peperit fuculum, cæteri matris funere tumulati.

c Casus ubique valet.

SUS fera ^a jam gravior, maturi ^b pignora vitæ
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit
O ^c quantum est subitis casibus ingenium.

De Hercule infidente tauro ad cœli
rapto. LXXVIII.

a Pegmate: γέγραφο, machinâ quâ in sublime rapiebantur personæ & scenâ in æra, ut à Boreâ Orithyia, ab Aurorâ Memnon, ab anguib; Medea, &c.
b Non tam machinamenti fuit artificium, quàm pii numinis aura, arti adspirans.

c Neprunia regna. maria.

Raptus ^a ab it mediâ quòd ad æthera tauri
arenâ;
Non ^b fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen ^c fraterna per æquora tauri
At nunc ^d Alciden ^e iaurus in astra tulit
Cæsaris ^f, atque Jovis confer ^g nunc schem
juvenci

Par ^h onus ut tulerint; ⁱ altiùs iste tulit.

d Domitianum (credo) vel Domitiani
giem Herculis habitu, quem ipse affectavit, gentemque Flaviam referri voluit
Reatinos & comitem Herculis: vide Sueton. Vespas. c. 12.
ligneo Imperatorem inclusum volunt nonnulli, ut quadret Schema cum Jove
specie tauri: Verùm nec placet, nec opus est: namque... f... A Cæsare exhibitum
spectaculo hic taurus.
g Putat Rutgerius hoc epigram. ad Arum
Stellam, inter alia, scriptum fuisse, legendumque. confer nunc. Stella. juvenalis
h Fac eos tulisse par onus, quod tamen non fait: ille enim puellam, hic heros.
i Ludit in ambiguitate vocis alti, quod aliquando pro cœlo, quandoque pro mari
mitur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæsaris taurus Herculem per
(quod mari altiùs) tulit.

De supplici elephante. LXXIX.

Uodpius, & supplex elephas te, Caesar, adorat,

Hic modò qui Tauro tam metuendus erat:

na facit hoc jussus, nulloque docente magistro:

Crede mihi, numen sensit & ille tuum.

a Facit hoc non à magistro jussus & edoctus, ut alibi elephantes: docile animal elephas & instinctu adorat.

religiosum: Solem enim & Lunam naturæ

De tigride quæ leonem laceravit.

LXXX.

Ambere securi dextram consueta magistri,

Tigris ab Hyrcano gloria ^a rara jugo,

na ferum rabido laceravit dente leonem:

res nova, non ullis cognita temporibus.

sa est tale nihil sylvis dum vixit in altis:

postquam ^b inter nos est, plus feritatis habet.

a Non ità frequens hùc adducta ex Hyrcaniis sylvis; videturque respicere ad morem furripendi catulos Tigridis; cum enim fœtus insidius ereptus videt, insequitur raptorem animal

cissimum: ille unum abjicit è catulis, quem mater ad cubile reportat, rursusque rem insequentem alterum abjicit, mox tertium, &c. ità ille unicum vix uactus

b Ad nos tralata for-

& animosior facta est.

pheus verè discerptus. LXXXI.

Uidquid in ^a Orphœo Rhodope spectasse theatro

Dicitur, exhibuit, Caesar, arena tibi.

erunt ^b scopuli mirandaque ^c sylva cucurrit,

quale fuisse ^c nemus creditur Hesperidum.

uit immixtum ^d pecudum & genus omne

ferarum,

supra vatem ^e multa pependit ^e avis.

a Threiciis vallibus seu planitie ad Hæmum Rhodopenve; quæ ad similitudinem veri theatri refert poeta, ut Ovid. 11 Metam. *Manades Orphœi titulum rapuere theatri.*

b Hæc autem vel per machinamenta *νευροπασίχη*, vel ab

c Horti

bus in truncis arborum scopulisque latitantibus movebantur.

romis, id est, citreis (ut refert è Jubæ commentariis Æmilianus apud Athenæum lib. 3. c. 6) insignes quos habuerunt in extremâ Æthiopie parte filia Hesperidis.

d Al. Pecori: alii *pecudum genus atque ferarum*: sed acutiori etineatur vetus lectio: neque eam pecudes solum domesticæ, sed etiam feræ insecutæ, quas voce illius blandâ citharæque sono delinitas crederes esse

e Filo vel reti coercitæ tenuissimo ne avolarent aves multæ.

f. Male vatis must-
cam compensanti.

*Ipse sed f ingrato jacuit laceratus ab urso.
Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.*

De Rhinocerote. LXXXII.

a Feras ad pugnam
irritare solebant
stimulis, igne, fla-
gellis, pilis, map-
pis.

b Verentes ne in se
bestiam moverent,
vel ne, si non mo-
veretur in pugnam,
populo displicerent
qui lentas oderat
pugnas.

c Gemino cornu infestum urum. Ita legendum divinabat J. Doussa, assensit Jos. lig. exponit Pet. Scriv. non ut vulgò *ursum*.

*Sollicitant a pavidib dum Rhinoceros magis
Seque diu magna colligit ira fera,
Desperabantur promissi praelia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque c gravem gemino cornu sic extulit
sum,*

Factat ut impositas taurus in astra pilas.

De naumachiâ. LXXXIII.

a Per itineris lon-
ginitatem.

b Qui jam primum
spectas naumachi-
am, Neptuno sa-
crum, vel à Divo
Cæsare exhibitam.

c Praelium navale.
Est autem Bellona,
bellorum dea, Mar-
tis soror.

*Si quis ades longis a serus spectator ab oris
Cui lux prima b sacri muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus c navalis Enyo,
Et par unda fretis; hic modò terra fuit
Non credis? d spectes, dum laxent æquora Martis
Parva mora est; dices, hic modò pontus*

d Expectes modò dum certamini finem faciant æquora emissi.

De Carpophoro qui viginti hircos
ritèr immisos confecit. LXXXIV.

a Adolescentem Do-
mitiano charum in
Synagoga amphitheatralis descen-
dentem.

b Non esset hospi-
tibus periculum se
a Diomedis Equis
discerptos fore.

* Urbs illa Atticæ
non timuisset Cre-
team taurum, ab
Herc. casum quod
tamen Theio ad-
scribitur.

c Non sylva Nemæa inter Cleonas & Phliuntem timuisset leonem, quem confecit Hercules.

d Repullulantibus cre-

rescens malum uno ictu simul interfecisset.

e Idem M.S. Bodl.

Hinc, id est, ab hæc manu, vel uno ictu periisset triforme illud monstrum.

*Secula a Carpophorum, Cæsar, si prisca te-
sent,*

*Non b Diomedis equos barbara terra fer-
Non * Marathon taurum, c Nemæe fron-
leonem,*

*Arcas Menalium non timuisset aprum.
Hoc armante manus d hydra mors una fuit
Huic e percussa foret tota Chimæra sem-*

*miseros & posset, & sine Colchide vincere tauros:
Posset utrumque ferum vincere Pasiphaes.
Sic ut aquorei revocetur fabula monstri,
Hesionem solvet solus & i Andromedam;
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.*

f Al. *Eripides*,
melius legas *Igitur*.
vemos.
g Abique Medea
ope & arte.
h Laomedontis fi-
liam cito exposi-
tam quam asseruit
Herc.
i Cephei & Cassio-
pes filiam, quam

o expositam liberavit Perseus.

k Ite jam, subducite rationes, comparietis

circulis labores per omnem vitam non excessisse XII numerum: Carphorus uno
spectaculo XX. stravit feras. Lemma autem quod Epigrammati præfigitur ex peran-
quo codice restituit *Isaacus Vossius*, absque quo Epigramma non satis bene antea e-
intellectum.

De Prisco & Vero gladiatoribus. LXXXV.

*CUM traheret Priscus, traheret certamina
Verus,*

Esset & aqualis Mars utriusque diu;

Missio^a sæpe^b viris magno clamore petita est:

Sed Caesar legi paruit ipse sua.

Exerat^c ad digitum posita concurrere palma:

Quod licuit, d^d lances, donaque sæpe dedit.

ventus tamen est finis discriminis equi;

Pugnare pares, succubere pares.

Missio^e utrique^f rudes, & palmas Caesar utrique:

Hoc & pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Caesar,

Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

a Missio erat quo-
tids læsus aut victus
victori eripiebatur
a principe vel mu-
neratio ex faventia
populi, quam sig-
nificabat pressio
pollicis.

b Gladiatoribus

c Concursum digito-
rum a dimicatione
palmam inter se
sortiti. Pet. Scri-
verius quem vide.

d Alii sublato digito
se victum agnosce-
re. exp.

e Obsonia in lan-
cibus & dona, ut
reficeret animum.
que adderet gladiis.

f Scipiones,

g Missio.

ibus, vel populo quo patientius ferret longæ pugnae moram.

ibus veterani gladiatores donati in signum magisterii, liberi ab

f Præsentis certaminis præmia.

am pronuntiabantur.

Carmen festinatum. LXXXVI.

*A * veniam subitis: non displicuisse meretur,*

Festinat, Caesar, qui placuisse tibi.

* Hæc disticha,
vel mutila sunt &
corrupta, vel Mar-
tialis non sunt, ex
fragmentis illi adscribuntur.

Epigrammatum Delectus

LIBER SEXTUS.

E Veteribus Poetis.

CATULLUS.

Mittit libellum suum. I.

^a Genus Epigram-
matum Catulli te-
nerum delicatum,
multis ita gratum,
ut Catullum longè
Martiali præferant.

Cum his aliis pro-
prie sentire non
possunt. Ut enim,
aiunt, in Catullo sit
aliquid ex iis quas
illi mirantur virtu-
tibus, ea tamen
plerumque rerum

inanitas est, ut istis vitiis abundè compensetur, illa qualiscunque, quâ commendatur
elegantia. Itaque teneritudinem illam Catulli multo Latinæ linguæ usu exprimit
nonnulli: Martialis vim, acumen, ingenium paucissimi aut nulli adhuc exprimerent.

^b Hæc expoliebantur libri pellibus obducti. ^c Transpadanus ille & conterraneus
Catulli qui nobis scriptam reliquit Artici vitam. ^d Latina phrasis & Cicero
usurpata, ex Græco tamen sumpta, τὸ ἄνω; significat autem versus suos à Cornelio
existimari alicujus pretii. ^e Idem tamen fecerat Atticus, ut sæpè Cicero testatur
in Epistolis: nisi forrè plura sit amplexus ille Nepos quàm Atticus, ut solos ver-
dici possit omnium temporum historiam in tres libros contulisse. ^f Exclamatio

^g Totum hunc libellum qualiscunque sit à me tibi oblatum accipe.

Quale

QUOI dono ^a lepidum novum libellum
Aridâ modò ^b pumice expolitum?
Corneli, tibi: namque tu solebas
Meas ^d esse aliquid putare nugas,

Jam tum, cùm ausus es unus ^e Italorum

Omne avum tribus explicare chartis,

Doctis, ^f Jupiter, & laboriosis!

Quarè ^g habe tibi quidquid hoc libelli est, &

Lib

ualecu
lus im

ntur, sole
oniam D
offium in
rtium Pat

Pha

Hasel

Ait b

Seque u

Sequisse

pus fore

hoc t

egare f

hodum

propontia

bi iste,

omata h

loquente

mastri

bi hac

lit Pha

uo steti

uo n im

inde

erum t

ocaret a

mæl sec

ec ulla

bi r esse

ovissima

ed hac p

er.

piter prop

um sibi es

qualecunque, quod, ^h o patrōa virgo,
lus uno maneat perenne saclo.

h Vestam auspica-
tur, quæ Romano-
rum patrōa, huius
enim primitiæ om-
nium rerum offere-

ntur, solebantque precantes hanc primo loco implorare. *Patrōa* quoque dicitur,
oniam Dii qui à longâ progenitorum serie erant relictī, itā vocabantur; adi IC.
offium in loc. p. 4. Alii de Minervâ intelligunt, quæ Bibliothecarum custos, &
rium Patrōa.

Phaseli laus & dedicatio.

Phaselus ^a ille quem videtis, hospites,
Ait ^b fuisse navium celerrimus,
Seque ullius natantis ^c impetum trabis
Sequisse praterire, sive ^d palmulis
pus foret volare, sive ^e linteo.
hoc ^f negat minacis Adriatici
legare ^g litus, insulasve Cycladas,
hodumve nobilem, horridamve Thraciam,
ropontida, trucemve Ponticum sinum,
bi iste, & post phaselus, antea fuit
omata ^h sylva. Nam Cytorio in jugo
loquente ⁱ sæpè sibilum edidit ^j comâ:
mastri ^k Pontica, & ^l Cytore buxifer,
ibi hac fuisse & esse cognitissima,
it Phaselus: ^m ultimâ ex origine
uo stetisse dicit in cacumine,
uo ⁿ imbuisse palmulas in aquore:
t indè tot per ^o impotentia frēta
erum tulisse, ^p leva, sive dextera
ocaret aura, sive ^q utrumque Jupiter
mūl secundus incidisset ^r in pedem;
ec ulla vota litoralibus Diis
ibi ^s esse facta, cūm veniret à mare
ovissima hunc adusque limpidum lacum.
d hac prius fuere; nunc ^s recondita

a Genus parvi na-
vigii.

b Ob celeritatem
navigandi maximè
nobile: ab hoc ver-
bo *Vascello* Italorum
deducitur: undè
Galli naves *Vaiselles*
& nos *Vessels*
nuncupamus. Sci-
licet phaselus ait,
quem loquentem
inducit.

c Omnibus se ait
navibus cursu & ce-
leritate præstitisse.
d Remis; palmula,
the broad End of an
Oar.

e Velis.

f Ait fore ut hoc
verum esse fateatur
Adriaticum mare.

g Qui deinde in
Phaselum compa-
ctus est.

Frondifera

i Frondibus sibilan-
tibus.

k Invocativo lege:
est autem civitas
Ponti.

l Mons ibidem.

m A principio.

n Tuis primam in
aquis palmulas
tinxisse.

o Ferocia, pericu-
losa, regi nescia.

p Sive ventus dex-
trâ, sive lævâ aspi-

ter. q Pes in navī, chorda quâ vela tenduntur. Itaque sensus est: sive
piter propitius utrumve velum tetendisset. r Se fecisse; quo pateat inte-
um sibi est: ut cui vult se dedicet. s In portum recepta.

Senecit.

Pollux.

Senet ^r quiete, seque dedicat tibi,
Gemelle Castor, & ^v gemelle Castoris.

Ad Marcum Tullium. III.

Disertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli;
Quotque post aliis erunt in annis.
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, pessimus omnium poeta;
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Linteum repetit furto surreptum. IV

^a Quia utebatur ad
furandum licet per
jocum: simile ex-
emplum refert Ta-
citus cujusdam Se-
natoris, qui cum a
Claudio vocatus ad
Cenam surriperet
vasa aurea, jussu
ejusdem Claudii
scitilibus postea ac-
ceptus est.
^b Veræ urbanitatis
gnarus.

MArrucine Asini, ^a manu sinistra
Non belle uteris in joco, atque vino:
Tollis linteum negligentiorum.
Hoc falsum esse putas? Fugit te, inepte,
Quamvis sordida res, & invenusta est.
Non credis mihi? Crede Pollioni
Fratrī; qui tua furta vel talento
Multari vellet: est enim ^b lepōrum
Disertus puer, ac facietiarum.
Quarē aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte;
Quod me non movet ^c aestimatione,
Verū est ^d μνημόσυνον mei sodalis.
Nam sudaria ^e Satabe ex Iberā
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et Veranius: hac amem, necesse est,
Ut Veraniolum meum & Fabullum.

^c Pretio.^d Monumentum.

^e Satabis fluvius
vel urbs Hispaniæ;
hinc Sataba linteum.

Mali scripti jocosa detestatio. V.

I. *I te plus oculis meis amarem,
Jucundissime Calve, munere isto
dissem te ^b odio Vatiniano.
Nam quid feci ego, quidve sum locutus,
ut me tot male perderes poetis?
* Dii mala multa dent clienti,
si tantum tibi misit impiorum!
si magni horribilem & sacram libellum!
nem tu scilicet ad tuum Catullum
istic; continuo ut die ^d periret
turnalibus, ^e optimo dierum.
n, non hoc tibi, false, sic abibit.
m ^t si luxerit, ad librariorum
rram scrinia. Casios, Aquinos,
fenum, omnia colligam & venena,
te ^b his suppliciis remunerabor.
hinc interea, valete, abite
uc, unde i malum pedem tulistis,
li incommoda, pessimi Poëta.*

a Epigramma facere scriptum, & verè Catullianum; è quò quattuor rescuimus versus obscuros, & cæterorum luminis officientes.

b Quo Vatinium prosequor; quo Vatinus dignus. Vide ejus Nebulonis elogium in Ciceronis Oratione adversus ipsum scripta.

* Frequens execratio apud Comicos, præsertim Terentium; Qui illum omnes dii perduint.

c Misisti.

d Ut me ejus lectio conficeret.

e Jucundissimo & ad voluptatem comparato.

f Ubi primum posteris dies illuxerit.

g Mala Poëmata.

h Has à te poenas exigam.

i Potius existimo

nam legi per interjectionem phrasi usitatâ; ut apud Ciceronem, *Qui sunt, malum!* *videndisse!* Epigramma hoc, cæteroquin elegans, cum in optimam definat sententiam, non nihil tamen inquinatur humiliore proverbio; quod virii genus non modo satis veteribus cautum est. Sed fortè nec inter ipsos humile censetur. sit, quisquis hoc ad nostram poësin transferet, non mediocriter aberrabit à pul-

Vitia sua nemo videt. VI.

*Genus iste, Vare, quem probè nôsti,
Homo est venustus, & ditax, & urbanus,
inque longè a plurimos facit versus.*

a Multorum in hoc vana jactatio, qui non bona sed plurima scribere cœperunt, quos faceret

atius passim illudit & præsertim Satyr 4 de Lucilio loquens:

*Nam fuit hoc vitiosus; in hora sæpè ducentos,
Ut magnum, versus distabat, stans pede in uno.*

b Tabellarum erat
genus, in quibus
quod scriptum erat
deleri poterat ut
rursus in illdem
scribi posset; ta-
bella deletitia, à
τάβηλ rursus &
ψάω five ψάω
deleo.

d Relata, perscripta.
e Alio nomine,
macrocolon, genus
membranæ nobi-
lioris.

e Genus ornamentum
libris jam perfectis
addi solitum ex
ligno, cornu, auro,
aut aliusmodi ma-
teriâ; hinc locutio
ad umbilicum perdu-
cere, id est, ad ab-
solutionem, perfe-
ctionem.

f Membrana dire-
cta, ruled Parch-
ment.

g Pumice expolie-
bantur libri.

h Tam ille qui modò videbatur elegans; nunc, dum leguntur inepta planè & in-
ejus carmina, caprimulgi aut fossoris officio dignior videtur quàm Poëta
i Tantum ille in versibus à consuetà ipsi in sermone elegantia desciscit.

dicax, facetus.
enim accipi in bonam partem.
ut sit sensus; Suffenus, qui modò videbatur urbanus, simul ac poemata attigit
zure rusticiorum, minùs urbanum.
quàm cum versus pangit.
yriis dignoscendis cæci sumus.
cognoscentem.

giter nobis duas, &c.

Puto esse ego illi millia aut decem, aut plura
Perscripta, nec sc, ut sit in ^b palimpsesto,
Relata c; ^d charta regia, novi libri,
Novi e umbilici, lora rubra, f membrana
Directa plumbo, & g pumice omnia aquata
Hac cum legas, tum ^h bellus ille, & urbanus
Suffenus, unus caprimulgus aut fossor
Rursus videtur: i tantum abhorret ac ^k mutetur
Hoc ^l quid putemus esse? qui modò ^m scurra,
Aut si quid hac re ⁿ tritius videbatur,
Idem o inficeto est inficetior rure,
Simul Poëmata attigit: p neque idem unquam
Equè est beatus, ac poema cum scribit:
Tam gaudet in se, tamque se ipse miratur.
Nimirum q idem omnes fallimur; neque
quisquam

Quem non in aliquâ re videre r Suffenum
Possis. s Suus cuique attributus est error;
Sed non videmus, mantica quid in tergo est

l Undenam oritur talis error? m Urbanus
n Exercitatus, magis in diſtictis jaciendis contritum, p
o Inficetus idem est quod infacetus, inurbanus
q Eodem quo ille nos errore deludimur; in
r Sua ineptè mirantem, nec propria
s Nota fabula quam breviter Phædrus l. 4. Peras imposuit

Ineptus Risus. VII.

a Ut candorem
dentium ostenderet.
b Cum in iudicium
venit ut advocati
munere fungatur.
c Major ex pii filii
morte luctus, major
etiam ex unici.

Egnatius quod candidos habet dentes,
Renidet a usquequaque: b seu ad rei
tum est
Subsellium, cum orator excitat fletum,
Renidet ille: c seu pii ad rogam filii
Lugetur, orba cum flet unicum mater,
Renidet ille: quicquid est, ubicunque est.

Quodcumque

Quodcumque agit, renidet: Hunc habet morbum
neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum:
Nam risu inepto res ineptior nulla est.

In maledicum. VIII.

Quanam te mala mens, miselle Ravidè,
Agit precipitem in meos jambos?
quis Deus tibi ^a non benè advocatùs
cordem parat excitare rixam?
^b ut pervenias in ora vulgi?
quid vis? Quà lubet esse notus optas?
ris: quandoquidem meam superbè
jam patientiam fatigas.

^a Non legitimo ritu placatus.
^b An avidus es famæ qualiscunque, etiam malæ?
^c Supple, notus & meâ quidem operâ, qui te per urbem insignem cantari faciam, ut ait Horatius.

Jocus in malum scriptum. IX.

^a Funde noster, ^b seu Sabine, seu Tiburs:
Nam te esse Tiburtem autumant, quibus
non est
ardi Catullum ledere: at, quibus cordi est,
Sabinus & Sabinum pignore esse contendunt.
seu Sabine, sive veriùs Tiburs,
libentèr in tuâ suburbanâ
llâ, malamque pectore expuli tussim:
immerenti quam mihi meus venter,
sumptuosas appeto, dedit, cœnas.
Sextianus dum volo esse conviva,
ationem in Attium petitorum,
nam veneni & pestilentia, legit.
me ^f grave do frigida & frequens tussis
assavit, usque dum in tuum sinum fugi,
me recuravi & ocymoque & urticâ.

^a Quinque illi primi versus nihil ad rem prosūs, nec nostros ferremus ita nugantes; verum hæc venia antiqua concedatur.
^b Tiburtis agri amenitas celebrata, Sabini non adeo. Et ob hanc causam fortè poëta mavult fundum suum esse Tiburtem quàm Sabinum. Vel etiam fortè quod Sabinus ager vectigalis, vel militibus attributus. De amenitate Tiburtis vide Horat. od. 1. 1. Laudabunt alii claram Rhodon aut Mitylencn.
^c Parati sunt quovis pignore opposito de hoc pugnare.
^f Genus est catarrhi.

quia dum voluptati & palato nimis consulo, valetudini atque auribus non pe-
e Sextii, pro quo extat oratio Ciceronis.
Herba expurgandis pulmonibus idonea.

h Recepero.
i Puras hunc sibi
 imprecationem ma-
 la; at elegantius
 imprecationem ver-
 tit in Sextium.

Quarè refectus maximas tibi grates
Ago, meum quòd non es ulta peccatum:
Nec deprecor jam, si nefaria scripta
Sexti^h recepto, quin gravedinem, & tussim,
Non mi, sed ipsi Sextio ferat frigus:
Qui tunc vocat me, cùm malum legit librum

Ad seipsum de adventu veris. X.

Epigramma versi-
bis satis elegans.
jejuno & exiguo
sensu.
a Panting with ear-
nest desire.

JAM ver egelidos refert tepores,
Jam cœli furor æquinoctialis,
Jucundis Zephyri silesceat auris.
Linguantur Phrygii, Catulle, Campi,
Nicaaque ager uber astuosa.
Ad claras Asia volumus urbes.
Jam mens^a pratrepidans avert vagari;
Jam læti studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longè quos simul à domo profectos,
Diversos. varie via. reportant.

Ad seipsum de Strumâ & Vatinio. XI.

Homini improbo-
rum felicitatem in-
dignè ferentis bre-
vem & jucundam
imaginem continet.
a Quod insigne fuit
nobilium magistra-
tuum.

QUID est, Catulle, quid moraris emori
Sellâ^a in curuli^b Struma Nonius sedat
Per^c consulatum, pejerat Vatinius.
Quid est, Catulle, quid moraris emori?
b Prætor hoc nomine, vere struma civitatis & fœda cicatrix.
c Vatinius operâ Pompeii Consul fuit. Hic ergo per suum consulatum pejerat
nunquam enim verè jurabat.

De Arrio vocales asperante. XII.

Multis Epigram-
ma hoc valdè face-
tum, imò etiam
Quintiliano nobile
versum.

COMMODA dicebat, si quando commoda ve-
Dicere, & hinsidias Arrius insidias:
Et tum miristcè sperabat se esse locutum,
Cùm quantum poterat; dixerat hinsidias

Credo sic mater, sic Liber avunculus ejus,
 Sic maternus avus dixerat, atque avia :
 Hoc misso in Syriam requirant omnibus aures ;
 Audibant eadem hac lenitè & levitè :
 Nec sibi postilla metuebant talia verba ;
 Cum subito affertur nuntius horribilis :
 Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 Jam non Ionios esse, sed Hionios.

Ego viros eruditissimos vidi qui illud infra mediocritatem rejicerent. Lullus enim tenuis in nomine blatio vocales asperante ; quod genus obvium & perfacile, nec valde urbanum est.

Amantium furor. XIII.

ODI & amo, quare id faciam fortasse requiris,
 Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

Commentarii loco esse possunt Terentiani versus, ex quibus distichum illud expressum est.

O indignum facinus ! Nunc ego
 Et illam scelestam esse & me miserum sentio.
 Et tædet & amore ardeo ; & prudens, sciens,
 Vovus, vidensque pereor ; nec quid agam scio.

In Cæsarem. XIV.

NIL nimium studeo, Cæsar, tibi velle placere,
 Nec scire utrum sis albus, an ater homo.

Contumeliarum maximam, scilicet contemptum, hic ulciscitur Cæsarem.

E variis

E variis Poëtis Antiquis.

C I C E R O.

Jocus in fundum Varronis. XV.

a Epigramma ex genere hyperbolico. rum, quod torum parum elegans esse offendimus in Præfatione; relictum tamen ad exemplum eorum quæ sine causâ mirata est vetustas: laudatur enim à Quintiliano quasi facetum. Nisi forte ille Ciceroni parcere voluit: Nam præclare idem continuò adinonet 1. 8. c. ult. non alio genere dicendi magis in cacozeliam iri quàm illo hyperbolico. b Situla, genus vasculi ad hauriendam aquam; a Bucket.

Fundum a Varro vocat quem possim mittere fundâ,

Ni tamen exciderit quâ cava funda patet.

Extractam puteo b situlam cum ponit in horto,

Ulterius standi non habet ille locum.

Laureæ Tullii liberti Ciceronis, in fontes calidos salubres oculis, qui post obitum Ciceronis in ejus villâ eruperunt. XVI.

Epigramma hæc ob ipsius celebritatem in hanc collectio- nem inseruimus. Est tamen ex vitio- so falsorum genere de quo multa in præfatione. Pro- prius enim de sanandis eorum qui Cicero- nem legerent oculis, in patefaciendo illo fonte, natura cogi- taverat nunquam. Repertum est in scri- ptis Plinii majoris lib 31. c. 2.

QUO tua, Romana vindex clarissime lingua,
Sylva loco melius surgere jussa viret,
Atque Academia celebratam nomine villam
Nunc reparat cultu sub potiore Vetus:
Hic etiam apparent lymphæ non antè reperta,
Languida quæ infuso lumina rore levant.
Nimirum locus ipse sui Ciceronis honori
Hoc dedit, hæc fontes cum patefecit ope;
Ut, quoniam totum legitur sine fine per orbem,
Sint plures, oculis quæ medeantur, aquæ.

VIRGILIUS.

Laus Augusti post victoriam Actia-
cam. XVII.

*N*otte ^a pluit totâ, redeunt spectacula manè: ^a Ne Virgillii Poë-
Divisum imperium cum Jove Caesar tarum Principis
habet. nulla hic mentio
fieret, visum est hoc
epigramma referre
ab Augusto quon-

am totoque Romano Populo mirificè laudatum. Cujus autorem cum requireret, Ba-
thyllus quidam mediocris Poëta, tacente Virgilio, sibi illud adscripsit. Quamobrem
conatus honoratusque à Cæsare fuit. Quod æquo animo non ferens Virgilius, valvis
Augusti affixit quater hoc principium, *Sic vos non vobis*. Postulabat Augustus ut hi
versus complerentur. Quod cum frustra cæteri conati essent, Virgilius præposito
assichio subjunxit.

*Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidificatis aves.
Sic vos non vobis vellera fertis oves.
Sic vos non vobis mellificatis apes.
Sic vos non vobis fertis aratra boves.*

S E N E C A.

De temporum mutabilitate. XVIII.

*Omnia * tempus edax depascitur, omnia car-
pit:*

*Omnia sede movet, nil sinit esse diu.
Flumina deficiunt, profugum mare littora siccant,
Subsidunt * montes, & juga celsa ruunt.*

*Quid tam parva loquor? * moles pulcherrima
coeli*

*Ardebit flammis tota repente * suis.
Omnia mors poscit. ^a Lex est, non pœna, perire.
Hic aliquo mundus tempore nullus erit.*

* Hoc Epigramma
versibus nobile ma-
teriâ excelsum, non
tâm acumine quàm
perpetua quâdam
majestate commen-
datur.

a Aliquid ex hujus
versus pulchritudine
detrahit, quòd duo
illius membra idem
significare videan-
tur

b Quædam apud
Ethnicos mundi per
conflagrationem
dissolvendi opinio

c Suis, id est,

gebat, à sacris fortè literis hausta, aut traditione propagata.

ex ipsius orbis incendio erumpentibus.

d Falsum, si de hominibus intelligas.

quos non natura, sed peccatum morti mancipavit; sed ita ferebat gentilium cæcitas.

Mira autem brevitatis & vis in hac sententiâ. Lex est non Pœna, Perire.

Magnatum

*Magnatum consortia fugienda. XIX.

* Pulcherrimum E-
pigramma ex inti-
mis hominum sen-
sibus & affectibus
ductum. Innata om-
nibus superbiz, su-
periorum impati-
enti, suavissime
blandiens, nobili,
excelsa & vera sen-
tentia conclusum.
a Homines famam
celebratos.

b Onerosas, an po-
tius amplas & mag-
nas.

c Cave ne totis ve-
ris ventus acceptus

in altum te efferat: infra mediocritatis tuæ limites te cohibe.

co, non in prærupto loco undè timeatur casus.

& molestiæ sunt.

ruunt, ut & spumas salis ære ruebant: Virg:

illud dictum; Nemo alii nascitur, moriturus sibi.

Ingentes * dominos, & a fama nomina clara,
Illustrique b graves nobilitate domos,

Devita, & longè cautus fuge: c contrahe vela,

Et te littoribus cymba propinqua vehat.

In d plano tua sit semper fortuna, paresque

Noveris. Ex alto magna ruina venit.

Non benè cum parvis junguntur grandia rebu:

Stantia namque f premunt, precipitata Bru-
unt.

Mitte superba pati fastidia, spemque caducam

Despice; h vive tibi, nam moriere tibi.

d Non in labri-

e Paribus te adjuge.

f Oner-

g In eandem ruinam secum te trahunt. Activè dictum puta-

h Expressit inde Tertullianus som-

Seneca in Corsicâ exulans. XX.

Mediocre Epigram-
ma quod excerpen-
dum duximus ad
ostendendam Sene-
cæ exulantis molli-
tiam & infractio-
nem.

Barbara præruptis inclusa est Corsica saxis,
Horrida, desertis undique vasta locis.

Non poma Autumnus, segetes non educat æstas:

Canaque Palladio munere bruma caret:

Umbrarum nullo ver est letabile fœtu,

Nullaque in infausto nascitur herba solo:

Non panis, non haustus aqua, non ultimus ig-
nis.

Hic sola hæc duo sunt, exul, & exilium.

Ejusdem exulis querela. XXI.

Et hoc Epigramma
eodem etiam con-
lio selectum.

Ocisti jugulum quisquis scrutaris amici

Tu, necdum miserum me satis esse putas:

Desere confossum: victori vulnus iniquo

Mortiferum impressit mortua sæpe manus.

Exul

XIX.

Exulis Senecæ querela. XXII.

clara,
e vela,
pat.
que
t.
a rebu:
a Bru-
ducam
i.

a in labri
f Onen
tum put
anus (uon

XX.

axis,
is.
t astas:
t:

olo:
mus.ig

um.

XI.

ti
putas:
nus.

Exulis

Quisquis es (et nomen dicam? dolor omnia
cogit)

Qui nostrum cinerem nunc, inimice, premis:
non contentus tantis subitisque ruinis,
Stringis in extinctum tela cruenta caput:
rede mihi, vires aliquas natura sepulchris
Attribuit, tumulos vindicat umbra suos.
sos, crede, Deos hoc nunc tibi dicere, ^a Livor
Hoc tibi nunc, Mæpes dicere, crede meos:
es est sacra miser: noli mea tangere fata;
^b Sacrilega bustis abstinuere manus.

ba & sententias legentium affectibus attemperatas, quas qui solertiùs eruit & ex-
et. hic potentiùs movet & validiùs delectat. a Livor. id est, livide, ut sce-
pro sceltrato. b Et jam sacrilegi à violandis tumulis abstinent.

In hoc Epigramma-
te præter magnifi-
centiam quandam,
& incitationem,
præcipuè affectu
nimos legentium
hic versus. Res est
sacra miser. Nam
quia quisque vere-
tur fieri miserum,
Ideò sacrari misero-
rum conditionem
mirificè gaudet.
Discant inde lecto-
res illud quod in
poëmatibus vel libris
& scriptis vocant
delectabile, nihil
aliud esse, quàm

In malignè jocantem. XXIII.

Armina mortifero tua sunt suffusa veneno,
Et sunt carminibus pectora nigra magis:
mo tuos fugiat, non vir, non fœmina, dentes,
Haud puer, haud atas undique tuta senis.
que furens totas immittit saxa per urbes
In populum: sic tu verba maligna jadis.
tu, perque jocum, dices, ludumque. Quid
ad rem,

Si plorem, visus si tuus ista facit?
are tolle jocos: non est locus esse malignum.
Nunquam sunt grati, qui nocuere sales.

In hoc Epigram-
mate præcipuè no-
tanda extrema sen-
tentia, de quâ dixi-
mus in præfatione.
cùm totum genus
malignorum Epi-
grammatum rejice-
remus.

IN CER-

INCERTORUM AUTORUM

Judicium de Virgilio. XXIV.

Vulgare dictum
continet non in-
concinnè expressum,
quod Quintilianus
sic extulit l. 10.

c. 1. *Uiar*, inquit,
isdem verbis quæ ex

*Afro Domitio Juvenis accepi, qui mihi interroganti, quem Homero crederet maximè accu-
re: secundus, inquit, Virgilius est, propior tamen primo quam tertio. Is antiquum
fuit de Virgilio & Homero sensus, quorum hac in parte judicium valdè requi-
Scaliger, & cum Scaligero ferè omnes.*

DE numero vatum si quis seponat Homerum
Proximus à primo tum Maro primus erit
Et si post primum Maro seponatur Homerum,
Longè erit à primo, ^a quisque secundus erit

a Quisquis.

Illustres Græciæ ruinæ. XXV.

Epigramma grandi
nec ambizioso or-
natu. Ex eorum
genere quæ tota
splendida acumen
nec habent nec re-
quiritur.

a Id est malè usæ &
sine modo.

Graciæ bellorum longæ suscussa ruinâ
Concidit, ^a immodicè viribus usa suis.
Fama manet: fortuna perit: cinis ipse jacens
Visitur: & tumulo est nunc quoque sac-
suo.

Exigua ingentis retinet vestigia fama:
Et magnum infelix nil nisi nomen habet.

De eodem argumento. XXVI.

Eodem argumento
quo superius, eo-
dem ferè stylo & or-
natu: pungit ali-
quantò acrius ex-
tremus versus, non
indecorum ex auda-
ci metaphorâ lepo-
rem captans. Sed
quid Poëtam mire-

re? cum audaciùs adhuc in solutâ oratione Sulpitius ruinas urbium, earum di-
esse cadavera. Eodem quoque spiritu dixit Sannazarius de Part. Virg. Cum res
palàm moriantur & urbes a Ithacæ à Cecrope rege biformi. b Multis
causis; ut cum Neptunus & Minerva, ut de imponendo illi nomine certarent; ut
ut in Areopago iudicaretur. Mitto alias fabellas quæ hic congeri possunt.
c Agamemnonias arces, id est Mycenæ. d Victâ urbe Trojâ, quam Rex My-
narum Agamemnon expugnauit.

Quisquis ^a Cecropias hospes cognoscis Athenæ
Quæ veteris fama vix tibi signa dabunt
Hasne ^b Dei, dices, cælo petière relicto?
Regiaque innumeris hac fuit una Deis?
Idem ^c Agamemnonias, dices, cum videris arces
Heû victrix ^d victâ vastior urbe jaces!

Hæc sunt, quas meritò quondam est mirata
vetustas.

* Fortè Hæc, aut si
flet hæc, lege mox
quæ pro quas.

Magnarum rerum magna sepulchra vides.

oni infelices, Impii felices. XXVII.

Armoro a Licinus tumulo jacet, & Cato
parvo;

a In hunc sensum e-
rumpebant obscura-
ti Gentilium animi,
quoties improbos
felices, probos au-
tem infelices anim

Pompeius nullo. b Credimus esse Deos?

terterent. b Ad christianos illustris utrobique videtur Dei Providentia, sive
os temporariis flagellis prober, & ad contemptum terrenæ felicitatis erudiat;
malorum quædam benefacta caducis beneficiis remuneretur, aut malas eorum ca-
ritates, concessâ ad tempus eorum quæ expectant usurâ, ulciscatur.

In Cappadoces. XXVIII.

Ipsera Cappadocem malè sana momordit; at
ipsa

Aiant viperis leti-
ferum esse Cappa-
docum sanguinem,
quod breviter duo-
bus versiculis ex-
pressum non piguit
referre.

Gustato periit sanguine Cappadocis.

Decoctoris jocus. XXIX.

UM sua decoctor subeuntem limina furem

Epigramma satis
facetum, nec longè
accerfito sale con-
ditum.

Quarere speratas nocte videret opes:

Nocte quid in nostris circumspicis adibus, in-
quit;

Hic ego nil mediâ cernere luce queo.

De Acone & Leonillâ. XXX.

Umine a Acon dextro, capta est Leonilla st
nistro,

a Epigramma à
multis celebratum
nec immeritò;
Non enim sua ele-
gantia, suo pretio
caret.

Et potis est formâ vincere uterque Deos.

Inde puer, lumen quod habes, concede pa-
renti:

Et tu cæcus Amor; sic erit illa Venus.

Fatricida

Fatricida. XXXI.

a: A patribus stans
melioribus.

b Salu se in hosti-
lem ratem injicere.

c Damno suo felix,
victoriâ impius

MÆvius à castris miles a melioribus, ausus
Hostilem b saltu precipitare ratem:

In damnum felix, & c victor ut impius esset,
Nescius occiso fratre superbus erat.

Dum legit exuvias, hostiliaque arma revellit,
Fraternos vultus oraque nota videt.

Ille ferox; quid lenta manus nunc denique
cesses?

Iustius hoste tibi, qui moriatur, adest:
Fraternam res nulla potest defendere cadem:

Mors tua sola potest, morte levanda tuâ esse
Viximus adversis, jaceamus partibus isdem;

Dixit, & in dubio est utrius ense cadat.
Ense meo moriar maculato cade nefandâ?

Cui moreris, ferrum quo moriâre, dabit.
Dixit, & in fratrem fraterno concidit ense;

Victorem & victum d condidit una manus.

a Tumulo, neci de-
dit.

EX ANTHOLOGIA

GRÆCORUM POETARUM.

Spartana fugacem filium interficientem
XXXII.

Ex genere histori-
corum est, in qui-
bus utilitas magis
quàm elegantia spe-
ciata est.

A Bello reducem natum Spartana, petentem
Cum vidit celeri patria testa pede,

Irruit, & nudi pectus transverberat hastâ,
Et super occiso mascula verba dedit;

Quin morere, ô Sparta, dixit, non vera
pago,

O mentite genus, & patris, & patria!

Ubique

Ubique labor. XXXIII.

*Quam quisque viam vita secet? acria tan-
tum*

*Furgiaeque & lites aggerit omne forum:
ura domi est, & rure labor; maris aquor a-
ranti*

*Horror adest; peregrè si quid habes, metus est;
nihil, hoc miserum; sequitur connubia tristis
Anxietas; careas conjuge, solus eris:*

*Ellicitat soboles, orbatque carentia prolis:
Stulta juvenia ferè est, firma senectâ parùm:
Uterutrum ergò optes, aut nunquam in lumi-
nis oras*

Venisse; aut natum morte repentè frui.

Satis elegantèr hoc epigramma hu-
manæ vitæ miseras
pingit: Nec alter
sentire debuerunt
qui nullo fidei la-
mine imbuti, cum
mala quibus hic
premiuntur ignorare
non possent, de fe-
licitate alterius vi-
tæ cogitare non
potuerunt. Auso-
nius item hoc ar-
gumentum venustè
quidem, sed laribus
persecutus est, & ob
eam causam locum
hic habere non po-
tuit.

Hercules custos fure non melior.
XXXIV.

*Primus Alciden aries, vel pinguior agnus
Placat, & in toto victima lecta grege:
Ut fugat ille lupos: sed si custosve, lupusve
Custodita vorat, quid pepulisse juvat?*

a Quid profuit In-
pos abegisse?

Avarus. XXXV.

*Itis opes retines, animum sed pauperis: ergo
Heredi dives, pauper es ipse tibi.*

Niobe. XXXVI.

*Siud Sepulchrum intus cadaver non habet:
Extra, Sepulchrum non habet cadaver hoc:
Mò Sepulchrum ipsa, & cadaver est sui.*

Cogita Nioben ia-
pidem factam, nec
te fallit hoc acu-
men, ex ipsâ qui-
dem materiâ natum,
non laboriosè qua-

fitum, nec tamen exquisitum.

Alexandri

Alexandri statua. XXXVII.

Aliquid habet magnifica, non assurgit
tamen ultra medio-
ria.

Fortis Alexandri vultum Lysippus, & audax
Expressit pectus; vis, puto, in are latet:
Æneus ille Jovem sic compellare videtur;
Cessit terra mihi; Jupiter, astra cole.

CLAUDIANUS.

* In sphæram Archimedis. XXXVIII

Sphæram vitream
fabricarat Archime-
des, Mathematico-
rum princeps in
qua cœlestes motus
cernebantur, Cur-
sumque suum
peragebant astra,
tam inerrantia
quàm erratica. Hoc
opus ita nobis ha-
bitum est ut ejus
imago Sepulchro
Archimedis super-
posita sit. Quâ no-
tâ Cicero ignora-
tum à popularibus
Archimedis sepul-
chrum detexisse se
gloriat. I. s. Tus-
cul. Itâ inquit,
nobilissima Græcia
civitas quondam,
imò etiam doctissima,
sui civis unius acu-
tissimi monumentum
ignorasset, nisi ab
homine Arpinate didicisset.
motus rati ordine procedentes.
e Leges à Deo mundo impositas, à quibus ille nunquam discedit.
hac sphæra, quendam veluti animum & mentem esse.
esse possis putare.
re Zodiacum dixit, pro eo quod erat à planetis ipsum percurri.
sphæra singulis mensibus renovatur.
Ære, & cornipedum cursu simularet equorum, à Jove ictus fulmine interiit, ita Poeta
fabulantur
totum mundum maximum Dei opificium simulaverat.

Jupiter in parvo cùm cerneret athera vitro,
Risit, & ad superos talia dicta dedit:
Huccine mortalis progressa potentia cura?
Jam^a meus in^b fragili luditur^b orbe^a labor
Jura^c poli,^a rerumque fidem,^c legesq; Deorum
Ecce Syracosius transulit arte senex.
Inclusus variis famulatur spiritus astris,
Et^g viruum certis motibus^h urget^g opus.
Percurrit^k propriumⁱ mentitusⁱ signifer an-
num,
Et simulata novo^l Cynthia mense redit;
Jamque suum volvens audax industria mun-
dum,
Gaudet & humanâ sidera mente regit.
Quid falsoⁿ insonem tonitru^m Salmoneam miror
Æmula natura parva reperta manus.

a Mundi machina.

b Sphæram vitream.

c Cœ-

motus rati ordine procedentes.

d Naturæ constantiam & æqualitatem.

e Leges à Deo mundo impositas, à quibus ille nunquam discedit.

f Diceret.

hac sphæra, quendam veluti animum & mentem esse.

g Quod ex motu vivum

esse possis putare.

h Movet.

i Zodiacus in sphæra expressus.

k Percurrit

re Zodiacum dixit, pro eo quod erat à planetis ipsum percurri.

l Luna in die

sphæra singulis mensibus renovatur.

m Regem Elidis qui cum Jovis tonitru

Ære, & cornipedum cursu simularet equorum, à Jove ictus fulmine interiit, ita Poeta

fabulantur

n Qui præ Archimede insons fuit, cum ipse solum tonitru,

totum mundum maximum Dei opificium simulaverat.

A U S O N I U S.

Modestè fortunâ utere. XXXIX.

*Ama est fictilibus coenâsse Agathoclea regem,
Atque abacum Samio sæpè onerâsse luto;
Pocula gemmatis cùm poneret horrida vasis:
Et misceret opes pauperiemque simul:
Parenti causam, respondit: Rex ego qui sum
Sicania, figulo sum genitore satus.
Tuumam reverentèr habe, quicumque repentè
Dives, ab exili progrediere loco.*

Historicū Epi-
gramma satis utili
sententia conclu-
sum. Ne insolentèr
fortunâ tuâ abutaris,
sed modestè ac ve-
recundè eâ fruire;
itâ esto quod es, ut
memineris qui fue-
ris.

Venenum veneno pulsum. XL.

*Noxica * zelotypo dedit uxor mœcha marito:
Nec satis ad mortem credidit esse datum:
Pescuit argenti lethalia pondera vivi:
Cogeret ut celerem vis geminata necem.
Vidat ^a hæc si quis, faciunt discreta venenum;
Antidotum sumet, qui sociata bibet.
Sed inter sese dum noxia pocula certant,
Cessit lethalis noxa salutifera.
Nam pia cura Deūm! prodest crudelior uxor;
Et cū fata volunt, bina venena juvant.*

* Historicum.

^a Si quis seorsim vel
toxicum sumat, vel
argentum vivum.

Echo ad pictorem. XLI.

*Ane, quid affectas faciem mihi ^a ponere,
pictor,
ignotamque ^b oculis sollicitare deam?
Ris ^c & lingua sum filia, mater ^d inanis
Indicii, vocem qua sine mente gero.*

^a Simulare & effi-
gere
^b Cur mihi oculis
tuis molestiam fa-
cessis? Cur me ocu-
lis tentas attingere.
quæ oculis cerni
non possum?

^c Echo enim est vox

cussa, vox aër à linguâ ad palatum dentesque collisus. Eximiè Virg *Vocisque*
resultat imago. ^d Inanè indicium dicit, quia mente carens; vox enim
inanis hoc sensu inanis dici non potest, quia cum mente conjuncta est.

* *Extremos*

e Omnes quidem
syllabas repetit E-
cho. sed extremæ
tantam audiuntur.
quia vox loquentis
impedit ne simul
cum illâ exilior
sonus ab Echo percussus audiatûr.

*Extremos^c pereunte modos à fine reducens,
Ludificata sequor verba aliena meis.
Auribus in vestris habito^t penetrabilis echo:
Et si vis similem pingere, pinge sonum.*

f Quæ penetrat & pervadit aures.

De varietate fortunæ. XLII.

Facetus eventus.

QUI laqueum collo nectebat, repperit aurum
Thesaurique loco deposuit laqueum.
At qui condiderat postquam non repperit aurum
Aptavit collo, quem repperit laqueum.

Spartanarum mulierum fortitudo. XLIII.

a Extremæ erat in-
famæ clypeum ab-
jicere.

b Scilicet mortuus;
mortuûs enim super clypeos referebant.

De illâ matrum Lacænarum fortitudine
August. Ep. 38.

MATER Lacæna clypeo obarmans filium,
Cum^a hoc, inquit, aut^b in hoc redi.

Ad Philomusum Grammaticum. XLIV.

EMPTIS quod libris tibi bibliotheca referta
Doctum, & Grammaticum te, Philomus
putas?
Hoc genere & chordas, & pleetra, & barbiton
conde;
Mercator hodiè, cràs citharædus eris.

Tabula Rufi. XLV.

HÆC Rufi tabula est? nil verius; ipse
Rufus?
In cathedrâ; quid agit? a Hoc, quod & in
bulâ.

a Nempe tacet.

De Diogene Cynico Philosopho.

XLVI.

ERA, polenta, tribon, baculus, scyphus, Historicum.

arcta supellex

Ista fuit Cynici: sed putat hanc nimiam.

q; cavis manibus cernens potare bubulcum;

Eur, scypho, te dixit, gesto supervacuum?

Notarium velocissimè excipien-
tem. XLVII.

ER* notarum prepetum,

solers minister advola.

tens pugillar expedi,

multa fandi copia,

his peracta singulis,

ma vox absolvitur.

vo libros uberes,

que densa grandinis,

nte linguâ perstrepo.

nec aures ambigunt,

occupatur pagina;

ia parcè dextera,

per aquor cereum.

maximè nunc proloquor,

loquentis ambitu:

sa nostri pectoris,

dicta jam ceris tenes.

* tam velox mihi

dedisset mens mea,

prepetis dextra fugâ

loquentem praevenis.

* Non inscite hoc
epigrammate de-
scribitur ars nobi-
lissima, & magnâ
utilitatis, quæ
temporum injuriâ,
& hominum negli-
gentiâ intercidit.

* Al. Vix.

a Utinam tam ce-
lenter res mente
perciperem, quàm
quæ eas notis expri-
mis.

Epitaphium Didonis. XLVIII.

*Infelix Dido nulli bene nupta marito:
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.*

Julius Cæsar. XLIX.

Hæc Cæsarum elo-
gia quatuor quæ-
que versibus com-
prehensa, licet ali-
cui multis in lo-
cis inconcinna, ta-
men ad juvandam
puerorum memoriam selecta sunt; non enim Cæsarum modo nomina & seriem,
quandam etiam cujusque morum effigiem continent.
In Senatu à Bruto & Cæssio interfectus est.
Toga pacis habitus.

*Imperium, binis fuerat solemne quod olim
Consulibus, Cæsar Julius obtinuit.
Sed brevis jus regni, a solâ triaceteride gestum,
Perculit b armata factio seiva toga.*

a Tribus annis post
b Non in bello sed in p

Octavianus Augustus. L.

a Incertis & adver-
sis. Quamquam
cruenta illius pax,
cum multorum op-
pobium cadibus,
tum cladibus Va-
rianis & Lollianis.
Tamen ista non fuerunt tanti, ut statum imperii labefacerent.

*Ultor, successorque dehinc Octavius, idem
Cæsar, at Augusti nomine nobilior.
Longeva, c a numquam dubiis violata potestas
In terris positum credidit esse Deum.*

Tiberius Nero. LI.

a Eleganter Tacitus
Tiberii vitam
in varia tempora
distinguit; c Mo-
rum, inquit,
tempora illi di-
versa; egregium
vitæ famæque quoad privatus, vel in impetiis sub Augusto fuit: occultum
dolum fingendis virtutibus donec Germanicus ac Drusus superfuere: idem in
na malæque mixtus incolumi matre: instabilis sevitia, sed obrectis invidiis
donec Sejanum dilexit timuitve: postremo in scelera simul ac dedecora per-
postquam remoto pudore & metu, suo tantum ingenio utebatur.

*Pranomen Tiberi a nactus Nero, prima juvenis
Tempora laudato gessit in imperio:
Frustra dehinc solo Capreatum clausus in arce
Qua prodit vitiis, credit operta locis.*

Caius Caligula. LII.

a Tacit. r. Annal.
Infans in castris
genitus in contubernio
regionum educatus,
quem militari vocabulo Caligulam appellabant, quia plerumque ad concilianda vulgi
eo regimine pedum indubatur.

*POST a hunc castrensis caliga cognomine
Successit, b saevo savior ingenio:*

b Hoc est, Tiberio crudeli crudelior.

Caligula

Lib. VI. A U S O N I U S.

171

adibus, incestisque dehinc maculosus, & omni c Antonium: Ger-
Crimine pollutum, quæ superavit c avum. manicus enim ex
 Antonia Antonii
 filia genitus. An

liberum notat, qui Germanicum adoptaverat. & sic avus Caligula dici potest?

Claudius Cæsar. LIII.

Claudius a irrise privato in tempore vite,

In b regno specimen prodidit ingenii.

Libertina c tamen, d nuptiarum & criminatus passus,

Non e faciendo nocens, sed patiendo fuit.

larer.

dit ingenii.

gnante Claudio, imperium fuit.

a impurius, hæc ambitiosior.

de Cic 1. de Offic. de duplici injustitiæ genere præclare differentem.

b Cum deridiculo fuisse privatus. Princeps tamen aliquod specimen

c Libertorum, Pallantis, Narcissi, & Callisti, penes quos,

d Messalinæ scilicet & Agrippinæ, quarum

e Qui non vœtat peccare cum possit. jubet, Senec.

a Ob stuporem;

deò, ut mater An-

tonia si quem in-

signi tarditate vel-

let significare. ipso

Claudio tardiorum

& hebetiorum ap-

Nero. LIV.

Neadum generis qui a sextus, & ultimus
hares,

Polluit & clausit b Julia sacra Nero.

omina c quot pietas, tot habet quoque crimi-
na vita;

Disce ex Tranquillo, me meminisse piget,

m, mox etiam Poppæam, fratrem Britannicum, præceptorem Senecam interfecit;

ipius filius, pessimus maritus, pessimus frater, pessimusque discipulus.

a Sextus a Julio

Cæsare qui gentis

ad Æneam refere-

bat.

b Juliam familiam,

Singulis familiis

sua sacra. V. Cicer.

de Leg.

c Matrem Agrippi-

nam, uxorem Octa-

viæ, quam Nero

Servius Galba. LV.

Pem a frustate senex, privatus sceptrâ mereri
Visus, at imperio proditus inferior.

ma tibi melior juveni: sed justior ordo est,

Complacuisse dehinc, displicuisse prius.

Fortunâ emensus, & alieno imperio felicitior quam suo. Ipse medium ingenium.

agis extra vitia quàm cum virtutibus, famæ nec incuriosus, nec vendicator, po-

niæ alienæ non appetens, sum parvus, publicæ avarus. Major privato visus, dum

privatus fuit, & omnium consensu capax imperii, nisi imperasset. Hist. l. 1.

a Securus est. Postu-

Taciti sententiam;

sed non est assensus

elegantiam. Ille e-

nim sic in elogio

Galbæ; Quinque

Principes prospe-

Marcus Otho. LVI.

a Hanc de futuro principatu Othonis suspicionem dabat vita ante principatum flagitiosissima.

nomenque ipfius Neronis ab ipfo in

militum gratiam assumptum.

attulit.

c Hujus causas ipse expressit apud Tacitum. suos dimittens;

inquit, animom; hanc virtutem vestram ultra periculis obficere, nimis grande vi-

rumæ præteritum puto. Alii diutius imperium tenuerint, nemo tam fortiter reli-

quit: An ego tantum Romanæ pubis, tot egregios exercitus, sterni rursus & Re-

pub. eripi patiar? Ipse quoque Tacitus de illo; Tantumdem apud posteros

meruit bonæ famæ, quantum malæ.

EMula^a polluto gesturus sceptrâ Neroni,
Obruitur^b celeri raptus Otho exitio.

Fine tamen laudandus erit: qui^c morte decor-

Hoc solum fecit nobile, quod periit.

Aulus Vitellius. LVII.

a Quippè à populo innumeris ante con-

tumeliis affectus

tandem in Gemo-

niis, occisus est.

b Aded tibi fata

indulgent.

c Principatum ei detulere qui ipsum non noverant, inquit Tacitus.

VIta fors, a mors fœda tibi, nec digne Vitell
Qui fieres Caesar: b sic tibi fata placent.

Umbra tamen brevis imperii, quia præmia reg-

Sapè indignus adit: non nisi dignus habui

Divus Vespasianus. LVIII.

a Attentior enim ad rem fuisse tradi-

tur, & nullum turpe

lucrum dixisse.

b Antiquo cultu

villique, inquit

Tacitus, qui ejus

parifimoniâ solutos Romanorum mores aftriâtos fuisse affirmat.

c Opes suas

tionis modo coercere non potest.

d Acumen ex Tacito; Ambigua, inquit

Vespasiana fama, solusque omnium ante se principum, in melius mutatus est.

Querendi^a attentus, b moderato commodus us
Auger, c nec reprimis Vespasianus opes.

Olim^d qui dubiam privato in tempore famam

(Rarum^a aliis) princeps transtulit in melius

Titus Vespasianus. LIX.

a Habuit enim fla-

grentissima populi

Romani studia.

b Merus enim erat

pe in deterius, ut sæpè fit, prolaberetur.

c Belli civilis contra Vitellium

nullam partem attigit Titus, & interim in oriente mansit.

FELIX imperio, b felix brevitâte regendi
Expers^c civilis sanguinis, orbis amor;

*Notum d dixisti moriens te crimen habere :
Sed o nulli de te, non tibi credidimus.*

esse criminis reum, nulli credidimus, ne tibi ipsi quidem.

d Notat hoc Dion
& variis suspitioni-
bus indagat. l. 65.
e Sed te alicujus

Domitianus. LX.

*Actenus edideras a dominos, b gens Flavia,
justos :
Cur duo qua dederat, tertius eripuit ?
Iuxta tanti est habuisse illos, quia dona bonorum
Sunt brevia : aeternum, qua nocere dolent.*

a Vespasianum &
Titum.
b Familia Vespasianorum, quam obscuram & sine ullis majorum imaginibus asserit Tranquillus.

c Hos versus illustrat Epigramma Martialis.

*Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit haeres ?
Pene fuit tanti non habuisse dnos.*

Nerva. LXI.

*Roximus extincto, moderatur sceptrum ty-
ranno
Nerva sanex, princeps nomina, a mente parens ;
Nulla viro soboles, impetrat adoptio prolem ;
Quam legissa juvet, quam genuisse velit.*

a Plinius in Panegyrico ad Trajanum, *Eodemque animo, duos Nervae parens tuus facit, quo erat omni nium.*

Trajanus. LXII.

*Aggreditur regimen a viridi Trajanus in aeo,
Belli laude prior, b cetera patris habens.
Ic quoque prole carens, sociat sibi sorte legendi,
Quem fateare bonum, c diffiteare parem.*

a Annos enim natus 42 adoptione ad imperium assumptus est. De eo Plinius ; *Jam firmitas, jam probitas, ceritas corporis.*
b Uterque optimus
c A Trajano illo

am honor capitis, & dignitas oris, ad hoc aetatis inflexa maturitas, nec sine quodam munere Deum, festinatis senectutis insignibus, ad augendam majestatem saevius, nonne longè lateque principem ostentant ?
i. inquit Plinius. * Dignusque alter eligi, alter eligere.
longè absuit, quàm longè ab illo mali.

EPIGRAMM. DELECTUS.

Aelius Hadrianus. LXIII.

^a Sub iustis & s.
nem principatus
varios variis suspi-
cionibus Senatores
morte multavit:
hic tanta in se
Senatus odia con-
civit, ut viz à
relinquendis ejus
sedis, Antonini successoris lacrymæ precesque Senatum dimoverent.

Alius hinc subiit mediis præsignis in afflic-
ta Principia^a, & finem fama notat gravio-
Orbus & hic, faciasque virum documenta do-
turum,
Abscite quantum præmincens genitis.

Antoninus Pius. LXIV.

^a Et nomine &
prudencia.
^b Ex merito nomen
habens.
^c Imperatoris an-
nibus eligi debet ex
omnibus, inquit
Pia,

Antoninus abhinc regimen capit: illa^a vocat
Consultisque Pius, ^b nomen habens muni-
Filius huic faso nullus: sed lege suorum
A^c patriâ sumpsit, qui regeret patriam.

Marcus Antoninus. LXV.

^a Platonis dogmata
factis in imperio
executus est.
^b Ad imperium re-
gendum optimo
patre magis aptus
& idoneus ille e-
nim solidam pacis
artibus clarus, hic etiam bellicis.
ipso Nerone multo pejorem habitum.

Post Marco tutela datur; qui^a scilicet Platonis
Alexis ad imperium, ^b patre Pio melior
Successore suo, moriens, sed principe præ-
Hoc solo patriâ, quod^c genuit, nocuit.

Commodus. LXVI.

^a Infans.
^b Thracico, gladi-
atorio.
^c Qui nulla, nisi in
arenâ, bella gerebat.
^d Nam cum vene-
nem sibi à Martiâ
pellice datum evo-
nuisset, illa robu-
rum adolescentem, immisit, qui ipsi cervices frangeret.
integritate non bella fama, Vita flagitiosissima ac degenerare, se ab Aurelii sangui-
alienam probavit.

Commodus insequitur, pugnis^a maculosus
rena,
Thracidico^b princeps^c bella movens gladi-
Eliso^d tandem persolvens gutture poenas,
Criminibus fassus^e matris adulterium.

Helvi

Helvius Pertinax. LXVII.

Elui, iudicio & consulto, lecto, a senatus,
Princeps decretis prodite, non studiis.
Quod doluit malefida cohors, & errore probato,
Curia d quod castris cesserat, imperio.

a Helvii Pertinax electio in Imperatorem a Senatu magno assensu confirmata, cum ille hunc honorem praefectus recusaret.

de Herod. b Praetoriani milites.
cuius quam a se factum animadverterens.
cenu ad castra & milites transferat.

c Cum Imperatorem illum a Senatu
d Quia ius eligendi Imperatores

Didius Julianus. EXVIII.

II bene quid a spoliis Didius non gaudet
pimis:
Et cito b perjuro premia adempta seni.
Inque, Severo pater, titulum ne horresce no-
vantis.

a Imperis quod a militibus emeret
b Qui nec ipsum militibus donari vult reddidit, quod ipse promiserat.

Non rapis imperium ut tua, sed recipis.

Severus Pertinax. LXIX.

Impiger a egelido movet arma Severus ab Histro,
Ut b parricide regna adimat Didio.
unica origo illi: sed qui virtute probaret,
Non ob stare locum, quum valet ingenium.

a Glaciali, gelido.
b In se enim cadis Pertinaciam odium, pacifice cum militibus facta, contraxit.

Bassianus Antoninus Caracalla. LXX.

Ossimilis virtute patri, & multo magis illi,
Cujus a adoptivo nomine te perhibes.
fratris b morte nocens, punitus sine cruento,
Irrisus populi in c Caracalla magis.

a Alexandri cujus sibi nomen assumebat.
b Getam quem in ipso matris gremio obruncavit.
Caracalla dicitur.

at ob vestis ejusdam Punicæ usum. An ergo id dicit Ausonius. Caracallam suq
anguine cruentatum ridente populo magis fuisse Caracallam, id est, non solum
esse sed & corpore cruentum & puniceum.

Opilius Macrinus. LXXI.

^a Côm peractam
sibi à Caracallâ
mortem comperisset
Macrinus, immi-
nens exitium inter-
fecto insidiatore vi-
tavit. Sed brevi
desertus à suis, ab
Heliogabali militi-
bus, cum filio Diadumeno cæsus est.

Pincipis hic custos sumptum pro Casare so-
rum,

Vertit in auctorem cade, Macrinus iners.
Mox cum prole ruit: gravibus pulsare quer-

Cesset perfidiam: qua patitur, meruit.

Antonius Heliogabalus. LXXII.

^a Tunc etiam im-
peratorum sedem
polluit?

^b Falso enim iacta-
batr Caracallæ filius.

Tunc etiam augustæ sedis penetralia sede
Antoninorum nomina falsa gerens?

Multæ desiderantur.

SEPTEM SAPIENTUM

SENTENTIÆ.

Bias Prienæus. LXXIII.

^a Cicero de Offic.

l. 2. Nulla tam de-
testabilis pestis est,
quæ non homini ab
homine nascatur.

^b Cicer. in epist. ad

Appium: Quid si

esset ea perfidia?

quid sunt illi qui in

nos hæc conferunt,

tamen ea stultitia

ferre non fuisset, ut

aut in obscuro odio

aperiret inimicitias,

aut in quo tibi nihil

nocerem, ostenderem nocendi voluntatem.

Quam summa boni? mens quæ sibi co-
scia recti.

Pernicies homini quæ maxima? solus boni
alter.

Quis dives? qui nil cupiat. Quis pauper? avarus.

Quæ dos, matrona pulcherrima? Vita pudica.

Quæ casta est? De quâ mentiri fama veratur.

Quid prudentis opus? Quum possit, nolle nocere.

Quid stulti proprium? non posse, & velle nocere.

Pittacus

Pittacus Mitylenæus. LXXIV.

Qui ignorabit, qui tacere nesciet.
 Bono probari malo, quam multus malis.
 Mens superbis invidet felicibus.
 Mens dolorem ridet infeliciū.
 Caveto legi, quisque legem sanxeris.
 Cures amicos re secundā compara.
 Cuius amicos rebus adversis proba.

Cleobulus Lindius. LXXV.

Quanto^a plus liceat, tam libeat minus.
 Fortuna^b invidia est immeritus miser.
 Lix criminibus nullus eris diū.
 Oscas aliis multa; nihil tibi.
 Scit quisque malis, perdere vult bonos.
 Meritorum meritis gloria non datur.
 Cui^c sapē datur fama minoribus.

Periander Corinthius. LXXVI.

Umquam discrepat utile à decoro.
 Plus est sollicitus, magis^a beatus.
 Tem optare malum, timere pejus.
 Scis ut libeat, quod est necesse.
 Scis terribilis, caveto multos.
 Fortuna juvat, caveto^b tolli.
 Fortuna tonat, caveto^c mergi.

Crescentem sequitur cura pecuniam
 Majorumque fames.

escere, extolli.

^c Quasi à fluctu, sic à calamitatibus obrui, Horat.

^a Senec. Troad.
 Admimum decet libe-
 re, cui multum licet.
^b In fortunæ odium
 cadit, si quis citra
 culpam sit miser;
 hinc illa impia Lu-
 cani de Pompeio;
 Crimenque dedim
 crudele notavit.
^c Immerita.

^a Beatum, hinc in-
 tellige opulentum,
 usu apud Latinos
 crebro. Horat.
 Puerisque beata
 creandis uxor,
 id est, locuples
 juxta multos. Ex-
 pressit autem hanc
 sententiam elegau-
 ter idem Horat.

Solon Athenienſis. LXXVII.

a Ovid.

.... Dicique beatus
Ante obitum nemo
ſupremaque ſuſcera
debet.

b Idem Ovid.

Si bene vie nuberet,
vultu pari.

Juvenalis enim.
Intolerabilis nihil
eſt, quàm ſamina
divus.

c Non bene conve-
nit.

d Nunquam fortuna
tantum valebit, ut
verum honorem quaſi ſuum munus, cui velit, largiatur.
epalequi, quàm genere.

DICO tunc beatam vitam, cum peracta ſa-
ſint.

Par b pari jugator conjux: quicquid impa-
diſſidet.

Non d erunt honores unquam foreuſi munus
Clàm coarguas propinquum, propatam laud-
veris.

Pulchrius e multo parari, quàm creari nobilem
Certa ſi decreta ſors eſt, quid cavere proderit
Sive ſint incerta cuncta, quid timere convenit

e Nobilitatem ſa-

Chilo Lacedæmonius. LXXVIII.

NOLO, minor me timeat, deſpiciatque ma-
Vive memor mortis, uti ſis memor & ſalutis

a Aut propriâ for-
titudine aut amici
ſolatio.

b Cicer. de Amic.
Beneficia meminiffe
debet in quem collata
ſunt, non commemo-
rare qui contulit.

Triftia a cuncta exuperans aut animo, aut am-
Tu b bene ſi quid facias, non meminiffe ſui
Qua bene facta accipias, perpetuò memento
Grata ſenectus homini, qua parilis juvenis,
Illa juvenis eſt gravior, qua ſimilis ſenectus

Thales Mileſius. LXXIX.

Turpe quid auſurus, te ſine teſte time.
Vita perit, mortis gloria non moritur.

Quod facturus eris, dicere ſuſtuleris.

Crux eſt, ſi metuas, vincere quod nequeas.

Cum verè objurgas, ſic & inimice, juvas:

Quum falſò laudas, ſic & amico, nocet.

Nil nimium ſatis eſt: ne ſit & hoc nimium

Auſo

nen prapo
ſed antè

Ausonii Villula. LXXX.

Abvo, herediolum, majorum regna meorum,
 Quod proavus, quod avus, quod pater excoluit.
 Quod mihi jam senior, properat a morte, relinquit,
 Eheu! notueram tam cito posse frui.
 Iusta quidem series patri succedere; verum
 Esse * simul dominos, gratior ordo piis.

* Cum patre simul
 possidere prædia
 piis magis in vo-
 to est.

Monosticha de ærumnis Herculis. LXXXI.

Prima a Cleonei tolerata arumna a leonis.
 Proxima Lernaam ferro, & face contudit
 hydram.
 Ixox Erymanthem vis tertia perculit apram.
 Eripedis quarto tulit aurea cornua cervi.
 Nymphalidas pepulit volucres discrimine quinto.
 Ithreiciam sexto spoliavit Amazona balteo.
 Optima in Augeis stabulis impensa laboris.
 Octava expulso numeratur b adorea c tauro.
 d Diomedæis victoria nona quadrigis.
 Eryone extincto decimam das Iberia palmam.
 Undecimo mala Hesperidum e districta triumpho.
 erberus extremi suprema est meta laboris.

* De his omnibus
 vide Diction. Poët.
 a Quem occidit in
 Nemæa sylva juxta
 Cleonas, & cujus
 pellem postea gessit
 pro insignis.
 b Gloria, ab adore
 frumenti genere
 pretiosissimo apud
 Romanos, ex quo
 libationes diis fac-
 bant. Adorea liba,
 Virg.
 c Qui Cretam in-
 lam devastabat.
 d Diomedis Thra-
 ciæ regis, qui equos
 humanis carnibus
 pascebat.
 e Raptus, decerpta.

Ausonius Paulino. LXXXII.

Aulino Ausonius. a Metrum sic suasit, ut esses
 Tu prior: & nomen pragrederere meum.
 Namquam & b fastorum titulo prior, & tua
 Roma
 Præcessit nostrum sella curulis ebur.

Honori Sancti Pau-
 lini datum est ut
 hoc Epigramma,
 cæteroqui valde
 mediocre, excerpe-
 retur.
 a Neque enim con-
 staret versus, si mo-
 re Romano sum
 b Uterque enim Consul

non præposuisset, scripsissetque Ausonius Paulino.
 c, sed ante Ausonium Paulinus.

Lemnisco ornate
palma honorabilio-
res erant, hinc
Cicero. Lemniscata
palma, pro insigni.
Lemniscus autem
est tænia & vitta.
d Græcâ libertate
penultimam corri-
pit satis dure.
e Phoenix, ut opi-
nor.
f Cedit & se infe-
riorem fateretur: vi-
de quid discipulo
tribuat præceptor.
g Annos a Jano
initium ducentes.

Et qua jamdudum tibi palma pœtica pollet,
Lemnisco ^c ornata est: quo mea palma caret.
Longeva tantum superamus honore senecta.
Quid refert? cornix non ideo ante d cycnum
Nec quia mille annos vivit ^c Gangeticus ales.
Vincit centum oculos, regie parva, tuos.
Cedimus ingenio, quantum præcedimus ævo.
Assurget ^f musa nostra Camœna sua.
Vive, vale: & totidem venturos ^{*} congere Jano
Quot tuus, aut noster, ^h conservare patres.

h Simul vixere.

* Al. Contere.

Theodosio Augusto Ausonius. LXXXIII.

a In rebus quæ
Prudentiâ humanâ
administranda sunt,
consilio locus est.
Non in iis quæ fiunt
jussu divino.
b Verba sunt segni-
tati responsantis.
c Ego partes obse-
qui tantum mihi
sumo; cætera ipse
ministrabit.

Scribere me Augustus jubet, & mea carmina
poscit.
Penè rogans: blando vis latet imperio.
Nil dubites authore bono. Mortalia querunt
Consilium: certus jussa capesse Dei.
Non ^b habeo ingenium: Caesar sed jussit: habebat
Cur me posse negem, posse quod ille putat
Invalidas vires ipse excitat; & juvat idem,
Qui jubet. ^c Obsequium sufficit esse meum.

Sixtus tertius summus Pontifex.

Inscriptio baptisterii. LXXXIV.

Gens sacrandæ polis hic semine nascitur alma
Quam fecundatis Spiritus edit aquis.
Virgineo fœtu genitrix Ecclesia, natos
Quos spirante Deo concipit, amne parit.
Cœlorum regnum sperate hoc fonte renati:
Non recipit felix vita semel genitos.
Fons hic est vita, & qui totum ^{*} depluit orbem
Sumens de Christi vulnere principium.

Marger

Li
Marger
Quer
Inson
Sen
Nulla
Unus
Nec n
Terr
Sic D
Hic
Sanctu
Cœl
Concip
Edit
Mira
Mox
Sic hon
Ter
Culpa
Et

Magn
Ar
Dicer
Er

git.
ab imper
destruere
pitia Sy
itatem h

Mergere peccator sacro purgande fluente,
 Quem veterem accipiet, proferet unda novum.
 In fons esse volens isto mundare lavacro,
 Seu patrio premeris crimine, seu proprio.
 Nulla renascentum est distantia, quos facit unum
 Unus fons, unus Spiritus, una fides.
 Nec numerus quemquam scelerum, nec forma
 suorum.
 Terreat: Hoc natus flumine, sanctus eris.

Sic D. Paulinus in idem argumentum.

HIC reparandarum generator fons animarum,
 Vivum divino lumine flumen agit.
 Sanctus in hunc caelo descendit Spiritus amnem,
 Coelestique sacras fonte maritat aquas;
 Concipit unda Deum, sanctamque liquoribus
 almis,
 Edit ab aeterno semine progeniem.
 Mira Dei pietas! Peccator mergitur undis:
 Mox idem emergit justificatus aqua.
 Sic homo, & occasu felici functus, & ortu,
 Terrenis moritur, perpetuis oritur.
 Culpa perit, sed vita redit; vetus interit Adam,
 Et novus aeternis nascitur imperiis.

Magnus Felix Ennodius Episc. Ticinensis.

Ara victoriæ everfa. LXXXV.

Dicendi palmam^a Victoria tollit^b amico,
 Transit ad^c Ambrosium, d plus favet ira
 Dea.

Epigramma valde
 mediocre; quod
 non rejiciendum
 ea re duximus, quia
 rem celeberrimam
 in memoriam redi-

git. a Dea victoria.

b Symmacho ethnico qui cultum istius Deae restaurari

ab imperatore postulabat.

c Qui quod volebat obtinuit, ut ara, Victoriae scilicet,

destrueretur.

d Irata erat Dea Victoria, Ambrosio cultum ejus oppugnant; pro-

pitia Symmacho defendenti; & tamen, victor Ambrosius extitit. Ergo plus prode-

iratum habere Victoriā, quā propitiā.

EPIGRAMM DELECTUS

BOETIUS.

Inconstantia fortunæ. LXXXVI.

Revertuntur, qui hoc me-
trum. Elegiam ma-
gis quam Epigram-
ma esse censentur :
sed nos Epigram-
matis nomine late-
ri maluimus ;
quàm nimia dili-
gentiâ hos versus
elegantissimos ex-
cludere. Certe clau-
sula ejusmodi est
quæ etiam aptè E-
pigramma conclu-
dat. Hos autem
versus ut & totum
de consolatione
Philosophiæ o-
pus aureolum, scri-
psit Boetius in
carcerem à Theo-
dórico Rege Ariano,
ubî fidem catholicam
conjectus, ubi &
postea casus est.
a Dum florente for-
tunâ, musarum stu-
dia pariter florerent.
b Scissis præ lætu
vestibus & capillo.
c Tristitia & lætuo-
sa propria elego-
rum materis. Hinc
Qvid. in eleg. de
morte Tibulli ;

CArmina qui quondam studio florente peregi,
Flebilis, heu! mœstos cogor inire modis.
Ecce mihi lacera dictant scribenda Camœna,
Et c veris elegi stetibus ora rigant.
Has a saltum nullus potuit pervinere terror,
Ne nostrum comites prosequerentur iter.
Gloria c felicitis quondam, viridisque juventa,
Solatur mœsti nunc mea fata senis.
Venit enim properata malis inopina senectus,
Et dolor aetatem jussit inesse i suam.
Intempestivi b funduntur vertice cani,
Et tremat effæcto corpore h laxa cutis.
Mors hominum felix, qua nec se i dulcibus annis
Inserit, & mœstis sæpè vocata venit.
Eheu! quam surda miseros k avertitur aure,
Et flentes oculos claudere sæva negat?
Dum levibus malefida bonis fortuna faveret,
Pendè caput tristis merferat hora meum;
Nunc i quia fallacem mutavit nubila vultum
Protrahit ingratas impia vita moras.
Quid me felicem toties jactastis amici?
Qui cecidit, stabili non erat ille gradu.

Phiblis ben-mustos Elegia solve capillos!

Heu nimis ex-vero jam tibi nomen habes?

Post tamen variæ item materiæ elegis tractatæ, ἄλγος Græc. luctus. d Per-
uolans enim nobiscum, peregrinantur, rusticantur, inquit Cicero e Musæ quæ flo-
renti ætati ornamento fuerant, nunc afflictæ senectuti solatia sunt. f Senectus
tem addictam doloribus ætatem; hinc Terentius. Senectus ipsa est morbus. g Pra-
coces & immaturi, quia nondum ætate senex sum. h Laxa, id est, rugosa, ma-
cilentia. i Juventutis florenti. k Aversatur, se avertit, novè dictum. l Quia
diceret, juvenem pendè mors oppressit, nunc à misero sene refugit.

Qui

Qui nil cupit, nil metuit. LXXXVII.

Quisquis composito serenus auro,
 Patam sub pedibus dedit superbum,
 Fortunamque tuens utramque rectus,
 Lavictum potuit tenere vultum;
 Non illum rabies, minaque ponti
 Versum & funditus excitantis astum,
 Nec ruptis quoties vagus caminis
 Torquet fumifcos & Vesevus ignes,
 Aut celsas soliti ferire tueros
 Ardentis via fulminis movebit.
 Quid tantum miseri feros tyrannos
 Mirantur, sine viribus furentes?
 Nec speres aliquid, nec extimescas,
 Exarmaveris impotentis iram:
 At quisquis trepidus pavet, vel optat,
 Quod non sit stabilis, sui que juris,
 Abiecit clypeum, & locoque motus
 Noctis, quâ valeat trahi, catenam.

a In vita vultus
 ordinatus, ut loqui
 tur Iulius Plinius,
 vel forte placida,
 componere enim est
 sedare. Non me-
 strum inter nos tan-
 tas componere illes.
 Virg.
 b Non averso vultu
 sed occultis humilis
 & irretortis.
 c Eodem quo Vir-
 gilius sensu, &
 imis flamma refusa
 vallis, mari fulque
 deque everso.
 d Mons in Italia non
 longe à Neapoli
 de cuius tristi incen-
 dio vide insignem
 Plinii junioris Epi-
 stolam, ubi Plinius
 avunculi casum
 narrat, qui cum
 curiosus inviseret
 recentem Vesevi
 conflagrationem,
 vapore sulphureo

& cinere suffocatus est.
 constantia mentis dejectus est.

e Metaphora à militibus qui gradu dimoveantur; de-

Mundus archetypus. LXXXVIII.

Qui perpetuâ mundum ratione gubernas,
 Terrarum cœlique sator, qui tempus ab
 auro
 Ite jubes, stabilisque manens h das cuncta mo-
 veri;

Quem non externa pepulerunt fangone causa
 Materia fluitantis opus; verum insita summi
 Forma boni, livore carens: tu cuncta superno

a At initio tempo-
 rum.
 b Immutus omnia
 moves.
 c Deus nullam ha-
 bet causam extra
 seipsum; universa
 enim propter semet-
 ipsum operatus est
 Dominus.
 d Idea tu auras
 quam in ipsâ

mente divinâ Plato constituebat, quamvis aliam præceptori mentem Aristoteles as-
 saxeat.

e Quis nulli se invidet, & ideo se in opera sua effundit.

Ducis

EPIGRAMM. DELECTUS.

Immutabilibus re-
rum mutabilium
rationibus, quæ in
mente divinâ æter-
num vivunt.

g Ad Archetypi illi.
us mundi imagi-
nem, mundum æ-
ternum fingens, nisi
forte de ipso Dei
filio melius intelli-
gatur, qui est figu-
ra substantiæ ejus,
ita ut similitudo
non excludat re-
quæritur.

h Certa temperatio-
ne, modo & men-
sura.

i Ne imbecilliora
valentioribus de-
struantur.

k Ne terra pondere

suo infra locum suum deprimatur.

m Perpicaces lucidos.

mentibus scilicet nostris.

in Carmine de innatâ gratiâ;

Ducis ab ⁱ exemplo, pulchrum pulcherrimus ipse
Mundum mente gerens, similique & in imagine
formans:

Tu ^h numeris elementa ⁱ ligas, ut frigora flam-
mis,

Arida conveniant liquidis, ne purior ignis

Evolet, aut ^k mersas deducant pondera terras.

Da pater angustam menti conscendere ^l sedem,

In te ^m conspicuos animi defigere visus.

Disjice terrena ⁿ nebulas & pondera molis,

Atque tuo splendore ^o mica: tu namque serenum,

Tu requies tranquilla piis: te cernere finis,

Principium: vector, ^p dux, semita, terminus
idem.

^l Scientiæ tuæ lumen inaccessum.

ⁿ Offusam menti à corpore caliginem.

^o la ^p Illustrantur hi versus eximio Sancti Prosperi loca.

Hæc (gratia) ut cujusquam studio affectuque petatur.

Ipsa agit, & cunctis lux est venientibus ad se:

Ergo ad iter per iter ferimur: sine lumine lumen

Nemo videt: vitam sine vitâ acquirere mors est.

Epi-

Epigrammatum Delectus.

LIBER SEPTIMUS.

E Recentioribus Poetis.

JACOBUS SANNAZARIUS.

De Poggio Florentino historico aman-
tiore patriæ, & mendaciorè. I.

DUM patriam laudat, damnat dum Jacobus Sannazarius
M. Poggium hostem; *Cecine*
Nec malus est civis, nec bonus *optavit. Neapolitanus*
historicus. *apud familiam tua, vario Poëtarum*
genere floruit. He-

ste scilicet & Latinus, epicis, satyricis & amatorio carminibus. Vixit annos
cujus tumulum Bembus ornavit hoc disticho:

*Du sacro ædifici flores hic ille Maroni
Sincerus musæ proximus ut tumulo.*

Poggius autem de quo hoc Epigramma, Theologia Doctor, & Historicus, Lau-
rentii Vallæ acerbissimus inimicus, interfuit Concilio Constantiensi, Quintilianum
Asconium orbi reddidit. Elapsit anno 1420. Romæ sepultus. *a Quia pa-*
re amans vel plus satis. *b Quia mendax, & ideo in primam illam historiam*
sem peccat, ut nūquid falsi audeat, ne quid veri non laudet.

* De mirabili urbe Venetiis. II.

Nobilissimum Epigramma, & carè à Venetis emptum, qui pro singulis versibus
gaum aureorum numerum Sannazario dederunt: non tamen undique perfectum;
enim è genere fabuloso, de quo diximus in præfatione.

Ilderat Hadriacis Venetam Neptunus in undis

Stare urbem, ex toti ponere jura mari:

a Immotam manere; magna vis in hoc verbo.

Nunc

EPIGRAMM. DELECTUS.

a Romanas, Capl. Nunc mihi b Tarpeias quantumvis, c Jupit
solinas; a rupe
Tarpeia cui no
men inquitum a Tar.
peia Virgine a Sa
blinis obruta cly-
peorum congestu:
vide Plat. in Rom.
c Ioyi agram Cal
pulchra fuit
a a Romulo Martir filio extructa.
e Romani.
f Venetias.
g Poodine, v
veru Virgilius hoc verbo in utroque sensu utitur;
--- moreque viris & mania paret.

Quemadmodum hic noſter jura ponere; ſupra dixit, hic urbem poſuiſſe.

De Caſare Borgia. III.

a Quidni alterutrum
velit, cum utrum-
que ſequi poſſit.
ut Caſar ſit nomi.
ne, & re nihil?
quomodo potuit ef
fectus eſt: nam poſt mortuum patrem omni ditione ſpoſtatus, atque in eorum
conſpectu ab Hiſpania, cum hinc egre exiſſet, non ita multo poſt in Navarram
ſitans miſere interit. Iſta Alexander VI. Sixtus Pontificis filius, qui propter
quasdam notas audacia, crudelitatis, & perſidie.

De patria Homeri. IV.

a Myrna, Rhodes, Colophon, Salamis, Ch
sub iudgah, Achaia, MU
Cedite a jam: Caſus patria Maconia
Nec a malis eſt cicut
a de diſſipata amplius de patria Homeri.

POETAE ITALI. ANDREAS NAUGERIUS De Pythagoræ ſimulachro. V.

a Naugerius patricius
Venetus, erat ora-
tor, hiſtoricus, Poë-
ta, Ciceronis ſimu-
las & Catullj. Mar-
tiali ſic inſenſus, ut
quotannis ſtato die Muſis dicato (vide hominis ineptiam) ejus libros cremaret.
a Attribuebat enim metemphychoſi, & ſe in bello Trojano Panthoidem Euphor-
ſiſſe angebat. Vide Ovid. 15. Metamorph.

LIB. VII. POETAE ITALI.

ne iterum ut docti b caelo generatus Asyla
Vivat. ut antiquum seruet in ara decus.
ignum e aliqua ceri volbit. sic fronte seve-
ra est.
Sic d in se magno pectore totus abis.
Sed veteri obstrictus t religione solet.

b Sculptus instru-
mento Asylum scul-
toris; hic ergo
oculum accipe pro-
eo quod vernacula
dicimus, a growing
Teal, a Chiffel.
c Magnum aliquid
in mente agitat.
d Cogitandum vi-
detur; ut a Genes
loquuntur: erunt.

cf. de Philor. Oblipe capite. & fientes latus terram.
religione fieri divitum videtur. non necessitate. Sic enim scilicet sculptus est. ut in
posse videatur, si voluerit.
f Nota Pythagorici silentii in quinquaginta.
i religio: observatio; hanc Pythagoras servat in statu. Falsum. amonens aut.

e Quod silentii proposita
f Nota Pythagorici silentii in quinquaginta.
i religio: observatio; hanc Pythagoras servat in statu. Falsum. amonens aut.

ANTONIUS TEBALDEUS.

Victo parcere, quam vincere glorio-
sus. VI.

Loria vincendi juncta est cum milite, Caesar;
Caesar, parcendi gloria sola sua est.

a Sumpsit ad
regis, ex Gic. Ovid.
pro Marcello p.
Nihil illi ex illi.

clarissimum. Floruit Tebaldeus Carolo V. Imperatore.

THOMAS PORCATUS.

In Christum crucifixum. VII.

Pro servis dominus moritur, pro sanctis in-
sons.

Pro agroto medicus, pro grege pastor obit.

Pro populo rex mactatur, pro milite ductor.

Proque opere ipse opifex, proque homine ipse
Deus.

Quid servus, sons, agroto, quid grex, popu-
lusque,

Quid miles, quid opus, quidve homo soluat?
Amet.

Epigramma verbi-
bus durius, & ge-
neris non admo-
dum elegantis. Cum
ille vocem ad e. J
nam aliquid religio-
rum coactionis ab-
horreat a natura,
sed tamen in hoc
genere laudandum.

IANUS

JANUS VITALIS.

Antiquæ Romæ ruinæ illustres. VII

De hoc Epigram-
mate vide præfatio-
nem.

a Audax metaphora:
sed quæ vides, ut
diximus, Salpiti-
us, in Epist. ad Cice-
ron. Cum mos, in-
quit, loci tui oppido-
rum cadavera pro-
jecta jacent.

b Orbe devicto in se
arma verterunt Ro-
mani, quod furoris
proprium. In ean-
dem sententiam
Seneca in Hercule
furente; Quaris
Alcidea parem? Ne-
mo est nisi ipse;
bella jam factum ge-
rat. Horat. Buc-
inipio lib. 1. Po-
pulumque potentem
in sua victrix con-
versum viscera dex-
træ; & idem ele-
gantè & gravitèr;
quid in arma furentem Impendentis populam, qui capere excussit orbi. Alcida furem
series. summisque negantibus dextra dicit. nimioque graves sub pondere lapsus. c Th
olim sic dictus. d Mare-Inferum. e Flumina quæ in motu ac fluxu perpetuo.

Quid Romam in mediâ quaris novus adve-
Romæ,

Et Rome in Româ nil reperis mediâ?

Aspice murorum moles præruptaque saxa,

Obrutaque horrenti vasta theatra situ:

Hæc sunt Roma. Viden' a velut ipsa cadave-
tanta.

Urbis adhuc spirant imperiosa minas?

Vicit ut hæc mundum, nisa est se vincere: vic-

A se non victum ne quid in orbe foret.

Nunc victa in Româ, victrix Roma illa sepulta

Atque eadem victrix victaque Roma fuit.

Alcidea c Romani rostat nunc naminis index,

Qui quoque nunc rapidis fertur a in aqua-
quis.

Disce hinc quid possit fortuna; immota labascunt

Et e qua perpetuo sunt agitata, manent.

ANGELUS COLOTIUS.

Epitaphium Lascharis. IX.

a. Carolo enim &
Ludovico Gallia
regibus operam in-
legationibus nava-
vit. b. Hæc a familiâ
Eusebii sortem, quæ
Constantinopolita-
num Imperium diu
tenuit.

c. Totum enim ori-
entem lustrarat, jus-
su Laurentii Medicei, ad consiciendam illam insignem bibliothecam Florentinam
d. Romæ quidem & longè a patriâ; sed ut ait Ovid. Omne solum forti patria est.

Dilectus musas, & a rebus natus agendis,
Quem b grævida imperiis protulit alta domus
Tot c freta dum curris, totque invia regna
rerras,

Ausonia tandem, Lascharis, urbe jaces.

Sed a situs in patriâ es, Graia licet orbe remotus

Nulla est virtutis terra aliena tua.

POMPONIUS GAURICUS.

De statuâ Medææ. X.

Uod natos peritura ferox Medea moratur,
Præstisit hoc magni dextera Timomachi.
Idat amor fatinus, strictum dolor incitat
ensem,
Vult, non vult natos perdere & ipsa suos.

P. Gauricus Italus
Poëta, scriptor in-
diligens, sed curio-
sus etiam in metal-
licis. infano cap-
tus amore nusquam
comparuit, in mare
proculdubio pro-
jectus, aut aliâ ra-

te è medio sublatus.

ationem Medææ de filiis interficiendis expresserat.

a In tabellâ videlicet in quâ sculptor ætium illum &

HERCULES STROZA.

de Callirrhœe quæ viva sepulta est. XI.

IS vixit semel orta, bis hoc compôsta sepul-
chro est,

Mirabilis eventus
brevisiter elegan-
ter expressus

Post sua Callirhoe funera, facta parens.

ta erat: exanimis tumulatur: at exôita
partu

Poscit opem: eruitur: mox parit, atque perit.

pitaphium pro Joanne Pico Miran-
dulâ. XII.

annes jacet hic Mirandula, cetera nôrunt

Et Tagus, & Ganges, forsan & Antipades.

Picus Mirandulân-
nobili & principali
familiâ, sed nobili-
ori ingenio, & cui

defuerit nisi maturitas, & meliorum studiorum delectus: magnam enim ætatis
em in Philosophiæ cabalæ, scholasticæ etiam Theologiæ, arcanis perscrutandis
umpfit. O si ille hoc totum in scripturis & patribus impendisset! Mira tamen
illo indoles, imò eloquentia, & ubertas, quam satis indicat epistola extemporæ
scripta ad Hermolaum; inter epistolas virûm illustrium. Obiit Florentiæ anno
is 33 eo ipso die quo Florentiam ingressus est Carolus octavus in nobili illâ ex-
tatione Italicâ.

pitaphium boni & periti procurato-
ris. XIII.

Rocuratori fido imprimis, & bono,

a Supremos honores
habeas.

Quibus parentes lacrymis, non te fugit,

Viator,

EPIGRAMM. DELECTUS.

*Viaior, usquam felices nōsti & foram;
Sin minime nōsti, nōsse tu nusquam velis.*

THOMAS MUSCONIUS.

In Victoriam Columnam, uxorem Davali Marchionis Piscarii. XIV.

Victoria illa uxor Davali à multis scriptoribus celebrata est, ob singularem virtutem & eruditionem quæ tanta in eâ fuit, ut res gestas mariti Hetruscis verbis prosecuta sit, quos aiunt soli demùm Petrarchæ concedere. Davali res præclare gestas multis libris pertexnit Jovius, quos consule. Occidit autem Ticini in eâ pugna in quâ captus est Franciscus primus. Hujus scriptoris Epigrammata gravitatem & ornatum non habent, sed acumine & indole carent, meritoque inter mediocria recensentur.

NON vivam sine te, mi Brute, exterritis dixit

*Porcia, & ardentes sorbuit ore faces.
Te, Davale, extincto dixit Victoria, vivam
Perpetuò mæstos sic dolitura dies.
Utraque Romana est; sed in hoc Victoria victrix
Perpetuò hac luctus sustinet, illa semel.*

JOANNES AUDOENUS.

Ad Medicos & Jurisconsultos. XV

ULceribus, Galenè, vales tantummodò nostris
Stultitiâ nostrâ, Justiniane, sapis.

Ad quemdam pauperem medicum
XVI.

PHarmaca das egroto, aurum tibi porrigas
*ager;
Tu morbum curas illius, ille tuum.*

In ædificatores sepulchrorum. XVII

NE pereat tua fama, struis tibi, Paule, sepulchrum;
Tamquam non possint ipsa sepulchra mori.
Mentiri

Mentiris. XVIII.

Mentiris! cave militibus ne dixeris unquam:
 Majus eo nullam dedecus esse putant:
 Mentiris. tantum qui dedecus esse putant.
 Mentiri quare creditis esse decus!

Vir Bonus. XIX.

Quicquid rarum carum est, pretiumque me-
 retur,
 Crede mihi, res est vir pretiosa bobas.

Ad Principem. XX.

Non audires, ô princeps, falsa loquentem,
 Anderes falsum dicere nemo tibi.

In Battum. XXI.

Atte tacenda ultrò loqueris, veniamque
 precaris:
 Visne tibi veniâ nil opus esse? tace.

Battus quemvis lo-
 quacem notar, quia
 Battus in lapidem
 versus ob loquacita-
 tem. Vide Meta-
 morph.

Nec temerè, nec timidè. XXII.

Omnia despera prudenter, et omnia spera
 Fortiter: ut caveas omnia, nil metuas.

In doctum insipientem. XXIII.

Lurima degustat stomachus, nil concoquit
 ager,
 Sic tu scis, fateor, multa; nihilque sapis.

Bombyx. XXIV.

Arte mea pereo, tumultum mihi fabricor ipse,
 Fila mei fati duco, necemque neo.
 Speculum.

Speculum. XXV.

Fingere non Phidias, nec Apelles pingere moim
Novit: tu Phidiâ plus & Apelle facis.

Via lata & angusta. XXVI.

IN latum te angusta locum nisi semita ducat,
Ducet in angustum te via lata locum.

Mortificatio. XXVII.

Mortuus ut vivas, vivus moriaris oportet:
Assuesce ergo prius, quàm moriari, mori.

Philautia. XXVIII.

Crimina qui cernunt aliorum, nec sua cernunt
Hi sapiunt altis, desipiuntque sibi.

De variis in Angliâ fidei architectis. XXIX.

Sortitur sibi quisque fidem, sibi quisque ma-
gistrum:

Nunquam plus fidei perfidieque facit.

Prudens simplicitas. XXX.

UT nulli nocuisse velis, imitare columbam:
Serpentem, ut possit nam nocere tibi.

Credulitas. XXXI.

QUI cuius quidvis credit, male creditur illi:
Quo mihi plus credis: hoc tibi credo
minis.

Poëta

Poëta mittit seipsum. XXXII.

Uid mittam? Mihi me prater nil suppetit:
ergo
Me tibi do; magnum me tibi munus habe.

Responsio ad superius. XXXIII.

Uod mihi misisti nihil est; nihil ergo remitto:
Te mihi donasti, a te tibi reddo: vale.

a Acutum. at ma-
lignius Epigram-
ma.

Ponticum sexagenarium. XXXIV.

UI, dum vixisti, nulli benefeceris unquam;
Incipies fieri, Pontice, quando pius?
nia pauperibus, dicis, post fata relinquam;
ui post fata sapit, Pontice, serò sapit.

In Philautum. XXXV.

solum Labienus amat, miratur, adorat:
on modò se solum, se quoque solus amat;

Deus. XXXVI.

nia cùm videat, nulli Deus ipse videtur.
Solutus ubique patet, solus ubique latet.

Sententia ex Au-
gustino sumpta:
Deus ubique secre-
tus & ubique notus

in nulli licet, ut est, cognoscere, quem nulli permittetur ignorare.

contemptus mundi. XXXVII.

tem vitam vis vivere? spernito vitam:
vit enim miserè, cui sua vita placet.

EPIGRAMM. DELECTUS

Cui nemo placet, nulli placet.
XXXVIII.

L Audas, Gaure, nihil; reprehendis cuncta
videto
Ne placeas nulli, dum tibi nemo placet.

Cibis pauperes, divites egent famam
XXXIX.

In hoc Epigram-
mate illud incom-
modum; quod in
redditione numeret
ea, quorum antè
non meminerat: ni-
hil enim pauperibus
missum dixerat: unde alternantem sententiam claudere debuerat hoc modo, divi-
que nihil. Sed quia hoc frigidum, maluit dicere famam; cuius antè mentio

G Allinas pingues, perdites, & phasianos,
Divitibus mittis, pauperibusque nihil.
Miserere persona vis convenientia cuique?
Mitte cibos miseris, divitibusque famam

THEODORUS BEZA.

Epitaphium Francisci Valesii Ga-
rum Delphini. XL.

^a Erat hic filiorum
Francisci I. Galliarum
Regis natu maxi-
mus, flore juven-
tæ veneno intercep-
tus; cuius criminis
suspicionem aspersus
est Carol. V. ex
iudicio venefici;
merito an secus,
divitum alii judi-
cent.

HUNC etiam ^a juvenem extinctum, rogo,
ne, viator:

Hei mihi, cur vivum dicere fata vetant
Hic est, quo niti regnum debebat avitum,
Spes patriæ nuper, spes quoque prima
Pro quibus intrepidus fortem dum fert
hostem,

Ipse illum Mavors vidit, & obstupuit.
Aggressusque dolo, & crudelis fraude ven-
subulit; heu magnis fraus bene nota
Matte tamen Princeps: nam te mors ipsa
retur;

Non aliter vinci quàm potuisse dolo;
Nempe erat hoc reliquum, ^b Pellai ur Præ-
Equares, simili te quoque fraude mor-

^b Alexandri è Pellâ
Macedoniæ oppido
oriundi veneno item
sublati cum Baby-
lonem esset ingres-
sus.

Epitaphium Guilielmi Langæi Insu-
briae Proregis. XLI.

Angens ille magnus hic jacet, lector,
Unus Minervam colere doctus & Martem,
Quo nemo melior pace vixit, aut bello.
Vita genus habes, mortis en genus disce:
Estate consumpta laboribus multis;
Suis suorumque omnium ferè exhaustis
Bonis in usum Gallia sua; tandem,
Quum^a plus Milone aut Curione deberet,
Interiit. Ergo pauper occidit, dices:
Imò locuples cui patria debuit tantum.

Similia de hoc Lan-
gao omnes histo-
rici de quo hæc
Caroli V. impera-
toris vox memoriam
prodita: plura il-
lum Regi suo verbis.
quàm ceteros ducis
armis conficere; Ea
erat in ejus verbis
autoritas & pondus,
a Ciceronis amicitia
multo ere alieno
oppressis.

Francisci Borbonii, Ducis Anguien-
nensis Epitaphium. XLII.

QUUM^a nuper gladios, & fortem evaseris
hostem^b,
Hic, Francisce, jaces, nec tamen ense jaces.
Nec in hostili potuisti occumbere campo,
Nec fortis forti victus ab hoste cadis.
Adibus at patriis, belli simulacra cientem
Missa infelici sustulit arca manu.
Arca olim, ut credo, Stygiâ compacta cupressu,
Arca eheu quantâ nobilitata nece?
Arca, in quâ^d Partem Mavors absconderat
ipse,
Audiit ut factis^e amula facta suis.
igitur, miserande, cadis, nec cernere longum
Illa tuâ licuit parva tropha manu!
si nobiscum vis, O fortuna, jocari;
Cur istis mors est seria mixta jocis?

^a En tristis illius
eventus brevem hi-
storiam. Cum lu-
dibundi juvenes
globis ex nive
compactis, domum
hinc oppugnarent.
indè defenderent,
deficiente nive unus
ex obsessis arcam
temerè deiecit quæ
subjecti forte fortu-
na Borbonii caput
fregit; sic ille gra-
ves improvidi lu-
sus poenas persolvit.
^b Insignem ille apud
Cerisolas victoriam
de Hispanis retule-
rat.
^c Celebrata; sed in
malam partem ac-
cipe
^d Mortem; durè
fabulose.
^e Suis equalia.

EPIGRAMM. DELECTUS.

BUCHANANUS.

Amator sui sine rivali. XLIV.

Buchananus Scotus, Poëta elegantissimus, variis casibus jactatus, inopem ferè & erraticam vitam duxit in Scotia, in Angliâ, in Galliâ, in Lusitaniâ. Hujus Epigrammatis vulgare argumentum, vulgare acumen, com-
modè tamen tractatum.

Nescio an inspexisti Narcissi, Posthume, fontem
Hoc scio, deliras, Posthume, amore tui.
Ille tamen meritò: ^b nam quod malè sanus
mabat,
Antè quidem id multis causa ^c furoris erat
At tua non paulò est major vesania, qui te,
Sed ^d sine rivali, Posthume, solus ames.

se amabat cum tam multi ipsius amore arderent.
moris; quo sensu sæpè furor usurpatur apud Poëtas, ut apud Virg. in Eclog.

a Nescio an inspexeris.

b Nam Narcissus me-

c Insania, vel simpliciter

d Cic. de Hirtio; Quam seipse amans sine rivali!

Ad amicum difficilem. XLV.

In hoc Epigrammate ceteroquin eleganti nimiam viri eruditi loquacitatem quidam notavere.

a Pylades & Orestes nobile par amicorum.

b Furiosum, & c. motus mentis, ob interfectam matrem furis agitatum.

c Damonem & Pythiam Pythagoreos, quorum alter vadem se mortis pro altero præstitit.

Dionysio tyranno, alter autem die dicta se sistens amicum liberavit, imò & seipsum;

miratus enim illum amorem Dionysius, offensione deposita, rogavit.

ut tertium se in amicitiam adscriberent. Vide Cicer. 3. de Officiis, Pythagoras autem ex Samo or-

du, unde Samia schola pro ejus secta.

e Quam unam certissimam esse amoris notam docet Aristoteles in Rhetoricis; hoc effatum; Eadem velle & eadem nolle ea demum vera amicitia est.

conditionibus nostra amicitia constituta est.

meis vel iniquè succensere.

Quisti Selium: teneris mihi semper ab annis
Caras, & illasā perstitit ille fide.

Hic mihi tu ^a Pyladen, & ^b inanem mentis
restem,

Et ^c Samia jactas pectora fida schola:
Meque vocas ficti ^d fucatum nomen amici,

Quòd ^e nec amemus idem, nec fugiamus idem
Ergo tibi jus est nostros odisse sodales,

Nec mihi fas, hostem, fiet, amare tuum
Scilicet haud aqua jamdudum lege coimus,

Nec ^f ferimus parili conditione jugum:
Cum & per me tibi sint vel iniqui frana doli

Libera, tu noster ^h vis famuletur amor.
Nil igitur, dices, veteri tribuetur amico?

Do: sed amicitia jure reposco vicem.
Odero, si jubeas, Selium tibi scilicet hostem,

Si, mihi, tu Selium, quòd sit amicus, am-

meis vel iniquè succensere.

h Vis serviat iracundiæ tuæ, & illius

meis vel iniquè succensere.

meis vel iniquè succensere.

In Zoilum. XLVI.

*Frustrà ego te laudo, frustrà me Zoile, ladis:
Nemo mihi credit, Zoile, nemo tibi.*

Præpostera pietas. XLVII.

*CUM patre nil vivo tibi conveniebat, iniquis
Litibus^a extincti, dissidiisque senem.
Defunctum nunc thure colis, tumulumq; coronas
Floribus, &^b magnâ mole sepulchra locas.
Quamlibet his tumeas, pietas præpostera certè est,
In patre nil præter^c funus amare patris.*

^a Extinxisi.
^b Magnâ mole se-
pulchra locas faci-
enda; & secunda
marmora locas sub
ipsum funus. Hor.
^c Ovid. Filius ante
diem patris inquirat
in annos.

In Budæum. XLVIII.

*Allia quòd Græca est, quòd Græcia barbâra
non est,
Utraque Budæo debet utrumque suo.*

Guilielmus Budæus
vir de literis opti-
mè meritis incre-
dibili labore, stylo
durior & horridior;
ideoque Erasmo

habitus à Francisco I. Et certè viro tanto ars & dispositio nonnihil defuit, ut
testatur docta commentariorum ejus in linguam Græcam, sed rudis & indigesta

Henrico Borbonio. XLIX.

*Orbonia spes illa domûs patriæque patrisque,
Nunc patris & patriæ, Borbonidumq; dolor,
hic situs Henricus: violas asperge viator;
Neu, bona qua fuerit vita, reare brevem.
ut vixit, benè qui vixit; spatium brevis avi
ignavi numerent tempore, laude boni.*

Epitaphium jure
laudandum brevita-
te, gravitate, orna-
tu Sententiâ qui-
dem vulgari con-
clusum, sed non vul-
gari nitore expressâ.
Is est, ut arbitror,
Henricus Borbonius
Marchio de Beau-

au, qui annos natus quatuordecim, equo inter currendum excussus, succedentis al-
ius equi pedibus obrutus est. Cùm hoc extinctus est regiæ stirpis ramus. Vide
archanum in ejus elogio.
a Senec. Actu illam metiemur, non tempore.
licet ætas imperfecta sit, vita perfecta est. Non ut diù vivamus curandum est.
ut satis.

Carolo Cossæo Brixiaci Comiti. L.

Cossæus ille sub
Francisco primo, &
Henrico secundo
multis bellicis fa-
cinoribus inclaruit.
à Cambrensi paci-
ficatione regem
Henricum quoad
potuit, dehortari
conatus est. Et dum
vixit militaris vir-
tutis effigies fuit:
a Uxor tori parti-
ceps.

b Hasta juvenum,
consilium senum,
Clausula nimis vul-
garis, nonnihil hoc
Epitaphium dede-
corat: de clausulis
autem vulgaribus
vide præfationem,

Carolus hic situs est modicâ Cossæus in urnâ
Pyramidum dignus cui tegat ossa labor.

Patria Brixiacum, genus alto è sanguine Cossæi

Nec proavum inferior nobilitate a torus.

Ingenium felix, facies gratissima, vicit

Nemo b manu juvenem consilioque senem,

Quacumque armiferis inimica est natio Franciæ

Auxit eum titulis Marte coacta novis.

Cum Batavo Germanus, Iber, Ligur, Insulæ

Anglus,

Laudavere fidem, seu tremuere manum.

Quod mortale fuit, rapuit mors: fama virescit

Dum domus Hectoridum regia sceptrâ gerebat

Chrysalus. LI.

Epigramma elegan-
tissimis versibus
contextum, sed ni-
hilis hyperbolicis vi-
tium, idèoque
tantum ad exem-
plum appositum ge-
neris hujus nec pro-
bandi, nec imitan-
di.

a Horat. Magnas
inter opes inops.

b Auri amore cap-
tum, avarum intel-
lige.

c Propter arenas
aureas.

d Minoris Asiæ flu-
vius juxta Dori-
laum, qui Pactolo
auctus Smyrnæ al-
luit, & aureas are-
nas devolvere di-
citur.

e Aurum. Sed quomodo non procul ab inferno, si sol radiæ
mittere in latebras illas poterat, ut infra dicit. f Festive hoc Euclione
preffit Comicus, qui videndus.

Dives a opum, pauperq; animi plus possidet auri
Chrysalus b, in c fulvâ quàm vehit d Ho-
mus aquâ.

Possidet e inclusum sic caci carceris umbris:

Nec procul infernis, ut reor, à tenebris,

Et f decies unâ, vel sæpius, inspicit horâ,

Et numerans miseras usque fatigat opes.

Nec satis hoc, centum ferratis limina portæ

Addita, centenis ferrea claustra seris.

Custodesque canes, atque horridus are satelles

Excubat ad clausas pervigilatque fores.

Non miser uxori, non audet credere natis:

Frigida g, non pictis, quos habet ara, dædala

Formidat si vermis humo, mus exeat antro,

g Quia raro adolet thura, ne sumptum faciat

L.

urnâ

bor.

ae Coss

orus.

nem.

Franci

is.

Insuber

eum.

virescit

a gere

Si luteum^h Progne sub trabe figat opus.

trabibus laxum suspendit aranea cassem,

Esse putat nammis retia tensa suis.

solⁱ semotas penetret, vel luna fenestras,

Et tenuem fudit lux inopina diem;

oblinit extemplo rimas, ne scilicet auro

Inficiat^k radios^l ille vel illa suos.

Nec minùs obscuras formidat luce tenebras,

Et latebras, promptas ad scelus omne duces:

Isse suam veluti furem luctatur in umbram,

Gypsatas^m metuuntⁿ credula corda manus:

Huc labor, huc miseri spectat vesania voti,

Et trepidi semper corde^o micante metus:

ost inopis curas, & inania tadia vita,

Dives ut ad Stygias isse feratur aquas.

Atque opibus mortem ceu placaturus P^aavaram,

Semper inops vivit, ne moriatur inops.

& arteriarum pulsa.

p Avaram dicit mortem, quia rapit omnia.

h Hirundo.

i Nam in domus penetralibus opes abdidit.

k Tingat, Aliquid abradat ex auro.

l Sol aut Luna.

m Apparentem credo in gypso paretè umbram; vel manus quomodo.

cumque ex gypso, aut in gypso sculptas; obscurius dictum quàm decebat tam illustri epigrammate; forte commodius scripsisset, & pictas, i. e.

umbram manuum suarum in pariete depictam.

n Propter timorem. Sic Seneca, Prensus est timori semper in pejus fides.

o Micare, proprie dicitur de venarum

Ad Mariam illustrissimam Scotorum Reginam. LII.

id et au

is d Ha

ris:

ébris,

ra,

opes.

portu

is.

satell

res.

is:

ra, de

antro,

radios

uctione

otum fac

Gympha, a Caledonia qua nunc feliciter ora

Missa^b per innumeros scepra tueris avos:

que^c sortem antevenis meritis, virtutibus annos,

Sexum animis, morum nobilitate genus:

accipe (sed facilis)^e cultu donata Latino

Carmina, fatidici nobile regis opus.

Illa quidem^f Cirrhâ procul & ^g Permesside lymphâ

Penè^h sub Arctoi sidere nata poli.

Non tamen ausus eram^h malè natum exponere fœtum,

Neⁱ mihi displiceant, qua placuere tibi.

a Antiquum id Scotiz nomen

b Longa majorum serie ad te transmissa.

c Fortunam regiam. d Benigna; eleganter.

e In Latinos versus translata, quod opus nunc in omnium est manibus.

f Loca musis sacra Poëtarum ineptiis celebrata,

g In septentrione facta carmina.

h Non ausus effem in publicum edere fœtum non faventibus Musis editum. Equidem præter

almos nonnullos magis elaboratos solitus Buchanani nitor in iis desideratur.

Ne improbare necesse haberem, quæ tu probasses.

EPIGRAMM. DELECTUS.

*Sed quod ab ingenio domini sperare nequibant
Debebunt genio forsitan illa tuo.*

Ad eandem. LIII.

Elegans & faceta
argutia.

a Versus.

b Omnium bono-
rum affluentem co-
piam, quæ careo.

c Tibi scilicet.

d Opes quibus a-
bundat.

DO^a quod adest; ^b opto quod abest; tibi don-
darentur

Aurea, fors animo si foret aqua meo.

Hoc leve si credis, paribus me ulciscere donis.

Et^c quod abest, opta tu mihi, ^d da quod adest.

B I D E R M A N U S.

S. Kunigunda inter ignes illæsa. LIV

Confirms Palatini

Mis Henrico se-

cundo Imperatori

nupta virginitatem

in matrimonio ser-

vavit, & falsâ cri-

minatione appetita

castitatem suam probavit eo modo qui in epigrammate refertur. Hæc ratio pro-

bandæ castitatis à multis postea Conciliis prohibita est.

Testatura viro salvum Kunigunda pudorem
In candente libens vomere fecit iter.

Exploratorem sed ubi pede contigit ignem,

Non fuit in plantâ sensus, in igne fuit.

De Viatore Hierichuntino. LV.

Relictum hoc Epi-
gramma uti se-
quens, quod satis
aptè alicui picturæ
inscribi possit.

Ambulat incauto dum per loca devia passus,
Fertur in hostiles inscius erro globos.

Hi captum sternuntque solo, crebrisque lacessunt

Tuberibusque caput, vulneribusque latus:

Ille sed exanimi miserandus voce laborat

Inclamare piam pratereruntis opem.

*Audiit hinc mystes clamantem, hinc affec-
myste;*

Auxiliaturos hos ratus ager erat.

Verum mysta fugit, mysta fugit affeccla. Quid

quid

Latro facit sicâ, fecit uterque fugâ.

De eodem. LVI.

*Emianimum vidit Samarita jacere cadaver,
Festinaque tulit, quam dare quivuit, opem.
Nam postquam ingentes plagarum advertit hi-*
atus,

*Admovit medicâ sedulus arte manus.
Excepitque sinu, lenique perunxit olivo,
Et calido fovit vulnera lota mero.
Mox ubi manantes repressit sindone rivos,
Membra laboratis intulit agra toris.
levis, ager ait, meque aspernare, sacerdos,
Profuit auxilio nunc caruisse tuo.*

JANUS DOUZA.

Barbâ sapiens, moribus insapiens.

LVII.

Quod sapiens vulgò, quod vir, Mariane, vi-
deris,

Acceptum barba a fer, Mariane, tue;

Quod mihi nec sapiens nec vir, Mariane, vi-
deris,

Moribus acceptum fer, Mariane, tuis.

Joannes Douza nobili familiâ, Ora-
tor item & Poëta,
Notas in Sallustium
edidit & varia Poë-
mata, vixit ann.
1604. Ex illius
Epigrammatis u-
num hoc selectum,
& quidem valdè

mediocre.

a Adscribe, assigna. Multos ad sapientiæ famam barba com-

Fussit sapientem pascere barbam.

BARLÆUS.

Amstelodamum. LVIII.

*JRbs spatiosa, potens opibus, relictisque superba,
Viribus a invidiam, crimina lege domat.
ivibus aucta novis, nunquam stat finibus isdem,
Latiùs expansis mœnibus hospes abit.*

a Sum potentis a-
mulos viribus fru-
nat.

L 5

Quicquid

EPIGRAMM. DELECTUS.

^b Uterque Indus vel
in Oriente vel in
Occidente positus.

Quicquid mortalis fingit solertia cura,
Vel natura suo parturit alma sinu,
Illa dabit, totoque parans commercia mundo,
Nunc emere, & totam vendere semet amat.
Moschus, Arabs, Persa, Maurus, Judaeus, b
tetque,
Quod ferat huc, rursusque auferat, Indus
habet.
Hanc dum mundus adit, mundumque hac ipse
pererrat,
Non urbs fixa loco, sed vagus orbis erat.

In scriptorem ineptum. LIX.

Nulla tuis quare reddatur epistola chartis,
Quaris? Ne posthac scribere sapere velis.

PASCHASIUS.

Tardi Clientis tardus Patronus. LX

Arnus nuper adit novus cliens me,
Ut patrocinium suum subirem:
Suscepi fateor lubens volensque,
At nil obtulit Arnus advocato.
Paucis post rediit diebus Arnus,
Ut causam peragam rogat molestus,
Sed Arno mihi non datur vacare.
Idem postea tertio atque quarto
Et quinto vacuus domum revisit,
Meque sollicitè angit, urget, instat;
Sed nil proficit ille plus apud me.
Hinc cœlum variis ciens querelis,
Accusat male, meque seque damnât,
Quod talem sibi nactus est patronum:
In summa, nihil Arnus ipse credit,
Suo vivere tardius patrono:
Et est tam tamen hic cliens supinus;
Ut se non putet esse tardio^arem.

^a Ad solvendum
scribitur.

Officiis nonnunquam emuntur inimi-
citiæ. LXI.

Mutua cum centum sestertia, Marce, rogares,
Per sanctum obtestans nomen amicitie,
Non habeo, dixi, & si forsitan arca recondat,
Hac tibi habe paucis, hoc tibi non habeam.
Protinus exclamans, cælumque ululatus im-
plens,

Officio quereris me cecidisse meo.

Siccine amicitiam nostram, inquis, perdis? at
inquam,

Tanti^a inimicitias non emo, Marce, tuas.

^a Quia dum repos-
cerem, inimicum
me tibi fieri neces-
se est.

Nimius cunctator. LXII.

DUM dubius fluit hac aut illac, dum timet Scitè & sapienter
anceps dictum.

Ne malè quid faciat, nil benè Quintus agit.

Philippus. LXIII.

NIL non Asper agit, pro me si fortè rogetur Acutum Epigram-
Quicquam agere: at nusquam commodat ma; at aliquanto
Asper equum. malignius.

Quero operam aut studium; studium mihi pro-
tinus Asper

Non negat: at nusquam commodat Asper
equum.

It, redit, & currit pro me, si fortè rogetur ^a Imitatione du-
Currere: sed nusquam commodat Asper equum. ctum ex Horatio.

Quàm sapis, ô Asper, quàm te benè noscis, amice,
Pluris quàm teipsum qui facis, Asper, equum.

In Judicem. LXIV.

Mille mihi nummos subtraxerat Heliodorus,
In quem bella fori litigiosa paro.

Causam agit in vinculis, longoq; examine utrinq;

EPIGRAMM. DELECTUS.

*Res trahitur, negat is, contra ego teste pro
Convictus tandem furti damnatur, eidem
Pœna & perpetui scribitur exilii.
Restitui argentum decernitur: at prius à m
Mercedem iudex exigit ipse suam.
Sic qui iudicio mihi reddi mille putabam,
Exhaustis primis, altera mille dedi.
In jus o iterum, iudex veterator, eamus,
Mille ego perdideram, millia bina rapis.*

Ad Achillem Harlæum Baumontium
in Parisiensi Senatu Præsidem. LXV

QUOD nullam iudex sectaris principis aulam
Integer & vita, propostique tenax,
Et rigidus iusti custos, pietatis, honesti,
Temperibusque istis non potes esse malus:
Hæc superis primò, tum debes omnia patri,
Quem tu iustitiâ, quem pietate refers.

IN POSTHUMIUM.

Miser suo iudicio verè miser. LXV

ERRAT Posthumium felicem qui putat; ipse
Posthumius in serum se putat, & miser est.

Ploratur lacrymis amissa pecunia ve
ris. LXVII.

OMNIA pauperibus mariens dedit Harpalus
heres
Ut se non fectas exprinat in lacrymas.

Inconstans. LXVIII.

DINUIS, adificas, mutas quadrata rotundis,
Præcipitque ruunt omnia consilia.

Lib. VII. PASCHASIUS.

205

*Tum quod consuluit levitas, ratione tueris:
Ni caveas, fies cum ratione miser.*

Francisci I. Galliarum regis morientis
ad Henricum filium verba. LXIX.

*N*ato hac Franciscus dixisse novissima verba.
Fertur, & in gemitus profluisse pios.
Imprimis venerare Deum, Charissime fili,
Mox tibi sit populi cura supremâ tui.
Dixit & occubuit. Duo ne præcepta putate:
Alterutri si quis desit, utrique deest.
Nam cui nulla Dei cura est, nec cura suorum est:
Et cui non populi cura, nec ulla Dei.

Epitaphium Justiniani Imperatoris.
LXX.

*F*lavius Augustus, felix, pius, inclytus, Afrî,
Vandalici, Alani victor & imperii;
Franciscus, Anticus, & Gothicus, Germanicus, idem
Alamanicus, hoc marmore contegitur.
Quis docet hac? lapis unus: at, ô spes vana
potentum!
Tot titulos mutum non nisi marmor habet.

Non quicquid cum antiquis convenit,
ex antiquis sumptum. LXXI.

*P*lurima me veterum sensa expressisse fatebor,
Ne fatear, fur sim, vel furiosus ego.
Multa sed ex aliis falsò sumpsisse putabis,
Quæ mea percipiam dicier, & mea sunt;
Conveniunt tamen hæc antiquis: Dî male per-
dant
Antiquos, mea qui traripuerè mihi.

Jugum

Jugum conjugii. LXXII.

Nulla dies nobis, non horula præterit una,
 Non punctum, nullus temporis articulus;
 Quo non (va!) miseris servis succenseat uxor;
 Succensetque mihi nî simul ipse querar.
 Illius ad nutum totus componor, & idem
 Pacificus cum sim, tristia bella gero.
 Sic mihi pax bello, sic bellum pace paratur,
 Et placide ut possim vivere, vivo miser.
 Sic vel cum servis, vel conjuge litigo; sic est,
 Hei mihi! conjugium litigiosus amor.

NICOLAUS FABER.

Ex Græco Nazianzeni in tetrastichis
LXXIII.

Mediocre ac utile
 epigramma. Theo-
 dorus, inquit Cice-
 ro Tascul. 5. Lyfi-
 macho mortem mi-
 nitanti. Magnum
 verò, inquit, effe-
 cisti, si cantharidis
 vim consecutus es.

Nemo suo damno, tibi sit quàm magna po-
 testas
 Sentiat: officiis plurima posse proba.
 Quantula enim laus est, vel multum posse nocere
 Frigidus hoc serpens, hocque cicuta potest.

SCÆVOLA SAMMARTHANUS.

amplissimum virum Philippum
Huraltum Chevernium Franciæ
Cancellarium. LXXIV.

*Lare senex, veteri cui ductus origine sanguis
Armoricos longo stemmate jactat avos.
Hujus & in dubiis Regi prudentia rebus.
Cognita, & adverso tempore certa fides:
Optimum hoc meruere decus, regnique labantis
Molem ingentem humeris imposuere tuis.
Vacat, & gravium magna inter pondera rerum
Aonii memorem non piget esse chori,
Hoc etiam, tenui quos edimus arte libellos,
Sume lubens vatis dulce jocantis opus.
Quid vetat ingenuis post seria lusbis uti,
Ingratasque hilari pellere fronte minas?
Pura tot humanam vexent cum tadia vitam,
Tristia qui latis temperat; ille sapit.*

Hujus elogium habes apud Sammarthanum lib. 3. Elogiorum hris verbis. Philippum Huraltum Chevernii Comitem ex Britannicâ nobilitate oriundum. Belnea mater foemina quoque nobilis ultimo partu Posthumum edidit, cum Rodolphus pater aliquot ante mensibus Neapolitano bello periisset. Adolescentem excepit Academia Piætiavensis, legum studio celeberrima; cui tamen irâ se dedit, ut historia,

interim & earum artium quæ ad Imperii gubernacula pertinerent aliquanto ciosior, unum ferè Tacitum aut Cominium, & alios ejusdem notæ scriptores haberet in manibus, eorumque diligenti & quotidianâ lectione mirificè delectaretur. Scilicet perosi adolescentis egregia jam tum indoles viam sibi ad intima Principum consilia, tanquam naturâ duce, per hæc studia parabat, ac muniebat. Nec tantæ spei spes defuit ad facilem eventum præsens & opportuna fortis occasio. Duxit enim Huraltum Philippus Christophori Thuanii Senatus Principis filiam, qui vir clarissimus, in assiduâ tanti muneris functione occupatus, cum ab Henrico Regis fratre ad Cancellarii dignitatem invitaretur, maluit eam ad generum suum deferri; undè præcipuum illi deinceps patuit ad Regem futurum authoritatis & gratiæ locus. Cui deum absenti, & de Sammarthiâ reditum in Galliam, audito fratris funere, molienti se finit, ejusque rationibus adeò cautè, fideliterque prospexit, ut nunquam ingratus princeps matris quidem authoritate, sed salutaribus Huralti consiliis assertum sibi, & servatum fuisse Imperium non obscurè profiteretur, neque porro conquiesceret, donec in supremo togatæ militiæ gradu collocaret: lubrico illo quidem & ancipiti, in quo tamen vir incomparabili prudentiâ vel inter medios aulæ fluctus, & laqueos amulorum insidias perstitit incolumis, & in perpetuo prosperitatis tenore diu permansit; nullam instabilis & iniquæ fortunæ vicem experturus, nisi optimus Princeps qui detecta multorum perfidiâ desertum se turpiter à suis, & proditum sentierat, spicionum idèò plenus, omnes quantumvis probatos, & fideles ministros, atque in Huraltum ipsum Regiâ pepulisset ac summovisset. Verùm altero post anno revocavit eum novus Regni successor Henricus IV. & pristinæ dignitati restituit. Erat naturâ mediocri, specie decora, moribusque suavissimis: nulli se in accessu difficilem aut asperum, nulli morosum ostendebat, ea comitate vultus, eaque blandi sermonis suavia, ut etiam eos qui repulsam paterentur, nunquam nisi lætos, ac benè sperantes à se dimitteret. Nec eò minùs gravitatem in consiliis, & insignem totius rei

Gallicæ

Sanctum peritiam, quodque miremur in tantâ negotiorum multitudinē & varietatē paratam semper, & expeditam acerrimi iudicii vim præferbat. Sanè constat interitum Regi maximo, & omnibus alicui valde fuisse tristem, & acerbum. Longè tamen acerbiorē futurum, nisi amplissimi viri Pomponii Belleuræi (successoris eo loco dignissimi admirabilis integritas cum singulari doctrinâ & longissimo rerum usu conjuncta, huic facili desiderio modum adferrent. Vixit ad septuaginta duos annos, vivo semper ingenio, & sensibus integerrimis; annoque tandem supra mille quingentos undecentesimo, sextili mense apud Chevernum suum, ubi natus est, mortuus est, ac ibidem in majorum conditioe juxta parentis ossa, quæ Caput jussu in Galliam asportari, tumulatus.

Ad Franciscum Sanlucium Picardie Proregem. LXXV.

a Arma cantibus
sociantem.
b Aliquando.
c Versibus Gallicis
ludis.

d Citharam ebur-
neam.
e Lyræ pacis ami-
cam. Lusus in
verbo de quo dixi-
mus in præfatione.

NE tibi quid desit, referas ^a ut totus Achilles
Dum pia pro patriâ fortiter arma geris;
Quondam ^b etiam dulces Musa digressus in hortu
Aonium ^c patrio pectine tangis ^d ebur;
Nec placidam tractare ^d Chelyn post horrida bella
Negligit hostili sanguine tincta manus.
Quos titulos, quæ non meruit præconia laudum
Quique ^e canenda gerit, quique gerenda canis

In quosdam hujus ætatis scriptores. LXXVI.

Quid juvat obscuris involvere scripta latebris
Ne pateant animi sensa? tacere potes.

Ad Petrum Ronsardum. LXXVII

Quanto olim in
prelio Ronsardus
extiterit, & omni-
um illius ætatis
in eum congestæ
laudes & hoc unum
Epigramma satis
testantur. Sed ip-
sum nunc negligi
non mirabitur

quisquis sueatam & temporariam pulchritudinem à verâ & perenni novit internoscere.
Scilicet rudes adhuc Gallicæ Poëseos populorum aures facile fuit Ronsardo qualibet
cunque versibus detinere. At postquam acrioribus studiis vera nostræ Poëseos
gaudia cepit inquiri, Ronsardi illius vitia patuerunt, admiratio concidit. Quo-
rum contra Virgilio accidit ob eam quam diximus in præfatione causam. a
tinorum carminum dignitatem assequentia. Olim, i. e. aliquando.

Mula dum Latius Ronsardi Gallica nostri
Conor ego in Latios vertere scripta modum
Me vis major agit solito, ignotasque per auras
Abripit hinc tanti spiritus ille viri.
Quique ^a olim proprio cum plectra furore meo
verem,

Vix bene sum nota serpere visus humi.
 Imma seror super astra: juvat quoscunque
 Poëtas

Despicere, & sacri pectinis esse Patrem.
 olim aethereis aquila dum regulus alis
 Suscipitur, reliquas despiciit altus aves.

BARCLAIUS.

Epitaphium Selenissæ. LXXVIII.

Usta vides, sævique hospes monumenta doloris,
 Bis moritur, quæ se est iudice digna mori.
 Non effare tamen seu verba gravantia manes,
 Seu placidâ faciunt quæ leve pondus humo.
 Sic tumulo pacemve nefas, & stimulosve precari,
 Dic tantum, ut merita es, sit precor, umbra,
 tibi.
 Semp̃ Selenissa est, dubium furiosa magisne
 Laferit, an lasam sit magis ulta fidem.

Selenissa fœta per-
 sona in Argenidis
 fabulâ, de quâ hæc
 accipe quæ ad hu-
 jos Epigrammatis
 intelligentiam suffi-
 ciunt. Ingens illa
 arcanum donis à
 Rege Sardinie
 corrupta prodide-
 rat, mox perfidia
 convicta, tantum
 iudæ pudoris ceptæ,
 ut necem sibi ipsa
 consciverit.

a Furiarum stimulos: faeces umbras excruciantes.

De Margaretâ Valesiâ Navarræ
 Reginâ. LXXIX.

Patria, ô arces, ô dulcia tecta parentum,
 Unde ^a avus, unde ^b pater, ^c tres unde ex
 ordine fratres
 Petra tulere mei, mene ô agnoscitis arces?
 Ego sum, cui vos cunabula cara dedistis,
 patrio ingentem cultu factâstis alumnâ;
 Erpe Deas, & fronte Deas, & sidera vultu
 Um premerem, d amborum spes ambitiosa pro-
 corum,
 Hunc conjux vidua, & vani cum nomine regni,
 spibus f è nudis, longique è carcere montis
 stedo. Sed & hic causas infesta dolendi

a Franciscus I.
 b Henricus II.
 c Franciscus,
 Carolus IX. &
 Henricus III.

d Henrici Guiffi &
 Henrici Navarræ
 Regis.

e Quia ab Henri-
 co IV. repudium
 ipsi missum est.
 f Ubi diù in quo-
 dam velut exilio
 degere coacta est.

Disponit

a Regiam Mariam
Medicam quæ in
ejus thotum suc-
cesserat.

b Rex Gallie Lu-
dovicus XIII

i Cum Henrico IV.
simultates exercu-
isse.

k Olim illa Henri-
cum despectui ha-
buerat multo in
Guisium propen-
sor.

*Disponit fortuna mihi, & monstratque colenda
Qua mihi successit, h quique, ab! de corpore nosti.
Debuit esse puer. Nec jam contendere promptum
Damnavit dudum miseram, fecitque nocentem.
Cum i tali certasse viro. Jam cedere Divis,
Felicesque sequi juvat, & subscribere fato.
O dolor! an potui victos inflectere vultus,
Despectosque^k orasse viros? Ne credite vivam
Jamdudum perii, jamdudum extincta supersum
Et vivo, & morior toties, me funere longo
Nempè mori decuit, qua tot per secula clarum
Induco tumulis suprema Valefia nomen.*

NICOLAUS BORBONIUS.

*In depictam Carthusiæ majoris val-
montis solitudinem. LXXX.*

Observa hujus Epi-
grammatis non fa-
tis bellè è superio-
ribus versibus fuit,
reliqua ornatissima
sunt.

a Bruno Majoris
Carthusiæ totiusque
Ordinis conditor.

*HAS steriles saltus rupes, & inhospita saxa
Ne deserta voces: omnia plena Deo.
Hâc a pater angustis in cælum callibus ibat
Noster, inaccessas impiger ire vias:
Quemque nec in mediis invenerat urbibus unum
Quarebat cupidus colle silente Deum.
Credo equidem sancto Brunonis pectore, & istic
Numen in ardenti cau latuisse rubo.*

*In opera Philosophica Crassotii eximi-
Philosophi. LXXXI.*

Viventi enim Cras-
sotio non satis æ-
qua hominum judi-
cia fuerunt: credo
illius inculta &
horrida specie alienata: at posthumis ejus operibus quæ debebatur existimata
reddita est. Aristotelicæ Philosophiæ peritissimum fuisse Crassotium omnes fatentur
imò ipso Aristotele in plerisque subtiliorem: nusquam enim ille major quàm cum
Aristotele discedit.

*Post cineres auctoris, abi, securus edacis
Invidia, meritâ luco, libelle, frui:
Fixerit hac vivo dentem: fortuna negarit*

Qua benè promeritis, non satis aqua, solet.
 Anit eò fortis vis est consumpta maligna,
 Et nasci fato jam meliore potes.
 Iterum, in excusis sera amplexabitur atas,
 Quem sua spreverunt secula, Aristotelem.

HUGO GROTIUS.

Erudita ignorantia. LXXXII.

QUI curiosus postulat^a totum sua
 Patere menti, ferre qui non^b sufficit
 mediocritatis conscientiam sua,
 Index iniquus, aestimator est malus
 aique, naturaque: nam rerum parens,
 Oportenda^c tantum qua venit mortalibus,
 Nos scire pauca, multa mirari jubet.
 Sic primus error auctor est pejoribus:
 Nam qui fateri nil potest incognitum,
 Also^d necesse est placet ignorantiam,
 Magis quiescet animus, errabit minus,
 Contentus eruditione^e parabili;
 Nec quaret illam, si qua quarentem fugit.
 nescire quadam magna pars sapientia est.

Epigramma egregium pulchris & gravibus sententiis elegantè expressis refectum.

a Totum posuit pro eo quod est omnia.

b Non potest, non valet, qui se tam exigua rerum scientia præditum ægrè fert.

c Non intus scrutanda, sed strictim tantum & leviter attingenda.

d Subtilius & ideo obscurius dictum; hoc tamen credo sensu, necesse est ut multis falsis assentiatur, dum nihil sibi incognitum fa-

teri vult.

e Quæ facile parari potest.

Ostenda

Ostenda loquitur. LXXXIII.

Hoc Epigramma
proculdubio nobile
Gallicis versibus
reddidit Malherbius
in poematis: no-
tum est Ostendæ
obsidionem per tres
annos durasse, ob-
sessis novos semper
aggeres, nova pro-
pugnacula struenti-
bus, in quæ priori-
bus depulsi sese
recipiebant, ut ad
extremum exigua
tantum area su-
peresset.

a Quam Duces tum
Bacavi tam Hispani
certaminis cam-
pum delegerant.

b In quam arrecti sunt omnium animi.

c Calamitatibus nata celebritas.

d Nondum audent fata decernere ut ab Hispanis capiatur. e Hispanorum dis-

undique circumfessa. f Dum novi subinde milites obsidioni succederent. g

gulae mortes alias item mortes contagione accersunt. h Plures in quemque

fluunt caesse motiendi fames, frigus, lues, &c. i Non jam homines vivos.

meras umbras sanguine concretas. k Tumulos vocat quia exigua. Hic area

tuorum corporibus tumulandis vix satis erat.

A Rea parva ^a ducum, ^b totus quam respice
orbis,

Celsior ^c una malis, ^d quam damnare ruinam.

Nunc quoque fata timent, ^e alieno in littore re-

Tertius annus abit: toties mutavimus hostem.

Savit hyems pelago, morbisque furentibus æ-

Et minimum est quod fecit Iber: crudelior ar-

In nos orta lues, ^f nullum est sine funere sum-

Nec perimit mors ^h una semel. Fortuna quæ

heres?

Quâ mercede tenes mixtos in sanguine ⁱ Man-

Quis ^k tumulos moriens hos occupet hæste parentum.

Queritur, ^l sterili tantum de pulvere pugna-

In Obitum Justi Lipsii. LXXXIV.

a Lipsius.

b Quod urbem Ro-
mam olim terra-
rum Dominam
præterfuit.

c Septem collibus
urbis Romæ.

d Miram enim cu-
ram Lipsius posuit
in veteris Romæ
monumentis era-
endis & illustran-
dis.

HOC quoque ser totum, sed tristis, fama
orbem:

Ille ^a diu plausus, deliciae tuae:

Quem populis unum cunctis narrare solebas,

Occidit, ^b tantum vivit in ore tuo.

Omnis ad exequias, quâ sol oriturque caditque

Hoc est, quâ legitur Lipsius, orbis eat.

Præcipue aspicias ^b domini cum Tibridis arcem,

Fac ^c septem resonet vox lacrymosa jugis:

Lipsius occubuit, ^d cui quantum defuit ævi,

Tantum nescitur maxima Roma tui.

In mortem Scaligeri. LXXXV.

Nica lux sacri, * genitoris gloria, nemo
 Quem ^b puerum, nemo credidit esse ^c senem:
 sibi par semper, quam ^d cunctis celsior unus,
 Et qui se ^e totum debuit ipse sibi:
 superans famam quos aequat sanguine ^f reges;
 Sceptrigeris majus nomen adeptus avis,
 jacet ille capax immensi Scaliger avi,
 Nec sibi mors unquam plus licuisse putet.
 Id querimur raptum? mens est quā vivitur:
 annos
 Ille tot ^g exegit mente, quot orbis habet.
 omnia dum retrō mundi vestigia quarit,
 Quarentem retrō destituere dies.
 ensus populos, & ^h dissona gentibus ora,
 Ambierat quantum lumine Phœbus obit.
 Namur, natura, tibi non defuit ille:
 Tu gentes alias, secula plura, dares.
 ra Scaligerum nihil est: nec Scaliger ultra:
 Ille tui finem repperit ille sui.

Josephi Scaligeri
 elogium in quo
 multas fuisse literas
 fatentur omnes.
 a Julii Scaligeri.
 b Ob adultam &
 præcocem maturi-
 tatem.
 c Ob vividum, &
 nullā ex parte debi-
 litatum ingenium.
 d In humanioribus
 literis vel chrono-
 logicis rebus
 e Eruditionem suam
 non aliunde mutan-
 tus est.
 f Ortos se sanguine
 principum semper
 Scaligeri vendita-
 runt.
 g Præclarum certè
 inventum Julianæ
 periodi illi debe-
 tur; sed utrum in
 reliquis ei diligen-
 tia fuerit, lege Pe-
 tavium.
 h Fuit in Scaligero
 magna variarum
 linguarum notitia.

effigiem Scaligeri in Bibliothecā
 servatam. LXXXVI.

ter mille libros (nec sedes dignior ulla)
 Qua tulit immensus Scaliger ora vides:
 ille libros, Hospes, nimirum ne respice, major.
 Hic, tibi quem monstro, Bibliotheca fuit.

Aliud. LXXXVII.

UM ^a plutei doctis turgerent undiq; chartis,
 Quas velit aeterno fama fovere sinu,
 exharadavit moriturus Scaliger orbem,
 Et vetuit post se scripta videre diem.

a Armaria Biblio-
 thecarum.

b Obtrectatores
Scaligeri. i

Heu nimium duras ē miti pectore leges,
Pro quibus impietas magna sit esse piū
Digna sit hāc pœnā presens qua vivitur atq;
Nempe b hāc qua Titios, Schoppiadasque tu
Sed quo posteritas meruit non posse daceri?
Aut quid fecerunt tam bona scripta mali
Parce, pater, si nos recte tibi cuncta monenti
Credere in hoc uno credimus esse nefas.
Publica sunt isthac; semel & te fata dederunt
Omnibus, inde potest jam nihil esse tuum
Sic tamen, ut mandas: nequeunt vel pressalato
Qua tantum ex tanto nomine lucis habent
Quicquid nescitur, foliis quæretur in istis,
Hinc sibi responsum maxima turba petet,
Quanta nec Euboica celebravit virginis antrum
Nec Tripodes medio quos habet ore locus.
Quid juvat in populos has non dimittere chartas
Scaligeri circum scrinia mundus erit.

In Meursii lexicon græcobarbarum LXXXVIII.

a Multas Philippi
Macedonum molitiones orationibus
suis disturbavit
Demosthenes, irritum
tamen ad ultimum
eventu.

A Ccipe quem tibi dat, lector studiose, labore
Meursius, hāc chartā Gracia tota pater.
Non quæ Socratico quondam sermone locuta
Quæ a Macedum lingua fulmine fregit opes
Sed qualis moriens in regni sede superbi,
Singultus olim, mæstaque verba dedit:
Cum Byzantinos habuit nova Roma Quirites
Heu male vicinis prada futura Getis!
Doctrina, cultusque parens (quis credere possit)
Gracia, quæ demptā barbarus orbis erat,
Hūc cecidit: Gracos velit ut qui discere librum
Debeat hinc Gracam discere barbariem.

In Eff

Quant

In b

hic ille

Fracta

in Ora

A M 1

Lingu

regnans

Dum nu

libertas

Nunc fa

Constrin

Nunc do

Densis p

stimsi,

Certent

Quicquid

Eternan

Hoc in t

Millenis

Astrum

In I

H Acte

Ocean

Videre

Vidit

Quaque

Qua

In Effigiem Henrici magni Regis
Galliarum. LXXXIX.

Quantum aliis Reges, hic tantum regibus extat,
In bello, & belli victor, & ipse sui.
Hic ille Henricus, quo, Gallia, dante recepit
Fracta decus, mores barbara, pauper opes.

In Orationes Danielis Heinsii, XC.

A M Demosthenica^a sititor unda
Linguis^b Pegaseos, amice, fontes,
Regnans eloquio solutiore:
Cum nunc ingenii fluentis astum
Libertas tibi Tulliana^c laxat:
Nunc facundia Plinium secuta
Constringi studet^d arctiore gyro:
Nunc docti Seneca refert acumen
Densis pagina seminata gemmis.
Heinsii, vive diu, diuque de te
Certent Suada potens, novemque Musa.
Quicquid^e nominibus prioris avi
Eternam potuit parare famam,
Hoc in te liceat stupere solo,
Millenis facibus superba nox est,
Astrum sufficit unicum diei.

Epigramma compo-
tis & elegantibus
versibus, vulgari-
bus sententiis.
a Qui sitis.
b Poeticam rellin-
quit ut ad solutam
orationem te trans-
feras.
c Qui amplioribus
periodis explicandi
ingenii copiam
præbet.
d Quia Plinius nu-
meris adstrictior.

e Celebratis prioris
avi scriptoribus.

In Illustrissimi Principis Currus
veliferos. XCI.

A Actenus immensum Batavi decurrimus a-
quor,
Oceani nobis invia nulla via est.
Vidère Amstelias vada Calpetana carinas,
Vidit in opposito littore fuscus Arabs:
Quaque Magellanum cohibent fréta fervida
mundum,
Quaque procellosas Java colorat aquas:
Quaque,

a Nimirum in enu-
merando diligen-
tiam non satis vita-
visse Grotium cen-
suerunt viri acuti,
qui propterea duos
illos versus refecan-
dos existimabant.

*Quâque a ruinâ Ganges cognato turbidus auro
In mare, & Actoo quâ riget unda gelu;
Nerea Cattorum soboles consumsumus omnes
Jam nihil est ultra: velificatur hâmus.*

JOSEPHI SCALIGERI.

In Lexicographos. XCII.

*SI quem dura manet sententia Judicis olim
Damnatum arumnis supplicisque caput,
Hunc neque fabrilis lassent ergastula massâ,
Nec rigidas vexent fossa metalla Manus.
LEXICA contexit; nam cetera quid moror
omnes
Pœnarum a facies hic Labor unus habet.*

a Hoc Epigramma
scripsisse fertur
Scaliger, postquam
indicem in Thesau-
rum Inscriptionum
Græcicarum com-
posuerat.

FAMIANUS STRADA.

Fidicinis & Philomelæ certamen.
XCIII.

*JAM Sol à medio pronus deflexerat orbe,
Mitius è radiis vibrans crinalibus ignem:
Cum fidicen propter Tiberina fluentia sonanti
Lenibat plectro curas, astumque levabat
Illice defensus nigrâ, scenâque virenti.
Audiit hunc hospes sylva Philomela propinqua
Musa loci, nemoris Sirex, innoxia Siren,
Et propè succedens stetit abdita frondibus, alba
Accipiens sonitum, secumque remurmurat, &
quos,
Ille modos variat digitis, hac gutture reddit.*

Sensit

sit se fidicen, Philomela imitante, referri,
 placuit ludum volucris dare; plenius ergo
 chorat citharam, tentamentumque futura
 beat ut pugna, percurrit protinus omnes
 pulsus pernite fides. Nec segnius illa
 ille per excurrrens varia discrimina vocis
 tauri specimen praefert argutula cantus.
 ne fidicen per fila movens trepidantia dextram,
 nec contemnentis similis diverberat ungue,
 pectusque pari chordas & simplice ductu:
 nec carptim replicat, digitisque micantibus urget
 minutatim, celerique repercutit ictu.
 et silot. Illa modis totidem respondet, & artem
 se refert. Nunc ceu rudis, aut incerta canendi
 licit in longum, nulloque plicatile flexu
 men init, simili serie, jugique tenore
 ut iter liquidum labenti in pectore voci:
 nec casum variat, modulisque canora minutis
 obrat vocem, tremuloque reciprocis ora.
 atur fidicen parvis de faucibus ire
 varium, tam dulce melos: majoraque tentans
 rnat mirâ arte fides: dum torquet acutas,
 ditque graves, operoso verbere pulsat,
 niscetque simul certantia rauca sonoriâ,
 resides in bella viros clangore laceffat.
 etiam Philomela canit: dumque ore liquenti
 at acuta sonum, modulisque interplicat aquis:
 opinato gravis intonat, & leve murmur
 inat introrsus, alternantique sonore
 at & infusoat, ceu Marria classica pulset.
 et erubuit fidicen, irâque calente,
 non hoc, inquit, referes Citharistria sylvâ,
 fractâ cedam Citharâ. Nec plura locutus,
 imitabilibus plectrum concentibus urget.
 que manu per fila volat, simul hos, simul illos
 rat numeros, chordâque laborat in omni,
 repit, & tinnit, crescitque superbius, & se
 plicat relegens, plenoque choreumate plaudit.

M

Tum

EPIGRAMM. DELECTUS

Tum stetit expectans, si quid paret amula contra
 Illa autem, quanquam vox dudum exercita fana
 Asperat, impatiens vinci simul advocat omnes
 Nequicquam vires; nam dum discrimina tanta
 Reddere tot fidium nativâ & simplice tentat
 Voce, canaliculisque imitari grandia parvis;
 Impar magnanimis ausis, imparque dolori
 Deficit, & vitam summo in certamine linquentem
 Victoris cadit in plectrum, par nacta sepulchrum
 Usque adeo & tenuos animas ferit amula virtus

Hic est ille Strada quem scripta Belgicarum
 turbarum Historia satis nobilem fecit: scri-
 idem prolusiones quasdam, sive orationes in
 prælectionum à se recitatas, in quarum una
 infelicitè varios Poëtarum Characteres imitatus
 ex eâ sumptum est illud carmen in quo Clau-
 num sibi proposuit effigendum; an belle
 cesserit imitatio alii judicent: ipsum certe
 men per se elegans & dignum quod in simili
 argumentis alii imitentur.

VINCENTIUS GUINISIUS

De sanctâ Felicitate filios ad mortem
 exhortante. XCIV.

ITE, mea o quondam, nunc Christi pignora, dum
 Dum natos mortem vidit adire parens;
 Ite, & magnanimo testetur sanguine virtus,
 Non vos scæminis germinis esse genus.
 Vos ego ponè sequar; qua vestra credita vita
 Mater eram, vestra filia mortis ero.
 O plusquam mater! bis prolem enixa! nec
 Exiunxisse genus, sed peperisse fuit.

De sacro Jejunio. XCV.

Desinite in medio jejunia quarere luxu,
Atque inopem victum dicere mille dapes;
Ingluvies est & rabies foedissima ventris,
Sive sit hac caelo, seu saturata mari.
Jejunum non esca facit quasita sub undis,
Mutant delicias aquora, non prohibent.

De eodem Argumento. XCVI.

Quid juvat exiguis jejunia ponere mensis,
Et sese tenui debilitare cibo,
Ignavis est vitiis animus, si pectus onustum
Criminibus, saties si tibi nulla mali est?
Non domat is corpus, dapibus qui parcit opimis;
Qui vitiis animum non alit, ille domat.

INCERTORUM AUCTORUM.

De Mathilde Imperatrice. XCVII.

a Hæc patrem habuit Henricum I. Regem Angliæ, virum Henricum IV. Germaniæ Imperatorem, filiumque Henricum II. ejus.

PRTU magna, viro major, b sed maxima prole,
Hic jacet Henrici filia, sponsa, parens.

m Angliæ regem. b Et prole quidem illa maxima & longè felicissima fuit. Henricus enim H. ejus filius, ut scripsit, qui tum vixit, Ivo Præsul Carnotensis: optimus apud Britannias, Normannorum & Aquitanorum Dux felicissimus, & prius tam amplitudine rerum, quam splendor virtutum. Quam strenuus, quam magnus, quam prudens, & modestus ab ipsâ, ut dicam, infantiâ, nec ipse livor silere, nec simulare potest, cum opera reverentia & manifesta sint, & à Britanniarum finibus ad Hispania limites, virtutis sue protenderit & continuaverit titulos. De hoc autem Epigrammate sic in suâ Britannia Camdenus, cui vulgatum debetur; Accipe, inquit. dictum tumulo Matildis inscriptum, & illud meo sanè judicio Musis foventibus natum.

EPIGRAMM. DELECTUS.

In statuam equestrem Ludovici XII
positam Parisiis in circo regali.

XCVIII.

QUOD bellator hydros pacem spirare rebelles,
Deptumes trepidare aquilas, mitescere parde
Et depressa jugo submittere colla leones
Despectat LODOICUS equo sublimis aëno,
Non digiti, non artifices finxere camini,
Sed virtus, & plena Deo fortuna peregit:
Armandus * fidei vindex, pacisque sequester,
Augustum curavit opus, populisque verendam
Regali voluit statuam consurgere circo;
Ut post civilis depulsa pericula belli,
Et circum domitos armis felicibus hostes,
Æternum dominâ Lodoicus in urbe triumphet.

* Richelius
Cardinalis.

Inscriptio armamentarii Regii Parisien
vulgò dicti, Arsenal. XCIX.

ÆTNA hac Henrico Vulcania tela ministrat;
Tela gigantes debellatura furores.

SENTEN

SENTENTIÆ ILLUSTRIORES,
Ex antiquorum Poëtarum Principibus
selectæ.

PLAUTUS.

I.

AT habet ^a favitorum semper qui recte facit.

^a Favitorum
pro fautorum
antique di-
ctam.

II.

Opulento homini hoc servitus dura est:
magis miser est ^b divitis servus.

^b Ità est, hoc
ipso dura est
servitus quo
opulento ho-
mini servitur.

III.

Atis parva res est voluptatum in vitâ atque in
atate

^c Si cum mo-
lestis confe-
ras.

IV.

semper oculata sunt nostra manus; credunt quod
vident.

V.

Neceste ^d est facere sumptum, qui quarit lucrum.

^d Ità Teren-
tius: Pecun-
iam in loco reg-
ligere maximum
interdum est lu-
crum.

VI.

Non ^e decet superbum esse hominem servum.

^e Homines
omnes servi
erga Deum:
nemo ergo
superbiat.

VII.

Gravissimile ^f non est hominem pauperem
auxillum parvi facere quin nummum petat:
nummodò morata veniat, dotata est satis.

^f Exemplum
est conjecturæ
quæ tamen
sæpè fallit
^g Non Festo.

VIII.

Festo die si quid prodegeris,
pro festo ^h egere liceat nisi peperceris.

M 3

IX. Nam

SENTENTIÆ

IX.

*Nam qua indotata est, ea in potestate est viri:
Dotata maritum, & malo, & damno viros.*

X.

g. Hominum
vitam ac for-
tunas parvi
estimant.

Enim vero Dii nos, & quasi pilas, homines habent

XI.

*Tum denique omnes nostra intelligimus bona,
Quum qua in potestate habuimus, ea amisimus.*

XII.

Ut sæpè summa ingenia in occulto latent

XIII.

h. Nisi astu
tractes & gu-
bernes.

Nam doli non doli sunt, h. nisi astu colas.

XIV.

*Nam ferè maxuma pars morem hunc homines ha-
bent;*

*Dum id impetrant boni sunt, sed ubi jam penes
habent,*

Ex bonis pessimi, & fraudulentissimi sunt.

XV.

i. Humanas res
pro libito
composit. sol-
vit, adstringit.

Fortuna i humana fingit atque, ut lubet.

XVI.

*Est profectò Deus qui qua nos gerimus auditque
& videt.*

XVII.

Meus mihi, suus cuique est charus.

XVIII.

*Est miserorum ut malevolentes sint, atque in-
deant bonis.*

XIX.

*Cur ego te non novi? R. Quia mos oblivisci homi-
nibus,*

k. A. quo nihil
amplius speres.

Neque novisse k quovis nihili sit faciunda gratia.

XX.

Noli amabò verberare lapidem, ne perdas manum

XXI.

*Plerique homines quos cum nihil refert pudet,
Ubi pudendum est, ibi deserit eos pudor,
Quum magis usus est ut pudeat.*

XXII. P.

PLAUTUS.

XXII.

quidem meo animo ingrato homine nihil impensius.

Id est, perniciosius, gravius, molestius.

XXIII.

Malefactorem amisti satius, quam relinqui beneficium.

XXIV.

Nimio praeferat impendiosum te quam ingratum dicier:

Id est, prodigum & effusum in sumptibus.

illum laudabunt boni, hunc etiam ipsi culpabunt mali.

XXV.

Num hoc scito, nimio celerius venire quod molestum est, quam id quod cupide petas.

XXVI.

Hospes nullus, tam in amici hospitium in divortio potest,

Pro divortio tere;

quin ubi triduum continuum fecerit, jam odiosus fiet;

tametsi dominus non inuitus patitur, servi murmurant.

XXVII.

Quod eorum causam obsonatum est culpant, sed comedunt tamen.

De his facere dictum qui nimio apparatu excipi se querantur.

XXVIII.

Nemo per se solus sapit.

eliciter & is sapit qui periculo alieno sapit.

Sine consilio. Scitum est, periculum ex aliis facere.

XXIX.

peritum ingrimus dicta dolium.

XXX.

omnes res perinde sunt ut agas, ut eas magnificies.

XXXI.

ubi quid discimus consilium accidisse, hominem cautum eum.

Ex eventis homines iudicamus, sed nonnunquam male.

esse declaramus; stultum autem illum cui vortit male.

M 4

XXXII.

XXXII.

*Magnum hoc vitium vini est, pedes captat primū
Lactator dolosus est.*

XXXIII.

*Viam^a qui nescit quā deveniat ad mare,
Eum oportet amnem querere comitem sibi.*

XXXIV.

Pluris est oculatus testis unus, quàm auriti decem.

^a Longiorem
quidem amnis
at certam de-
monstrat viam
ad mare.

TERENTIUS.

I.

^a Recte hoc
dicitur in an-
xim & moro-
sam diligen-
tiam.

^b Egregia i-
mago compo-
siti adolescen-
tis, imò viri
sulici.

^c Obsequium
hoc sensu pri-
mus Terentius
dixit.

*Faciunt^a ne intelligendo, ut nihil intelligant.
Sic^b vita erat; facile omnes perferre, ac pa-
Cum quibus erat cumque unā, his se dedere,
Eorum obsequi studiis, adversus nemini,
Nunquam praponens se illis; ita facillimè
Sine invidiā laudem invenias, & amicos pares.*

II.

Obsequium^c amicos, veritas odium parit.

III.

Id arbitror apprimè in vitā utile, ut ne quid nimis

IV.

*Dum in dubio est animus, paulo momento hūc illuc
impellitur.*

V.

*Quoniam id fieri, quod vis, non potest, velis id quod
possis.*

VI.

*Facile omnes cum valemus, recta consilia agrosi-
damus;*

Tu si hūc sis, aliter sentias.

VII.

*Neutiquā officium liberi esse hominis puto,
Cum is nihil promereat, postulare id gratie appon-
sibi.*

VIII. Verum

TERENTIUS

VIII.

um illud est, vulgò quòd dici solet,
nès sibi malle melius esse, quàm alteri.

IX.

mantium ira amoris integratio est.

X.

io, coactus tuâ voluntate es.

XI.

ihilne d esse proprium cuiquam?

XII.

allacia alia aliam trudit.

XIII.

ulùm interesse censes, ex animo omnia
fert natura facias, an de industria?

XIV.

re, qua res in se neque consilium neque modum
bet ullum, eam consilio regere non potes;
amore hac omnia insunt vitia; injuria,
spiciones, inimicitia, inducia,
lum, pax rursus, incerta hac si tu postules
tione certa facere, nihilo plus agas
am si des operam, ut cum ratione insanias.

XV.

immortales! homini homo quid praestat: stulto
intelligens
id interest!

XVI.

beravi e egomet mihi,
nia assentari. Is questus est multò uberrimus.

XVII.

id quoniam rerum, heus vicissitudo est!

XVIII.

sent g, satis laudant.

XIX.

od cavere possis, stultum admittere est;
lo ego nos prospicere, quàm hunc ulcisci acceptâ
injuriâ.

d Nihilne ab
ullo perpetuo
constanterque
possideri; id
enim est pro-
prium apud
Latinos. Virg.
Propria hac si
dona fuissent.

e Assentatio.
nis effigies.

f Guisfana sen-
tentia,

g Ex ipso quo
rem sibi invi-
sam vituperare
non audeat;
extrâ repre-
hensionem esse
constitatur.

M 5

XX. Omnia

XX.

Omnia prius verbis experiri, quam armis, sapientem decet.

XXI.

*Novi ingenium mulierum:
Nolunt ubi velis, ubi nolis cupiunt ultrò.*

XXII.

Nullum est jam dictum, quod non dictum sit priùs.

XXIII.

h Mulum habet elegantiam sic simpliciter cupiditatem confiteri satis sapiente vi ap- parentem, nec dissimulare frustra quod tegi non potest.
*Primum^h ego vos credere ambos hoc mihi vehementer velim,
Me hujus quidquid facio id facere maxumè causam meam,
Verum si idem vobis prodest, vos non facere, inscitia est.*

XXIV.

Homo sum, humani à me nil alienum puto.

XXV.

Quem ferret si parentem non ferret suum?

XXVI.

Bona fortuna perinde sunt ut illius animus qui eam possidet.

Qui uti scit, ei bona: qui non utitur rectè, mala.

XXVII.

Verum ubi animus semel se cupiditate devinxit malam,

Necesse est consilia consequi consimilia.

XXVIII.

Scitum est periculum ex aliis facere, tibi quod tibi usu fiet.

XXIX.

i Veritatem aliquam habet sententia in patres quodam nimio plus rigidos, nec satis aetati puerorum indulgentes.
Quam i iniqui sunt patres in omnes adolescentes iudices,

Qui aequum esse censent nos jam à pueris illis nasci senes,

Ex sua libidine moderantur, nunc qua est, non quae olim fuit.

XXX.

Ea res dedit tūm existimandi copiam
 Cotidiana vita consuetudinem,
 Quae cuiusque ingenium ut sit declarat maximè.

XXXI.

— k Haud stulte sapias,
 Siquidem id sapere est, velle te id quod non potest
 contingere;
 Aut hac cum illis sunt habenda, aut illa cum his
 amittenda sunt.

XXXII.

Dies adimit egritudinem hominibus.

XXXIII.

Vehemens in utramque partem, Menodome, es nimis.

XXXIV.

Nam deteriores omnes sumus licentia.

XXXV.

Ita comparatam esse naturam omnium,
 Aliena ut melius videant & dijudicent,
 Quàm sua. An eo fit, quia in re nostrâ aut
 gaudio
 Sumus prapediti nimio, aut egritudine?

XXXVI.

Ne ista hercle magno conatu magna nugae dixeris.

XXXVII.

Hus summum sapè summa est malitia.

XXXVIII.

Nulla est tam facilis res quàm difficilis fiet,

Quam invitus favias.

XXXIX.

Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare,

Foris sapere, tibi non posse auxiliarier?

XL.

Nam qui mentiri aut fallere insuerit patrem,

Tanto magis is audebit ceteros.

XLI.

Pudore & liberalitate liberos

Retinere satius esse duco quàm metu.

k In eos dic-
 tum qui mala
 & bona invi-
 cem nexa vo-
 lunt dissociare,
 & secretis ma-
 lis bonis frui
 contra statu-
 ram.

SENTENTIAE

XLII.

*Et erat longè meâ quidem sententiâ,
Qui imperium credat gravius esse aut stabilius,
Vt quod sit, quam illud quod amicitia adiungitur.*

XLIII.

*Malo coactus qui suum officium facit,
Dum id resciri posse credit, tantisper cavet;
Si sperat fore clâm, rursus ad ingenium redit:
Ille quem ex beneficio adjungas ex animo facit;
Studet par referre, præsens absensque idem erit.*

XLIV.

*Hoc patrium est, potius consuefacere filium
Suâ sponte rectè facere, quam alieno metu.
Hoc pater ac Dominus interest; hoc qui nequit,
Fateatur se nescire imperare liberis.*

XLV.

*Pecuniam in loco negligere maximum interdum est
lucrum. R. Ego spem pretio non emo.*

XLVI.

Quid facias? ut homo es, ita morem geras.

XLVII.

*Omnes quibus res sunt minùs secunda, magis sunt
nescio quo modo
Suspiciosi, ad contumeliam omnia accipiunt magis
Propter suam impotentiam, se semper credunt
negligi.*

XLVIII.

*Ita vita est hominum quasi cum ludas tefferis,
Si illud quod maximè opus est jactu non cadit;
Illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas.*

XLIX.

*— Multa in homine
Signa insunt, ex quibus conjectura facile fit,
Duo cum idem faciunt, sepe ut possis dicere,
Hoc licet impune facere huic, illi non licet;
Non quò dissimilis res sit, sed quòd qui facit.*

LI.

Ad omnia alia atate sapimus rectius; *Solum unum hoc vitium affert senectus hominibus, Attentiores sumus omnes ad rem, quam par est.*

LII.

Nunquam ita quisquam bene subdita ratione ad vitam fuit, *Nunquam ita quisquam recte de vita agenda deliberavit, &c.*
 Quin res, atas, usus, semper aliquid apportet novi,
 Aliquid moneat; ut ea qua te scire credas, ne-
 scias,

Et qua tibi putaris prima, in experiundo ut repudies.

LIII.

Proh Deum atque hominum fidem! Quod hoc genus est, quare est hac conjuratio?

Ut omnes mulieres eadem aequè studeant, nolintque omnia,

Neque declinatam quidquam ab aliarum ingenio ullam reperiatis?

In eodem omnes mihi videntur ludo docta ad malitiam.

LIII.

Non maxumas, qua maxuma sunt interdum ira, injurias

Faciunt: nam saepe est quibus in rebus alius ne iratus quidem est;

Cum de eadem causâ est iracundus factus inimicissimus.

Pueri inter se quam pro levibus noxiis iras gerunt?

Quapropter? quia enim qui eos gubernat animus infirmum gerunt.

Idem illæ mulieres sunt ferè ut pueri, levi sententiâ.

LIV.

II. Qui amat cui odio, ipse est, bis facere stultè duco:

Laborem inanem ipse capit, & illi molestiam affert.

II Sententia hæc etsi primâ fronte videatur manifeste Christiani.

adversæ, tamen bene intellecta cum eâ facili conciliatur: non enim de ipso amore interiore loquitur, sed de externis amoris officiis quæ inimicis adhibere non tam necesse est, cum illis ipsi magis abalienantur & exasperantur.

LV. Omnibus

LV.

*Omni^a nobis ut res dant sese, ita magni atque
humiles sumus.*

O Fortuna, ut nunquam perpetuo es bona!

LVI.

*Homine imperito nunquam quidquam iniustus,
Qui nisi quod ipse facit, nil rectum putat.*

VIRGILIUS.

I.

T^a*rahit sua quemque voluptas.*

II.

Quis^b enim modus adsit amoris?

III.

— Non omnia possumus omnes.

IV.

An qui amant ipsi sibi somnia fingunt?

V.

Omnia^c fert atas, animum quoque.

VI.

Omnia vincit amor.

VII.

—^d Labor omnia vincit.

e. Assiduus.

Improb^eus, & duris urgens in rebus ogestas.

VIII.

—^f Sic omnia satis

in pejus ruere, ac retro sublapsa referri.

IX.

Nec^g verò terra ferre omnes omnia possunt.

X.

— Adeò in tenexis consuescere multum est!

XI. Laudato

^a Necesse est
secundum id
operari quod
magis dele-
stat.

^b Nullus; quia
cupidine sua
res non verita-
te metitur.

^c Anfert.

^d Industria.

^e Assiduus.
^f Omnia fato
deficiunt & col-
labuntur.

^g Non omnia
ingenia iisdem
rebus ^gpra.

^b
Exiguu

Et enim
urch. Tr

O fortu
Agricol
Fundit

Felix k
Atque
Subjeci

Optima
Prima
Es labo

Pracipu

Tantus

— Vi

Dum f

Sed fug

— Al

Contin

Dira p

In tenu

Ingente

— Sa

XI.

h Laudato ingentia rura,
Exiguum colito.

Est enim hic ea vis verbi *laudare*, quemadmodum & Græcè *ἑναι* ut notat Plu-
arch. Tract. de leg. Poetis.

h Πολλὰ χαι-
ρον φερέ.
Multam sala-
tem dic ingen-
tibus ruribus.

XII.

O fortunatos nimium, bona si sua norint,
Agricolae, quibus ipsa procul discordibus armis
Fundit humo facilem victum i justissima tellus.

XIII.

Felix k qui potuit rerum cognoscere causas,
Atque metus omnes, & inexorabile fatum
Subjecit pedibus, strepitumque Acherontis avari.

i Tellus non-
ingrata labo-
ribus.
k Stultus qui
hoc speret in
hac mortali
vitâ.

XIV.

Optima quaque dies miseris mortalibus avi
Prima fugit, subeunt morbi tristisque senectus,
Et labor, & dura rapit inclementia mortis.

XV.

Precipuum jam inde à teneris impende laborem.

XVI.

Tantus amor laudum, tanta est victoria cura!

XVII.

— Viamque insiste domandi,
Dum faciles animi Juvenum, dum mobilis atas.

XVIII.

Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.

XIX.

— Alitur vitium, vivitque l regendo.

XX.

Continuò culpam serpsit, apesce, priusquam
Dira per incautum serpsit contagia vulgus.

XXI.

In tenui labor, m at tenuis non gloria.

XXII.

Ingentes animos angusta in pectore versant.

XXIII.

— Si parva licet componere magnis.

l Regendo, id
est, dum regi-
tur; passivè
sumptum.

m-Entesceit e-
nim non mi-
nùs in levibus
ars & industria
quàm in gra-
vibus.

XXIV. — Rege:

XXIV.

— Rege incolumi mens omnibus una est.
Amisso rupere fidem.

XXV.

— Tantane animis celestibus ira?

XXVI.

— Scivitque animis ignobile vulgus.

XXVII.

— Furor arma ministrat.

XXVIII.

— Dabit Deus his quoque finem.

XXIX.

— Forsan & hac olim meminisse juvabit:
Durate, & vosmet rebus servate secundis.

XXX.

— Ponuntque ferocia Pœni
Corda, volente Deo.

XXXI.

Non ignara mali miseris succurrere disco.

XXXII.

Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

XXXIII.

— Timeo Danaos, & dona ferentes.

XXXIV.

— Et quæ sibi quisque timebat,
Unius in miseri exitium conversa tulere.

XXXV.

Una salus victis nullam sperare salutem.

XXXVI.

— Dolus an virtus, quis in hoste requirat?

XXXVII.

Heu nihil invitis fas quemquam fidere divi!

XXXVIII.

Non tibi Tyndaridis facies inuisa Lacana,
Culpatufve Paris, verum inclementia Divum
Has evertit opes.

XXXIX.

— Facilis iactura sepulchri est.

VIRGILIUS.

XL.

Dis aliter visum.

XLI.

— Quid non mortalia pectora cogis,
Auri sacra fames!

XLII.

Vivite felices quibus est fortuna peracta
Jam sua.

XLIII.

Degeneres animos timor arguit.

XLIV.

Hec vatum ignara mentes! Quid vota furentem,
Quid delubra juvant?

XLV.

— Tacitum vivit sub pectore vulnus,

XLVI.

— Quis fallere possit amantem?

XLVII.

Omnia tuta timens.

XLVIII.

Improbe amor, quid non mortalia pectora cogis?

XLIX.

Tata obstant, placidasque viri Deus obstruit aures:

L.

— Varium & mutabile semper
Femina.

LI.

— Littus ama, — Altum alii teneant.

LII.

— Possunt, quia posse videntur.

LIII.

Tutatur favor Euryalum, lacrymaque decora;

Gratior ac putchro veniens de corpore virtus.

LIV.

Non vires alias, conversa que numina sentis?

Cede Deo.

LV.

— Deus ipse facis animumque ministrat.

LVI. — Quod

LVI.

— Quò fata trahunt retrahuntque sequamur;
Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

LVII.

Exigui numero, sed bello virida virtus.

LVIII.

Mene salis placidi vultum, fluctusque quietor
Ignorare jubes? Mene huic confidere monstro?

LIX.

Tu ne cede malis; sed contra audentior ito.

LX.

Desine fata Deum flecti sperare precando.

LXI.

Quisque suos patimur manes.

LXII.

Parcere subjectis, & debellare superbos.

LXIII.

Savit amor ferri, & scelerata insania belli.

LXIV.

Aude, hospes, contemnere opes, & te quoque dignum
Finge Deo, rebusque veni non asper egenis.

LXV.

— Sua cuique Deus fit dira cupido.

LXVI.

— Speravimus ista,
Dum fortuna fuit.

LXVII.

— Spes addita suscitât iras.

LXVIII.

Audentes fortuna juvat.

LXIX.

Numina nulla premunt; mortali urgemur ab hoste,
Mortales; totidem nobis animaque, manusque.

LXX.

Stat sua cuique dies; breve & irreparabile tempus
Omnibus est vite; sed famam extendere factis,
Hoc virtutis opus.

LXXI. Nescia

LXXI.

est. *Non scia mens hominum fati sortisque futura,
servare modum rebus solata secundis.
Quid tempus erit, magno cum optaverit emptum
factum Pallanta.*

LXXII.

Probe diu, res siqua diu mortalibus ulla est.

LXXIII.

— *Experto credite.*

LXXIV.

— *Cuncti se scire fatentur,
Quid fortuna ferat populi, sed dicere mustant.*

LXXV.

Nulla salus bello.

LXXVI.

Cur ante tubam tremor occupat artus?

LXXVII.

*Multa dies, variusque labor mutabilis evi-
tulit in melius, multos alterna revisens
lignum asit, & in solido rursus fortuna locavit.*

LXXVIII.

— *Vocat labor ultimus omnes.*

LXXIX.

— *Pulchramque petunt per vulnera mortem.*

LXXX.

— *For san miseros meliora sequentur.*

LXXXI.

Et que adeone mori miserum est?

LXXXII.

— *Nec me tua fervida terrent,*

*Dicta, ferox; Diu me terrent, & Jupiter hostis:
hoste, celerius ne tende odiis.*

HORA.

HORATIUS.

I.

NIL mortalibus arduum est.

II.

*Pallida a mors equo pulsat pede
Pauperum tabernas, Regumque turres.*

a Le pauvre en sa cabane ou le chaume le couvre
Est sujet à ses loix,
Et le garde qui veille aux barrières du Louvre
Ne défend pas nos Rois.

III.

Vita summa brevis spem nos vetat inchoare longam

IV.

b Epicurea
sententia, sed
quam non a-
gré feceris
Christianam;
Vetat enim
Christus soli-
citam de cra-
stina curam.

*Quid b sit futurum cras, fuge querere;
Quem fors, alicuique dabit, lucro
Appone.*

V.

*— Spatio brevi**Spem longam refeces, dum loquimur fugerit invida
Ætas, carpe diem quam minimum credula postero.*

VI.

*Durum; sed leuius fit patientiâ,
Quicquid corrigere est nefas.*

VII.

c Sumptum
è Græco
râd: unielien
viersen
Sicci Zôs
bysseuirs.

*Valet c ima summis
Mutare, & insignem attenuat Deus,
Obscura promens.*

VIII.

*— Quid nos dura refugimus
Ætas? Quid intactum nefasti
Liquimus?*

IX.

*Latius regnes avidum domando
Spiritus, quam si Libyam remotis*

.ΛΙΟΗ

Gadiu

adibus jungas; & d' uterque Pœnus
Serviat uni.

X.

nescit indulgens sibi dirus hydrops;
sic sitim pellit; nisi causa morbi
geris venis, & aquosus e albo
Corpore languor.

XI.

Equam memento rebus in arduis
servare mentem; non secus in bonis,
sub insolenti temperatam
clementiam, moriture Deli.

XII.

omnes eodem cogimur; omnium
transatur urna; serius, ocyus
Sors exitura.

XIII.

puream quisquis mediocritatem
coligit, tutus caret obsoleti
vitiis; tectis, caret invidenda
Sobrius aula.

XIV.

apius ventis agitatur ingens
pinus, & celsa graviore casu
decidunt turres, feriuntque summos
Fulgura montes.

XV.

perat infestis metuit secundis
alteram sortem, bene præparatum
pectus.

XVI.

rebus angustis animosus, atque
fortis appare, sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

XVII.

Quid aternis mimorem
Consiliis animum fatigas?

XVIII. Quod

d Tyrti &
Carthagina-
tes.

c Pallido.

XVIII.

f Nemo satis
prospexit quid
sibi in singu-
las horas vi-
tandum sit.

Quod f quisque vitet, nunquam homini satis
Cautum est in horas.

XIX.

Eheu fugaces, Posthume, Posthume,
Labuntur anni, nec pietas moram
Rugis & instanti senectæ
Afferet, indomitaque morti.

XX.

Privatus illis census erat brevis,
Commune, magnum.

XXI.

Non enim gaza neque consularis
Summovet licitor miseros, tumultus
Mentis, & curas laqueata circum
Tecta volantes.

XXII.

Quid brevi fortes jaculamur ævo
Multa? Quid terras alio calentes
Sole mutamus? Patria quis exiit
Se quoque fugit?

XXIII.

Truditur dies die,
Novaque pergunt interire luna.

XXIV.

— Æqua tellus
Pauperi recluditur, & Regumque pueris.

XXV.

— Æqua lege necessitas
Sortitur h insignes, & imos.

Omne capax movet urna nomen.

XXVI.

— Sed timor & mina
Scandunt eodem quo dominus, neque
Decedit arata triremi, &
Post equitem sedet atra cura.

XXVII. Du

g Id est. Re-
gibus. Phrasis
Græca.

h Sortes edu-
cit tum nobi-
lium tum ple-
beiorum.

XXVII.

Dulce & decorum est pro patria mori.

XXVIII.

*Iustum & tenacem propositi virum,
Non civium ardor prava jubentium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solidâ, neque Auster
Dux iniqui turbidus Adria,
Nec fulminantis magna Jovis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impavidum ferient ruinae.*

XXIX.

Vis consilii expers mole ruit sua.

XXX.

*Secunda culpa secula nuptias
Primum inquinavere, & genus & domos:
Hoc fonte derivata clades
In patriam, populumque fluxit.*

XXXI.

*Damnosa quid non imminuit dies!
Etas parentum pejor avis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitiosorem.*

XXXII.

*Aurum per medios ire satellites,
Et percurrere amat saxa.*

XXXIII.

*Quantò sibi quisque plura negaverit,
A Diis plura feret.*

XXXIV.

Magnas inter opes inops.

XXXV.

*Crescentem sequitur cura pecuniam,
Majorumque fames. Multa petentibus
Desunt multa. Bene est cui Deus obtulit
Parcâ, quod satis est, manu.*

XXXVI. Vir-

SENTENTIAE.

XXXVI.

*Virtutem incolumem odimus,
Sublatam ex oculis quarimus invidi.*

XXXVII.

*Quid tristes querimonia
Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
Vana proficiunt?
Magnum pauperies opprobrium jubet
Quidvis & facere & pati.*

XXXVIII.

*Plerumque grata divitibus vices,
Mundaque parvo sub lare pauperum
Cæna, sine aulais & ostro,
Sollicitam explicuere frontem.*

XXXIX.

*Prudens futuri temporis exitum
Caliginosâ nocte premit Deus,
Ridetque, si mortalis ultra
Fas trepidet. Quod adest momento
Componere aquns.*

XL.

*— Ille potens sui
Latusque deget, cui licet in diem,
Dixisse, vixi.*

XLI.

*Fortuna sevo lata negotio,
Ludum insolentem ludere pertinax
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alii benigna.
Laudo manentem; si celeres quatit
Pennas, resigno qua dedit, & meâ
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem sine dote quero.*

XLII.

*Fortes creantur fortibus & bonis;
Est in juvencis, est in equis patrum*

Virtus,

etus, nec imbellē feroces
generant aquila columbam.

XLIII.

strina sed vim promouet instam:
ulū sepulta distat inertia
lata virtus.

XLIV.

qui fit, Mecenas, ut nemo quam sibi sortem,
ratio dederit, seu fors objecerit, illā
contentus vivat, laudet diversa sequentes?

XLV.

— Ridentem dicere verum,
quid vetat?

XLVI.

bona pars hominum decepta cupidine cecidit,
satis est, inquit, quia tanti quantum habeas sis.

XLVII.

modus in rebus, sunt certi denique fines,
quos ultra citraque nequit consistere rectum.

XLVIII.

gleētis urenda filix innascitur agris.

XLIX.

— Eheu!

am temerē in nosmet legem sancimus iniquam?
am vitiis nemo sine nascitur. Optimus ille est,
i minimis urgetur. Amicus dulcis, ut aquum est,
am mea compenset vitiis mala, pluribus hisce
i modò plura mihi bona sunt) inclinet amari
volet, hāc lege in trutinā ponetur eādem.

— Equum est

statis veniam poscenti reddere rursus.

L.

— Avidos vicinum funus ut agros
animat, mortisque metu sibi parcere cogit;
teneros animos aliena opprobria sepe
ferrent vitiis.

— *Salice quem nōsti populo; qui stultus honores
Sapē dat indignis, & fama seorsū inepsus;
Qui stupet in titulis & imaginibus.*

LIII. *Non tam tūc hūc sūperbiū mirum*

— *Nil sine magno
Vita labore dedit mortalibus.*

LIIII. *Non tam tūc hūc sūperbiū mirum*

— *Ridiculum acri
Fortius & melius magnas plerumque facit res.*

LIV. *IX*

— *Est breuitate opus ut curras sententias non se
Impediat verbis lassas onerantibus aures.*

LVI. *IX*

— *Sapē stylum veritas, iterum quae digna legi sunt
Scripturus; neque te ut miretur cuncta laboris,
Contentus paucis lectoribus.*

LVI. *IX*

— *Male verum examinat omnis
Corruptus iudex.*

LVII. *IX*

— *Jejunus raro stomachus vulgaria temnit.*

LVIII. *IX*

— *Corpus conustum
Hesternis vitis animam quaque praeuocat una.*

LIX. *IX*

— *Ad casus dubios fides sibi certius, hic qui
Pluribus assuerit mentem corpusque superbum;
An qui contentus paruo, metuensque futuri,
In pace, ut sapiens, aptarit idonea bello?*

LX. *IX*

— *Quoad vixit, credidit ingens
Pauperiem vitium.*

LXI. *IX*

— *Si quis emat citharas, emptas comportet in unum
Nec cithara studii, nec musa deditur ulli:
Si scalpra & formas non sutor; nautica vela
Aversus mercaturis; delirus, & amens*

Undique

aliquid dicatur meritis. Qui discrepat istis,
nummos aurumque recondit, nescius uti
positis, metuensque velut contingere sacrum?
mirum insanus paucis videatur, ed quod
ultima pars hominum morbo jactatur eodem.

LXII.

major tandem parcas insane minori.

LXIII.

agit exemplum, licet quod lice resoluit.

LXIV.

genus & virtus, nisi cum re, vilior algâ est.

LXV.

is hominum gaudet vitis constanter, & urget
positum; pars multa natat, modo recta capessens
indum pravis obnoxia.

LXVI.

— Laudas.

unam & mores antiqua plebis, & idem
uis ad illa Deus subito te agat, usque recusat
quia non sentis quod clamas rectius esse,
quia non firmus rectum defendis, & heres,
micquam cæno cupiens evellere plantam.

LXVII.

nam igitur liber? sapiens, sibi que imperiosus:
neque pauperies, neque mars, neque vincula
terrent;
onsare cupidinibus, contemnere honores
is, & in seipso totus teres atque rotundus.

LXVIII.

— Ingenium res

versa nudare solent, celara secunda.

LXIX.

mihi res, non me rebus submittere conor.

LXX.

aliquid prodire tenebris, si non datur ultrâ.

SENTENTIAE

LXXI.

*Virtus est vitium fugere, & sapientia prima
Stultitiâ caruisse.*

LXXII.

*— Hic murus aëneus este,
Nil conscire sibi, nullâ pallescere culpâ.*

LXXIII.

Quicquid delirant reges, placentur Achivi.

LXXIV.

*— Vivendi recte qui prorogat horam,
Rusticus expectat dum defluat annus, at ille
Labitur, & labetur in omne volubilis avum.*

LXXV.

*Quod satis est cui contingit, nil amplius optet.
Non domus aut fundus, non aris acervus & an-
Egreto domini deduxit corpore febris,
Non animo curas. Valeat possessor oportet,
Si comportatis rebus bene cogitat uti.*

LXXVI.

*Sincerum est nisi vas, quodcumque infundis,
cescit.*

LXXVII.

*Omnem crede diem tibi præsupremum:
Grata superveniet quae nec sperabitur hora.*

LXXVIII.

*Ira furor brevis est; animum rege; qui nisi, par
Imperat; hunc frænis, hunc tu compeſce catenis.*

LXXIX.

*Quo semel est imbuta retens, servabit odorem
Testa diu.*

LXXX.

*Nil admirari, propè res est una, Numici,
Solaque, qua possit facere & servare beatum.*

LXXXI.

*Naturam expellas furcâ, tamen usque recurrit
Et mata perumpet furtim fastidia victrix.*

LXXXII. Q

HORATIUS.

LXXXIII.

quem res plus nimio delectavere secunda,
mutata quatinus. Si quid mirabere, pones
vitis.

LXXXIII.

Alum, non, animum mutant, qui trans mare
current.

LXXXIV.

Srenua nos exercet inertia: Navibus atque
Quadrigis petimus bene vivere. Quod petis hic est,
Ulubris; animus si te non deficit aquus.

LXXXV.

pauper enim non est, cui rerum suppetit usus:
ventri bene, si lateri est, pedibusque tuis, nit
Divitia poterunt regales addere majus.

LXXXVJ.

ure ego viventem, tu dicis in urbē beatum;
Qui placet alterius, sua nimirum est odio sors.
uitus uterque locum immaritum causum iniqui;
a culpā est animus qui se non effugit unquam.

LXXXVII.

ultorum incurata malus pudor ulcera cetar.

LXXXVIII.

Nec furtum fecti, nec fugi, si mihi dicat
eruus: habes pretium, loris non ureris, aio.
Non hominem occidi; non pastes in cruce corvos.

LXXXIX.

irtus est medium vitiorum & utrinque reductum.

XC.

— Qui cupiat, metuet quoque.

XCI.

ercunſtatore fugito, nam garrulus idem est,
ec retinent patula commissa fideliter aures.

XCII.

Qualem commendes etiam atq; etiam inspicere, ne max
acutians aliena tibi peccata pudorem.

XCIII.

uit enim splendore suo qui prae gravat artes
infra se positas: extinguitur amabitur idem.

N 3

XCIV. Di-

SENTENTIAE

XCIV.

Discit enim citius, meminitque libentius illud
Quod quis deridet, quam quod probas, & venerat

XCV.

Multa fidem promissa levant, ubi plenius aqua
Laudat venales qui vult extrudere merces.

XCVI.

Si tibi nulla sitim finiret copia lymphæ,
Narrares medicis; quod quanto plura parâsti,
Tanto plura cupis, nulline saterier audes?

XCVII.

————— Pictoribus atque Poëtis
Quidlibet audendi semper fuit aqua potestas:
Sed non ut placidis coëant immisia, non ut
Serpentes avibus i geminantur, tigribus agni.

i Copulentur
& sub uno jugo
exhibeantur.

XCVIII.

In vitium ducit culpa fuga.

XCIX.

Sumite materiam nostras, qui scribitis, equam
viribus; & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri; cui lecta potenter erit res
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

C.

Multa renascentur qua jam cecidere, cadentque
Qua nunc sunt in honore vocabula, si volet usus
Quem penes arbitrium est & *vis, & norma
quendi.

• Al. Jus.

CI.

————— Si vis me flere, dolendum est
Primum ipsi tibi.

CII.

Reddere qui voces jam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temerè, & mutatur in horas.

CIII.

Imverbis juvenis, tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine camp
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,

Utilium

Utilium
Sublin

Conu
Quar
Comm

Multa
Queri
Vel qu
Dilato
Diffici
Se pue

Multa
Perfec

Verba

Resbica

Doctus

Vit

Ornam

Tran

Ornam

Omne

Quicqu

Non ho

mediocrib

Grassius.

HORATIUS.

Utilium tardus provisor, prodigus aris,
Sublimis cupidusque, & amata relinquere pernix.

CIV.

Conversis studiis atas animusque virilis
Quarit opes & amicitias, inservit honori,
Commisisse caveat qua mox mutare labores.

CV.

Multa ferem circumveniunt incommoda, vel quod
Quarit, & inventis miser abstinet, ac timet uti;
Vel quod res omnes timide, gelidæque ministrat,
Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero; censor, castigatque minorum.

CVI.

————— Carmen reprehendite, quod non
Multa die & multa litura coercuit atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.

CVII.

Verbaque provisam rem non invita sequentur.

CVIII.

Respicere exornata, quæ præcipue
Dilectum imitatorem, & ut vides hinc ducere vocem,
Vix potest, sed præcipue, ut præcipue reprehendat, ut præcipue
Transfuso tulam signum, ambitiosa recitat
Ornamenta, parum claris lucem dare coget.

CX.

————— Versus inopes rerum nugæque canora.

CXI.

Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci.

CXII.

Quicquid precipies, esto brevis.

CXIII.

————— Mediocribus esse Poëtis
Non homines, non Di, non concessere columnæ.

I Rationem
reddit Hora-
tius: quia in
necessariis est

mediocribus locus: at in voluptuariis non nisi eximia probantur. Idem habet
Craſſorius.

LUCRETIIUS.

Lucretium, quia in ordine suo prætermisſus eſt
maluimus tamen hoc in loco reponere, quã
omnino omittere, ne id quod ex operib
ejus excerptimus, quantulumcumque ſit, ho
in libro deſideretur.

I.

— Olim

Religio peperit ſcleroſa atque impia facta.

II.

*Sed veluti pueris abſinthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci ſlavoque liquore,
Ut puerorum atas improvida ludificetur
Labrorum tenuis, interea perpotet amarum
Abſinthii laticem: volui ſic ſuave loquenti
Carminis Pierio rationem exponere noſtram.*

III.

*Suave mari magno turbantibus aquora ventis,
E terrâ magnum alterius ſpectare laborem;
Non quia vexari quemquam eſt jucunda voluptas
Sed quibus ipſe malis careas quia cernere ſuave eſt
Suave etiam belli tertamina magna tueri,
Per campos inſtructa, tuâ ſine parte pericli:
Sed nil dulcius eſt benè quàm munita tenere
Edita doctrinâ ſapientum templa ſerenâ:
Deſpicere unde queas alios, paſſimque videre
Errare, atque viam palantes quarere vita.*

IV.

*Nam veluti pueri trepidant, atque omnia tacis
In tenebris metuunt: ſic nos in luce timemus
Interdum nihilo qua ſunt metuenda magis, quàm
Qua pueri in tenebris pavitant, metuuntque futura.*

V.

*Quò magis in dubiis hominem ſpectare periculis
Conuenit, adverſisque in rebus noſcere qui ſit:*

Nat

MANILIUS.

249

Nam vera voces tum demum pectore ab imo
efficiuntur, & eripitur persona, manet res.

VI.

O miseras hominum mentes! o pectora caca!
Qualibus in tenebris vita, quantisque periculis
Orbitur hoc avi quodcumque est!

VII.

Porro puer, ut savis projectus ab undis
Navita, nudus humi jacet, infans indigus omni
vitae auxilio, cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris natura profudit,
Agiturque locum lugubri complevit, ut aquum est,
Cui tantum in vita reflet transire malorum.
At varia crescunt pecudes, armenta, feraeque,
Nec crepitacillis opus est, nec cuiquam adhibenda est
Alma nutricis blanda atque infracta loquela;
Nec varias quarunt vestes pro tempore caeli.
Denique non armis opus est, non mœnibus altis
Quae sua tumentur; quando omnibus omnia large
Nullus ipsa parit, naturaue dadala rerum.

Pulcherrimè
idem solutâ
oratione Plini-
us Historicus
persequitur
in Praefatione
lib. 7. Ceteris
varia. inquit.
tegumenta na-
tura tribuit.
testas, cortices,
coria, spinas,
villos, setas,
pilos, plumas,
pennas, squam-
mas, vellera;
hominem sen-
tiam nudum &
in nuda humo
natali die abji-
cit, ad vagitus
statim & plo-

Ab hoc lucis rudimento jacet manibus pedibusque revinctis fletus animal ceteris
operaturum & à suppliciis vitam auspicatur, unam tantum ob culpam, quia natum est.
dementiam ab his inutilis existimantium ad superbiam se genitos. Nec ineleganter
tero in libris de repub. ab Augustino laudatus 24 contra Julianum. Idem Tullius.
inquit, hominem dicit, non ut à matre sed ut à noverca natura editum in vitam.
corpore & nudo, & fragili & infirmo; animo autem aërio ad molestias, humili-
ad timores, molli ad labores, prono ad libidines, in quo tamen appetit tamquam
ebrius quidam divinus ignis ingenti & mentis.

MANILIUS.

I.

PER varios usus artem experientia fecit,
Exemplo monstrante viam, speculataque longè
Prendit tacitis dominantia legibus astra.

II.

cum longa dies acuit mortalia corda,

N 5

Es

Et labor ingenium miseris dedit, & sua quemq;
 Advigilare sibi iussit fortuna premendo.
 Seducta in varis certant pectora curae,
 Et quaecunque sagax tentando repperit usus,
 In commune bonum commentum laeta dedere;
 Omnia conando docilis solertia vicit.

III.

Quis credat tantas operum sine numine moles,
 Ex minimis a cacoque creatum fœdere mundum
 Si ^b fors ista dedit nobis, fors ipsa gubernet.

IV.

Ornari res ipsa negat, contenta doceri.

V.

Quid tam sallicitis vitam consumimus annis,
 Torquemurque metum, cacæque cupidine rerum,
 Aeternisque senes curis; dum quarimus ævum,
 Perdimus, & nullo votorum fine beati.
 Victuros agimus semper, nec vivimus unquam;
 Pauperiorque bonis quisque est qui plura requirit,
 Nec quod habet numerat, tantum quod non habet
 optat;

Cumque sui parvos usus natura reposcat,
 Materiam fruimus magna per vota ruina,
 Luxuriamque lucris emimus, luxûque rapinas,
 Et summum census pretium est, effundere censum.

VI.

Solvite mortales animos curamque levate,
 Torque supervacuis vitam destere querelis;
 Fata regunt orbem, certâ stant omnia lege.

VII.

Nascentes morimur, finisque ab origine pendet.

VIII.

— Quid mirum, noscere mundum
 Si possunt homines, quibus est & mundus in ipso
 Exemplumque Dei quisque est in imagine parvi.

II.

SEPTENTRIONIS
252
OVIDIUS.

I.

Cilicet ut fulvum spectatur in ignibus aurum,
Tempore sic dard est inspicienda fides.
non Euryalus Rutulos cecidisset in hostes,
Hyracida Nisi gloria nulla foret.

II.

pretio pretium nunc est, dat census honores;
Census amicitias; pauper ubique jacer.

III.

Omne solum fori patria est, ut piscibus aquor,
Ut volucris vacuo quicquid in orbe patet.

IV.

stertilis assiduo si non renovetur aratro,
Nil nisi cum spinis gramen habebit, ager.

V.

Nescio quâ natale solam dulcedine cunctos
Ducit, & immemores non finit esse sui.

VI.

— Intra
fortunam debet quisque manere suam.

VII.

proxima est virtus prestare silentia rebus:
At contrâ gravis est culpa tacenda loqui.

VIII.

Terra salutiferas herbas eademque nocentes
Nutrit, & urtica proxima sæpè rosa est.

IX.

Tempore ducetur longo fortassè cicatrix,
Horrent admotas vulnera cruda manus.

X.

Tempore crevit amor, qui nunc est summus, habendi:
Vix ultra quò jam progrediatur habet.

N 6

Creverunt

SENTENTIÆ.

*Creverunt & opes, & opum furiosa cupido,
Et cùm possideant plurima, plura petunt.
Sic quibus intumuit suffusâ venter ab undâ,
Quo plus sunt pota plus sitiuntur aqua.*

XI.

Interdum lacryma pondera vocis habent.

XII.

*Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas,
Hâc ego contentos auguror esse Deos.
Hec facit ut veniat gratus quoque pauper ad aram
Et placeat caso non minùs agna bove.*

XIII.

*Conscia mens recti fama mendacia ridet,
At nos in vitium credula turba sumus.*

XIV.

*Quo quisque est major, magis est placabilis ira,
Et faciles motus mens generosa capit.
Corpora magnanimo satis est prostrâsse leoni,
Pugna suum finem, cùm jacet hostis habet.
At lupus, & turpes instant morientibus urfi,
Et quacunq; minor nobilitate fera est.*

XV.

*Terretur minimo penna stridore columba,
Unguibus, accipiter, saucia facta tuis.
Haud procul à stabulis audet discedere, siqua
Excussa est avidi dentibus agna lupi.*

XVI.

Laudamus veteres, sed nostris utimur annis.

XVII.

*Æra nitent usu, vestis bona quarit haberi:
Canescunt turpi tecta relicta situ.*

XVIII.

*Luxuriant animi rebus plerumque secundis,
Nec facile est aquâ commoda mente capi.*

XIX.

*Sit piger ad pœnas Princeps, ad pramia velox,
Et doleat quoties cogitur esse ferox.*

XX. N

XX.

Non est in medico semper relevetur ut ager,
Interdum doctâ plus valet arte malum.

XXI.

Est Deus in nobis, agitante calascimus illo;
Impetus hic sacra semina mentis habet.

XXII.

Lenitè, ex meritò quidquid patiare, ferendum
est:

Qua venit indignè pœna, dolenda venit.

XXIII.

Pascitur in vivis livor, post sata quiescit,
Tunc suus ex merito quemque tnetur honor.

XXIV.

Serò respicitur tellus, ubi fune soluto
Currit in immensum panda carina salum.

XXV.

Cui peccare licet peccat minus; ipsa potestas
Semina nequitia languidiora facit.
Nitimur in vetitum semper, cupimusque negata,
Sic interdictis imminet ager aquis.

XXVI.

Si non peccâssem, quid tu concedere posses?
Materiam venia fors tibi nostra dedit.

XXVII.

In causâ facili quemvis licet esse disertum.

XXVIII.

Non facile invenies multis in millibus unum
Virtutem pretii qui putet esse sui.

Ipse decor recti facti, si premia desint,
Non movet, & gratis pœnitet esse probum.

XXIX.

Ludit in humanis divina potentia rebus,
Et certam prasens vix habet hora fidem.

XXX.

Crede mihi, miseros prudentia prima relinquit,
Et sensus cum re consiliumque fugit.

XXXI. Ne

XXXI.

Ne quoddam officiis odium queratur in ipsis,
Sic suis in blandis sedulitate viodus.

XXXII.

Principiis obsta, sero medicina paratur,
Cum mala per longas convaluere moras.

XXXIII.

Jam propera, nec te venturas differ in horas,
Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

XXXIV.

Otia si tollas, periëre Cupidinis arcus,
Contemptaque facent, & sine luce faces.
Queritur Egisthus quare sit factus adulter?
In promptu causa est, desidiosus erat.

XXXV.

Ut corpus redimas ferrum patieris, & ignes,
Arida nec sitiens ora levabis aqua.
Ut valeas animo, quidquam tolerare negabis?
At pretium pars hac corpore majus habet.

XXXVI.

Livor, iners vitium, mores non exit in altos,
Utque latens imâ vipera serpit humo.

XXXVII.

Res est solliciti plena timoris amor.

XXXVIII.

— Tarde, qua credita ledunt,
Credimus.

XXXIX.

— Errat,

Quisquis ab eventu facta notanda putat.

XL.

Credula res amor est.

XLI.

— Acceptissima semper
Munera sunt, autor qua pretiosa facit.

XLII.

Tarda solet magnis rebus inesse fides.

OVIDIUS.

XLIII.

— Meminerunt omnia amantes.

XLIV.

— Leve fit, quod bene fertur onus,

XLV.

Qui dabit, is magno fiet mihi major Homero.

Crede mihi res est ingeniosa dare.

XLVI.

Qui non vult fieri desidiosus, amet.

XLVII.

— Ut ameris, amabilis esto.

XLVIII.

Dos est uxoria lites.

XLIX.

Secum habet ingenium, qui cum libet, accipe, dicit.

L.

Cede repugnanti, cedendo victor abibis.

LI.

Quod male fers, assuesce, feres bene.

LII.

Qua non prosunt singula, multa juvant.

LIII.

Enervant animos cithara, cantusque, lyraque.

LIV.

Heu! quàm difficile est crimen non prodere vultu?

LV.

— Nulla est sincera voluptas,
Sollicitumque aliquid letis intervenit.

LVI.

— Media tutissimus ibis.

LVII.

In via virtuti nulla est via.

LVIII.

— In audaces non est audacia tuta.

LIX.

— Ultima semper

Expectanda dies homini est, dicique beatus
Ante obitum nemo supremaque funera deket.

a Vera enim
charitas, ut
ait toties Di-
vus Augusti-
nus, vacare
non potest.

LUCA-

LUCANUS.

I.

a Pessimè hâc
sententiâ Lu-
canus utitur,
qui id de Ne-

ronè dicit, cui bella civilia Cæsaris & Pompeii editam ad imperium paraverunt; a
non tunc idem accommodari potest quibusdam culpis & peccatis è quibus Deus
pro suâ sapientiâ, magna nonnunquam bona, magnam utilitatem elicit.

—^a Scelera ipsa, nefasque

Hâc mercede placent.

II.

b Causas illas
affert Luca-
nus everfis
Reipub.

—^b Summisque negatum

Stare diu; nimioque graves sub pondere lapsus,
Nec se Roma ferens.

III.

In se magna ruunt: letis hunc numina rebus
Crescendi posuere modum,

IV.

• Fortè, facto-
rum.

c Muri five
potius agger,
quo primùm
Roma septa
est. Nota Ro-
muli & Remi
historia, de
quâ vide Li-
vium lib 1.

Nulla fides regni sociis, omnisque potestas
Impatiens consortis erit; nec gentibus ullis
Credite, nec longè * factorum exempla petantur;
Fraterno primi maduerunt sanguine c muri.
Nec pretium tanti tellus, pontusque furoris
Tunc erat, exiguum dominos commisit asylum.

V.

Qua mare, qua terras, qua totum possidet orbem:
Non cepit fortuna duos.

VI.

Nec quemquam jam ferre potest, Cæsarve priorem,
Pompeiusve parem. Quis iustius induit arma,
Scire nefas; magno se iudice quisque tuatur:
Victrix causa Diis placuit, sed victa d Catoni.

d Nobilis at
horribilis im-
pietas, ex quâ cognosci potest, quàm Deos suos Ethnici parvi fecerunt.

VII.

e Hoc de Pom-
peio Lucanus,
quod commodè

—^e Stat magni nominis umbra.

in eos transfuleris, qui viribus defecti antè partâ se famâ sustentant.

VIII.

f Cæsar.

—^f Gaudetque viam fecisse ruinâ:

g Tantum sibi
quisque licere
purabat, quan-
tum poterat.

—^g Mensuraque juris

Vis erat.

IX.

X. h Par-

LUCANUS.

X.

— h Partiri non potes orbem,
solus habere potes.

XI.

— i Arma tenenti
omnia dat, qui iusta negat.

XII.

solis k nōsse Deos, & cæli numina vobis,
aut solis nescire, datum.

— Coriō populi quos despicias Artētos,
felices errore suo; quos ille timorum
Maximus haud urget, loti metus; indē ruendi
In ferrum mens prona viris, animæque capaces
Mortis, & ignarum reditura parcere vita.

præ, animas & corpore exeuntes in alia migrare corpora, quam Metempsychosim
vocant. Sed si stulta illa persuasio, tantum in illis poterat ad amovendam formidi-
nem, quanto plus in Christianis valere debet felicitis immortalitatis & æternæ resurrectio-
nis expectatio?

XIII.

— Sic quisque pavendo
Dat vires fama, nulloque autore malorum,
Qua finxere timent.

XIV.

— O faciles dare summa Deos, eademque tueri
Difficiles!

XV.

— l Nunc flere potestas
Dum pendet fortuna ducum, cūm vicerit alter
Gaudendum est.

XVI.

— Trahit ipse furoris
Impetus, & visum est lenti, m quasisse nocentem.

XVII.

— Ille fuit vita Mario modus, omnia passo
Qua peior fortuna potest; atque omnibus uso
Qua melior. —

XVIII.

— Invenit insomni voluentem publica curā
Fata virum, casusque urbis, cunctisque timentem,
Securumque sui.

XIX. Acci-

h Curionis ad
Cæsarem ver-
ba sunt.

i Hoc Cæsaris
verbum in-
scriptum statu-
m suæ Annas
Memorantips
Franciæ Con-
nestabilis.

k De Druidis
hoc dictum,
quibus religio
à cæteris Eth-
nicis pland
diversa Erant
enim in eā o-
pinione, cujus
author Pytha-

l Simulanda
Iustitia,

m Tardi Abi
viderentur illi
carnifices, si
nocentes ab in-
nocentibus se,
cernere cura-
visent.

SENTENTIAE

XIX.

a Bruti ad Ca.
tenem verba.

Accipient n alios, faciant te bella nocentem.

XX.

*Lege Deum, minimas rerum discordia turbat:
Pacem summa tenent.*

XXI.

*Sed quò fata trahunt, virtus secura sequetur:
Crimen o eris superis ex ma fecisse nocentem.*

XXII.

*Uni P quippè vacat, studiisque edisque carenti,
Humanum lugere genus.*

XXIII.

*Hi mores, hac duri immota Catonis
Secta fuit, servare modum, finemque tenere,
Naturamque sequi, patriaeque impendere vitam;
Nec sibi, sed toti genitum se credere mundo.
Huic epula, vicisse famem: magnique Penates,
Submovisse hyemem testis.*

*Urbi pater est, urbiq; maritus;
Iustitia cultor, rigidi servator honesti,*

q Sibi nata, id
est, propter se
expetita vo-

*In commune bonis: nullosque Catonis in actus
Subrepsit, partemque tulit, q sibi nata voluptas.*

lupias, non utilitati serviens; falso tamen hoc de Catone dictum, quem aiunt se
crapula & ebrietati operam dedisse. Unde Horatius de M. Naevo ait: *Nulli
Saepe mero caluisse virtus.* Sed tamen ipsa sententia per se praeclara, longèquè
in parte severior Stoicorum Philosophia quàm nostratum Casuistarum, qui volap-
tes sentium per se expeti posse impudenter affirmant.

XXIV.

r Solita eorum
excusatio qui
nolunt brachia
tendere contra
torrentem &
vitam impen-
dere verb.

*Tot rebus iniquis
Paruimus victi: venia est hac sola pudoris,
Degenerisque metus, nil jam potuisse negari.*

XXV.

Andendo magnus tegitur timor.

XXVI.

Quidquid multis peccatur, inultum est.

XXVII.

*Rheni miki Caesar in undis
Dux erat, hìc socius. Facinus quos inquinat, aequal*

XXVIII.

s Caesariano.
rum militum
in seditione
oratio.

*Quidquid gerimus foris una vocatur.
Nos fatum sciat esse suum: licet omne Deorum*

Obsequium

Obsequi
Pax er

Cespitis
Non m

Vlla de
Se u pr
Fata v

Infelix

Hoc y
Propos
Cladib
est celebr
Consilia c
mundi.

Ventur

Sed fo

Qui vo
Non co

Dulcia
Latius

Excuss

Esne l
Et coel
Jupite

Obsequium speres, irato milite, Caesar

Pax erit. **XXIX.**

— Stetit aggere fulius.

Cesspit, intrepidus vultu, meruitque timori.

Non metuens.

XXX.

— An vos momenta putatis

Ulla dedisse mihi? Nunquam sic cura Deorum

Se ^u premit, ut vestra mortui, vestraque saluti

Fata vacent: Procerum motus hac cuncta sequuntur.

XXXI.

Infelix ^x, quantā Dominum virtute parasti?

XXXII.

Hoc ^y placet, & superi, cum vobis uertere cuncta

Proposuit, nostris erroribus addere crimen.

Cladibus irruimus, nocituraque poscimus arma.

est celebrata Patercoli sententia lib. 2. Cuiuscunque Deus fortunam mutare constituit.
Consilia corrumpit: & Ammiani, Manum inspicientibus satis habetari sensus hominum. &
mundi.

XXXIII.

— ^z Multos in summa pericula misit

Venturi timor ipse mali.

XXXIV.

— Vivit post funera Magnus,

Sed fortuna perit: quod desles illud amasti.

XXXV.

— Exeat aula

Qui volet esse pius: virtus & summa potestas

Non coeunt.

XXXVI.

— Serpens, sitis, ardor arena

Dulcia virtuti: gaudet patientia duris.

Latius est, quoties magno sibi constat honestum.

XXXVII.

— Sic concitus ira

Excussit galeam, suffecitque omnibus unda.

XXXVIII.

Estne Dei sedes, nisi terra, & pontus, & aer,

Et cælum, & virtus? Superos quid quarimus ultra?

Jupiter est quodcumque vides, quocumque moveris.

XXXIX. Illic

t. Caesar.

u Se premit &
deicit in rem.
tam humilem.

z De Scavā
milite Cæsa-
riano qui so-
lus penē to-
tam Pompeia-
nam aciem
sustinuit.
y Inde sumpta

z. Fugiendo,
inquit Livius,
in media sepe
ruitur fata: &
Seneca. Multi
ad fatum vend-
re suum, dum
fata timent.

SENTENTIAE.

XXXIX.

Illic Pellai proles vesana Philippi
Felix prado jacet:—
Terrarum fatale malum, fulmenque quod omnes
Percuteret pariter populos, & fidus iniquum
Gentibus.

XL.

Nulla fides pietasque viris qui castra sequuntur,
Venalesque manus; ibi fas, ubi maxima merces.

SENECA.

I.

Ira qua tegitur nocet.
Professa perdunt odia vindicta locum.

II.

Levis est dolor, qui capere consilium potest.

III.

Fortuna fortes metuit, ignavos premit.

IV.

Nunquam potest non esse virtuti locus.

V.

Fortuna opes auferre, non animum potest.

VI.

Si judicas, cognosce; si regnas, jube.

VII.

Iniqua nunquam regna perpetuo manent.

VIII.

Qui statuit aliquid parte inaudita altera,
Æquum licet statuerit, hand æquus fuit.

IX.

Confide regnis, cum levis magnus opes
Huc illuc ferat casus. Hoc reges habent
Magnificum & ingens, nulla quod rapies diem.
Exodisse miseris.

X. Nullus

X.

Nullum ad nocendum tempus angustum est malis.

XI.

Amor timore neminem verus potest.

XII.

Gravis ira regum est semper.

XIII.

— Cui prodest scelus,
si fecit.

XIV.

Sibi innocens sit, quisquis est pro se nocens.

XV.

— Quisquis in primo obstitit,
repulitque amorem, tutus ac victor fuit.
Qui blandiendo dulce nutritiuit malum,
sed recusat ferre, quod subiit jugum.

XVI.

Fortem facit vicina libertas senem.

XVII.

Quid poena praesens conscia mentis pavor,
animusque culpa plenus, et semet timens?
Scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.

XVIII.

Quod non potest, vult posse, qui nimium potest.

XIX.

Pars sanitatis velle sanari fuit.

XX.

Alium silere quod voles, primus sile.

XXI.

Cur omnium fit culpa paucorum scelus?

XXII.

— Qui timide rogat,
Docet negare.

XXIII.

Honestæ quadam scelera successus facit.

XXIV.

Cura leves loquuntur, ingentes stupent.

XXV. Scelere

Tacitus eo-
dem sensu.
Præter fero-
ciam animi ex-
tremâ senectâ
liber.

XXV.

— Scelere velandum est scelus.

XXVI.

a Eodem sensu
Lucanus. Au-
dendo magnus
regitur timor.

Tutissimum est inferre, cum timeas, gradum.

XXVII.

O vita fallax! abditos sensus geris,
Animisque pulchram turpibus faciem induis:
Pudor impudentem, celat audacem quies,
Pietas nefandum.

XXVIII.

— O nimium potens,
Quanto parentes sanguinis vinclo tenes,
Natura! quam te colimus, inviti quoque!

XXIX.

Haud quisquam honeste flere, quod voluit, potest.

XXX.

Quanti casus humana rotant!

XXXI.

Minus in parvis fortuna furit,
Leviusque ferit leviora Deus.

XXXII.

— Non capit unquam
Magnus motus humilis tecti
Plebeia domus;
Circa regna tonat.
Volat ambiguus
Mobilis alis hora, nec ulli
Præstat velox fortuna fidem.

XXXIII.

— Regium hoc ipsum reor
Adversa capere.

XXXIV.

— Qui pavet vanos metus,
Veros fatetur.

XXXV.

— Odia qui nimium timet,
Regnare nescit.

XXXVI. Qui

XXXVI.

Sceptra duro saevus imperio regit,
timentes, metus in autorem redit.

XXXVII.

Aliquid excessit modum
et instabili loco.

XXXVIII.

Agimur, ceu te satis,
sollicita possunt cura
tare rati stamina fusi.

Aliquid patimur mortale genus,
aliquid facimus venit ex alto.
Quique ratus, prece non ulla
illis, ordo; multis ipsum
misse nocet; multi ad fatum
tre suum, dum fata timent.

XXXIX.

Utile vitium est regere non posse impotum.

XL.

Plura possis, plura patienter feras.

XLI.

Imperio nemo continuit diu;
derata durant.

XLII.

Quoque fortuna altiùs
exit ac levavit humanas opes;
se magis suppressere felicem decet,
casusque tremere, metuentem Deos
num faventes. Magna momento obrui
tendo didici.

Me superbum, Priame, tu timidum facis.

*Tua clades. &
Priame, & me

facit, quia te vici, & timidum, quia celsa ruere posse demonstrat.

XLIII.

Non vetat peccare cum possit, jubet.

XLIV.

Est regis alti spiritum regi dare.

XLV.

Præferre patriam liberis regem decet.

XLVI.

Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor.

XLVII.

Minimum decet libere, cui multum licet.

XLVIII.

*Levia perpassi simus,**Si flenda patimur.*

XLIX.

*Hic mihi malorum maximum fructum abstulit,
Nil timere.*

L.

Miserrimum est timere, cum speres nihil.

LI.

Grave pondus illum, magna nobilitas, premit.

LII.

Miser occupet præsidia, securus legat.

LIII.

Leuius solet timere, qui propius timet.

LIV.

Generosa in ortus semina exurgunt suos.

LV.

Dediscit animus serò quod didicit diu.

LVI.

*Domini pudet,**Non servitutis.*

LVII.

*Dulce mœrenti populus dolentium,**Lenius luctus lacrymaque mordent,**Turba quas fletu simili frequentat :**Ferre, quam sortem patiuntur omnes,**Nemo recusat.*

LVIII. Sidun

LVIII.

cadunt ipso pondere magna,
caditque oneri fortuna suo.

LIX.

Quicquid in altum
fortuna tulit, ruitura levat.

LX.

Redire, cum perit, nescit pudor.

LXI.

per scelera semper sceleribus certum est iter.

LXII.

Quod ratio nequirit, sapè sanavit mora.

LXIII.

Nec regna socium ferre, nec tædæ sciunt.

LXIV.

Ut ille viam facile, cui veniâ est opus.

LXV.

esse regni maximum pignus putant;
quidquid aliis non licet, solis liceat.

LXVI.

pretio comparata vincitur pretio fides.

LXVII.

quàm miserum est nescire mori!

LXVIII.

Mortem aliquid ultra est? Vita, si cupias mori.

LXIX.

Novit paucos
cura quies, qui velocis
memores avi, tempora nunquam
caditura tenent; dum fata sinunt
fuite lati, properat cursû
ita citato, volucrique die
ota præcipitis vertitur anni.
Et gens hominum fertur rapidis
obvia fati, incerta sui.
Pygias ultrò querimus undas.

LXX.

Alte virtus animosa cadit.

O

LXXI. Finis

LXXI.

— Finis alterius mali,
Gradus est futuri.

LXXII.

— Prosperum ac felix scelus
Virtus vocatur.

LXXIII.

— Quod nimis miseri volunt,
Hoc facile credunt.

LXXIV.

— Imò quod metuunt nimis,
Nunquam amoveri posse nec tolli putant.
Prona est timori semper in pejus fides.

LXXV.

Quem sæpè transit casus aliquando invenit.

LXXVI.

— Qui genus jactat suum,
Aliena laudat.

LXXVII.

— Alieno in loco
Haud stabile regnum est.

LXXVIII.

Ars prima regni est posse te invidiam pati,

LXXIX.

Sequitur superbos ultor à tergo Deus.

LXXX.

Cogi qui potest, nescit mori.

LXXXI.

Imperia dura tolle, quid virtus erit?

LXXXII.

Non est ad astra mollis è ferris via.

LXXXIII.

Quemcumque miseram videris, hominem scias.

LXXXIV.

Quemcumque fortem videris, miserum neges.

LXXXV.

O Fortuna viris invida fortibus,
Quàm non aqua bonis premia dividis!

LXXX

LXXXVI.

— Qua fuit durum pati,
minuisse dulce est.

LXXXVII.

— Quos cogit metus
audare, eosdem reddit inimicos metus.

LXXXVIII.

— Ubi velis honesta, nemo non eadem volet.

LXXXIX.

— Ubi non est pudor,
ec cura juris, sanctitas, pietas, fides,
stabile regnum est.

XC.

— Ne fas nocere vel malo fratri puta.

XCI.

— Ne in magistrum scelera radierunt sua.

XCII.

— Nemo doceat fraudis & scelerum vias,
ignum docebit.

XCIII.

— Magna nolentem quoque
consilia produnt.

XCIV.

— Regem non faciunt opes :
rex est qui posuit metus.
— Ubi diri mala pectoris,
dens regnum bona possidet :
rex est qui metuit nihil :
rex est quique cupit nihil.

XCV.

— Ubi mors gravis incubat,
qui notus nimis omnibus,
ignotus moritur sibi.

XCVI.

— Miser nemo, nisi comparatus.

XCVII.

— Cum quid datur spectabis, & dantem aspice.

XCVIII.

Venenum in auro bibitur.

XCIX.

Serum est cavendi tempus in mediis malis.

C.

Pojor est bello timor ipse belli.

CI.

*Vos, quibus rector maris atque terra
Jus dedit magnum necis atque vitæ,
Ponite inflatos tumidosque vultus.
Quicquid à vobis minor extimescit,
Major hoc vobis Dominus minatur :
Omne sub regno graviore regnum est.*

CII.

*Quem dies vidit veniens superbum,
Hunc dies vidit fugiens jacentem.
Nemo confidat nimium secundis,
Nemo desperet meliora lapsis.*

CIII.

*Nemo tam divos habuit faventes
Crastinum ut possit sibi polliceri :
Res Deus nostras celeri citatas
Turbine versat.*

CIV.

*Proprium hoc miseros sequitur vitium,
Numquam rebus credere latiss.
Redeat felix fortuna liden,
Tamen afflictos gaudere piget.*

CV.

— Tantis in malis vinci malum est.

CVI.

*Eripere vitam nemo non homini potest,
At nemo mortem : mille ad hanc aditus patet.*

CVII.

*— Non est virtus, ut putas,
Timere vitam, sed malis ingentibus
Obstare, nec se vertere, ac retrò dare.*

CVIII.

Invisa nunquam imperia retinentur diu.

CIX.

CIX.

intempstis omnes ille, qui mortem prius.

CX.

auci reges non regna colunt,
lures, fulgor convocat aula.

CXI.

facere laus est quod decet, non quod licet.

PERSIUS.

I.

QUIS * expeditit psittaco suum xâpet;
Picasque docuit nostra verba conari?
magister artis ingeniique largitor
inter, b negatas artifex sequi voces.

a Quis docuit
psittacum ex-
pedite suum
xâpet pro-
nunciare.
b Qui callet
imitari voces
â naturâ sibi
non concessas.

II.

curas hominum! O quantum est in rebus inane!

III.

c Usque adeone
ire tuum nihil est, nisi te scire id sciat alter?

c Vulgaris
sententia &
ipso usu sordida.
d Lacrymas
nocte paratas
profundet.

IV.

a Nec nosse paratum
erabit, qui me volet incurvâsse querelâ.

V.

uc e pluteum cadit, nec demorsos sapit ungues.

e In indiligen-
tia Poësimata.

VI.

curva in terras anima, & cœlestium inanes!
quid juvat hos templis nostris immittere mores?

VII.

site, Pontifices, in sacro quid facit aurum?

VIII.

um f & molle lutum es; nunc, nunc properan-
dus, & acri
ingendus sine fine rotâ.

f In Juventum-
aratem con-
venit.

SENTENTIAE

IX.

a Ad populum a
ablega vanum
illum orna-
tum, quo te
jactas.

*Ad populum phalaras; ego te intus & in ca
novi.*

X.

*Magne pater Divum, sevos punire Tyrannos
Haud aliq̃ ratione velis, cum dira libido
Moverit ingenium ferventi tincta veneno;
b Virtutem ut videant, intabescantque relictâ.*

b Erit etiam
hæc damna-
torum maxima
pœna.
c In eos qui
in diem vi-
vunt.

*c Est aliquid quod tendis & in quod dirigis arcum
An passim sequeris corvos testâque lutoque,
Securus quod pes ferat; atque ex tempore vivis?*

XI.

d Horum nihil
sciebat ipse,
qui hæc dixit.

*d Discite ô miseri, & causas cognoscite rerum;
Quid sumus, aut quidnam victuri gignimur; ora
Quis datus? — Quem te Deus esse
Fussit, & humanâ quâ parte locatus es in re.*

XII.

Tange miser venas, & pone in pectore dextram.

XIV.

*Respice quod non es; tollat sua munera cerdo,
Tecum habita, & noris quàm sit tibi curta supellex*

XV.

*Ut nemo in sese tentat descendere, nemo?
Sed precedenti spectatur mantica tergo.*

XVI.

e Aliis obtre-
ctamus, alii
nobis obtre-
ctant.

*e Cadimus, inque vicem præbemus crura f flagelli
Vivitur hoc pacto.*

f Alludit ad morem pueros castigandi ludimagistris Italis, jam inde ab antiquissimis temporibus solemnem, quo ob culpas pueriles commissas, nudatis cruribus eos verberibus petebant.

XVII.

g In tumidos
scriptores.

*g Non equidem hoc studeo bullatis ut mihi nugis
Pagina turgescat, dare pondus idonea fumo.*

XVIII. Mi

STATIUS

XVIII.

*Nulle hominum species & vita discolor usus:
Nulle suum cuique est, nec voto vivitur uno.*

XIX.

*Gras hoc fiet. Idem cras fiet. Quid? quasi magnum a In dilatores.
Sempe diem donas? Sed cum lux altera venit,
Nam cras hesternum consumpsimus. Ecce aliud cras
geris hos annos, & semper paulum erit ultra.*

XX.

*Ive memor leti, fugit hora: hoc, quod loquor,
inde est.*

STATIUS.

I.

*Nos vilis turba caducis
Deservire bonis, semperque optare parati,
Pargimur in casus. Celsa tu mentis ab arce
Despicis errantes, humanaque gaudia rides.*

II.

*O ceca nocentum
Consilia! ô semper timidum scelus!*

III.

Dulce loqui miseris, veteresque reducere questus.

IV.

*Da spatium tenuemque moram; male cuncta mi-
nistat*

impetus.

O 4

JUVE-

SENTENTIÆ

JUVENALIS.

I.

Aude aliquid brevibus ^a Gyaris & carcere dignum,
Si vis esse aliquid; probitas laudatur & alget.

II.

Quandoquidem ^b inter nos sanctissima divitiarum
Majestas.

III.

Nil ^c erit ulterius, quod nostris moribus addat
Posteritas; eadem cupient facientque minores.
Omne in pracipiti vitium stetit.

IV.

Fronti ^a nulla fides.

V.

Dat veniam corvis, vexat censura columbas.

VI.

Nemo ^c repente fuit turpissimus.
ad summam turpitudinem ascenditur.

VII.

Quid ^f Roma faciam? mentiri nescio.
de quâ Lucanus, Exeat aula. Qui voluit esse pius.

VIII.

Quis nunc diligitur nisi conscius, & cui fervens
Æstuat occultis animus semperque tacendis.

IX.

Graculus & esuriens in cœlum jusseris ibit.

X.

Quantum quisque suâ nummorum condit in arcâ
Tantum habet & fidei; jures licet & Samothra-
cum

Atque Deos omnes; contemnere fulmina pauper
Creditur atque Deos, Diis ignoscentibus ipsis.

XI.

Quid
cupim

JUVENALIS.

273

XI.

*habet infelix paupertas durius in se
quàm quòd ridiculos homines facit.*

verunt. Aliter pii & verè Christiani sentiunt, quibus contrà nihil videtur in
paupertate felicius, quàm quòd homines abjectos atque adeò humiles facit.

*h Digna Eth-
nicis senten-
tia, qui nulla
exempli beati
pauperis esse*

XII.

*laud facile i emergunt, quorum virtutibus obstat
us angusta domi.*

*i Ad altiorém
statum ascen-
dunt.*

XIII.

*Heic vivimus ambitiosâ
paupertate omnes.*

*k Convenit
hoc dictum in
multos, qui
exhaustiunt.*

dum ambitioni serviunt immodicis sumptibus rem familiarem exhaustiunt.

XIV.

*Nihil est quod credere de se
non possit cùm laudatur Diis aqua potestas.*

XV.

Sed quid violentius aure tyranni!

XVI.

*igitur nunquam direxit brachia contra
currentem, nec civis erat, qui libera posset
verba animi proferre, & vitam impendere vero.*

nes illos convenit qui malis temporibus se accommodant, & dum nimis saluti
consulunt, parùm consulunt veritati.

*l Quasquaque
adulationes,
quamlibet ab-
surdas patien-
tur, & meritò
sibi tribui po-
tunt.
m Cùm scilicet
reprehendi
datur & ad-
monetur.
n Hoc de quodam
Crispo,
quod idem in*

XVII.

Nobilitas sola est atque unica virtus.

XVIII.

*enim fermè sensus communis in illâ
fortunâ.*

*o Vulgaris
sententia.
p In multos
nobiles bellè
cadit, quibus
pulehrum est
imperitos &
absurdos esse.
q In eos qui
populum
nimis onerant
tributis, sic
ipsum ad rebel-
lionem com-
pellunt.
r Pulcherrima
sententia, sed
paulo commu-
nior.*

XIX.

*Tollas licet omne quod usquam est
auri atque argenti; spoliatis arma supersunt.*

XX.

*animi vitium tanto conspectius in se
nomen habet, quanto major qui peccat habetur.*

XXI.

Nam lingua mali pars pessima servi.

XXII.

*Quid enim ratione timemus?
cupimus?*

O 5

XXIII. Can-

XXIII.

a Trita sententia.

Cantabit a vacuus coram latrone viator.

XXIV.

b Quia venenis magnas hereditates petuntur.

Sed nulla aconita bibuntur Fictilibus.

XXV.

Et qui nolunt occidere quemquam, Posse volunt.

XXVI.

c De Sejano hoc dicitur: sed commodum de omnibus dici potest qui Sejanum imitentur.

Nam qui nimios poscebat honores Et nimias poscebat opes, numerosa parabat Excelsa turris tabulata, unde altior esset Casus, et impulsæ præceps immane ruina.

XXVII.

d Ut patens eos non virtutem sequi, sed premia.

Quis enim virtutem amplectitur ipsam, Præmia si tollas?

XXVIII.

e Quia vivis nihil satis amplum est, sed cupiditate omnia amplectimur.

Mors sola fatetur Quantula sint hominum corpuscula.

XXIX.

Nil ergo optabunt homines? Si consilium vis, Permites ipsis expendere numinibus quid Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris. Nam pro jucundis aptissima quæque dabunt Di. Carior est illis homo, quàm sibi.

XXX.

f Plus enim illis in luxu suo juvat ambitio, quàm gaudere voluptatibus.

Interea gustus elementa per omnia querunt, Numquam animo pretiis obstantibus. Interius Attendas, magis illa juvant, quæ pluris emuntur.

XXXI.

g Ob morsus conscientie, quos sedare non potest. h Quamvis Judices gratia corripuit.

Exemplo quodcunque malo committitur, ipsi Displicet auctori. B Prima est hac ultio, quod, se Judice, nemo nocens absolvitur, h improba quam Gratia fallacis Prætoris vicerit urnam.

XXXII.

i Et humanæ conditioni sponte se submittere multo rerum humanarum usu didicerunt.

Ducimus autem Hos quoque felices, qui ferre incommoda vita, Nec jactare jugum vitæ didicere magistrâ.

XXXIII. Com

Comm
ille orPlang
Fingit
PloratAt vi
Nemp
Interd
Chrysi
Ingeni
Qui pa
AccusaSemp
Ultio.Evasiss
Mens h
Occultad Nam
Facti cMobilis
Cum seAtque
Crimini

Turpibu

XXXIII.

Committunt eadem diverse crimina fato.
Ille crucem sceleris pretium tulit, hic diadema.

XXXIV.

——— *Majore tumultu.*

Planguntur nummi, quam funera. Nemo dolorem
Fingit in hoc casu.

Ploratur lacrymis amissa pecunia ^a veris.

XXXV.

At vindicta bonum vitâ jucundius ipsâ.
Nempè hoc indocti, quorum praeordia nullis
Interdum, aut levibus videas flagrantia causis.
Chrysippus non dicit idem, nec mite Thaletis
Ingenium, dulcique ^b senex vicinus Hymetto,
Qui partem accepta seva inter vincla cincta
Accusatori nollet dare.

a Non scitis
ut in luctu
propinquos
rûm.

b Socrates.

XXXVI.

——— *Minuti*

Semper, & infirmi est animi, exiguique voluptas
Ultio.

XXXVII.

——— *Cur tamen illos*

Evasisse putes, ^c quos diri conscia facti
Mens habet attonitos, & surdo verberare cedit,
Occultum quatiente animo tortore flagellum?

c Pulchrâ
conscientiâ
laniatus ef-
fugit.
d Notanda
sententia, quâ
damnatur Pha-
risaica virtus.
manum tan-
tùm à flagitio
cohibens, non
animum.
e Improbos
rum.
f Firmi &
constantes
sunt.
g Transactâ
voluptate fla-

XXXVIII.

^d Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum,
Facti crimen habet.

XXXIX.

Mobilis & varia est ferme natura ^e malorum.
Cum scelus admittunt, ^f superest constantia; & quid
fas
Atque nefas tandem incipiunt sentire, peractis
Criminibus.

gitii quâ cecabantur. accedente fastidio, & conscientiae moris.

XL.

——— *Dociles imitandis*

Turpibus & pravis omnes sumus.

SENTENTIÆ

XLI.

*Sic natura jubet; velocius & citius nos
Corrumpunt vitiorum exempla domestica, magnis
Cum subeunt animos auctioribus.*

XLII.

*Nil dictu fœdum visuque hac limina tangat,
Intra qua puer est.*

XLIII.

*Unde^a tibi frontem libertatemque parentis,
Cum facias pejora senex?*

XLIV.

*Sponte tamen juvenes imitantur cetera; solam
Inviri quoque avaritiam exercere jubentur:
Fallit^b enim vitium specie virtutis & umbrâ,
Cum sit triste habitu, vultuque, & veste severum.*

XLV.

*Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit;
Et minus hanc optat, qui non habet.*

XLVI.

*——^c Nam dives qui fieri vult;
Et citò vult fieri.*

XLVII.

*——^d Lucri bonus est odor ex re
Quâlibet.*

XLVIII.

Unde^e habeas quarit nemo; sed oportet habere.

XLIX.

*Sensit Alexander, testâ cum vidit in illâ
Magnum^f habitatorem, quanto felicior hic qui
Nil cuperet, quàm qui totum sibi posceret orbem,
Passurus gestis aquanda pericula rebus.*

L.

Nunquam^g aliud natura, aliud sapientia dicit.

LI.

*Tantis parva malis curâ majore metuque
Servantur, misera est magni custodia census.*

^a Quo jure ti-
bi sumis pa-
ternam in ca-
stigando seve-
ritatem?

^b Vitium e-
nim avaritiæ,
parsimonie &
prudentiæ no-
mine prætexi-
tur.

^c Convenit
in nostros
publicanos.

^d Sententia
Vespasiani.

^e Exprimi
hic improbo-
rum vocem.

^f Diogenem,
quem in dolio
vidit.

^g Quis sapi-
entia est con-
gruere naturæ.

SILIUS

SEPTENTRIONIS
277
SILIUS ITALICUS.

I.
— Blandoque veneno

Desidia, virtus paulatim evicta senescit.

II.

Explorant adversa viros; perque aspera duro
Nititur ad laudem virtus interrita clivo.

CLAUDIANUS.

I.
— Tolluntur in altum,

Ut lapsu graviore ruant.

II.

Desinat elatis quisquam confidere rebus;
Omnia mors aequat.

III.

Semper inops, quicumque cupit.

IV.

Vivitur exiguo melius; natura beatis
Omnibus esse dedit, si quis cognoverit uti.

V.

Eheu quàm brevibus pereunt ingentia causis?

VI.

Si metuis, si prava cupis, si ducers irâ,
Servitii patiêre jugum, tolerabis iniquas
Interiùs leges. Tunc omnia jure tenebis,
Cum poteris rex esse tui.

VII.

Nec tibi quid liceat; sed quid fecisse decebit
Occurrat, mentemque domet respectus honesti.

VIII. Qui

SENTENTIÆ

VIII.

Qui terret, plus ipse timet.

IX.

*Tu civem, patremque tuum, tu consule curas,
Nec tibi; nec tua te moveant, sed publica vota.*

X.

————— *Componitur orbis*

*Regis ad exemplum; nec sic inflectere sensus
Humanos edicta valent, quam vita regentis.*

XI.

Inquinat egregios adjuncta superbia mores.

XII.

———— *Sola Deos aequat clementia nobis.*

XIII.

*Quàm bene depositum terris, ut dignus iniqui
Fructus consilis primis auctoribus instet!*

XIV.

*Asperius nihil est humili, cum surgit in altum;
Cuncta ferit, dum cuncta timet, deservit in omnes,
Ut se posse putent.*

XV.

*Sed quum cacus inest vitii amor, omne futurum
Despiciatur, suadentque brevem presentia fructum;
Et ruit in vetitum damni secura libido:
Dum mora supplicii lucro, serumque quod instat,
Creditur.*

XVI.

Damna minus consuecta movent.

XVII.

*Ipsa quidem virtus pretium sibi, solaque late
Fortuna secura nitet, nec fascibus ullis
Erigitur, plausuve cupit clarescere vulgi,
Nil opis externa cupiens, nil indiga laudis;
Divitiis animosa suis, immotaque cunctis
Casibus, ex altâ mortalia despicit arce.*

XVIII.

*Qui fruitur poenâ, fervet, legumque videtur
Vindictam prestare sibi.*

XIX. — Dis

CLAUDIANUS.

XIX.

— *Dñs proximus ille est,
Quem ratio, non ira movet; qui facta rependens
Consilio punire potest.*

XX.

— *Peragit tranquilla potestas,
Quod violenta nequit, mandataque fortiùs urget
Imperiosa quies.*

XXI.

*Est aliquid meriti spatium, quod nulla furentis
Invidia mensura capit*

XXII.

*Fallitur egregio quisquis sub principe, credit
Servitium; nunquam libertas gratior extat,
Quàm sub rege pio.*

XXIII.

*Publicus hinc ardescit amor, cum moribus aqvis
Inclinat populo regale modestia culmen.*

XXIV.

Mars gravior sub pace latet.

D. LABERII, P. SYRI,

Et aliorum veterum Sententiæ, Iambicis
versibus singulis comprehensæ, ordine
alphabetico.

I.

A B alio expectes, alteri quod feceris.

II.

Animus vereri qui scit, scit tuiò ingredi.

III.

Auxilia hamilia firma consensus facit.

IV.

Aut amat aut odit mulier; nil est tertium.

V.

Ad tristem partem strenua est suspicio.

VI.

Ames parentem, si aquus est: si aliter, feras.

VII.

Amici vitium ni feras, prodis tuum.

VIII.

Absentem ludit, cum obrio qui litigat.

IX.

Amans quod suspicatur, vigilans somniat.

X.

Ad calamitatem quilibet rumor valet.

XI.

Amici mores noveris, non oderis.

XII.

Ægrè rependas, quod finis consuescere.

XIII.

Amicum ita habeas, posse ut feri hunc inimicum scias.

XIV.

Amare, & sapere, vix Deo conceditur.

XV.

Apertè mala cum est mulier, tum demum est bona.

XVI.

Avarus, nisi cum moritur, nil rectè facit.

XVII.

Avaro quid mali optes, ni ut vivat diu?

XVIII.

Aliena nobis, nostra plus aliis placent.

XIX.

Ad pœnitendum properat, citò qui judicat.

XX.

* Deesse vide-
tur, melior.

*Aleator quantum in arte * est, tanto est nequior.*

XXI.

Alterius damnum gaudium haud facias tuum.

XXII.

Avarum irritat, non satiat pecunia.

XXIII. Ami-

XXIII.

Amicos res optima pariunt, adverse probant.

XXIV.

Audendo virtus crescit, tardando timor.

XXV.

Arcum intensio frangit, animum remissio.

XXVI.

Amicitia semper prodest, amor & nocet.

XXVII.

Amicum ladere ne joco quidem licet.

XXVIII.

Amicitia pares aut accipit, aut facit.

XXIX.

A morte semper homines tantumdem absumus.

XXX.

Amicum perdere, est damnorum maximum.

XXXI.

Amor misceri cum timore non potest.

XXXII.

Es debitorem leve, grave inimicum facit.

B.

XXXIII.

Bis est gratum quod opus est, ultrò si offeras.

XXXIV.

Bonarum rerum consuetudo pessima est.

XXXV.

Beneficia dare qui nescit, injuste petit.

XXXVI.

Bonum est fugienda aspicere in alieno malo.

XXXVII.

Beneficium accipere, libertatem vendere est.

XXXVIII.

Bona nemini hora est, ut non alicui sit mala.

XXXIX.

Bis emori est, alterius arbitrio mori.

XL.

Beneficia plura recipit, qui scit reddere.

XLI. Bis

SENTENTIAE C

XLI.

Bis peccas, cum peccanti obsequium adcommadas.

XLII.

Bonus animus laesus gravius multò irascitur.

XLIII.

Beneficia dando accepit, qui digno dedit.

XLIV.

Bonus animus nunquam erranti obsequium adcommodat.

XLV.

Beneficia qui dedisse se dicit; petit.

XLVI.

Bonitatis verba imitari, major malitia est.

XLVII.

Bis vincit, qui se vincit in victoriâ.

XLVIII.

Benignus etiam dandi causam cogitat.

XLIX.

Bis interimitur, qui suis armis perit.

L.

Benè dormit, qui non sentit, quàm malè dormiat.

LI.

Bonorum crimen est officiosus miser.

LII.

Beneficium ubi des dignis, omnes obliges.

LIII.

Bonis nocet, quisquis pepercerit malis.

C.

LIV.

Cuius potest accidere, quod cuiquam potest.

LV.

Consueta vitia ferimus, non reprehendimus.

LVI.

Crudelis in re adversâ est objurgatio.

LVII.

Cui semper dederis, ubi negas, rapere imperas.

LVIII. Cru-

D. LABERII, P. SYRI, &c.

LVIII.

Crudelem medicum intemperans ager facit.

LIX.

Cum inimico nemo in gratiam tuto redit.

LX.

Citius venit periculum, cum contemnitur.

LXI.

ad Casta ad virum matrona parendo imperat.

LXII.

Citò ignominia fit superbi gloria.

LXIII.

Consilio melius vincas, quam iracundiâ.

LXIV.

Cuius dolori remedium est patientia.

LXV.

Cotidie damnatur, qui semper timet.

LXVI.

Comes facundus in viâ pro vehiculo est.

LXVII.

Citò improborum lata ad perniciem cadunt.

LXVIII.

Contemni est gravius stultitia, quàm percuti.

LXIX.

Cotidie est deterior posterior dies.

LXX.

Cupiditati tarda est ipsa celeritas.

LXXI.

Conjunctio animi maxima est cognatio.

LXXII.

Eui plus licet quàm par est, plus vult quàm licet.

LXXIII.

Caret periculo, qui etiam tutus cavet.

LXXIV.

Casus quem sæpe transit, aliquando invenit.

D.

LXXV.

Discipulus est prioris, posterior dies.

LXXVI.

SENTENTIÆ

LXXVI.

Dolor decrescit, ubi quo crescat non habet.

LXXVII.

Desunt inopia multa, avaritia omnia.

LXXVIII.

Dari bonum quod potuit, auferri potest.

LXXIX.

Discordia fit carior concordia.

LXXX.

Deliberandum est diu, quod statuendum est semel.

LXXXI.

* Fortè, Diffi-
cilem aurem.

** Difficile oportet * aurum habere ad crimina.*

LXXXII.

Damnum appellandum est cum malâ famâ ludicrum.

LXXXIII.

Ducis in consilio posita est virtus militum.

LXXXIV.

Despicere oportet quod possis deperdere.

F.

LXXXV.

Etiam innocentes cogit mentiri dolor.

LXXXVI.

Ex vitio alterius sapiens emendat suum.

LXXXVII.

Etiam oblivisci quod sis, interdum expedit.

LXXXVIII.

Ex hominum quæstu facta Fortuna est Dea.

LXXXIX.

Etiam qui faciunt, odio habent injuriâ.

XC.

Eripere telum, non dare, irato, decet.

XCI.

Etiam capillus unus habet umbram suam.

XCII.

Eheu! quàm miserum est fieri metuendo senem?

XCIII. Ex-

XCH.

Excelsis multo facilius casus nocet.

XCIV.

Eget minus mortalis, quo minus cupit.

XCV.

Exeritur opere nequitia, non incipit.

XCVI.

Etiā sanato vulnere cicatrix manet.

F.

XCVII.

Fortuna cū blanditur, captatum venit.

XCVIII.

Fortunam citius rapias, quā retineas.

XCIX.

Formosa facies muta commendatio est.

C.

Fortuna nīmiūm quem fovet, stultum facit.

CI.

Fatetur facinus is, qui iudiciū fugit.

CII.

Felix improbitas optimorum est calamitas.

CIII.

Feras, non culpes, quod vitari non potest.

CIV.

Furor sit laesa sepius patientia.

CV.

Fidem qui perdit, perdere ultrā nihil potest.

CVI.

Fides unanima unde abit, eō nunquam redit.

CVII.

Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia.

CVIII.

Frustrā cū ad senectam ventum est, repetas adolescentiam.

CIX.

Fer difficilia, ut & facilia perferas.

CX. *Fortuna*

CX.

Fortuna vitrea est; tum cum splendet frangitur.

CXI.

Feras quod ladit, ut, quod & prodest feras.

CXII.

Fortuna quò se, eodem & inclinat favor.

CXIII.

Factum tacendo crimen facias acrius.

CXIV.

Felicitas nutrix est iracundia.

CXV.

Frequens vindicta paucorum odium reprimat.

CXVI.

Fortuna usu dat multa, mancipio nihil.

CXVII.

Fortuna magna, magna domino est servitus.

CXVIII.

Facilius crescit, quam inchoatur dignitas.

CXIX.

Fortuna multis dat nimis, nulli satis.

G.

CXX.

Gravids nocet, quodcumque inexpertum accidit.

CXXI.

Gravior est inimicus, qui latet in pectore.

CXXII.

Gravissimum est imperium consuetudinis.

CXXIII.

Geminat peccatum, quem delicti non pudet.

CXXIV.

Graviora quadam sunt remedia periculis.

H.

CXXV.

Heu quàm difficilis gloria custodia est?

CXXVI.

Heu quàm est timendus, qui mori tutum putat?

CXXVII. Homo

D. LABERII, P. SYRI, &c.

CXXVII.

frangi. Homo qui in homine calamitoso est misericors, monit sui.

CXXVIII.

Honesta turpitudine est pro bonâ causâ mori.

CXXIX.

Habet in adversis auxilia, qui in secundis commodat.

CXXX.

Heu quàm miserum est ab eo ladi, de quo non possis queri!

CXXXI.

Hominem experiri multa, paupertas jubet.

CXXXII.

Heu dolor quàm miser est qui in tormento vocem non habet!

CXXXIII.

Habet suum venenum blanda oratio.

CXXXIV.

Homo totiens moritur, quotiens amittit suos.

CXXXV.

Honestus rumor alteram est patrimonium.

CXXXVI.

Homo vitæ commodatus, non donatus est.

CXXXVII.

Hui? quàm multa poenitenda incurrunt viventi diu?

CXXXVIII.

Haredis fletus sub personâ risus est.

CXXXIX.

Haredem ferre utilius est, quàm quarere.

CXL.

Habent locum maledicti crebra nuptia.

I.

CXLI.

Inferior nescit, quicquid peccat superior.

CXLII.

Inimicum ulcisci, vitam accipere est alteram.

CXLIII.

Invitum cum retineas, exire incitas.

CXLIV. Inge-

CXLIV.

Ingenuitatem ledis cum indignum rogas.

CXLV.

In nullum avarus bonus est, in se pessimus.

CXLVI.

Inopi beneficium bis das, qui dat celeriter.

CXLVII.

Instructa inopia est in divitiis cupiditas.

CXLVIII.

Iuvat culpam qui peccatum praterit.

CXLIX.

Iucundum nihil est nisi quod reficit varietas.

CL.

Irritare est calamitatem, cum te felicem vocaveris.

CLI.

Ingratus unus miseris omnibus nocet.

CLII.

In amore semper mendax iracundia est.

CLIII.

Invidia tacite sed inimice irascitur.

CLIV.

Iratum breviter vites, inimicum diu.

CLV.

Injuriarum remedium est oblivio.

CLVI.

Iram qui vincit, hostem superat maximum.

CLVII.

In malis sperare bene, nisi innocens, nemo solet.

CLVIII.

In vindicando criminosa est celeritas.

CLIX.

Inimicum, quamvis humilem, docti est metuere.

CLX.

In calamitoso risus etiam injuria est.

CLXI.

Iudex damnatur, cum nocens absolvitur.

CLXII.

In rebus dubiis plurima est audacia.

CLXIII.

Ita crede amico, ne sit inimico locus.

CLXIV. Ira

CLXIV.

ius etiam facinus consilium putas.

CLXV.

agas, ne quis tuopte te merito oderit.

CLXVI.

prohè Neptunum accusat, qui iterum naufragi-
um facit.

CLXVII.

oscito sapè alteri, nunquam tibi.

CLXVIII.

sanus omnis furere credit ceteros.

L.

CLXIX.

ignominia est apud indignum dignitas.

CLXX.

us nova nisi oritur, etiam vetus amittitur.

CLXXI.

is est fortuna: citò reposcit, quod dedit.

CLXXII.

x universa est, quæ jubet nasci & mori.

CLXXIII.

rum sine damno alterius fieri non potest.

CLXXIV.

gua est mali loquax mentis indicium mala.

M.

CLXXV.

alignos fieri maximè ingrati docent.

CLXXVI.

ultis minatur, qui facit uni injuriam.

CLXXVII.

ra omnis odio est; sed facit sapientiam.

CLXXVIII.

ala causa est, quæ requirit misericordiam.

CLXXIX.

iserrima fortuna est, quæ inimico caret.

CLXXX.

alus est vocandus, qui suâ causâ est bonus.

P

CLXXXI. Malus

SENTENTIÆ

CLXXXI.

Malus bonus ubi se simulat, tunc est pessimus.

CLXXXII.

Mortuo qui mittit munus, nil dat illi, ad
sibi.

CLXXXIII.

Minor est quàm servus, dominus, qui servos
met.

CLXXXIV.

Magis heres fidus nascitur, quàm scribitur.

CLXXXV.

Magno periculo custoditur quod multis placet.

CLXXXVI.

Male vivunt, qui se semper victuros putant.

CLXXXVII.

Maledictum interpretando facias acrius.

CLXXXVIII.

Male secum agit ager, medicum qui heredem
facit.

CLXXXIX.

Mens incorrupta miseriâ corrumpitur.

CXC.

Minus decipitur, cui negatur celeriter.

CXCI.

Mutat se bonitas irritata injuriâ.

CXCII.

Mulier quæ sola cogitat, male cogitat.

CXCIII.

Malefacere qui vult, nusquam non causam
venit.

CXCIV.

Male imperando summum imperium amittitur.

CXCV.

Malum consilium consultori pessimum est.

CXCVI.

Magnanimo injuria remedium oblivio est.

CXCVII.

Miser dici bonus vir esse non potest.

CXCVIII. M

CXCVIII.

Mortem timere crudelius est quam mori.

CXCIX.

Magister infidelis est recti maris.

N.

CC.

Non peccant oculi, si animus oculis imperet.

CCI.

Nil proprium ducas, quod mutari potest.

CCII.

Non citò perit ruinà, qui primum timer.

CCIII.

Nullus tantus questus, quam quod habes parcere.

CCIV.

Nunquam periculum sine periculo vincitur.

CCV.

Nulla est tam bona fortuna de quâ nil possis queri.

CCVI.

Negandi causa avaro nunquam deficit.

CCVII.

Nil eripit fortuna, nisi quod & dedit.

CCVIII.

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.

CCIX.

Non est beatus, ipse qui se nesciat.

CCX.

Nimium altercando veritas amittitur.

CCXI.

Necessitatis est remedium paritas.

CCXII.

Nulli imponas quod ipse non possis pati.

CCXIII.

Nil turpius, quam vivere inspiens senex.

CCXIV.

Non est bonitas esse meliorem pessimo.

CCXV.

Nunquam satis est, quod improba spei datur.

CCXVI.

Non est pusillum si quid maximo est minus.

CCXVII.

Nunquam secura est prava conscientia.

CCXVIII.

Negata est magnis sceleribus semper fides.

CCXIX.

Necesse est multos timeat, quem multi timent.

P.

CCXX.

Perpetuò vincit, qui utitur clementiâ.

CCXXI.

Pars beneficii est, quod petitur, si citò neges.

CCXXII.

Parere scire, par imperio gloria est.

CCXXIII.

Puras Deus, non plenas, adspicit manus.

CCXXIV.

Pati necesse est multa mortalem mala.

Q.

CCXXV.

Quàm saepe veniam, qui negaverat, petit !

CCXXVI.

Quàm poenitenda incurrunt vivendo diu !

CCXXVII.

Quod facere turpe est, dicere ne honestum puta.

CCXXVIII.

Quid quisque possit, nisi tentato, nesciit.

CCXXIX.

Quod nescias damnare, summa est temeritas.

CCXXX.

Quod vult habet, qui velle quod satis est potest.

R.

CCXXXI.

Ridic.

est nocentis odio perdere innocentiam.

CCXXXII.

CCXXXII.

Repente dives nemo factus est bonus:

CCXXXIII.

Res inquieta est in seipsam felicitas.

S.

CCXXXIV.

Sapè dissimulare, quàm ulcisci satius fuit:

CCXXXV.

Semper redundat ipse in auctores timor.

CCXXXVI.

Secretè amicos admone, lauda palàm.

CCXXXVII.

Spes pramii, laboris est solatium.

CCXXXVIII.

Stultum est timere, quod vitare non potes.

CCXXXIX.

Stultum imperare reliquis, qui nescit sibi.

CCXL.

Sapè oculi & aures vulgi testes sunt mali.

CCXLI.

Suspecta semper ornamenta eumentibus.

T.

CCXLII.

Tam deest avaro quod habet, quàm quod non habet.

CCXLIII.

Timidus vocat se cautum, parcum sordidus.

V.

CCXLIV.

Veterem ferendo injuriam invitas novam.

CCXLV.

Velox consilium sequitur pœnitentia.

CCXLVI.

Vitium fuit, nunc mos est, adsentatio.

SENTENTIÆ BREVES, ex illustrioribus Auctoribus Græcis, Latinis & Hispanis excerptæ.

1. *Principium dimidium totius.* Hesiodus.

"Ἀρχὴ ἡμισυ πάντης.

2. *Frustrā habet, qui non utitur.* Homerus.

3. *Leges, admonitiones & oburgationes, non oportet omnibus easdem admodum vere.*

3. *Eodem collyrio mederi omnibus.* Hieron.

4. *Annulus aureus in naribus suis.* Prov. 11.

5. *Gladiator in arenā consilium capit.*

6. *Caput artis est decere quod facias.* Quintil.

4. *Ubi res quæpiam per se præclara illic adhibetur, ubi minime addecer.* 5. *Pro eo quod est, ab eo sperare emolumentum, cui ne sit quidem, quod auferri queat.*

7. *Quadrat in senes avaros.*

7. *Exactā viā viaticum querere.* Cic. Senec.

8. *Aliorum medicus, ipse ulceribus scates.* Plut.

"Ἀλλων ἰατρός, αὐτὸς ἐλκεσι βεβύων.

9. *Dictum est propter encomia orationesque panegyricas, quæ*

9. *Haudquaquam difficile, Atheniensem Athenis laudare.* Aristoteles.

Ὁὐ χαλεπὸν Ἀθῶναιος ἐν Ἀθῶναις ἐπαινεῖν.

Athenis ex more exhibebantur iis qui fortiter oppetiissent in bello; in quibus quia plurima dicebantur in laudem populi Atheniensis, prionis auribus audiebantur.

10. *Fortiter ferendo vincitur malum, quod evitari non potest.*

10. *In re malā, animo si bono utare, adjuvat.* Plautus.

11. *Magistratum gerens audi & iuste & iniuste.* Solon.

"Ἀρχὼν ἀκρε καὶ δικαίως & ἀδίκως.

11. *Sumptum sunt ex Solonis elogiis. Admonet, ut qui in tractandis Reip. muneribus versatur, patientissimis sit auribus.*

12. *Asinus asino, & sus sui pulcher.* Alcim.

"Ὀνος τ' ὄνω κάλλιστος, ὅς ἐστι τῷ υἱ.

13. *Non luctu, sed remedio opus in malis.* Hom.

14. *Ne depugnes in alieno negotio.* Homer.

15. *Quæ supra nos, nihil ad nos.*

Τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἔδεν πρὸς ἡμᾶς.

Torqueri potest in illos qui de negotiis Principum aut Theologia mysteriorum temere loquuntur. Vertere licebit & in contrarium; Quæ infra nos, nihil ad nos.

6. *Mores amici noveris, non oderis.* Porphyr.
 7. *Novos amicos dum parat, veteres cole.* Hermes.
 8. *Neque nulli, sis amicus, neque multis.* Hesiodus.
 9. *Amicorum omnia communia.* Pythag.
 10. *Vultu saepe leditur pueras.* Cicero.
 11. *Amicus magis necessarius, quam ignis & aqua.* Plutarch.
 12. *Intempestiva benevolentia nihil à similitudine differt.* Suidas.
 13. *Multas amicitias silentium diremit.* Aristot.
 14. *Amicus usque ad aras.* Aulus Gell.
 15. *Animo egrotanti medicus est oratio.* Plut.
 16. *Conciliant homines mala.* Aristot.
 17. *Queruli ad amicitiam parum apti.* Herod.
 18. *Felicitas multos habet amicos.* Theogn.
 19. *Amicus certus in re incertâ cernitur.* Enn.
 20. *Viri infelicis procul amici.* Aristid.
 21. *Sapientes principes sapientum congressu.* Plato.
 22. *Amicitias immortales esse oportet.* Cicero.
 23. *Qui non zelat, non amat.* August.
 24. *Magister artis amor.* August.
 25. *Vel capillus habet umbram suam.* Publius.
 26. *Ut possumus, quando ut volumus non licet.* Terent.
 27. *Mortuo leoni & lepores insultant.* Homer.

37. *Valgare Philonis elegium, quod nolle expedit.*

38. *Gusta cavat lapidem non vi, sed sæpè cado.* do. Homerus.

*Ραῖς ἐδελχέσσα καὶ λανθ' πέτεται.

39. *Dicendo dicere discunt.* Zenod.

*Ἐν τῷ λέγειν τὸ λέγειν ποιεῖται.

40. *Exercitatio potest omnia.* Perian.

Μελέτη πάντα διδάσκει.

41. Cum ali-
quem iubemus
esse attentum,
dicimus. *Hic
esto. aut. Hoc
age.*

41. *Hoc age.* Homer.

42. *Consulendum & consiliis parendum.* Hom.

43. *Fortes fortuna adjuvat.* Terent.

44. *In discrimine apparet qui vir.* Aristot.

45. *Sapiens sua bona secum fert.* Suidas.

*Ὁ σοφὸς ἐν αὐτῷ περὶφέρει τὰ ἑστίαν.

46. *Tranquillo quilibet gubernator est.* Senec.

47. *Inest sua gratia parvis.*

Χάρις βασιούσιν ὀπηδεῖ.

48. *Pauciloquus, sed eruditus.* Varro.

49. *Neque cecum ducem, neque amentem consul-
torem.* Aristoph.

50. Sensus est.
nihil egregi-
um præstari
posse ab uno
homine.

50. *Unus vir, nullus vir.* Plato.

Εἷς ἀνὴρ, ἰδὲις ἀνὴρ.

51. *Sine ope divinâ nihil valemus.* Homer.

Πᾶσις ὃ θεῶν κατέσθ' ἀνθρώποι.

52. Ne suscipi-
as negotii mo-
lem, cui ne-
queas auxilia-
ri.

52. *Ne gladium tollas, mulier.* Homer.

53. *In magnis voluisse sat est.* Tibull.

54. *De alieno liberalis.*

55. *Ut sementem feceris, ita & metes.* Cic.

56. *Qualis vir, talis oratio.* Seneca.

57. *Protinus apparet qua planta frugifera futura.*
Senec.

58. *Consilium res sacra.* Zenod.

59. h. e. Quid.
vis cibi causâ
pari & facere.

59. *E flammâ cibum petere.* Terent.

60. Menandri
senarius, quem
Dionysius Paulus
haudquaquam
gravatus est in

60. *Corrumpunt bonos mores colloquia prava.*
Paulus.

Φθείρουσιν ἡδὴ χρεῖσθ' ὀμιλίαι κακαί.

ad Corinthios Epistolâ citare. Celebratur & hic senarius à Græcis
Κακοῖς ὀμιλίαις καὶ αὐτὸς ἐκθήσθ' κακός.
Malus ipse fies, si malis convixeris.

61. *A bonis bona disce.* Theogn.

62. *Nihil est inanius, quam multa scire.*

Πολύμαθημόρων ἐκείνῳ πρῶτον ἄλλο,

63. *Multa regum aures atque oculi.* Lucian.

64. *Bis dat, qui citò dat.*

65. *Heroum filii noxa.*

Ἀνδρῶν ἡρώων τέκνα πῆμαλα.

66. *Difficilia quæ pulchra.* Solon.

67. *Quot servi, tot hostes.* Seneca.

68. *Hostium munera, non munera.*

69. *Homo homini lupus.*

70. *Homini diligenti semper aliquid superest.* Chrys.

71. *Flamma fumo proxima est.* Plautus.

72. *Ne puero gladium.* Suidas.

73. *Quid caco cum speculo?* Stobæus.

74. *Asinus portans mysteria.* Aristoph.

75. *In eburnâ vaginâ plumbeus gladius.* Diog.

76. *Dives aut iniquus est aut iniqui hares.*

Hieron.

77. *Satietas ferociam parit.* Theogn.

78. *Vestis virum facit.*

Εἰμαλα ἀνὴρ.

79. *Nemo bene imperat nisi qui paruerit imperio.*

Aristot.

Οὐκ ἔστιν εἰς ἀρχὴν μὴ ἀρχομένη.

80. *Boni ducis bonus comes.*

81. *Arbore dejectâ quivis ligna colligit.* Juven.

Ἀγρὸς πτωχότης πᾶς ἀνὴρ ξυλάσκει.

82. *Solus sapit.* Homerus.

83. *Si tanti vitrum, quanti margaritam.* Tert.

84. *Mali principii malus finis.*

85. *Respublica virum docet.* Plutarch.

86. *Post malam segetem ferendum est.* Senec.

87. *Tum canent cycni, cum tacebunt graculi.*

Greg. Nazianz.

88. *Odi puerulos pratoci scientiâ.* Apul.

65 Manet & hodiè vulgatus jocus; Ex sapientissimis patribus sultissimos pro pagari liberos.

70 Qui verè diligens in negotio nunquam sibi satisfacit,

73 Subandendum, commissuris.

74 In eum dicebatur, qui præter dignitatem in munere quopiam versabatur.

93 Quia conjugati semper
fixas habent.

89. *Festina lente.*
 90. *Priscis credendum.* Tullius.
 91. *Ignis, mare, mulier, tria mala.* Homer.
 92. *Optimum obsonium labor.*
 93. *Qui non litigat, cælebs est.* Hieron.
 94. *Simia est simia, etsi aurea gestet insignia.* Lucian.
 95. *Simiarum pulcherrima deformis est.* Plato.
 96. *Nemo mortalium omnibus horis sapit.* Plin.
 97. *Malum vas non frangitur.* Sophocl.
 98. *Ne quare mollia ne tibi contingant dura.* Phur.
 99. *Duos qui sequitur lepores, neutrum capit.*
 100. *Spem pretio emere.* Terent.
 101. *Semper agricola in novum annum dives.*
 Ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωλα πλάσσει.
 102. *Scipioni arundineo inniti.* Isaias.
 103. *Non est ejusdem multa, & opportuna dicere.* Menand.
 Χωρὶς τοτ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια.
 104. *Levissima res oratio.* Synesius.
 105. *Ignavis semper seria sunt.*
 106. *Fontes ipsi sitiunt.* Cicero.
 107. *Dulce bellum inexperto.* Veget.
 108. *Compendiaria res improbitas, virtusque tarda.*
 Σωτόμου ἢ πονηρία, βροδεία ἢ ἀρετή.
 109. *Insania non omnibus eadem.*
 110. *Canes timidi vehementius latrant quam mordent.*
 111. *Leonem larva terret.* Diogen.
 112. *Mortuo verba facis.* Plautus.
 113. *Reti ventos venaris.* Lucianus.
 114. *Aranearum telas texere.* Basiliius.
 115. *Cum diis pugnare.* Cicero.
 Θεομαχεῖν.
 116. *In cælum jaculari.* Zenod.
 117. *Contra stimulum calces.* Hieron. Terent.

118. Ver ex anno tollere. Herodot.

119. Umbra pro corpore.

120. Lacrymâ nil citius arescit. Tullius.

121. Multa nôris oportet quibus Deum fallas.

122. A fonte puro pura defluit aqua. Theog.

123. E se sinxit velut araneus.

124. Tempus omnia revelat. Tertull.

125. Neque mel neque apes. Tryph.

Μήτε μέλι μήτε μέλισσας.

126. Serere ne dubites. Columell.

125 In eos di-
ci solitum qui
recusant in-
commodum
ferre, quod sit

um commodo quopiam conjunctum.

126 Ne pigeat ejusmodi rerum aliquid
moliri, è quibus parum dispendii, sed plurimum emolumenti possit proficisci.

127. Proba est materia, si probum adhibeas arti-
ficem. Plaut.

128. Obedientia felicitatis mater. Æschin.

Πειθαρχία ὅς ἐστι. τὸ ὑπακούειν τῇ μητρὶ.

129. Lupus pilum mutat, non mentem.

130. Senectus ipsa morbus est. Terent.

131. Corpus sine pectore. Horat.

132. Rosam qua prateriit ne quaras iterùm. Ar-
ristid.

133. Molestum sapientem apud stultos loqui.
Diogen.

Ἀρσάλιον φρονέοντα παρ' ἀφροσι πολλ' ἀχολούειν.

134. In pace leones, in prælio cervi.

135. Esurienti ne occurras. Theocr.

136. Figulus figulo invidet, Faber fabro. Hesiod.

καὶ κεραμὸς κεραμῇ φθονεῖ, καὶ τέκλονι τέκλων.

137. Inimicus & invidus vicinorum oculus. Al-
cipp.

138. Expertes invidentia Musarum fores.

Ἀφθονοὶ Μουσῶν θύραι.

139. Jactantia comes invidia. Homerus.

140. Optat ephippia bos piger, optat arare cabal-
lus. Horat.

141. Fertilior seges est alieno semper in agro.
Ovid.

135 Fames e-
nim exasperat
iracundiam.

142. Non licet in bello bis peccare.

143. Quod index auro, id aurum homini.

144. Iustitia virtutem in se complectitur omnem. Aristot.

Εἰς δὲ δικαιοσύνην ὅλην τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τοῦ ἐσθίου.

145. Ad amissum applica lapidem, non ad lapidem amissum. Plutarchus.

146. Nemo quenquam ire prohibet publicâ viâ. Plautus.

147. Quod aliis vitio veritas ipse ne feceris. Homer.

148 Cicero in Clodium qui

populum fame jam exasperatum concionibus insuper seditiosis in rabiem agebat: Ut tu, inquit, in hoc ulcere tanquam unguis existeres.

148. Unguis in ulcere. Cicero.

149. Veritas simplex oratio. Diogen.

150. Mature fias senex. Cicero.

151. Venter auribus caret. Plutarch.

152. Qui qua vult dicit, qua non vult audlet. Terent.

153. Ignis non exstinguitur igni.

154. Oleo incendium restinguere. Plato.

155 Dictum

est apud Plautum sub per-

sonâ senis, suadere conantis amico ne uxorem malam repudiaret, aliam ducturus, propterea quod plerumque fit, ut qui commutat primum, pro malo pejus accipiat, tum ignotum pro noto, intuetum pro familiari.

155. Nota res mala, optima. Plautus.

156. Sibi parat malum qui alteri parat. Aristot.

157. Colubrum in sinu fovere. Æsop.

158. Nemo laditur nisi à seipso. Diogen.

159. Malum benè conditum ne moveris. Virg.

160. Facem bibat, qui vinum bibit. Aristoph.

161. Fumum fugiens in ignem incidi.

162. Fecundi ætæ labores. Cicero.

163 Plutar-

chus huc tor-

quet, ubi quid

sive dolet, sive

delectat, ibi

quisque lin-

guam na. et.

163. Ubi quis, dolet, ibidem & manum habet. Plut.

Ὅποι τις ἀλγεῖ, καί τε καὶ τὸ καί τ' ἔχῃ.

164. Meminisse gaudet laborum qui servatus est.

Ἀλλ' ἴδὲ τὸ σωθέντα μεμνηδὲ πάπων.

165. Can-

165.

166.

Γνώθι

167.

168.

Μακρ.

169.

170.

Μετὰ

171.

172.

173.

174.

175.

176.

177.

178.

179.

Μακρ.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

Πολλ.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

SENTENTIAE BREVES

301

165. *Conscientia mille testes.* Quintil.
 166. *Nosce teipsum.* Plato.
 Γινῶθι σεαυτόν.
 167. *Secum vivere.*
 168. *Ne vities musicam.* Plutarch.
 Μὴ κακουργεῖς τὴν μουσικὴν.
 169. *Ubi parueris impera.*
 170. *Fucunda rerum vicissitudo.* Aristot.
 Μετὰ πολλὴν πάντων γλυκύ.
 171. *Iniquum potandum ut equum feras.* Quin.
 172. *Summum cape, & modicum habebis.* Zen.
 173. *Donum quodcunque aliquis dat, proba.*
 Strabo.
 174. *Ingens telum necessitas.*
 175. *Feras, non culpes quod vitari non potest.*
 Gellius.
 176. *Deum sequere.*
 177. *Mortuis non convitiandum.* Homerus.
 178. *Fugulare mortuos.*
 179. *Carpet citius aliquis quam imitabitur.*
 Diogen.
 Μωμῆσαι τις μᾶλλον ἢ μιμῆσαι.
 180. *Tollenda mali occasio.* Homerus.
 181. *Non semper erit astas.* Hesiod.
 182. *Cum licet fugere, ne quare litem.* Alcibiad.
 183. *Oderint dum metuant.* Cicero.
 184. *Bona leges malis ex moribus procreantur.*
 Macrobius.
 185. *Multa docet fames.*
 Πολλὰν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.
 186. *Querenda facultates, deinde virtus.* Diog.
 187. *Mendico ne parentes quidem amici sunt.*
 188. *Luna radiis non maturescit botrus.* Plut.
 189. *Quod volumus sanctum est.* Augustinus.
 190. *Patria fumus igne alieno luculentior.* Lucianus.
 191. *Multi te oderint, si teipsum ames.*

165. Hec quidem difficile est, cum men non proderet vultu.
 166. Juven.
 167. E cula descendit.
 168. Confine est cum illo: Tecum habita.
 169. Ne loquaris discrepan- tia, ne nova moliaris.

188. Convenit in eos qui conantur quod ob defectum virium non queunt per- cere.

192. Sine

192. M. Tullius
adversus
appellat suam.

enem cum necessitate vique conjunctam; quales sunt principum preces: Tacitus.
Preces erant quibus contradici non possit.

192. *Sine rivali diligere.* Auson.

193. *Preces armatae.*

194. *Pinguis venter sensum non gignit tenuem.*
Hieron.

Παχέα γαστήρ λεπτοῖς ἐ τίηδ' ἰόν.

195. *Homo homini Deus.*

196. *Ex otio negotium.* Lucian.

197. *Nequiequam sapit qui sibi non sapit.*
Plautus.

198. *Quod adest boni consule.* Homer.

199. *Senesco semper multa addiscens.* Solon.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

200. Nam in-

humanum a

nemine acci-

pere: sed pas-

sim vilissimum

est, & omnia

avarissimum

201. Hodie

vulgo celebra-

tum durat, ubi

quis est exa-

cter durior

atque instan-

tior.

203. Cum res

non succedit

ut volumus, ad

alia praesidia

confugiendum

est

209. A diviti-

bus omnia

magnifice fi-

unt.

200. *Nec passim, nec omnia, nec ab omnibus.*
Ulpianus.

201. *Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere.*
Suetonius.

202. *Summum jus summa injuria.* Cicero.

203. *Destitutus ventis remos adhibe.* Hermol.

204. *Optimum alienam insaniam frui.* Plinius.

205. *Satius est initiis mederi quam fini.* Suid.

206. *Post bellum auxilium.* Idem.

207. *Ægroto dum anima est, spes est.* Cicero.

208. *Spes alunt exules.* Euripid.

209. *In beato omnia beata.* Horat.

210. *Mulierem ornat silentium.*

211. *Quam quisque novit artem in hac se exer-*
ceat, Cicero.

212. *Inscitia confidentiam parit.* Thucydid.

213. *Aliam etatem alia decent.*

214. *Emere malo, quam rogare.* Suidas.

215. *Ante tubam trepidas.* Zenod.

216. *Mulier imperator & mulier miles.* Plut.

217. *Vir fugiens & denuo pugnabit.* Idem.

Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μάχηται.

218. *Initio confidens, in facto timidus.* Eust.

219. *Lingua*

216. Quoties
totum nego-
tium ignavis
commisum
est.

19. L

20. C

21. F

22. L

23. L

io per o

ste fovend

ad unum

224. I

225. V

226. I

227. -

"Evesi

228. -

229. -

Tois

230. -

231. -

232. -

233. -

Aes

234. -

235. -

SI

I. P

2. T

Ασ

3 S

Ait

SENTENTIÆ BREVES.

303

19. *Lingua bellare.* Aristoph.
 20. *Cum adfuit via, semitam quaris.* Homer.
 21. *Fumos vendere.* Martialis.
 22. *Leonis catulum ne alas.*
 23. *Leonina societas.*
 221 Princl.
 pum benevo-
 lentiam, simu-
 lato commen-
 dationis offi-
 cio per occasionem familiaritatis pretio vendere.
 222 Admonet adagium non
 esse fovendam potentiam quam leges possit opprimere.
 223 Cum omne commodum
 ad unum aliquem redit, reliquis vi fraudatis.
 224 Dimidio vita nihil differunt felices ab infeli-
 cibus. Plutarch.
 225 Vita hominis peregrinatio. Plato.
 226. *Longa regum manus.* Ovidius.
 227. *Inest & formica bilis.* Lucian.
 "Ενεσι καὶ μύμηχι χολή.
 228. *Malè parva malè dilabuntur.* Plautus.
 229. *Malis ter mala.* Stobæus.
 Τοῖς κακοῖς τεῖα κακά.
 230. *Sui cuique mores fingunt fortunam.* Cor-
 Nepos.
 231. *Vindicta tarda, sed gravis.* Homer.
 232. *Adoraturi sedeant.* Plutarch.
 233. *Præterita semper meliora.* Diogen.
 Αἰ τὰ πῆρσι βελτίω.
 234. *Felix qui nihil debet.*
 235. *Bos lassius fortius figit pedem.*

SENTENTIÆ BREVES, è solis Græcis excerptæ.

1. *Præstat principio mederi, quam fini.*
 'Αρχὴν ἰατρικὴν πολὺ λώϊον ἢ τέλος τῷ.
 2. *Tutius est tacere quam loqui.*
 Ἀσφαλές ἐστιν τὸ λέγειν τὸ σιγᾶν.
 3. *Sponte Deus bona emittit.*
 Αἰτομάτως ὁ θεὸς ἀνίησι τ' ἀγαθὰ.

4. *Vir sapiens forti melior.*

Βίλῃς τοι ἀλκυόνιος ἔσθ' Ἐσπερίου μῦθου ἀντί.

5. *Brevis voluptas max doloris est parens.*

Βραχύς τέρψις ἡδονῆς τίχθ' ἁλόντων.

6. *Vetulus simius non capitur laqueo.*

Γέρον πύθηται ὡς ἀλίσκος ὅσον πάγην.

7. *Frustra senem lapsum in juventutē corrigas.*

Γέροντα δ' ὀρθῶν φλαυρῶν, δεξιῶς πίστει.

8. *Senectus omnimoda mutilatio; omnia habet, et omnium indiget.*

Γῆρας ὁλόκληρὸς ἐστὶ πῆρως, πάντῃ ἔχει καὶ πᾶσιν ἔνδεα.

9. *Senectus atque paupertas duo sunt vulnera vix medicabilia.*

Γῆρας καὶ πενία δύο τραύματα δυσθεράπευτα.

10. *Lingua maledica improba mentis argumentum.*

Γλῶσσα βλάβος φημι ἀφροσύνης κακῆς ἑλπίσιν.

11. *Lingua demens pœna conciliatrix.*

Γλῶσσα μαλακία ζημία προσερίβει.

12. *Lingua, quo vadis urbem instaurans, et rursum illam subvertens?*

Γλῶσσα, ποῦ πορεύῃ, πόλιν ἀνορθώσασα, καὶ πάλιν καταστρέψασα;

13. *Silentium et taciturnitas, o mulier, vestrum decorat genus.*

Γυναιξὶ κόσμον ἢ σιγὴν φέρει.

14. *Confide verum proloquens, nunquam cades.*

Θάρσος λέγων τ' ἀληθὲς, οὐ φθάλῃ ποτέ.

15. *Deo favente livor haud quicquam potest;*

At non favente nil potest ullus labor.

Θεὸς δίδόντων ἔστιν ἰσχύς φθόνου.

Καὶ μὴ δίδόντων ἔστιν ἰσχύς κόπου.

16. *Nemp̄e otiosis nullus adfistit Deus.*

Θεὸς τοῖς ἀργῶσιν οὐ παρίσταται.

17. *Medita lingua ventris abstinentia.*

Ἰαμα γλώττης ἐγκράτεια κοιλίας.

18. Ubi enim timor, ibi & pudor.

Ἰνα γὰρ δίδω, ἰνα καὶ αἰδώς.

19. Aequalitate bellum non parit.

Ἰσα πόλεμον ἢ ποιεῖ.

20. Tempus anima rei.

Καιρὸς ψυχῇ περὶ ματῶ.

21. Audire nempe quàm loqui prestat male.

Κακῶς ἀκροῦν κρείσσον ἢ λέγειν κακῶς.

22. Honesta paupertas prior quàm opes mala.

Καλῶς πένεσθαι, ἢ πλουτεῖν κακῶς.

23. Commune naufragium omnibus est consolatio.

Κοινὸν ναυάγιον τοῖς πᾶσι συμμύθιον.

24. Praestat ipsum esse plurimi, quàm res plurimi possidere.

Κρείσσον αὐτὸς εἶναι πολλῷ ἀξίως, ἢ περὶ πολλὰ ποικίλα ἄξια.

25. Optima loquere, pulcherrima fac.

Λέγειν μὲν τὰ ἀρεστά, περὶτεῖν δὲ τὰ κάλλιστα.

26. Lapis qui voluitur algam non generat.

Λίθῶς κυλίσσας, φύκος ἢ ποιεῖ.

Ita Adagium Anglicum.

A rolling Stone gathers no Moss.

27. Lupus pastor.

Λύκῶς ποιμὴν.

28. Certamen non admittit causationes.

Ἀγὼν ἢ δίχως κρίψεως.

29. Os ostio carens.

Ἀθύρωλον στόμα.

30. Infructuosus rebus in malis pudor.

Αἰδὼς γὰρ ἐν κακοῖσιν ἔδεν ὠφελεί.

31. Verba quae ex corde dicuntur.

Ἄνευ τὰ ἀπὸ καρδίας.

32. Non id quod magnum est, pulchrum est: sed
id quod pulchrum, magnum.

Ἄλλ' ἢ τὸ μέγα εἶσι, τὸ δὲ μέγα.

33. Delicti causa, melioris ignorantia.

Ἀμαρτίας αἰτία, ἢ ἀμαρτίν τ' κρείσσον.

SENTENTIÆ BREVES.

34. Simul da, et accipe.

Ἄμα δίδω καὶ λαμβάνει.

35. Viri probi tyrannidem pulchrum est pati.

Ἀνδρῶς καὶ ἰσχυρῶ καὶ τυραννίδος καλόν.

36. Si amicos oderimus, quid faciemus iis qui nos oderunt?

Ἄν τις φίλους μισῶμεν, τί ποιήσομεν τοὺς μισῶντας;

37. Nullum anarchiā majus est malum.

Ἀναρχίας ἢ μέζον ἐκ ἔστι κακόν.

38. Si claudio cohabites, subclaudicare disces.

Ἄν χωλῷ παροικήσης, υποκαλῶν μαθήσῃ.

39. Omne solum viro forti patria est.

Ἄπαντα ἢ χθὼν ἀνδρὶ ἡσυχίᾳ πατρίς.

40. Sermo simplex veritati convenit.

Ἀπλῆς ὁ μῦθος τῇ ἀληθείᾳ ἔφθ.

41. Prudentia sunt universa subdita.

Ἀπάντα δὲλα τῇ φρονείν καθίσταται.

42. Trepidum opes, at gratum animo sunt malum.

Δειλόν δ' ὁ πλοῦτος ἔστι φιλόψυχον κακόν.

43. Gladius calumniā acutior, modò gladius calumniatorem antevertat.

Διαβολῆς ὀξύτερον τὸ ξίφος, εἰ τὸ ξίφος προφθάσῃ τὸν ἀδολοφόνον.

44. Litem parit lis, noxa item noxam parit.

Δίκη δίκην ἑτικτε, καὶ βλάβη βλάβην.

45. Quarentibus bona vix obveniunt, mala autem etiam non quarentibus.

Διζητῶντοισι τὰ ἀγαθὰ μόλις ὀφθαλμίζονται, τὰ δὲ κακὰ καὶ μὴ διζητῶντοισι.

46. Bis pueri senes.

Δύο παῖδες οἱ γέροντες.

47. Turpe est eundem bis ad lapidem impingere.

Δύς πρὸς τὸ αὐτὸν αἶχρὸν προσκρούειν λίθον.

48. Ad imbecilles imbecillis advenis.

Εἰς ἀσθενήσας ἀσθενῶν ἐλήλυθας.

9. Unus vir non omnia videt.

ἓς ἀνὴρ ὃ παντ' ὁρᾷ.

10. Ex aspectu hominibus nascitur amor.

Ἐκ τῆ εἰσορᾶν γίνετ' ἀνθρώποις ἐρᾶν.

11. Ex unguibus leonem.

Ἐκ τῶν ὀνύχων τὸ λέοντα.

12. Me quidem si insaniant, te autem si sapiant.

Ἐμὲ μὲν ἂν μανῶσι, σὲ δ' ἂν σοφροῦσιν.

13. Solertiā capiuntur qua alioqui capi nequeunt.

Ἐπινοίας θηροῦ τὰ ἀδιόγητα.

14. Res juvenum, consulta virum, sunt vota se-
nesta.

Ἐργα νέων, βέλαι τὴ μέσων, οὐχ αὖ τὴ γερότων.

15. Aut opportunum silentium, aut sermonem uti-
lem habe.

Ἡ σιγὴ καίριον, ἢ λόγον ἀφελίμον.

16. Modestius de se sentire, aut plus virium ha-
bere oportet.

Ἡ φρογὴν ἔλασσον, ἢ δυνάμει δὲ μῆζον.

17. Ubi virtuti suus honos deest, improbitas licen-
tius grassatur.

Μὴ τιμωρῆς ἀρετῆς, ἢ κακία παρρησιάζετ'.

18. Certamen exile haud decus magnum parit.

Μικρὴν τὴν ἀνώνειν ὃ μέγ' ἐρχετ' κλέειν.

19. Una hirundo non facit ver.

Μία χελιδὼν ἰδὲν ὃ ποιεῖ.

20. Odi sophistam quisquis haud sapit sibi.

Μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐκ αὐτῷ σοφός.

21. Acti laboris nulla habetur gratia.

Μόχθος καὶ ὁδεὶς τῇ παρελθόντος λόγος.

22. Stultus tacere nescit.

Μωρὸς σιωπᾶν ὃ δυνάει.

23. Mens videt, et mens audit.

Νῆς ὁρᾷ καὶ νῆς ἀκούει.

24. Servare leges patrias pulchrum ac bonum.

Νόμοις ἑταῖον τοῖς ἐγχωρείοις καλόν.

52 Phocionis
responsio ad-
versus nescio
quem impor-
tune sibi oeci-
dentem, te.
Phocion interfr-
cient Athenien-
ses.

65. Par cum diis parentibus lege est honos.

Νόμος γουδοῖν ἰσοθείας τιμὰς ἱερῇ.

66. Morsus morbum perperci minis grave.

Νόσοι πολὺ χρεῖττον ἐστὶ ἢ λύπῃ φέρειν.

67. Morbus amicitia assensatio.

Νόσος φιλίας ἢ κολακεία.

68. Lignum curvum nunquam rectum.

Ξύλοι ἀκύλοι ἐδέποντ' ὀρθοῖ.

69. Deo volente ridet et fiat quilibet.

Ξυῶ τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελαῖ καὶ ὀδυρεῖ.

70. Communis Mars perimentem sapè perimit.

Ξυῶς Ἐνυάλιος καὶ τ' κλατέοντα κατέκταν.

71. Punit superbe se gerentes Jupiter.

Ὁ Ζεὺς κολάσσης τ' ἄγαν ὑπερφροῶν.

72. Domus amica, domus optima.

Οἶκος φίλος, οἶκος ἀρεστός.

73. Domi manere convenit felicibus.

Οἶκοι μῦραι δεῖ τ' καλῶς διδάσκοντα.

74. Vinum et pueri veraces.

Οἶνος καὶ παῖδες ἀληθεῖς.

75. Iones liberi quidem mali, servi autem probi.

Οἱ Ἴωνες ἱλαστέοντες μὲν κακοί, δούλοι δὲ ἀγαθοί.

Hoc nostrates de Gallis usurpant.

Frenchmen are good Servants, but bad Masters.

76. Mundus scena, vita transitus, venisti, vidisti, abiisti.

Ὁ κόσμος σκηνή, ὁ βίος παράσθιος, ἦλθες, εἶδες, ἀπῆλθες.

77. Tempus levabit sospitator omnium.

Ὁ κοινὸς ἰατρός σε θεοεπαύσας χεῖρ.

78. Oratio quidem admirabilis, sed qui illam profert non credendus.

Ὁ μὲν λόγος θαυμαστός, ὁ δὲ λέγων ἄπιστος.

79. Quisquis bis naufragium faciet, frustra Neptunum accusat.

Ὅστις δις ναυαγήσῃ μάτῳ μέμψεται Ποσειδῶνα.

80. Non finit me dormire aut negligentius agere
Miltiadae trophaum.

Οὐκ ἐὰν με καθύδην ὕδῃ ῥαθυμεῖν τὸ Μιλτιάδου τρο-
παιον. Vox Themistoclis.

81. Non potes Phocione amico et assentatore uti.

Οὐ δύνη Φωκίῳ φίλῳ χρῆσθαι καὶ κόλακι.

82. In eo quod non necessarium est, necessario
uteris.

Οὐκ ἐν δέοντι χρῆσι τῷ δέοντι.

83. Nil prorsus aequi cogitas vir urbis.

Οὐδὲν ὁμοῦ δίκαιον ἀνυπόβουλον ἀνδρὶ.

84. Homini cum Deo nefas contendere.

Οὐκ ἔστι πρὸς δαίμονα φωνὴ μάχεσθαι.

85. Non locus virum, sed vir locum gloriosum
facit.

Οὐχ ὁ τόπος τῷ ἀνδρὶ, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ αὐτὸν ἐνδοξόν
ποιεῖ.

86. Clavus clavo pellitur.

Πάτερ' ἀλλ' οὐ πατρί' ἀλλ' ὁμοειδέϊ.

87. Paupertas sapientiam sortita est.

Πενία σοφίῳ ἔλαχεν.

88. Multa cadunt inter calicem supremæque la-
bra.

Πολλὰ μετὰ τὸ πίνει κύλικος καὶ χείλεος ἀνδρὸς.
Antholog.

89. Nempe, ut loquuntur, gloria est labor pa-
rens.

Πόνος γὰρ, ὡς λέγουσιν, δουλείης πατὴρ.

90. Me copiosè multa ob invidiam doces, ut multa
post audita, nil discam tamen.

Πολλὰ με διδάσκεις ἀφθόνως διὰ φθόνον ὅπως ἀκούων
πολλὰ, μηδέ τι ἐν μάθω.

91. Sæpè etiam est stultus valde opportuna locu-
tus.

Πολλάκι καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπεν.

92. *Qua manibus tenentur meliora sunt iis quae expectantur.*

Τὰ ἐν χερσὶ κρατῦνθρα, μείζονά ἐστι τῷ προσδοκῶν.

Adagium Anglicum.

A Bird in the Hand is worth two in the Bush.

93. *Opes amicos comparant mortalibus.*

Τὰ χρήματ' ἀνθρώποισιν ὀφείσκει φίλοι.

94. *Veritatem reticere, aurum est sepelire.*

Τὸ σιγᾶν τὴν ἀλήθειαν, χρυτὸν ἐστὶ θάπτειν.

95. *Amans, circa rem amantem suam redditur.*

Τυφλεῖται ὁ ἀγαπῶν τὸν φίλον.

96. *Audere multa, ut multa facerentur facit.*

Τὸ πολλὰ τόλμην, πολλὰ ἀρκεῖταιν ποιεῖ.

97. *Qua consequi non possis, ne aggrediaris.*

Τῶν ἀνέφικτῶν μὴ ἐπιχειρεῖς.

98. *Pulchrorum etiam autumnus pulcher est.*

Τῶν καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλόν ἐστι.

99. *Nam laborantem etiam Deus juvat simul.*

Τῷ γὰρ ποιῶντι καὶ Θεὸς συλλαμβάνει.

100. *Plurium calculus vincit.*

Τῶν πλείονων ἡ ψῆφος νικᾷ.

101. *Ab equitate vincier pulchrum ac bonum.*

ὑπὸ τῇ δικαίᾳ δ' ἐστὶν ἡττῶσθαι καλόν.

102. *Formidabilior cervorum exercitus duce leone, quam leonum ceruo.*

Φοβερώτερόν ἐστιν ἐλάφῶν στρατόπεδον ἡγεμῶνα λέοντος, ἢ λέοντων, ἐλάφου.

103. *Amare ineptè, nil ab odio discrepat.*

Φιλεῖν ἀκαίρως ἴσον ἐστὶ τῷ μισεῖν.

104. *Amans quae non oportet, non amabis quae oportet.*

Φιλῶν τὸ μὴ δεῖ, οὐ φιλήσεις τὸ δεῖ.

105. *Amat enim Deus omnia eminentia deprimere.*

Φιλεῖ γὰρ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολῆειν.

106. *Mortalem existentem non oportet altum sapere.*

Φροσίν τῷ θνητὸν ὄντι ἔχρη μέλα.

107. *Tuâmet lyrâ utitor, non proximi.*

Χρῶ τῇ σεαυτῇ λύρᾳ, μὴ τῇ τῷ πέλας.

108. *Magistratus virum demonstrat.*

Ἀρχὴ ἀνδρῶν δείκνυσι.

109. *Tacere oportet, aut silentio potiora loqui.*

Χρὴ σιγᾶν, ἢ κρείσσονα σιγῆς λέγειν.

110. *Auro loquente sermo inanis omnis est.*

Χρυσὸν λαλῶντι, πᾶς ἀπερχλείτω λόγος.

111. *Persuadet aurum quidlibet, silens tamen.*

Πειθεῖν γὰρ οἶδε καὶ σέφουκε μὴ λέγειν.

112. *Probrum artis medica imperitorum, manifesta laus est medicorum.*

Ψόγος ἀνιάτρων ἔπαινος ἀντικρυς ἰατρῶν.

113. *Mons parturivit, deinde murem enixus est.*

Ὡδινεν ὄρεσσι, εἶτα μὴ ἀπέτικλεν.

114. *Cui nihil satis, huic etiam nihil turpe.*

Ὡ ἱκανὸν ἔδεν, τότῳ γε αἰσχρὸν ἔδεν.

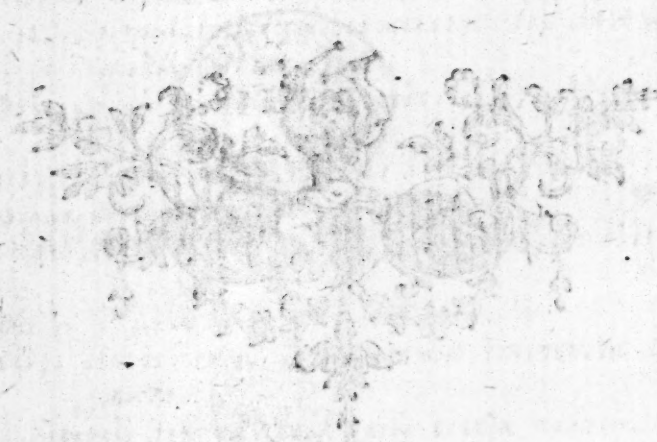
115. *Tace puer, multum boni in silentio.*

Ὡ παῖ, σιωπά, πόλλ' ἔχει σιωπὴ καλὰ.

SENTINEL BREVET

100. Invention of a new and improved
 101. Invention of a new and improved
 102. Invention of a new and improved
 103. Invention of a new and improved
 104. Invention of a new and improved
 105. Invention of a new and improved
 106. Invention of a new and improved
 107. Invention of a new and improved
 108. Invention of a new and improved
 109. Invention of a new and improved
 110. Invention of a new and improved
 111. Invention of a new and improved
 112. Invention of a new and improved
 113. Invention of a new and improved
 114. Invention of a new and improved
 115. Invention of a new and improved
 116. Invention of a new and improved
 117. Invention of a new and improved
 118. Invention of a new and improved
 119. Invention of a new and improved
 120. Invention of a new and improved

S
P
Ele

Alterius Delectus

SPECIMEN,

Ex nuperis, maximè

POETIS,

A B

Electoꝛibus Prætermiſſis.

P

L

prodire
inaud
nulla
multa
ut si
diis
Poëti
comm
tem
perm
mata

M

curan
propo
consti
quo

D

res
natu
jectis
terâ
runt
qui
rum
nolu
coru
gran
quæ
team

P R Æ F A T I O.

Divenditâ propè Editione Londinenſi Delectûs Epi-
grammatum, cùm novam Bibliopola meditaretur,
cuperetque ut ea Auctario aliquo Poëtico cumulator
prodiret, venit mihi in mentem (quod aliquot abhinc annis
inaudiveram) ornatiffimum virum Ph. Fowke M. D. non-
nulla, haud indignâ quæ graviffimo Delectûi adjicerentur, ex
multâ Poëtarum lectione annotâſſe: Per literas itaque rogavi,
ut ſiquando fructus otii daretur ab utilioribus artis ſua ſtu-
diis & occupationibus ad politioreſ literaturam imprimiſque
Poëticeſ recolendam, excerpere ea & publici juris faciendâ
communicare dignaretur; perbenignè aded (ut eſt ad comita-
tem unicè factus) feſtinante calamo exſcripſit meoque arbitrio
permiffit, quæ Additamenti nomine habes, Lector, Epigram-
mata ſive mavis Poëmatia.

Monendus eſt autem hæc non ad Diſſertationis normam ac-
curatè exigenda eſſe, neque enim illud fuiſſe Electoris noſtri
propoſitum videtur, ſed potiùs limites Poëſeos nimis anguſte
conſtitutos protendere, & patentioreſ ingenio campum aperire
quo latiùs expatietur & liberiùs ſe exerceat.

Duo præcipuè in ſeligendis Epigrammatis graviffimi Cenſo-
res videntur ſpectâſſe, morum integritatem & conjunctam
naturæ veritatem: alteri quidem optimè conſultum eſt re-
jeſtis quibus inerant immunda ignominioſaque dicta, in al-
terâ verò ſeveram nimis (detur verbo venia) cenſuram ege-
runt: qui enim Fabulas rejiciunt propriam Poëſeos materiam,
qui Fictionem animam ipſam Poëſeos excludunt, ne illi libe-
rum Poëticeſ genium intra nimias anguſtias coercent: Quod
nolumus dictum exiſtimari in invidiam doctiſſimorum Criti-
corum, quorum judicio plurimum tribuimus; itâ tamen Epi-
grammata illorum regulis convenientia maximè probamus, ne
quæcunque iis minùs reſpondeant continuò improbanda fa-
teamur.

P R Æ F A T I O.

Duplici quippe Poësis sine ab optimo Artifice proposito & Prodesse & Delectare, illum (vispote longe nobiliorem) ita sedulo spectabant, ut magnam hujus partem pratermitterent quod cum varia delectatio à Poësi orta, sit humana admodum & liberalis animi remissio, & ad atquenda puerorum ingenia mirefficax; visum est opera pretium hujusmodi Amoenitatum Poëticarum (inter quas aliquot Amatoriis locus est restitutus) specimen exhibere, in tenui plerumque materia, nec tamen idòd minori cum laude; nam in lusibus hisce nugisque non argumenti dignitas sed felicitas inveni aduertenda est.

In summa, cum imagines ad veri imitationem efficta gra-
 ad jucunditate teneras mentes influunt, & insitam ingenii-
 vim exsuscitant; fruatur ingenia juvenis utili oblectatione
 ex hoc posteriore Delectu Epigrammatum; quinetiam (hortans
 Quintiliano) audiat hæc ætas plura & inveniatur & inventum
 gaudeat, sint licet illa non satis interim sicca & severa
 facile remedium est ubertatis, &c. Ne verò luxuriet nimium
 indoles leta, & libertas fingendi in licentiam excidat; sapius
 obversetur animo Poëtica meditati monitum illud summi Ar-
 tificis,

Ficta voluptatis causâ sint proxima veris.

Johanni

Joh

N

Nemp

Hic

Sat fu

Hic

Ni let

Ju

Bella

T

Ille Re

Iste

Propo

Con

Quod

Qu

Capti

Sed

Quod

Et

Johannis Lud. Balsacii Galli V. Cl.
Epigramma in Epigramma.

Malim Elegos, malim longas componere
Sylvas:
Hæc quam difficilis res Epigramma
mibi est!

Nempe illic possum spatioso currere campo,
Hic angusto agilem flectere cogor equum.
Sat fuerit scripsisse alibi castè atque Latine,
Hic lepor & brevitās mixta lepore decet.
Ni lectum legisse juvet, ni pruriat auris;
Judice me, Versus, non Epigramma leges.

cherima de pulchritudine, &c. dissertatio.

Non inesse
gans, ut mihi
videtur, &
compendiosā
descriptio ge-
nii & structu-
ræ hujus car-
minis: ceterū
ut accuratissime in-
notescat Juni-
oribus, quibus
salivam mo-
vent illustri-
di deliciae, di-
ligenter re-
genda est pul-

Lis & Victoria mutua.

Bella inter geminos plusquam Civilia Fratres
Traxerat ambiguus Religionis apex:
Ille Reformata Fidei pro partibus instat,
Iste reformandam denegat esse fidem:
Propositis causa rationibus, alterutrinque
Concurrere pares, & cecidere pares:
Quod fuit in votis, fratrem capit alteruterque,
Quod fuit in satis, perdit uterque fidem:
Captivi Gemini nullos habuere triumphos,
Sed victor victi transfuga castra petit:
Quod genus hoc pugna est? ubi victus gaudet
uterque,
Et tamen alteruter se superasse dolet.

Epigramme
Doct. Guillet.
mi Alabaster
in Fratres Jo-
annem & Gui-
lielmum Rey-
nolds sese mu-
tuo in diver-
sam fidem per-
trahentes.
Vide D. Fou-
lis Histor.
Conjurat. &
Prodit. Pa-
pist p. 421.
vel Heylini
Cosmograph.
p. 303.

Alterius Delectus Specimen.

Κηροκλέπτης Theocrit. Idyl. 19. Jul. Cæs.
Scaligeri V. Cl.

DUM cellas vexat digitis, furtimque pusillâ
Surripit argutus mella Cupido manu:
Parca operis vindex securum & plura parantem
Verrere, sava fero vulnere fixis apes.
Excutit ille hostem, ac terram pede pulsat, & udo
Ter quater incensam perstat ab ore manum.
Ignea tum lacrymans ostendit vulnera matri
Singultans pressis blasa superciliis;
Quodque adeo tenui savisset barbara telo,
Tantula fit tanti vulneris auctor apes?
Cui ridens Genitrix: ne me his incesse querelis:
Tu quoque tam parvus vulnera quanta facis?

Idem argumentum interprete Jacobo
Windet, M. D.

Jacob, Windet
non ita pri-
dem Coll. Re-
gal. Med.
Lond. Socius,
Vir. tam in
sua arte quam
in omnis ge-
neris politio-
ris literaturæ
scientiâ per-
celebris, quan-
tum in Poë-

tica valuit, ostendunt, quæ extant specimina, in Immane illud Caroli I. Regis Parri-
cidium *αἰσχρολογία*, cum ejus indignatione ad Augustiss. Carolum II. Reducem, &c.
Aurea carmina & Ære perenniora.

QUANDO Amor aërio manantes nectare ceras
Diripuit, digitos improba punxit apes;
Ille dolens sufflare manum, terrâque recusâ
Exilit, & matri saucia membra refert.
Et conquestus, apes quod parva cuspidis ictu
Quamlibet exigua, vulnera tanta darent:
Nonne & apum similis tu? rettulit illa reñdens:
Quamlibet exiguus vulnera quanta facis!

Ejusdem

QU
Nec
A

PO
E

Flos

Pu

Nec n

Et

Exsc

No

Aren

Fl

Et bi

Hy

Te tu

Et

studiosa
Rosa S
lo. ro
Sole ro
erat.

Alterius Delectus Specimen.

Ejusdem Viri Clariss.
In F. Petrarchæ Poëmata quibus
Lauram suam prosequitur.

QUAM pulchrâ flammâ incaluit tibi vena, lepores
Quanti insunt numaris, Die Petrarche, tuis?
Nec virgo abludit nec dives vena, videtur
Arsisse hic, Daphnen alter Apollo suam.

Nota est fabu-
la Phœbi &
Daphnes. Sy-
nonym, voc.
gr. Daphnē &
Laurâs.

R O R E L L A. Abrahami Couleii Angli.

POL tibi se prabet nimium natura benignam,
Et vita tempus dapfile mollis habes.
Flos micat argento, tegitur lanugine corpus
Purpureâ, & venis aureus humor inest.
Nec non in calicem folium tibi quodque cavatum est,
Et potu nunquam non tumet ille Calix.
Exsiccare illum non Comeffator Apollo,
Non acris potor Syrius ipse valet.
Arentes circum despectas turgida campos,
Fluminibusque ipsis invidiosa makes.
Et bibis & rides sitibundos improba menses,
Hydra rebullit aqua prodigiosa nova.
Te tuus irrorat Nilus de fonte latenti,
Et jubet invito luxuriare Jove.

Item tibi u-
nam arisiam,
nedum spicile-
gium, ex divi-
te messe libri
Plantarum,
quem Latinus
edidit Abr.
Couleius no-
ster, Anglorum
Pindarus, Ma-
ro, Flaccus,
uti meritissimè
in Clippo Mar-
moteo inscri-
bitur, Poëta
natus, Divi-
nus, supra
omnium præ-
conium cele-
bris, ad ipsum
fontem harum
amcenitatum

studiosa juvenus releganda est. Rorella, Ros solis, Rorida, & corruptè apud vulgus,
Rosa Solis, Anglicè *Sun-Deu*, quæ nomina sortita est, quod, magno naturæ miracu-
lo, rore semper madescat, & tum maximè cum Sol ferventissimus est, quasi ab ipso
Sole ros in eam dilaberetur: Itaque, meridiè colligi jubent. Veteribus nota non
erat.

Alterius Delectus Specimen.

**Renati Rapin è Soc. Jes. Theologi,
Poëtæ Latini hujus sæculi longè ce-
leberrimi.**

ERrapus & nos, Belleuri, vanus tenet
 Ac fascinat prapostera
 Severitatis cultus : austeri palam
 Volumus videri, nec sumus.
 Loquimur severa, & delicate vivimus :
 Sic indoles est sæculi.
 Crepare mores inverecundi bonos.
 Audemus, & nostri jacent,
 Fœdaque molles diffinunt inertiam,
 Etatis hujus in probrum.
 Longinqua velis navigamus æquora,
 Pontique ridemus minas,
 Negotioso ut serviamus luxui :
 Quacunque naufragio venit,
 Pretiosa res est : mensa & abaci à finibus
 Mundi afferuntur ultimis.
 Lignumque fuco discolore patrium,
 Maculisque deformat faber,
 Ut insolens quid atque peregrinum exprimat.
 Nostro palato desipit,
 Vulgare quisquid atque plebeium sapit.
 Nivesque ^a pœnas montium
 Laboriosas facere delicias gula,
 Studemus per artes novas :
 Partuque fructus arbores. ^b adultero,
 Dum parere ferro cogimus :
 Nil esurimus obvium & parabile ;
 Est vile quod pronum est nimis.
 Regium illa vestis, Principumque purpura,
 Nostros in usus viluit.
 Spectatur altas Optimatum per domos

^a Nives, mon-
 tes mole sua
 prementes, &
 arcenies ge-
 nialem solis
 fervorem, in
 cryptis asser-
 vatas ad cali-
 ces refrige-
 randos.

^b Non genui-
 no sed adopti-
 vo & scitio.

Jam.

Alterius Delectus Specimen.

c Vestis servit.
his locupletis.
Domini sym-
bolam.

Jam c purpurata servitus.
Pro foribus ipsis turba famulantium fremit,
Longisque oberrat atriis,
Populo visenda, se sui ostentans heri
Coloribus sub splendidis.
Amnes regeſto ſubmoventur è ſolo,
Campi innatantur amnibus;
Et ſubſtruendis molibus terra intimis,
Perfoſſa viſceribus gemit:
Faſtu inſolenti magna privata domus
Struuntur in palatia.
Marmore ſuperbum limen eſt, & grandibus
Addenda tectis porticus,
Auriſque aperta perviiſ, longum explicat
Se per columnarum ordinem.
Opulenta ſplendent ſumptuoſa adibus
Aulæ: Cryſtallus domum
Lucet per omnem multa: laqueare nitet:
Auro nitenti perlitum.
Ferro vibratam, perque nexus tortiles
Pexam renodamus comam;
Trans mare petitis criminibus, quos nutritis
Et vendidit d Britannia:
Et per colores non ſuos nigrum caput
Mutare flavo diſcimus.
Ori paratur arte medicatus rubor,
Genæque fucus inſicit.
Manus olentes roribus Faſminois,
Roſeis capillos unguimus:
Piſtæque plumis addimus ſuperbiam,
Tumidum ut inumbremus caput.
Faſtidioſus nomina exauſit novis
Antiqua luxus veſtibus.
Monilibusque colla torquata exteris,
Cenſus marita conjugum
Dotesque vendunt, ut novum forma decus
Parent & exponant procis,
Virgata veſtis moris externi placet
Veſtes ſupra jam patrias!

d Britannia,
Suecia, Dania,
gentesque ver-
ſus Aquilo-
nem capillos
ſufflavos &
candicantes
(ut plurimum)
habent fre-
quentius quàm
quæ ad An-
trum.

Alterius Delectus Specimen.

• Tametsi bo-
na est natura,
reddunt cura-
tura iuncea.
• Perent in
• tunc.

• Velamenta
diaphana, pel-
lucida, Byssina
vel Bombyci-
na multicia.
• Jovenal Sat. 2.

Sed latera amictu deprimunt arctissimo

Unde c gracilescant virgines :

Comptumque velo dum levi obnubunt caput

Ardenti videri, dum latent :

Et dissolutis induuntur vestibus,

Ut f pateat insidiis pudor.

Hoc mersa cœno Civitas non se amplius

Agnoscit, & sui pudet.

Morum hæc ruina, dedecusque seculi,

Longa est querelarum seges,

Et digna, cur per insitam modestiam,

Frugalitatem per tuam,

Sanctosque mores, temporis tam perdit

Hanc improbaturus luem,

Placandus ad te provocarem, Belleuri,

Et rumperem silentium.

Ejusdem ad Cicadam.

O *Qua virenti graminis in toro,
Cicada, blande fidis, & herbidos*

Saltus oberras, otiosos

Ingeniosa ciere cantus :

Seu fortè adultis floribus incubas,

Cœli caducis ebria fletibus;

Gaudesve persultare campi

Graminei virides per undas :

Seu voce concors accinis amulâ,

Pagi eruditæ inter arundines ;

Aut provocatos cantilenis

Agricolæ animosa vincis :

Seu per loquaces garrula rivulos

Stridore rauco ludis agrestibus

Lassis

Exa
Rore

Ad
Vate

—EJ
SH
PO

O R

Tuan

Æ

Cui p

Mo

• Nec

An

Non

• Hin

Non

Tun

• Sed

Tib

Et int

Vitr

At ne

Tib

Caduc

Cre

Sorte

Alterius Delectus Specimen.

7

*Lassis, fatigatisque bobus
In medio madulamen astu:*

*Exaggerati seu tibi Nectaris
Rorem ministris perpulit imbribus
Cælum, coronatosque gemmis
Roriferis thalamos adornat.
Ades canenti; dum tibi marmore
Vates perenni, carminibus bonus
Molitur immortale templum,
Unde per ora virum volabis.*

—EJUSDEM AD ILLUSTRIS. PRINCIPEM SENATUS LAMONIUM IN FONTEM POLYCRENEN.

O Fons, ocelle ruris atque uber tui?
Heri O voluptas innocens!
Tuamne certem pauperis venâ ingeni
Æquare vates copiam?
Cui par nec ille fuerit Aonius liquor
Movere cantus efficax:
Nec qui Sicano gurgite intactus fugit
Amnem maritum respuens.
Non te superbo, ^b Parius hinc ambit lapis,
^a Hinc concha dives, margine.
Non alta regum tecta, picto in alveo
Tumidus videri, perluis.
^c Sed musco & udo gramine agrestem paras
Tibi ipsi thalamum rusticus:
Et inter umbras, atque aperta vallium
Vitreo fugax curris pede:
At ne pudori sit tamen, quod nil manus
Tibi fabra cultus addidit.
Caduca dos est artis; aternus manet
Crescitque natura decor.
Sorte O tuâ beate! Lamoniidæ places;

Q 6

^a Nota est Historia Arc-
thusa & Alphei
in Sicilia flu-
minum quæ
aquas non in-
termiscent.
Idem dicitur
de Rhodano
cum Lacu Le-
mano immis-
cibilis.

^b Paros insula
Cycladum u-
na, nobilis
marmoris co-
pia & elegan-
tia.

^c Quanto præ-
stantius esset
Numen aque,
viridi si mar-
gine clauderet
undas Ripa, nec
ingenuum vio-
larent marmora
tophum? Juv.
S. 3. v. 18.

HUNG

Alterius Delectus Specimen.

Hunc nuda simplicitas capit,
 Fuci animus expert scilicet, mores suos.
 In te intuetur & probat:
 Ac nunc in undis lenè decurrentibus
 Placidoque fusi agmine,
 Siticulis specimen eloqui exhibes
 Blande influentia auribus:
 Nunc liberalem pingis, & avaras opes
 Sibi retinera nascium,
 Sen cùm ardat aestas, fers bonus violis opem
 Herbisque supplicantibus;
 Sen vita egentes arbores felicitibus
 Rigando lymphis recreas.
 Nec te rapacis more torrentis juvat.
 Latè ruinis crescere,
 Corripere messes, nemora, cumque ovilibus
 Ipsas colonorum domos:
 Herum amularis nempe, quem nulli gravem,
 Cuncti benignum sentiunt:
 Hunc ipse sentis, quando reclinans caput
 Amata in ora gramine
 Aestum liquore temperat gelido, & suis
 Te consecrat sudoribus;
 Trepida laborant unda, & alternis manus
 Gaudent adorare osculis:
 Justâ hinc tumentes se ferunt superbiâ,
 Dulcique plena imagine
 Monti, obviisque vallibus Lamonium
 Fluctu loquuntur garrulo.
 Jure ergo, Fons venuste, delicias suas
 Suosque amores te vocat:
 Teque Polycrenen jure dici vult, novo
 Plaudente samâ nomini.
 Certe ^d Hippocrenen occupatam Barbaris
 Meliore reddas omine;
 Phœbo & relicto, sacra Musarum cohors:
 Unum colat Lamonium.

d. Hippocrene
 fons celebris
 Roctis, quem
 natum fabu-
 rantur ex ietu
 ungulae Pegasi
 equi alati in
 Boeotiâ juxta
 Heliconem
 jam à Tarcia
 occupatam.

Fons

Alterius Delectus Specimen.

Fons Pamphylius Innocentii X. Pont.
Max. opus admirabile in Circo Ago-
nali Romæ.

Ferdinandus lib. Baro de Furstenberg.

Orbis quadrifidi simulacrum cernis in urbe
Flumina qui nostro fonte quaterna bibis:

Hic Ganges, hic qui dulces Argenteus amnis
In mare, perruptâ^a Doride, volvit aquas.

Hic Ister pronâ recubat septemfluvius urnâ,
Et totidem Nilus cornua fronte gerit.

Omnes^b Roma parens gentes complexa ministrat
Omnibus ex uno fonte salutis aquam.

^a Doris nym-
pha marina
pro mari ipso.
Amnis Argen-
teus Hispanis.
dictus Rio de
la Plata. h. e.
ab argento.
Leucarum qua-
draginta

otio in mare fertur adeo violentus, ut inde nautæ dulces hauriant aquas, priusquam
tellurem ex alto conspiciant. Massæus, Hist. Ind. lib. 2. ^b Sic loqui amant
Papicolæ: verum nos ex ipso fonte aquarum viventium, SS. Scripturâ, & Ecclesiâ
verè primævâ salutareshatice haurimus

In Fontem in Vico Sancti Augustini
Parisiis.

QUÆ dat aquas, saxo latet hospita nympha sub
imo,

Sic tu cùm dederis dona, latere velis.
Nesciat sinistra quid dextera porrigat.

Super

Alterius Delectus Specimen.

Super Pontem Nostre-Dame Parisiis, subtercurrente Sequanâ.

*SEquanâ cum primùm Regina allabitur urbi
Tardat precipites ambitiosus aquas;
Captus amore loci, cursum obliviscitur amnis
Quò fluat, & dulces nectit in urbe moras.
Hinc varios implens, fluctu subeunte, canales,
Fons fieri gaudet, qui modo flumen erat.*

Petri Molinæi Viri Magni Doct. Theol. Canonic. Cantuariensis.

Rubellioni ad Canonicas preces assiduo.

*S*acris amice cantibus Rubellio,
Nostrique succentor chori,
Cui pura nostris concolores insulis
Plumas honestat purpura;
Vernante cantu nostra demulces sacra
Hyememque templo submoves.
Quâ te celebrem laude, purpuratule?
Tuâne sub specie latet
Alatus ut tu, Cantor ut tu laudium
Summi Tonantis Angelus?
Qui dum Organorum concavi pulsu tonant
Ædes superba fornices,
Adest benignus & favet psallentibus
Et amulos miscet sonos,
Alis coruscans alacre gestientibus
Dei beatis laudibus.
Si verò avis tu, & verus es Rubellio,

Vestram

Alterius Delectus Specimen.

11

Vestram fidem Fanatici!
Avisne ut hymnis ex ferâ fiat cicur,
Vos fecerint hymni feros?
Ipsasque Templo dulce concilians aves
Vos laus Dei Templo fuget?
Salveto nostri fida pars Collegii,
Totius exemplum Chori,
Cui non severo fixit ullam codice
Absentis aut tardi notam
Præcentor acer; sive sol sanctas preces
Oriens reducit aut cadens,
Mediorum celsus axe, tu nunquam dees
In ade subsultim ambulans.
Mox organorum pegma sublimis petis
Cantuque vincis organa
Gracili & sonora voce, Cornicinium vicem
Acuens gravem symphoniam.
At his, Rubelle, pro tuis meritis pius
Spargit tibi micæ puer;
Quas tu per aream, huc & illuc saltitans
Sacro peracto colligas;
Tum dum canentum certa stant stipendia
Immunis unicus canas!

Ejusdem Mitissa.

Mitissa celsâ nobile ab Cypro genus,
Cyprique blandâ blandior felis Deâ,
Cui Veneta nigro illusa pellis limite
Ambagioso tortili volumine
Faspide nitet b imbricata purius:
Plumâ columba turturisque mollior,
Tenero puella flore delicatior,
Pellaciorque & nequior vulpeculâ;
Quâ nec pitheci gestuosi sunt magis,
Quâ vel sciuri ludibundi sunt minus.

a-Nomen fe-
 lit suæ, à
 mansuetudine
 & miti indole
 ductum.
 b Imbricata,
 variegata, vir-
 gata, vox ab
 arte Archite-
 ctonica mutu-
 ata, vid Gloss.

Mibi

Alterius Delectus Specimen.

Mihi prodeunti prodeambulas comes;
 Ego gestienti gestiens colludere,
 Cyclos sinusque virgulam circum movens
 Designo, tuque virgulam prehendere
 Avida, in volucrem proflis volucrior,
 Cita cursu, praepe ungue, oculis micans,
 Laevo huc & illuc flexilis versatili,
 Equasque gyros & sinus cum virgulâ.
 Domum revertor, tuque mecum, vix bend
 Lecturus aut scripturus assedi, statim
 (Musis ministra scilicet) mensa insilis;
 Tenuique roncho blanda te mihi affricas,
 Et usque & usque teque mulcere jubes,
 Surrecta caudam rigidulam, dorso ardua;
 Mox assides, notasque quid rei geram,
 Tentare lusu certa quicquid movero,
 Versare chartam, morsicare pennulam,
 Recensque scriptam lineam, procacula
 Tagace & frictu literam latam facis.
 Talitro repressa, mœsta retrahis pedem;
 Breviorque collo, pavida connives nocens
 Oculos pudentes; dein remotior sedens
 Amans, inaudax, cui rea fiduciam
 Adimens, amorem non tamen minuit, metus:
 Modesta supplex in me figis lumina.
 At jure, Mitissa, ambigas mihi an tibi
 Sit cura major integranda gratia.
 Sed exi, & icta si quid irarum premis,
 Mitissa, quicquid est apud me soricum
 Offensioni dedo matandum tue:
 Hi luridi hostes & mei, & tui, meam
 Iram suâ cade expient, satient tuam.

e Tagax (ab
 obsoleto Tago)
 fortivus, clan-
 cularis.

Theodori

A
 SI
 Si M
 Mil
 Qui
 Fur
 Est
 Qu
 Vob
 Sed
 Dis
 Nor
 Sua
 Acc
 Ven
 Ten
 Ten
 Nec
 Tui
 Pen
 Pen
 Nu
 Ima
 Imò
 Jus
 Ias
 Qui
 Quo
 Isto
 Pro
 Vab
 Ut n

Theodori Bezæ Tinea:
Ad Musas tineæ sacrificium ludicrum.

Si rogat Cereremque Liberumque
Vita sollicitus sua colonus;
Si Mavortis opem petit cruentus
Miles, sollicitus sua salutis:
Quidni, Calliope, tibi iusque
Jure sacra feram, quibus placere
Est unum studium mihi, omnibusque
Qui vatum è numero volunt haberi?
Vobis ergo ferenda sacra, Musæ:
Sed quæ victima grata? quæ Camœnis
Disata hostia? parcite, ô Camœna:
Nova hæc victima, sed futura vobis
Suavis, arbitror, admodumque grata.
Acceda, ô Tinea; illa quæ pusillo
Ventre corpore tam geris voracem:
Tene Pieridum aggredi ministros?
Tene arroderè tam sacros labores?
Nec factum mihi denega. Ecce furta
Tui exempla, tuæ & voracitatis.
Penè tu mihi passerem Catulli,
Pene tu mihi Lesbiam abstulisti.
Nunc certè meas ille Martialis
Ima ad viscera rosus usque languet,
Imò & ipse Maro, cui pepercit,
Iusto Cæsare sic iubente, flamma,
Læsus dente tuo, scelestæ, languet.
Quid dicam innumeros penè eruditos,
Quorum tu monumenta, tu labores
Isto pessimo ventre devorâsti?
Prodi, jam tunicam relinque, prodi:
Vah! ut callida stringit ipsa sese!
Ut mortem simulat! scelestæ, prodi,

Alterius Delectus Specimen.

*Pro tot criminibus data pœnas.
Age, istum jugulo tuo cruento
Mucronem excipe, & istum. & istum.
Vide ut palpitat, ut cruore largo
Aras polluit hac profana sacras.
At vos, Pierides, bonaque Musa,
Nunc gaudete : jacet fera interempta,
Jacet sacrilegâ illa, que solebat
Sacros Pieridum vorare seruos;
Hanc vero tunicam, has dico, Camœnæ,
Vobis exuvias, ut hinc tropeum
Parnasso in medio locetis, & sit
Hæc inscriptio : De ferâ interemptâ,
Beza dat spolia hæc opima Musis.*

*Naturæ satisfat ex faciliè parabilibus; ex
Petr. Arbitri fragmentis.*

*O Mnia que miseras possunt finire querelas,
In promptu voluit candidus esse Deus :
Vile olus, & duris hærentia mora rubetis,
Pugnantis stomachi composuere famem.
Flumine vicino stultus sitit; & riget Euro,
Cum calidus tepido consonat igne rogos :
Lex armata sedet circum fera limina nupta,
Nil metuit licito fusa puella toro.
Quod satiare potest, dives natura ministrat :
Quod docet infranis gloria, sine caret.*

Vita

Vita Beata. Pentades ex Apollodoro magnâ ex parte.

NON est, falleris, hac beata, non est
 Quod vos creditis esse, vita non est,
 Fulgentes manibus videre gemmas,
 Aut testudineo jacere lecto,
 Aut plumâ latus abdidiſſe molli,
 Aut auro bibere, aut cubare cocco,
 Regales dapibus gravare menſas,
 Et quicquid Libyco ſecatur arvo,
 Non unâ poſitum ſervare cellâ:
 Sed nullos trepidum timere caſus,
 Nec vano populi favore tangi;
 Et ſtriſſo nihil aſtuare ferro:
 Hoc quiſquis poterit, licebit illi
 Fortunam moveat loco ſuperbus.

Si nec metu premi, nec ambitu populari, torqueri,
 Nec titulis inflari te patieris; ipſe tui Rex.
 Rex eſt, qui metuit nihil,
 Rex eſt, quique cupit nihil.——Seneca.

Luſus Pilæ (Amatorius) ex nive coactâ.
 Petronii Afranii Epigramma.

ME nive candenti petiit modo Julia, rebar
 Igne carere nivem, ſed tamen ignis erat.
 Quid nive frigidiuſ? noſtrum tamen urere peſtus
 Nix potuit manibus, Julia, miſſa, tuis.
 Quis locus inſidiis dabitur mihi tutus amoris,

Elegans & ac-
 curum Epi-
 gramma! me
 Judice, ut ut
 in tenui ma-
 teriâ, & aſſa-
 brè undiqua-
 que concinna-

tum, & omnibus numeris abſolutum.

Frigore

Alterius Delectus Specimen.

*Frigore concreta si latet ignis aqua?
Julia, sola potes nostras extinguere flammam,
Non nive, non glacie, sed potes igne pari.*

Lesus Cupidinei, five Paroxyismi Febriles Amatoris.

Thomæ Randolphi Angli.

nitidum Epi-
gramma, ele-
ganti undiq;
Antisthesi ex
genere amato-
rio, quod si
quis omni
modo respu-
at, nã is pa-
rum humanus
est, nisi contra
bonos mores
peccet, quod
facit limes
est: sic scri-
psit quicun-
que versus scri-
psit: Et pro-
fecto sine Ve-
nere friget
Apollo. Sed
cui non sit ve-
na post Car-
istidem Per-
ronium, Ber-
taldum Epi-
gramma mihi-
mè sper-
nendum, in
sine ingeniosè
aculeatum.
Ister Epi-
grammata &
Pœmata vetera Edit. Patissis. A. D. 1590.

A *H miser & nullo felix in amore! Corinnam,
Cum rogat illa, nego, cum negat illa, re-
gas.
Ambos urit amor, quid sit felicius? ambos
Tempore non uno, sed tamen urit amor.
Cum flagrat Corydon, frigescit fibra Corinna?
Cum tua frigescit fibra, Corinna calet.
Cur aestas Corydonis hyems sit facta Corinna?
Quidve Corinna aestas sit Corydonis hyems?
Unde ignis glaciem? Glacies unde efficit ignem?
Desine crudeles, sava Cupido, jocos!
Desine! sed nec te Corydonis tollere flammam,
Tollere nec castas virginis, oro, nives.
Ure duos, extingue duos: Et pectus utrisque
Aut calor, aut teneat pectus utrumque gelum.*

Portreum Abbatem; qui amatoriam quæ fecerant Juvenes carmina, et-
tiam seniores publicare non dubitarunt? Agid. Menagius, in Epist. suorum Poëma.
tam dedicatoria.

In Angelam in puerperio extinctam.

Epigramma
minimè sper-
nendum, in
sine ingeniosè
aculeatum.
Ister Epi-
grammata &
Pœmata vetera Edit. Patissis. A. D. 1590.

H *hic jacet, in medio quæ concidit Angela partu,
Dum Juno gravida sava negaret opem:
Impia res; tenerum saltem mors improba foetum
Liquisset misero, matre cadente, patri.*

Alterius Delectus Specimen:

Aut matrem potius: quis enim cum carpsit u-
vam

Ipsam etiam vitem subsecuisse velit?

Plaudite vos steriles: soboles hanc perdidit, &
sic

Sapè salens ramos frangere poma suos.

Ex eodem libro Fortunæ mediocritas.

V*IVE, & amicitias Regum fuge, pauca mo-*
nebo,

Maximus hic scopulus, non tamen unus erat.

Virge, & amicitias nimio splendore nitentes,

Et quicquid colitur perspicuum, fugito.

Ingentes dominos & fama nomina clara

Illustrique graves nobilitate domos

Devita, & longè vivens cole, contrahe vela

Et te littoribus cymba propinqua vebat.

In plano tua sit semper fortuna; paresque

Noveris: ex alto magna ruina venit.

Non bene cum parvis junguntur grandia rebus,

Stantia namque premunt, precipitata ruunt.

P*ace tantorum virorum ad Catulliana li-*
ceat inferere mellitum istud Epigram-
ma.

A*cmén Septimius suos amores*

Tenens in gremio, mea, inquit, Acme,

Ni te perdisse amo, atque amare porro

Omnes sum assidue paratus annos,

Quantum qui pote plurimum perire;

Solus in Libyâ, Indiâve costâ,

Cassio veniam obvis leoni.

Alterius Delectus Specimen.

Hoc ut dixit, Amor sinister ante,
 Dextram sternuit adprobationem.
 At Acme leviter caput reflectens,
 Et dulcis pueri ebrios ocellos
 Illo purpureo ore suaviata,
 Sic, inquit, mea vita Septimille,
 Huic uni domino usque serviamus :
 Ut multo mihi major acriorque,
 Igne mollioribus ardet in medullis.
 Hoc ut dixit, Amor sinister ante,
 Dextram sternuit adprobationem.
 Nunc ab auspicio bono profecti,
 Mutuis animis amant, amantur.
 Unam Septimius misellus Acmen
 Marvult, quam Syrias, Britanniasque.
 Uno in Septimio fidelis Acme
 Facit delicias, libidinesque.
 Quis ullos homines beatiore
 Vidit? quis Venerem auspiciorem?

Ad illa Aufonii aureum istud Buculae Æreæ.

a Myron ce-
 lebris statua-
 rius.

BUCULA sum cœlo genitoris facta a Myronis
 Ærea, nec factam me puto, sed genitā;
 Sic me Taurus init, sic proxima bucula mugit,
 Sic vitulus sitiens ubera nostra petit :
 Miraris quod fallo gregem? gregis ipse magister
 Errantes inter me numerare solet.

Divinum istud Senecæ ex Cleanthe.

Nullum tem-
 eretum est ju-
 gum, quod non
 minus le dat
 ducentem quam repugnantem; unum levamen est malorum ingentium necessitatibus
 suis obsequi. Sen. de Ira. lib. 3.

DUC me parens celsique Dominator cœli
 Quocunque placuit, nulla parendi mora est:

Adisum

Alterius Delectus Specimen.

*Adsum impiger : fac nolle, comitabor gement,
Malisq[ue] patiar facere quod licuit bono :
Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.*

Ad Excerpta Persiana istud penè Chel- stianum.

Compositum ius fasque animi, sanctique re-
cessus

*Mentis, & incoctum * generoso pectore honestum.
Hac cedo ut admoveam templis, & farre litabo.*

* Al. Generoso
pectus honeste.

Ad Virgiliana perelegans & admodum Poëtica noctis silentis & intempestæ descriptio. lib. 4. Æneidos.

NOX erat, & placidum carpebant fessa soporem
Corpora per terras, sylvaque & sava quierant
Æquora : cùm medio volvuntur sidera lapsu,
Cum tacet omnis ager, pecudes, pictaque volucres,
Quaque lacus late liquidos, quaque aspera dumis
Rura tenent, somno posita sub nocte silenti
Lenibant curas, & corda oblita laborum.

Ad Horatiana Satyr. lib. 2.

ADde quòd idem

*Non horam tecum esse potes, non otia rectè
Ponere, teque ipsum vitas fugitivus, ut erro :
Jam vino quarens, jam somno fallere curam*

Interdum qui-
es inquieta est
& Idè ad re-
rum actus ex-
citandi, ac
tractatione

bonarum artium occupandi sumus, quoties nos malè habet inertia sui impatiens.
Seneca Epist. 55.

Frustrà:

Illud Epistolarum Lib. II.

Cum convalescat tua res, ne talceus olim
maior eris, subveniet: si minor, arot.

Ad illa D. J. Juvenalis ex auro Sa-
tyrâ X.

Orandum est, ut sit mens sana in corpore sano
Fortem posce animum, & mortis terrore ca-
rentem,

Qui spatium vita extremum inter munera ponat
Natura, qui ferre queat quoscunque dolores,
Nesciat irasci, cupiat nihil, & potius
Herculis arumnas credat, saevosque labores,
Et Venere, & coenis, & plumis Sardanapali.
Monstro quod ipse tibi possis dare: semita cered
Tranquilla per virtutem patet unica vita.
Nullum numen abest, si sit prudentia: sed nos
Te facimus, Fortuna, deam, coeloque locamus.

— Parce privatus nimium cavere,
Dona praesentis rape laetus horae, &
Linque severa.
Hor. Od. 8. lib. 3.

F I N I S.